

GERALD DURRELL

Családom és egyéb állatfajták

EURÓPA KÖNYVKIADÓ BUDAPEST, 1996

FORDÍTOTTA
SÁRKÖZI GYÖRGYNÉ
A VERSBETÉTEKET
KISS ZSUZSA
FORDÍTOTTA
A FEDÉLTERVET ÉS AZ ILLUSZTRÁCIÓKAT
RÉBER LÁSZLÓ
KÉSZÍTETTE

KÖTETÜNK A KÖVETKEZŐ KIADÁS ALAPJÁN KÉSZÜLT:
GERALD DURRELL: MY FAMILY AND OTHER ANIMALS
PENGUIN BOOKS LTD., HARMONDSWORTH, 1956
COPYRIGHT © GERALD DURRELL, 1956

HUNGARIAN TRANSLATION © SÁRKÖZI GYÖRGYNÉ, 1966 KISS ZSUZSA, 1982

ALAPKIADÁS 1982

A SZERZŐNEK AZ EURÓPA KÖNYVKIADÓNÁL EDDIG MEGJELENT MŰVEI:

ÁLLATOK A KASTÉLY KÖRÜL
A BAFUTI KOPÓK A BÁRKA SZÜLETÉSNAJJA
ÉLETEM ÉRTELME
FÉRJHEZ ADJUK A MAMÁT
A HAHAGÁJ
A HALAK JELLEME

ISTENEK KERTJE
MADARAK, VADAK, ROKONOK
A RÉSZEG ERDŐ
ROKONOM, ROSY
A VÉZNAUJJÚ MAKI MEG ÉN

HU ISSN 0139-4029

ANYÁMNAK

Ez az én saját külön melankóliám, sok alkatrészből összekeverve, sokféle anyagból leszűrve, és az egész tulajdonképpen nem más, mint sok-sok tűnődés az utazásaimon: folyton a világon kérődzöm, és ez vesz körül ilyen szeszélyes szomorúsággal.

SHAKESPEARE: AHOGY TETSZIK IV. 1.

(SZABÓ LŐRINC FORDÍTÁSA)

VÉDŐBESZÉD

Néha bizony megesett, hogy hat képtelenséget is elhittem éhgyomorra.

LEWIS CAROLL: ALICE TÜKÖRORSZÁGBAN

Ez annak az öt esztendőnek a története, amit én meg a családom Korfu szigetén, Görögországban töltöttünk. Eredetileg a sziget természetrajzáról szándékoztam enyhén nosztalgikus beszámolót írni, de elkövettem azt a súlyos hibát, hogy már a könyv első oldalain felléptettem a családomat. Amint felvonultak a papiroson, megtelepedtek, és kezdték meginvitálni különböző barátaikat, hadd szerepeljenek ők is az egyes fejezetekben. Végül nagy nehezen és sok furfanggal sikerült mégis itt-ott néhány oldalt megmentenem, hogy egyes-egyedül állatoknak szentelhessem.

Megpróbáltam az itt következő lapokon pontos és túlzásoktól mentes képet festeni családomról; úgy jelennek meg, ahogy én láttam őket. Úgy érzem azonban, hogy némelyik furcsa szokásuk magyarázatául le kell szögezmem: akkoriban, amikor Korfun laktunk, a család tagjai igen fiatalok voltak. Larry, a legidősebb, huszonhárom éves, Leslie tizenkilenc, Margo tizennyolc, míg én, a legifjabb, tízéves, tehát még zsenge és fogékony. Anyám életkorát sohasem tudtuk egész biztosan annál az egyszerű oknál fogva, hogy nem emlékszik rá, mikor született. Erről nem is mondhatok egyebet: elég idős volt ahhoz, hogy négy gyereke legyen. Anyám ragaszkodik hozzá, közöljem azt is, hogy özvegy, mert, mint bölcs élelátással megjegyezte, az ember sohasem tudhatja, miket gondolnak róla.

Ahhoz, hogy öt év eseményeit, megfigyeléseit és boldog napjait az Encyclopaedia Britannicánál valamivel rövidebb műbe tömöríthessem, kénytelen voltam összevonni, metszeni, átoltani, úgyhogy nem sok maradt az események eredeti sorrendjéből. Kénytelen voltam számos eseményt és szereplőt kihagyni, pedig jobban szerettem volna mindent megírni.

Kétséges, vajon ez a könyv létrejött-e volna az alábbi személyek lelkes segítségével nélkül. (Ezt azért említem, hogy az olvasó tudja, kit szídjon.)

Tehát hálás köszönettel tartozom:

Dr. Theodore Stephanidesnek. A rá oly jellemző nagylelkűséggel megengedte, hogy felhasználjam Korfuról írott, meg nem jelent művének anyagát, és ellátott számos borzalmas anekdotával, melyekből néhányat felhasználtam.

A családomnak. Végeredményben ők szolgáltatták, ha akaratlanul is, az anyag nagy részét, és nagymértékben segítettek a könyv megírásában is heves vitáikkal, mert ritkán értettek egyet, ha valamilyen eseményről megkérdeztem őket.

Feleségemnek, aki azzal szerzett örömet, hogy harsányan kacagott a kézirat olvasása közben, és azután közölte: a helyesírásomon szórakozott ilyen kitűnően.

Sophie-nak, a titkárnőmnek, aki a vesszők beiktatásáért és a nyelvtani hibák könyörtelen kigyomlálásáért felelős.

Különleges hálával tartozom anyámnak, akinek könyvemmet ajánlottam. Szelíd, lelkes és megértő Noé módjára kormányozta furcsa ivadékaival népes bárkáját az élet viharos

tengerein, nagy ügyességgel; mindig számolt a zendülés lehetőségével, mindig fenyegették a szertelenség és hóbert zátonyai, sohasem lehetett biztos afelől, hogy kormányzását helyesli-e a legénység, de azt biztosra vehette, hogy mindenért, ami rosszul sült el, őt fogják szidni. Hogy túlélte az utazást, valóságos csoda; de túlélte, sőt többé-kevésbé ép ésszel. Mint Larry bátyám helyesen megjegyezte: büszkék lehetünk rá, hogy így megneveltük – dicsőségünkre válik.

Annak bizonyítására, hogy eljutott ama boldog nirvánáig, melyben már semmi sem hökkenti vagy döbbsenti meg az embert, példaképpen elmondom, hogy nemrégiben, amikor egy hétvégén egyedül volt otthon, váratlanul nagy rakás ketrec érkezett a címére, melyek két pelikánt, egy skarlát íbiszt, egy keselyűt és nyolc majmot tartalmaztak. Bármely esendőbb halandó kétségbeesett volna efféle küldeménytől, de mama nem! Hétfőn reggel a garázsban leltem rá: egy feldühödött pelikán kergette éppen körbe-körbe, mert egy doboz szardíniával akarta megetetni.

– Örülök, hogy megjöttél, drágám – lihegte –, ez a pelikán kissé nehezen kezelhető.

Amikor megkérdeztem, honnan tudja, hogy az állatok az enyéme, így felelt:

– Hát hogyan tudnám, hogy a tieid, drágám. Ki más küldene nekem pelikánokat?

Ebből is látható, hogy családjának legalábbis egy tagját milyen jól ismeri.

Végül szeretném hangsúlyozni, hogy a szigetről és a szigetlakókról szóló történetek tökéletesen igazak. Korfuban élni annyi, mint ha egy fölöttébb rikító és vásári vígoperában élne az ember. A hely egész légköre és bája, azt hiszem, tengerészeti térképünkön csúcsosodott ki legjellemzőbben, amely nagy részletességgel ábrázolta a szigetet és a szomszédos partsávot. A térkép alján egy kis megjegyzés volt olvasható:

FIGYELMEZTETÉS: Mivel a zátonyokat jelző bóják gyakran rossz helyen vannak, a tengerészek óvatosan hajózzanak a sziget partja mentén.

ELSŐ RÉSZ

*Bizo
nny
al
kéj
az
őrül
et,
De*

*ezt
a
kéjt
csak
őrül
t
ism
eri.*

DRYDEN: A SPANYOL SZERZETES II 1

A KÖLTÖZÉS

Az ólmos augusztusi eget jövendölő csípős szél elfújta a júliust, mint a gyertyát. Éles, szúrós dara hullott, mely opálos, szürke lepedőként lebegett, valahányszor belekapott a szél. A bournemouthi tengerpart mentén a kabinok kifejezéstelen faarccal bámultak a tajtékos, zöldesszürke tengerre, mely vad fröccsenéssel csapódott a part betongátjának. A sirályokat a város fölé sodorta a szél, és most ott lebegtek a háztetők fölött, kifeszített szárnyal, ingerülten vijjogva. Olyan időjárás volt, amely végsőig próbára teszi az ember türelmét.

A családom, így együtt, nem volt éppen megnyerő látvány ezen a délutánon, mert az időjárás kinek-kinek meghozta szokásos betegségét, amelyre hajlamos volt. Nekem, aki a földön feküdtem, és kagylógyűjteményemet rendeztettem, hörghurutot hozott, s úgy eltömte a fejemet, mint a cement; csak nyitott szájjal, hörögve tudtam lélegzeni. Ami Leslie bátyámat illeti, sötéten és mogorván kuporgott a tűznél; neki a füljárata gyulladt be, és finoman, de kitartóan vérzett. Margo nővérem arcát újabb pattanásokkal tarkította ez az idő, bár amúgy is olyan pörsenéses volt, mint valami pöttyös fátyol. Anyámat erős, orrfacsaró náthája gyötörte, csipetnyi reumával fűszerezve. Csak Larry, legidősebb bátyám volt egészséges, őt meg a mi bajaink hozták ki a sodrából.

Persze Larry kezdte. Mi valamennyien fásultak voltunk, s a betegségünkön kívül semmire sem gondoltunk. De Larryt az isteni gondviselés arra teremtette, hogy úgy haladjon az életem át, mint egy kicsi, szőke rakéta, mely ötleteket robbant mások fejébe, hogy azután összegömbölyödjön, mint a macska, és elhárítson, visszautasítson minden szemrehányást a következményekért. Ahogy a délután előrehaladt, egyre ingerültebb lett. Végül mogorván körülnézett a szobában, és elhatározta, hogy nekitámad a mamának, aki nyilvánvalóan minden bajok okozója.

– Minek kínlódunk ezen a ronda éghajlaton? – kérdezte hirtelen, és az esőverte ablakra mutatott. – Nézz oda! És, ha már itt tartunk, nézz meg minket is... Margo csupa hólyag, mint a forró, piros kása... Leslie egy-egy mázsa vattát töm a fülébe, úgy mászkál... Gerry olyan

hangokat ad ki, mintha farkastorokkal jött volna a világra... És nézd meg magadat: napról napra ványadtabb és elgyötörtebb vagy.

Mama kikukkantott egy hatalmas könyv mögül, melyen ez volt olvasható: *Egyszerű receptek Rádzsputanából.*

– Ugyan, szó sincs róla – mondta méltatlankodva.

– De bizony – erősködött Larry –, már-már olyan vagy, mint egy ír mosónő... a családod pedig akár egy sor illusztráció valami orvosi enciklopédiából.

Mamának nem jutott eszébe megsemmisítő válasz, beérte hát egy lesújtó pillantással, mielőtt visszavonult a könyve mögé.

– Napsütés kell nekünk – folytatta Larry. – Nincs igazam, Les?... Les... *Les!*

Leslie nagy csomó vattát kotort ki a füléből.

– Mit mondtál?

– Na, tessék – fordult Larry diadalmasan mamához –, valóságos operációra van szükség, hogy az ember társalogni tudjon vele. Kérdezlek: micsoda helyzet ez? Az egyik nem hallja, mit mondanak neki, a másikat meg nem lehet megérteni. Igazán ideje, hogy cselekedjünk. Senki sem várhatja tőlem, hogy halhatatlan műveket írjak ebben a rideg, eukaliptuszszagú légkörben.

– Igen, drágám – mondta mama bizonytalanul.

– Nekünk napsütés kell – mondta Larry, s újra lendületbe jött –, egy olyan ország, ahol élni tudunk.

– Igen, drágám, ez remek volna – helyeselt mama, aki valójában oda sem figyelt.

– Ma levelet kaptam George-tól. Korfu csodálatos. Miért nem csomagolunk és indulunk Görögországba?

– Helyes, drágám, ha kedved van – mondta mama meggondolatlanul. Ha Larryről volt szó, általában óvakodott kötelező erejű kijelentéseket tenni.

– Mikor? – kérdezte Larry, akit kissé meglepett ez a készséges beleegyezés.

Mama csak most vette észre, hogy taktikai hibát követett el, és óvatosan lejjebb eresztette az *Egyszerű receptek-et Rádzsputanából.*

– Azt hiszem, legokosabb volna, ha előremennél, és elrendeznéd a dolgokat, drágám. Azután megírod, hogy kellemes-e a hely, akkor utánad mehetnénk – mondta ravaszul.

Larry megsemmisítő pillantást vetett rá.

– Ugyanezt mondtad, amikor azt ajánlottam, hogy költözzünk Spanyolországba – emlékeztette mamát. – Ott ültem Sevillában két keserves hónapig, és vártam rátok, és te nem tettél egyebet, mint hogy vaskos leveleket írtál csatornázásról és ivóvízről, mintha én lettem volna a polgármester vagy mi. Nem! Ha Görögországba megyünk, menjünk mind együtt!

– Túlzol, Larry – mondta a mama panaszosan –, és különben sem tudok csak úgy elindulni. Intézkednem kell a házunk felől.

– Intézkedni? Mit akarsz intézkedni, az istenért? Add el!

– Azt nem tehetem, drágám – mondta mama megbotránkozva.

– Miért nem?

– Hiszen csak nemrég vettem!

– Hát akkor add el, amíg még új.

– Ne nevettesd ki magad, drágám – mondta a mama –, szó sem lehet róla. Őrületség volna.

Így hát eladtuk a házat, és elmenekültünk a borús angol nyárból, mint költöző fecskecsapat.

Kevés kézipoggyással utaztunk, csak azt vittük magunkkal, amit az élethez feltétlenül szükségesnek tartottunk. Amikor kinyitottuk poggyásunkat a vámvizsgálatnál, tartalma tökéletes képet adott jellemünkről és érdeklődési körünkről. Így például Margo bőröndjében egy csomó áttetsző fehérnemű volt, három könyv a fogyókúráról és egy sereg kis üvegcsé, mindegyikben garantáltan hatásos szer pattanások ellen. Leslie ládája néhány bordás pulóvert és egy nadrágot tartalmazott, melybe két revolver volt becsavarva, meg egy légpuska, továbbá a *Házi fegyverkovács* című könyvet és egy nagy üveget, amelyből szivárgott az olaj. Larryt két láda könyv kísérte, és egy aktatáskában az alsóneműi. A mama csomagjában felerészben ruhák, felerészben szakácskönyvek és kertészeti szakkönyvek voltak. Én csak azt vittem magammal, amit feltétlenül szükségesnek tartottam ahhoz, hogy elüssöm a hosszú utazás unalmas óráit: négy természetrajz-könyvet, egy lepkehálót, egy kutyát és egy lekvárosüveget, mely a bábozódás pillanatához veszedelmesen közeledő hernyókkal volt teli. Így hagytuk el, véleményünk szerint tökéletesen felszerelve, Anglia nyirkos partjait.

Elmaradt mögöttünk az eső áztatta, bánatos Franciaország, a karácsonyi tortához hasonló Svájc meg a hivalkodó, lármás, kétes illatú Olaszország, és csak kusza emlékeket hagyott maga után. A kis hajó eldohogott az olasz csizmasaroktól, ki a borongós tengerre, és miközben a füledt kabinokban aludtunk, valahol a holdfénytől csillogó vízen keresztülhaladtunk egy láthatatlan választóvonalon, és benne voltunk a csillogó görög tükörvilágban.

A változás érzése lassan leszivárgott hozzánk; hajnaltájt nyugtalanul felébredtünk, és felmentünk a fedélzetre.

A tenger sima, kék hullámizmait emelgette, ahogy kavargott a hajnalfényben, és hajónk nyomában lágyan szétterült a tajték, mint egy fehér pávafarok, tele csillogó buborékkal. Az ég sápadt volt, sárgával színezve a keleti látóhatáron. Előttünk terült el egy csokoládébarna, ködbe burkolt párafodrokból kiemelkedő, elmosódott körvonalú földdarab. Ez volt Korfu, és

mi meresztgettük a szemünket, hogy ki tudjuk venni a hegyek pontos alakját, fölfedezzük a völgyeket, csúcsokat, szorosokat és öblöket, de a sziget csak árnykép maradt. Azután a nap hirtelen a látóhatár fölé emelkedett, az ég olyan lágyan zománckék lett, mint a mátyásmadár szeme. A tenger végtelen, bonyolult görbéi fellángoltak egy pillanatra, azután mély, zölddel tarkázott királyi bíborra váltak. A köd gyors, könnyű szalagokban felszállt, és ott húzódott előttünk a sziget. A hegyek mintha aludtak volna egy gyűrött, barna takaró alatt, melynek ráncait az olajfaerdők zöldje tarkázta. A part mentén a karéjos homokpadok csontfehérek voltak csillogó arany, vörös és fehér sziklák dűledező várai között. Megkerültük az északi fokot, egy sima, rozsdavörös szirthatat, óriási barlangok sorával az oldalában. A sötét hullámok fölemelték hajónk habját, és gyengéden feléjük sodorták, a hab közvetlenül a barlangok szája előtt megtört, és szomszagosan felszisszent a sziklák között. Miután megkerültük a fokot, elhagytuk a hegyeket, a sziget lassan lelapult, tarkállva az olajfák ezüst és zöld fényjátékában, melyből itt-ott fekete ciprusok emelték ujjukat az égre. A sekély víz az öblökben lepkekék volt, és még a hajógépek zakatolásából is kihallottuk halkán, csengőn a partról, mint gyöngye hangok karéneket, a kabócák harsány, diadalmas kiáltozását.

ELSŐ FEJEZET

A nem sejtett sziget

Kiléptünk a vámház lármájából és zűrzavarából a rakpart ragyogó napfényébe. Körülöttünk meredeken emelkedett a város, tarka házsorok torlódtak egymás fölé, zöld zsaluk nyíltak szét ablakaikon, mint ezer lepkeszárny. Mögöttünk feküdt az öböl, tükörsimán, valószínűtlen kék színben ragyogva.

Larry szaporán lépkedett, fejét hátravetve, arcán oly királyi lenézéssel, hogy az ember megfélelkezett alacsony termetéről. Figyelő szemét a hordárokra tartotta, akik poggyászával bajlódtak. Mögötte ballagott a kis növésű, zömök Leslie, szótlanul, de harcias képpel, majd Margo, több méter muszlint és illatot vonva maga után. Mamát, aki úgy festett, mint valami gondterhelt kis misszionáriusnő egy fölkelés közepette, akarata ellenére a legközelebbi lámpaoszlophoz vonszolta a felajzott Roger, ő pedig kénytelen volt ott állni, a semmibe bámulva, amíg a kutya le nem vezeti a ketrecben felgyülemlett érzelmeit.

Larry kiválasztott két fölségesen roskatag fiákert, az egyikbe berakatta a poggyászt, és beült a másikba. Azután ingerülten körülnézett.

– Nos – mondta –, mire várunk?

– Mamára várunk – magyarázta Leslie. – Roger lámpaoszlopot talált...

– Szent isten – mondta Larry, azután felállt a kocsiban, és bömbölt. – Gyere, mama, gyere már! Nem tud az a kutya várni?

– Megyek, drágám! – kiáltott mama szelíden, de az igazsággal ellentétesen, mert Roger semmi jelét nem adta, hogy el akarná hagyni a lámpaoszlopot.

– Ez a kutya átok volt rajtunk egész úton – mondta Larry.

– Ne légy olyan türelmetlen – fakadt ki Margo méltatlankodva –, mit tehet arról a kutya, hogy el kell végeznie a dolgát?... Egyébként Nápolyban rád kellett egy órát várnunk!

– El volt rontva a gyomrom – magyarázta Larry hidegen.

– Nos, valószínűleg most az ő gyomra van elrontva – felelt Margo diadalmasan. – Az egyik tizenkilenc, a másik egy híján tizenkilenc.

– Úgy akartad mondani, egy híján húsz.

– Akárhogy akartam mondani, ez pontosan ugyanaz. Ebben a percben befutott mama kissé ziláltnak, és minden erőnket arra a feladatra kellett összpontosítanunk, hogy Rogert betuszkoljuk a kocsiba. Még sohasem látott ilyen járművet, és gyanakvással viselkedett iránta. Végül is fel kellett emelnünk és belódítanunk a kocsiba, miközben Roger éktelenül ugatott; azután lihegve utánaugrottunk, és lefogluk. A ló megijedt a történetektől, és kelleetlen ügetésbe lendült, mi meg rakásra dőlünk a kocsik fenekébe, legalul a vészesen vonító Roger.

– Micsoda bevonulás – epéskedett Larry. – Azt reméltem, hogy bájosan fenséges benyomást fogunk kelteni, és erre ez történik... úgy érkezünk a városba, mint egy középkori csepűrágó trupp.

– Ugyan hagyd, drágám – mondta mama csitítóan, kalapját igazgatva. – Mindjárt ott leszünk a szállodánál.

Így hát fiákerünk zötyögve, zakatolva kocogott a város felé, mi pedig ültünk a lószőr üléseken, és igyekeztünk olyan bájosan fenséges látványt nyújtani, ahogy Larry kívánta.

Roger, akit Leslie erősen megmarkolt, kilógatta fejét a kocsik oldalán, és úgy forgatta szemét, mintha ki akarná adni a páróját. Azután elkocogtunk egy sikátor mellett, ahol négy kócos kuvasz feküdt a napon. Roger megmeredt, rájuk bámult, és megeresztett egy sorozat mély vakkantást. A kuvaszok nyomban talpra szökkentek, és rohantak fiákerünk után, harsányan ugatva. Tartásunk visszavonhatatlanul megingott, mert ketten az őrző Roger fogtuk le, míg a többiek kihajoltak a kocsiból, és vadul csapkodtak folyóiratokkal és könyvekkel az üldöző falka felé. Ettől a kuvaszok még izgatottabbak lettek, és minden sikátornál, ahol elrobogtunk, újabb kuvaszok csatlakoztak hozzájuk; mire a város főutcáján gördültünk, már vagy huszonnégy kutya nyüzsgött a kerekek körül, szinte hisztériásan a dühtől.

– Miért nem csinál valaki valamit? – kérdezte Larry túlbömbölve a lármát. – Ez olyan, mint egy jelenet a *Tamás bátya kunyhója*-ból.

– Miért nem csinálsz te valamit ahelyett, hogy kritizálnál! – förmedt rá Leslie, aki küszködve igyekezett Rogert lefogni.

Larry hirtelen felugrott, kikapta az ostort az elképedt kocsis kezéből, dühösen megcélozta a kutya farkát, de elhibázta, és helyette Leslie-t találta tarkón.

– Mi a fenét szórakozol? – hördült fel Leslie, vörös és dühös képét Larry felé fordítva.

– Véletlen – magyarázta Larry könnyedén. – Kijöttem a gyakorlatból... Rég nem volt már ostor a kezemben.

– Légy szíves, vigyázz, hogy mi a frászt csinálsz – mondta Leslie hangosan és harciasan.

– Jó, jó, drágám, hiszen csak véletlen volt – szólt közbe mama.

Larry újból a kutyák felé csapott, és leütötte a mama kalapját.

– Több bajt csinálsz, mint a kutyák – jegyezte meg Margo.

– Vigyázz, drágám – mondta mama a kalapja után kapva –, még megütsz valakit. Én inkább letenném azt az ostort.

Ebben a pillanatban a fiáker zökkenve megállt egy kapubejárat előtt, mely fölött a táblára *Pension Suisse* volt kiírva. A kuvaszok úgy érezték, most végre elkaphatják az elkorcsosult, fekete, kocsin járó dögöt, és tömör, lihegő félkörben zárkóztak fel körénk. A szálloda ajtaja kinyílt, egy idős, pofaszakállas portás jelent meg, s üveges szemmel meredt az utcai csatajelenetre. Rogert nagy nehezen sikerült a kocsiból kihúzni és bevinni a szállodába, mert súlyos kutya volt, és az egész család közös erőfeszítése kellett hozzá, hogy felemeljük, cipeljük és megfékezzük. Larry már elfelejtette fenséges tartását, és láthatóan élvezte a helyzetet: leugrott a kocsiról, és ott táncolt, utat törve az ostorral a járdán, a kuvaszok között, Leslie, Margo, mama meg én igyekeztünk befelé, cipelve a vonagló, vicsorgó Rogert. Betámolyogtunk a hallba, a portás remegő bajusszal becsapta az ajtót, és nekivetette a hátát. Az igazgató odalépett, és rosszállással kevert kíváncsisággal méregetett bennünket. A mama hozzá fordult, féloldalra csúszott kalappal, egyik kezében a hernyóimmal telt lekvárosüveget szorongatva:

– Durrell a nevünk – mondta édesen mosolyogva, mintha érkezésünk a világ legnormálisabb dolga lett volna. – Úgy tudom, fenntartottak néhány szobát a számunkra.

– Hogyne, asszonyom – mondta az igazgató, kerülgetve a még mindig dohogó Rogert –, az első emeleten... négy szoba és egy erkély.

– Milyen kedves – sugárzott mama –, akkor azt hiszem, mindjárt fel is megyünk, és lepihenünk egy kicsit ebéd előtt.

És uralkodói méltósággal vezette családját az emeletre. Később ismét lent gyülekeztünk a nagy, sötét, porlepett pálmákkal és nyakatekert szobrokkal díszített ebédlőben.

A főpincérré vedlett, pofaszakállas portás szolgált fel, mert közben frakkot öltött és celluloid ingmellel, mely úgy nyiszorgott, mint egy tücsökgyülekezet.

Az ebéd viszont bőséges volt és jó, mi pedig mohón ettünk. Amikor a kávé hozták, Larry egy sóhajjal hátravetette magát székében.

- Ez tűrhető ebéd volt – állapította meg nagylelkűen. – Hogy tetszik a hely, mama?
- Az étel jó, drágám – felelt mama; vigyázva; hogy elkötelező nyilatkozatot ne tegyen.
- Előzékeny népségnek látszik – folytatta Larry. – Az igazgató maga tolt az ágyamat közelebb az ablakhoz.
- Mikor én papírt kértem, nem volt olyan előzékeny – szólalt meg Leslie.
- Papírt? – kérdezte a mama. – Mire kellett neked papír?
- A klozetra... nem volt benn papír – magyarázta Leslie.
- Pszt, ne az asztalnál – suttogta mama.
- Te, úgy látszik, nem látsz a szemekkel – mondta Margo csengő és átható hangon. – Van ott egy teli kis láda a csésze mellett.
- Margo drágám! – kiáltotta a mama elborzadva.
- Miért? Te nem láttad azt a kis ládát?
- Larry horkanva felnevetett:
- A város kissé különleges csatornarendszere miatt – magyarázta Margónak kedvesen – a kis láda azt a célt szolgálja, hogy beledobjuk az... izé... hulladékot, amikor befejeztük természetes működésünket.

Margo vérvörösre pirult a megdöbbenéstől és undortól.

- Úgy érted... azt akarod mondani... hogy az a papír... – jaj, istenem! Hátha valami rémes betegséget kaptam – nyöszörögte, majd könnyekre fakadt, és kirohant az ebédlőből.
- Nagyon egészségtelen dolog – mondta mama szigorúan –, igazán undorító szokás. Nem is szólva a lehetséges tévedésekről: azt hiszem, még tífuszt is lehet így kapni.
- Nem történnének meg ilyen tévedések, ha a dolgokat helyesen szerveznék – hangsúlyozta Leslie, visszatérve eredeti panaszához.
- Igen, drágám. De nem tartom helyesnek, hogy ezt most itt tárgyaljuk meg. A legokosabb, amit tehetünk, ha minél előbb keresünk egy házat, még mielőtt mind ágyunk esünk valami betegséggel.

Az emeleten Margo félmeztelenül literszám zúdította magára a fertőtlenítőszeret, és mama egy kimerítő délutánt töltött mellette, mert időközönként meg kellett vizsgálnia mindenféle betegség tüneteit illetően, amelyek lappangását Margo felfedezte magában.

Mama lelki békéje szempontjából nem volt szerencsés dolog, hogy a Pension Suisse történetesen a helybeli temetőhöz vezető út mellett állt. Ahogy üldögéltünk az utcára néző kis erkélyünkön, alattunk szinte végtelen sorban követték egymást a temetési menetek. A korfui

lakosoknak láthatóan az volt a véleménye, hogy a temetés csúcspontja a gyászmenet, mert egyik felvonulás díszesebb volt, mint a másik. A kocsikat mérföldes bíbor és fekete drapériák takarták, és a lovakat annyira beburkolták tollakba és leplekbe, még csoda, hogy mozogni tudtak. A halott előtt hat-hét ilyen kocsi haladt, tele harsányan és gátlástalanul gyászoló rokonokkal. A halott is kocsiszerű járművön közeledett, olyan hatalmas és tarkabarka koporsóban, mely inkább óriási születésnap tortára emlékeztetett. Voltak közöttük fehérek, bíborvörösek, feketék és skarlátvörösek vagy mélykék díszítésűek. Mások csillogó feketék voltak, sűrűn bevonva arany és ezüst filigránmunkával és csillogó sárgaréz fogantyúkkal. Soha nem láttam ennél tarkább és vonzóbb látványt. Igen, ez az igazi, gondoltam magamban, így kell meghalni: feldíszített lovak, mázsás virágdíszek és valóságos tömeg, méltóképpen gyászoló rokonság. Kihajoltam az erkély korlátján, és elmerülten, lenyűgözve bámultam az elvonuló koporsókat.

Ahogy egy-egy menet elhőmpölygött, és a gyász zaja, a patkók csattogása elhalt a távolban, mama egyre izgatottabb lett.

- Egészen biztos, hogy valami járvány van! – kiáltott fel végül, idegesen kémlelve az utcát.
- Ugyan, mama, ne beszélj butaságokat – nyugtatta Larry könnyedén.
- De drágám, ilyen *sokan*... ez nem természetes!
- Nincs semmi természetellenes a halálban... az emberek mindig halnak.
- Persze, de nem hullanak, mint a legyek, hacsak nincs valami baj.
- Talán összegyűjtik őket, és azután egy csomóban temetik – vetette fel Leslie ridegen.
- Ne hülyéskedj – szólt rá mama. – Biztosan a csatornázás miatt van. Az nem lehet egészséges dolog, hogy ilyen berendezéseik vannak.
- Istenem – sópáncodott Margo síri hangon –, akkor biztos, hogy el fogom kapni.
- Ugyan, ugyan, drágám, ez nem szükségszerű – felelt mama bizonytalanul. – Talán nem is ragályos.
- Nem tudok elképzelni olyan járványt, amely nem ragályos – jegyezte meg Leslie logikusan.
- Mindenesetre – szólt mama, aki nem volt hajlandó orvosi kérdésekről vitába bocsátkozni – azt hiszem, utána kellene járni. Nem hívhatnád fel az egészségügyi hatóságokat, Larry?
- Itt valószínűleg nincsenek egészségügyi hatóságok – szögezte le Larry –, és ha vannak is, kétlem, hogy nekem bármit megmondanának.
- Hát akkor – felelt mama elszántan – nem tehetünk egyebet: el kell költöznünk. Ki kell jutnunk a városból. Keresnünk kell egy házat a környéken, de *azonnal*.

Másnap reggel elindultunk házvadászatra Mr. Beeler, a szálloda idegenvezetője kíséretében. Hájás, alázatos tekintetű, izzadságtól fénylő képű emberke volt. Amikor elindultunk, még nagyon fűgén ugrált, de akkor még nem tudta, mi vár rá. Aki nem járt még mamával

házvadászaton, alighanem el sem tudja képzelni, mit jelent az. Körülkocsiztunk a szigeten vastag porfelhőben, miközben Mr. Beeler egyik villát a másik után mutatta nekünk, elképesztően változatos méretű, színű és fekvésű házakat, de mama mindegyiknél erélyesen rázta a fejét. Végül Mr. Beeler listájának tizedik és utolsó villáját is megnéztük, és mama megint csak a fejét rázta. Mr. Beeler megtörten ült le a lépcsőre, és zsebkendőjével törölgette az arcát.

– Madame Durrell – mondta végül –, én megmutattam minden villát, amit csak ismerek, de önnek egyik sem kell. Mi az, madame, amit ön keres? Mi a kifogása ezek ellen a villák ellen?

Mama csodálkozva nézett rá

– Maga nem vette észre? – kérdezte. – Egyikben sincs fürdőszoba.

Mr. Beeler kiguvadt szemmel meredt a mamára.

– De madame – nyöszörögte őszinte fájdalommal –, minek önnek fürdőszoba?... Hát nem elég önnek a tenger?

Némán tértünk vissza a szállodába.

Másnap reggel mama úgy határozott, hogy taxit bérelünk, és magunk megyünk házat vadászni. Meg volt róla győződve, hogy valahol a szigeten rejtőzik egy fürdőszobás villa. Nem osztottuk mama meggyőződését, így kissé ingerült és vitára kész csapatot terelgetett lefelé a főtérré a taxiállomáshoz.

A taxisofőrök, látva jámbor küllemünket, kitódultak a kocsikból, és körénk sereglettek, akár a dögkeselyűk, miközben mindegyik igyekezett túlordítani honfitársait. Hangjuk egyre harsogóbb lett, szemük villámokat szórt, megragadták egymás karját, fogukat vicsorgatták, és úgy belénk csimpaszkodtak, mintha darabokra akarnának tépni. Valójában a lehető legenyhébb vita tanúi voltunk, de akkor még nem szoktuk meg a görög vérmérsékletet, és úgy éreztük, életveszélyben vagyunk.

– Nem csinálhatnál valamit, Larry? – visított mama, aki alig bírt kimenekülni egy jól megtermett sofőr szorításából.

– Mondd meg neki, hogy panaszt teszel az angol konzulnál – ajánlotta Larry túlkiabálva a lármát.

– Ne hülyéskedj, drágám – mondta mama kifulladásra. – Magyarázd meg neki, hogy nem értünk görögül.

Margo negédesen beavatkozott:

– Mi angol – üvöltötte a hadonászó sofőröknek –, mi nem értünk görög!

– Ha ez az ember még egyszer meglök, kiverem a szemét – fogadkozott Leslie kivörösödve.

– Ugyan, ugyan, drágám – lihegte mama, még mindig hadakozva a sofőrrel, aki erélyesen tolt a kocsija felé –, nem hiszem, hogy rosszat akarnak.

Ebben a percben mindenkit elnémított egy hang, mely túldörögte a lármát; egy mély, vastagon zengő, vibráló hang, amelyet egy tűzhányó kráteréből várna az ember.

– Hoj! – bömbölt a hang. – Miért nem olyat választ, aki beszél a maga saját nyelven?

Megfordultunk; hát egy vén Dodge kocsi állt meg a járda mellett, a volánnál egy kurta, hordótestű egyén ült sonkaszerű kezekkel, nagy, cserzett, sötét képpel, melyet hetykén félrekapott ellenzős sapka koronázott. Kinyitotta a kocsi ajtaját, kilépett a járdára, és felénk kacsázott. Azután megállt, még zordabban körülnézett, végigmérve az elcsendesedett sofőr csoportot.

– Kellemetlen voltak? – kérdezte mamát.

– Nem, nem – hazudta mama –, csak kicsit nehezen értettük meg őket.

– Magának olyan kell, aki beszélsz saját nyelven – ismételte az újonnan érkezett –, ezek svihákok, megbocsátsz a kifejezés... becsapnák saját anyjuk... Bocsánat egy pillanat, majd elintézem őket.

És olyan görög szóvihart zúdított a sofőrökre, amely szinte elsöpörte őket. A különös ember visszakergette a meghunyászkodva, de dühösen hadonászó sofőröket a kocsijukhoz. Még egy utolsó és láthatóan becsmérlő görög szóáradat után ismét hozzánk fordult.

– Hová akarsz menni? – kérdezte szinte durván.

– Elvinne minket villát keresni? – kérdezte Larry.

– Persze. Akárhova elvisz maguk. Csak mondja, hova.

– Egy villát keresünk – felelt mama határozottan –, amiben fürdőszoba van. Ismer ilyet?

Az ember töprengett, mint egy napbarnított, hatalmas kőbálvány, gondolkodva összehúzott fekete szemöldökkel.

– Fürdőszoba? – kérdezte a sofőr. – Maguk fürdőszoba akarsz?

– Egyikben sem volt, amit eddig láttunk – felelt mama.

– Ó, én tudsz egy villát fürdőszobával – mondta az ember. – Csak gondolkodsz, elég nagy-e maguknak.

– Elvinne minket megnézni? – kérdezte mama.

– Persze hogy viszem. Szálljanak be a kocsiba.

Bemásztunk a tágas kocsiba, sofőrünk beprézelte nagy testét a volán mögé, és ijesztő dübörgéssel beindította a motort. Átrobogtunk a külváros girbegurba utcáin, fülsiketítő

tülköléssel kanyarogva megrakott szamarak, szekerek, csoportosuló parasztasszonyok és számtalan kutya között. Ezenközben sofőrünk megragadta az alkalmat a társalgásra. Ahányszor megszólalt, hátrafordította hatalmas fejét, hogy lássa arcunkon a hatást, és ilyenkor a taxi ide-oda lódult az úton, mint egy részeg kecske.

– Maguk angol? Gondoltam... angol mindig fürdőszoba akar... Nekem van fürdőszoba a házamban... Spiro a nevem, Spiro Hakiapoulosz... Spiro Amerikanónak neveznek, mert éltem Amerikában... Igen, nyolc év töltöttem Chicagóban... ott tanultam ilyen jól angol... Odamentem pénzt keresni... azután, nyolc év után, mondtam, Spiro, elég kerestél, és így visszajöttem Görögországba... hozta ez a kocsi... legjobb a szigeten... senkinek nincs ilyen kocsi... Minden angol turista ismersz engem, mind engem keressz; ha idejössz... tudják, én nem becsapom... szeretem az angolok... legjobb fajta népség... Istenuccse, ha nem volnék görög, szeretném lenni angol.

Végigrobogtunk egy hosszú, fehér úton, amit vastagon belepett a selymes por. A por forró felhőkben emelkedett mögöttünk. Az utat fügekaktuszok szegélyezték, mint egy sövény, ügyesen egymás csücskéhez illesztett, zöld tányérból, teli skarlátvörös gyümölcshalmokkal. Szőlők mellett haladtunk el, ahol kis, korcs tőkétet zöld levelek csipkéztek, olajfaligeteket hagytunk el, ahol a rücskös törzsek száz csodálkozó fintort vágtek felénk árnyékuk sötétjéből, és nagy csomókban álló, zebracsíkos nádat, mely zöld zászlóként lengette leveleit. Végül feldübörögtünk egy dombtetőre, Spiro megrántotta a féket, és megállította porfelhőbe burkolt kocsiját.

– Itt vagyolsz – mutatta vastag, tömpe ujjával –, ez a villa fürdőszobával, amilyet akarnak.

Mama, aki egész úton becsukta a szemét, most óvatosan kinyitotta, és felnézett. Spiro a csillogó tengerből kiemelkedő, szelíd lejtésű domboldalra mutatott. A domb és a környező völgyek olajkertdunnák voltak, melyek pikkelyes fénnel csillantak fel, ahol a szellő megmozgatta a leveleket. Félúton a lejtőn egy csapat magas, karcsú ciprusfa állt őrt egy kis eperpiros villa körül, mely úgy bújt meg a zöldben, mint valami délszaki gyümölcs. A ciprusfák lágyan hajladoztak a szellőben, mintha érkezésünk öröme az eget akarnák még ragyogóbb kékre festeni.

MÁSODIK FEJEZET

Az eperpiros villa

A villa kicsi volt és négyszögletes; piros képű elszántsággal állt kis kertjében, zsaluit a nap finom krémzöldre fakította, helyenkint repedezett és felhólyagzott rajtuk a festék. A magas fuksziasövénnyel kerített kertben bonyolult mértani ábrákat alkottak a virágágyak, melyeket

sima, fehér kövek szegélyeztek. A fehér kavicsos ösvények, alig szélesebbek egy gereblyenyomnál, buzgón tekeregtek az ágyások körül, melyek nem voltak nagyobbak egy-egy jókora szalmakalapnál, és csillagot, félholdat, háromszöget és kört formáztak, mind telis-tele elvadult virágok kusza szövevényével. Rózsák hullatták szirmaikat: oly nagyok és simák voltak, mint a tányérkák, lángpirosak, holdfehérek, fényesek; a körömvirágok mint borzas napgyermekek figyelték szülőjük útját az égen. A bokrok alatt árvácskák dugták ki bársonyosan ártatlan pofácskájukat a levelek közül, és ibolyák bólogattak bánatos, szív alakú leveleik alatt. A bougainvilleák buján tekeregtek a kis elülső erkélyen, s teli voltak aggatva, mint valami farsangi mulatságra, lámpás alakú, bíborlila virágokkal. A fuksziasövény sötétjében ezer balerinaforma bimbó himbálózott várakozón. A meleg levegő sűrű volt száz haldokló virág illatától, és mindent átzengett a rovarok halk, zsongító sustorgása és döngicsélése. Amint megláttuk a villát, csak itt kívántunk élni... mintha azért állt volna ott, hogy érkezésünket várja. Úgy éreztük, hazaértünk.

Spiro, miután oly váratlanul berobbant az életünkbe, most már minden dolgunkat kézbe vette. Megmagyarázta, jobb, ha ő intéz mindent, mert őt mindenki ismeri, és biztosítja, hogy így senki se fog minket becsapni.

– Ne izgulsz semmi, Mrs. Durrellsz – dörögte –, csak bízol minden rám.

Így hát ő vitt minket vásárolni, és egyórai izzadás és bömbölés után sikerrel lealkudott mindennek az árából vagy két drachmát. Ez körülbelül egy pennynek felel meg. Nem az összeg fontos, magyarázta, hanem az elv. A másik ok persze az volt, hogy Spiro görög volt, és imádott alkudni. Ő lépett fel helyettünk, amikor felfedezte, hogy a pénzünk még nem jött meg Angliából, és ő vállalkozott rá, hogy felkeresi a banktisztviselőt, és lehordja a rossz szervezésért. Szándékától az a tény sem térítette el, hogy nem a szegény tisztviselő volt a hibás. Spiro fizette ki a hotelszámlánkat, ő szerzett fuvart, hogy koffereinket átszállítsa a villába, személyesen költöztetett oda bennünket, kocsiját megrakva a számunkra vásárolt élelmiszerekkel.

Hamarosan kiderült, hogy nem volt üres fecsegés, mikor azt mondta, mindenkit ismer a szigeten, és mindenki ismeri őt. Akárhányszor megállt taxijával, fél tucat hang kiáltotta a nevét, és kezek integettek feléje, hogy üljön le a kis asztalokhoz a fák alá, és igyon meg egy kávé. Rendőrök, parasztok, papok integettek és mosolyogtak, mikor elrobogott mellettük; halászok, fűszeresek, kávéháztulajdonosok úgy üdvözölték, mint testvérüket. – Ó, hisz ez Spiro! – mondták ilyenkor, és szeretettel mosolyogtak rá, mint egy vásott, de szeretni való gyerekre. Tisztelték becsületességét, harciasságát, de mindennekfelett jellegzetesen görög fölényt és vakmerőségét, amivel az állami bürokrácia minden megjelenési formáját kezelte.

Érkezésünkkor két, ágyneműt és egyebeket tartalmazó bőröndünket visszatartották a vámnál azzal a különös indoklással, hogy áru van bennük. Amikor az eperpiros villába költözve felmerült az ágynemű kérdése, mama közölte Spiróval, hogy ládáink a vámnál hevernek, és tanácsot kért, mitévő legyen.

– A fenébe, Mrs. Durrellsz – bömbölte, és nagy arca vörösre gyúlt a felháborodástól. – Miért nem mondsz előbb? Azok a vámosok mind disznók. Majd én beviszem téged holnap, és majd elintézem őket én: mindet ismersz, és ők is ismersz engem. Bizzon rám minden, én majd elintézem őket!

Másnap reggel elfuvarozta mamát a vámhoz: mi is vele mentünk, mert nem akartuk elmulasztani a cirkuszt. Spiro úgy gurult be a vámhivatalba, mint egy dühös medve.

– Hol van ezeknek az embereknek a holmi? – kérdezte a kövér kis vámtisztet.

– Az áruval telt bőröndöket gondolja? – kérdezte a vámtiszt legékesebb angolságával.

– Na, mit gondol, miről beszélsz?

– Itt vannak – vallotta be a tiszt óvatosan.

– Azért jöttünk, hogy elvigyük! – ordította Spiro. – Hozzál ki!

Megfordult, és kimasírozott a csarnokból, hogy segítséget keressen a poggyász kihordásához. Visszaérve azt látta, hogy a vámos, aki elvette mama kulcsait, éppen az egyik bőrönd tetejét emelgeti. Spiro dühös hördüléssel előrelendült, és rácsapta a bőrönd fedelét a szerencsétlen ember kezére.

– Minek nyitod ki, te gazember? – kérdezte dühös tekintettel.

A vámtiszt, sérült kezét rázogatva, vadul bizonygatta, hogy kötelessége a láda tartalmát megvizsgálni.

– Kötelesség? – kérdezte Spiro finom gúnnyal. – Mit értsz abban, hogy kötelesség? Az kötelesség, hogy megtámadsz ártatlan külföldiek, mi? Úgy bánasz, mint egy csempésznek? Mi? Ezt nevezel kötelesség?

Egy pillanat szünetet tartott, mélyet lélegzett, azután felkapott mindkét hatalmas markába egy-egy bőröndöt, és indult az ajtó felé. Ott megállt, és elsütötte a búcsúbombáját:

– Ismerszlek, Khrisztaki, nekem te nem beszélsz kötelességről! Emlékszem, tizenkétezer drachmára büntettek, mert dinamittal halásztál. Nem szeretem, ha bűnöző beszélsz nekem kötelességről!

Diadalmasan robogtunk haza a vámhivatalból. Minden bőröndünk érintetlen és vizsgálatlan maradt.

– Ezek gazembersz azt hiszik, övék a sziget! – Ez volt Spiro zárszava. Úgy látszik, meg sem fordult a fejében, hogy ő viselkedett úgy, mintha az övé volna.

Miután hozzánk szegődött, úgy hozzánk ragadt, mint a kullancs. Sofőrből órák alatt testőrünké lett, majd egy hét múlva vezetőnk, filozófusunk és barátunk. Annyira tagja lett családuknak, hogy hamarosan már semmit sem cselekedtünk vagy terveztünk, amibe ő ne lett volna valahogy belekombinálva. Mindig ott volt, bika hangon bömbölve, elintézve az elintézendőket, közölte, miért mennyit fizessünk, figyelmes pillantását rajtunk tartotta, és mindenről beszámolt mamának, amiről szerinte tudnia kellett, örködött fölöttünk, mint egy nagy, csúf, barna angyal, oly gyöngéden, mintha kissé gyengeelméjű gyermekek lennénk. Mamát őszintén imádta, és bármerre járt, harsányan zengte dicséretét, amivel mamát a legnagyobb zavarba hozta.

– Vigyázni kell, mit csinálnak – figyelmeztetett minket időnkint, gondterhelten összehúzva a szemöldökét –, nem akarunk bánatot okozni mamát!

– Ugyan miért, Spiro? – tiltakozott erre Larry jól megjátszott csodálkozással. – Mama sohase tett semmit értünk... miért legyünk rá tekintettel?

– Fenéketsz, Larrysz úr, ne viccelsz – mondta Spiro mérgesen.

– Teljesen igaza van Larrynek, Spiro – mondta ilyenkor Leslie nagyon komolyan. – Igazán nem valami jó anya, ezt meg kell mondani.

– Ne mondsz ilyet, *ne mondsz* ilyet – bömbölte Spiro –, becsület istenemre, ha olyan anyát volna nekem, mint a tiedsz, minden reggel odamennék megcsókolsz a lábát!

Berendezkedtünk hát a villában; mindegyikünk megtelepedett, és a maga módján alkalmazkodott az új környezethez. Margo pusztán azért, hogy szabad szemmel alig látható fürdőtrikóban napozott az olajfaligetben, egész csapat csinos és szenvedélyes parasztfiút gyűjtött maga köré, akik mintegy varázsszóra bukkantak fel a látszólag elhagyatott tájból, valahányszor méh repült a közelébe, vagy odébb kellett tenni a nyugszékét. Mama kénytelen volt leszögezni, hogy ez a napfürdőzés meglehetősen oktalan dolog.

– Drágám, az a fürdőtrikó szörnyen keveset takar, ugyebár – magyarázta.

– Jaj, mama, ne légy olyan régmódi – csattant fel Margo türelmetlenül. – Végére csak egyszer halunk meg!

Ez a megállapítás oly váratlan volt és oly igaz, hogy sikerrel elnémította mamát.

Három markos parasztleány félórát izzadt és lihegett, amíg becipelte Larry bőröndjeit a villába, míg Larry ott nyüzsgött körülöttük, és dirigálta a műveletet. Egyik bőrönd akkora volt, hogy az ablakon kellett beemelni. Mikor végre bent voltak, Larry egy boldog napot töltött kicsomagolásukkal, és a szoba úgy megtelt könnyekkel, hogy valóságos képtelenség volt bemenni vagy kijönni. Larry, miután körülbástyázta magát könnyekkel, egész nap ott ült az írógépénél, és csak az étkezéseken jelent meg álmatagon. A második reggelen igen ingerült lelkiállapotban került elő, mert egy paraszt pontosan a sövény oldalához kötötte ki a szamarát. A dög szabályos időközökben felvetette a fejét, és elnyújtott, gyászos ordítást hallatott.

– Hát most kérdezem, nem nevetséges, hogy az eljövendő generációk meg lesznek fosztva a műveimtől csak azért, mert egy bütykös kezű idióta pont az én ablakom alá kötötte ki azt a bűdös teherhordó dögöt? – kérdezte Larry.

– Igen, drágám – mondta mama. – Miért nem viszed odébb, ha zavar?

– Drága anyám, senki sem kívánhatja tőlem, hogy arra pazaroljam az erőmet, hogy szamarakat kergessek az olajfaligetben. Hozzávágtam egy keresztény szektákról szóló broszúrát, mi mást tehetnék?

– Szegény állat meg van kötve! Nem kívánhatod, hogy maga oldozza el a kötelét – mondta Margo.

– Törvényben kellene megtiltani, hogy ilyen ronda dögökkel házak közelében parkoljanak. Nem menne ki valaki, hogy elkergesse?

– Miért mennénk? Minket nem zavar – mondta Leslie.

– Ez a baj ebben a családban – állapította meg Larry keserűen –, semmi kölcsönös segítség, senki sincs tekintettel a másokra.

– *Te* nem vagy túlságosan tekintettel másokra – felelt Margo.

– Ez mind a te hibád, mama – mondta Larry szigorúan. – Nem kellett volna ilyen önzővé nevelni bennünket!

– Szeretem az ilyen beszédet! – kiáltotta mama. – Én sohase tettem ilyesmit!

– Pedig nem volnánk ilyen önzők, ha nem nevelnek rá – erősködött Larry.

Végül mama meg én eloldoztuk a szamarat, és odább vezettük a domboldalra.

Leslie közben kicsomagolta pisztolyait, és véget nem érő durranássorozatokkal rémítgetett bennünket, mert célba lövöldözött egy ócska konzervdobozra a hálósobája ablakából.

Egy különösen fülsiketítő reggel után Larry kirobbant a szobájából, és azt mondta, senki se kívánhatja tőle, hogy egy olyan villában dolgozzon, mely ötpercenként megrendül alapjaiban. Leslie sajnálkozva leszögezte, hogy neki gyakorolnia kell. Larry erre azt felelte, ez nem gyakorlásnak hangzik, hanem úgy, mint az indiánok zendülése. Mama, akinek az idegeit szintén meglehetősen megviselték a dörrenések, azt ajánlotta, hogy Leslie gyakoroljon töltetlen pisztollyal. Leslie-nek félórájába került, amíg meg tudta értetni mamával, hogy ez miért lehetetlen. Végül ímmel-ámmal odébb vitte dobozát a háztól: így a zaj valamivel tompább lett, de éppoly idegesítő maradt.

Mama, miközben rajtunk tartotta fél szemét, szintén megtelepedett a maga módján. A ház szaglott a fűszerek illatától, hagyma és fokhagyma csípős aromájától, a konyha teli volt bugyborékoló fazekakkal, és mama ott matatott közöttük, félrecsúszott pápaszemmel, magában motyogva. Az asztalon könyvtorony imbolygott, amibe időnként belelapozott. Ha sikerült elszakadnia a konyhától, boldogan járkált a kertben, ímmel-ámmal nyesett és metszett, viszont lelkesen vetett és palántázott.

Számomra a kert éppen elég érdekességet nyújtott. Rogerral együtt néhány meglepő dolgot tapasztaltunk. Roger például rájött, hogy nem bölcs dolog lódarazsat szagolgatni, továbbá felfedezte, hogy a parasztkutyák vonítva menekülnek, ha csak rájuk néz a kapuból, és végezetül megtanulta, hogy a fuksziasövényről hirtelen leugró és kárálva menekülő csirke, bármennyire kívánatos is, tilos préda.

Ez a babaházkert varázsos világ volt, virágerdő, melyben soha nem látott teremtmények nyüzsögtek. A rózsák vastag, selymes szirmai között csöpp, rákforma pókok laktak, melyek oldalvást menekültek, ha megzavartam őket. Kicsi, átlátszó testük felvette az otthont nyújtó virág színét: pirosak lettek, csontszínűek, borvörösek vagy vajsárgák. A rózsák szárát sűrűn belepték a levéltetvek, köztük katicabogarak mozogtak mint frissen festett játékszerek, halványpirosak voltak nagy, fekete pöttyökkel, almavörösek barna pöttyökkel, narancsszínűek

szürke és fekete foltokkal. Gömbölyűen és szeretetre méltóan vadásztak és falatoztak a levéltetvek vérszegény csoportjai közt. A poszméhek bundás, acélkék medveként cikáztak a virágok között hájasan és buzgó dongással. Fényes, takaros szenderek himbáltak fel-le az ösvényeken aggodalmas munkában, néha a sebességtől ködbe vesző szárnyakkal meg-megállva a levegőben, hogy hosszú, karcsú ormányukat egy-egy virágba mélyesszék. A fehér kavicsok között nagy, fekete hangyák vándoroltak, és csoportokba verődve körülhadonászták furcsa zsákmányukat: döglött hernyót, rózsaszíromdarabot vagy magoktól duzzadó, száraz fűkalászt. Mindezt a mozgást mintegy zenével kísérte a fuksziasövény felől állandóan csengő kabócaének. Ha a furcsa, rekkenően forró párának hangja volna, éppúgy szólna, mint ezeknek a rovaroknak különös, csengő kiáltása.

Eleinte annyira elbűvölt az életnek ez a gazdagsága közvetlen a küszöbünk előtt, hogy járkáltam szédülten a kertben, hol ezt, hol azt az állatot bámultam, miközben figyelmemet minduntalan elterelték a sövény fölött röpködő, ragyogó lepkék. Azután fokról fokra, ahogy jobban megszoktam a virágok között mozgó rovarélet nyüzsgését, megtanultam jobban megfigyelni.

Órákat töltöttem guggolva vagy hason fekve, és figyeltem magam körül az állatok magánéletét, míg Roger ott ült mellettem lemondó pófával. Ilyen módon sok lenyűgöző dolgot tanultam.

Felfedeztem, hogy a kis rákpókok éppoly ügyesen tudják változtatni színüket, mint a kaméleon. Ha leszedtem egy pókot egy borvörös rózsáról, amelyen üldögélt, akár egy korallszemecske, és áttettem egy hűvösen fehér rózsza mélyébe, ha ott maradt – és a legtöbb maradt –, láthattam, amint a színe fokozatosan fakul, mintha a változás vérszegénnyé tette volna a kis pókot, s egy-két nap múlva már megbújt a fehér szirmok között, mint egy gyöngyszem.

Rájöttem, hogy a fuksziasövény alatt a száraz levelek között egy másfajta pók lakik, bátor kis vadász, ravasz és kegyetlen, mint a tigris. Ott járkált peckesen levélbiodalmában, szeme csillogott a napfényben, néha meg-megállt, hogy felágaskodjon szőrös lábain, és körülkémléljen. Ha legyet látott leülni, hogy napfürdőt vegyen, hirtelen megmeredt, azután oly lassan, mint egy levél növekedése, elindult előre, szinte észrevétlenül, egyre közelebb araszolt, közben néha megállt, hogy selymes életfonalát a levelek felületére rögzítse. Azután, ha megfelelő közelségbe ért, megpihent a vadász, lábai csöppet mozogtak, kellőképpen egyensúlyba helyezkedett, és azután ráugrott, lábait szőrös ölelésre tárva, egyenesen az álmodozó légyre. Soha nem láttam, hogy ez a kis pók elvétette volna prédáját, ha már a megfelelő állásba manőverezte magát.

Ezek a felfedezések óriási örömmel töltöttek el, okvetlenül meg kellett osztanom őket valakivel, berobbantam hát a házba, és felriasztottam családomat híreimmel, miszerint a furcsa, tüskés, fekete hernyók a rózsákon nem is hernyók, hanem a katicabogarak kicsinyei, vagy azzal az ugyancsak ámulatba ejtő újdonsággal, hogy a juharfátyolka nyeles petéket tojik. Ez utóbbi csodát saját szememmel volt szerencsém látni: a rózsákon fedeztem fel a fátyolkát, és néztem, mint mászkál a leveleken, megcsodáltam zöld üveghez hasonló, szép, törékeny szárnyait és óriási, vizenyős, aranyszínű szemét. Egyszerre csak megállt egy rózsalevél lapján, leeresztette potroha csücskét, így maradt egy pillanatig, azután fölemelte a farkát, és abból nagy csodálkozásomra egy vékony szál jött elő, mint egy fakó hajszál. Azután ennek a szálnak a leghegyén megjelent a pete. A nőstény megpihent, azután újra meg újra

megismételte a műveletet addig, míg a rózsalevél felülete olyan nem lett, mintha parányi korpafüerdővel volna borítva.

Mikor befejezte a petézést, a nőstény kicsit összedörgölte csápjait, azután elröppent tüllszárnyainak ködében.

Talán a legizgalmasabb felfedezésem ebben a sokszínű Liliputban egy fülbemászófészek tanulmányozása volt. Régi vágyam volt ilyen látni, mindenütt kerestem is, de hiába. Ezért volt óriási az örömöm, mintha valami csodás ajándékot kaptam volna, amikor váratlanul rábukkantam egyre. Elmozdítottam egy kéregdarabkát, és ott volt a gyerekszoba, egy kis földbe vájt lyuk, amit a rovar nyilván maga ásott ki. Ott lapult a közepén, maga alatt takargatva néhány fehér petét. Úgy guggolt fölöttük, mint egy tyúk, és meg se moccant, mikor a kéreg elmozdítása után elárasztotta a napfény. Nem tudtam megszámlálni a petéket, de nem látszott soknak, ezért arra gondoltam, talán még nem rakta le a teljes adagot. Gyengéden visszatettem a kéregtakarót.

Ettől a perctől fogva féltő gonddal őriztem a fészket. Védő sziklafalat építettem köréje, óvatosságból piros tintás figyelmeztetést írtam, és egy közeli fára szögeztem. A feliraton ez állt: „Vityázz! fülbemászófészek – csentet kéreg.” Jellemző, hogy a hibátlanul írott szó a biológia szótárába tartozott. Szinte óránként alapos vizsgálatnak vettem alá az anya fülbemászt. Sűrűbben nem mertem megnézni, nehogy elhagyja fészket. A petekupac lassanként nőtt alatta, és, úgy látszik, megszokta, hogy emelgetem a kéregtetőt. Sőt, úgy véltem, kezd megismerni, olyan barátságosan lóbálta a csápjait.

Nagy csalódásomra minden erőfeszitésem és állandó öröködésem kárba veszett: a bábik éjjel keltek ki. Úgy éreztem, ennyi munka után elvárhattam volna, hogy a nőstény olyankorra időzítse a kikelést, amikor jelen vagyok, és megfigyelhetem. De mindenesetre ott voltak, egy fészkalja csinos fiatal fülbemászó, aprók, törekenyek, mintha elefántcsontból faragták volna őket. Kecsesen mozogtak anyjuk teste alatt, lába között járkáltak, a kalandvágyóbbak még ollóira is felmásztak.

Szívderítő látvány volt. Másnapra üres volt a gyerekszoba, a csodálatos család kirajzott a kertbe. Egyik bábít viszontláttam később, nagyobb lett persze, barnább és erősebb, de azonnal megismertem. Egy rózsaszírom-labirintusban aludt összekunkorodva, és amikor megzavartam, ingerülten hátracsapta ollóit. Szerettem volna üdvözetnek vélni, vidám integetésnek, de becsületesen be kellett vallanom, hogy nem volt egyéb, mint egy fülbemászó vészjele a feltehető ellenségnek. De megbocsátottam neki, hiszen még nagyon fiatal volt, amikor utoljára láttuk egymást.

Megismerkedtem a természetes parasztlányokkal, akik minden reggel és este elhaladtak a kert mellett. Oldalvást ültek lomha, lógó fülű szamaraikon, harsányak voltak és tarkák, mint a papagájok. Csevegésük és kacagásuk visszhangzott az olajfák között. Reggelente mosolyogva, hangosan köszöntek, amikor szamarukon arra dobogtak, esténként odahajoltak a fukszasövényhez, bizonytalanul ingadozva táltosuk hátán, és mosolyogva nyújtották át ajándékaikat – egy fürt még napmeleg, borostyánszínű szőlőt, koromfekete fügéket, melyeken piros csíkban buggyant ki érett húsuk, vagy óriási görögdinnyét; melynek bele csillogott, akár a piros fagyalt. Ahogy teltek a napok; lassan kezdtem megérteni a beszédüket. Ami eleinte zagyva hadarásnak tetszett, felismerhető hangok sorára bomlott. Egyszerre mindez értelmet nyert, majd lassan, akadozva, magam is megkíséreltem kimondani, fogtam az újonnan született szavakat, és nyelvtanilag hibás, döcögő mondatokat fűztem belőlük. Szomszédaink

el voltak ragadtatva, mintha különös megtiszteltetés lett volna, hogy megkísérlem megtanulni a nyelvüket, nekítámaszkodtak a sövénynek, feszült arckifejezéssel figyeltek, miközben botladoztam egy üdvözlés vagy egyszerű megjegyzés buktatói között, és mikor sikeresen befejeztem a mondatot, megbámultak, boldogan mosolyogtak, és tapsoltak. Lassan megtanultam a nevüket, tudtam, ki kinek a rokona, melyik asszony, és melyik reméli, hogy az lesz, és egyéb részleteket. Megtudtam, hol áll kis házuk az olajligetekben, és ha Rogerral sétálva odavetődünk, az egész harsány és örvendező család kisereglett üdvözlésünkre, széket hoztak, és leültettek a szőlőlugasban, hogy gyümölcsöt egyem velük.

Fokozatosan ránk borult a sziget varázsa, finoman és tapadón, mint a hímpor. Minden nap oly nyugodt volt, oly időtlen, hogy az ember csak azt kívánta, soha ne érjen véget. De azután lehámlott az éj sötét héja, és újabb nap várt ránk, fényes és tarka, mint a matrica, és egy kicsit épp oly valószínűtlen.

HARMADIK FEJEZET

A rózsabogaras ember

Reggel, amikor ébredtem, a hálószoza zsaluján a felkelő nap arany csíkjai ragyogtak be. A reggeli levegő tele volt a konyhai tűzhelyről behúzódó faszénzaggal, buzgó kakaskukorékolással, távoli kutyaugatással és a legelőre ballagó kecskenyájak kolompjának szaggatott, bánatos dallamával.

A kertben reggeliztünk a kis mandarinfák alatt. Az ég üde volt és ragyogó, nem olyan vad kék, mint délben, hanem világos, tejesen opálos. A virágok még szunnyadtak, a rózsák a harmat elől összecukódva, a körömvirágok még szorosan bezárva. A reggeli általában kellemes és csöndes étkezés volt, mert ilyenkor még a család egyik tagja sem volt beszédes. A reggeli vége felé azonban már mutatkozott a kávé, a pirítós és a tojás hatása: kezdtünk fölélédni, elmondtuk egymásnak, mit szándékozunk csinálni és miért, azután komolyan megvitattuk, hogy mindegyikünk bölcsen határozott-e. Én sohasem vettem részt ezekben a vitákban, mert én pontosan tudtam, mit szándékozom tenni, és csak azon igyekeztem, hogy minél előbb befejezzem az evést.

– Muszáj így habzsolni és nyelni az ételt? – kérdezte Larry elkínzott hangon, elegánsan piszkálva fogát egy gyufaszállal.

– Egyél lassabban, drágám – mormolta mama. – Nem sürgős.

Nem sürgős? Mikor Roger ott várt a kertkapunál, figyelő fekete alak, s türelmetlen, barna pillantással leste: jövök-e már? Nem sürgős? Mikor az első kabócák már rázendítettek az

olajfák között? Nem sürgős? Mikor várt a sziget reggeli hűsével, ragyogóan, hogy felfedezésre induljak? Azonban nem kívánhattam, hogy a család megértse a szempontokat, hát lelassítottam az evést, míg figyelmük másra nem terelődött – azután megint tömtem magamba az ételt.

Mikor végre elkészültem, elosontam az asztaltól, és a kapu felé szökelltem, ahol Roger kérdően bámult rám. Együtt lestünk ki a csavaros kapurácson a kinti olajfaligetbe. Felvettem Rogernak, hogy ma talán nem is érdemes kimenni. A kutya tagadólag rázta kurta farkát, és orrával bökdöste a kezemet. Nem, mondtam én, azt hiszem, ma igazán nem kellene kimennünk. Mintha esni akarna, mondtam, és gondterhelt arccal felnéztem a tiszta, kifényesített égre. Roger hátracsapta fülét, szintén felbámult az égre, majd rám nézett könnyörögve. De én csak folytattam: ha most nem is esik, később biztosan esni fog, sokkal jobb lesz leülni a kertben egy könyvvel. Roger kétségbeesve felrakta nagy, fekete mancsát a kapurácsra, azután rám nézett, felső ajka egyik felét felhúzta, és fehér fogait mutogatva féloldalas, hízelgő vigyorgással, egyre izgatottabban csóválta farkcsontját. Ez volt a tromf: tudta, hogy komikus vigyorgásának nem tudok ellenállni. Abbahagytam hát bosszantását, megkerestem gyufadobozaimat és lepkehálómat, a kapu nyikorogva kivágódott, majd becsapódott, Roger kiiramlott az olajfaligetbe, mint egy tovasikló felhőárnyék, és mély ugatással üdvözölte az új napot.

Felfedező utaimon akkoriban Roger volt állandó társam. Együtt merészkedtünk egyre messzebb tájakra, felfedeztünk csöndes, rejtett olajligeteket, melyeket fel kellett kutatni, és meg kellett jegyezni, utat törtünk mirtuszbozótokban, ahol feketerigók bujkáltak, bemerészkedtünk szűk völgyekbe, ahol a ciprusfák titokzatos, tintasötét árnyékot vetettek. Tökéletes társ volt a kalandban, gyengéd és sohasem tolakodó, bátor, de békés, okos és csupa jóindulatú elnézés különöségeim iránt. Ha megcsúsztam a harmattól csillogó parton, Roger ott termett, egyet horkant, mintha nevetést fojtana el, azután gyorsan végigmért, részvevően odanyalt egyet, majd megrázta magát, tüszentett, és vigasztalóan rám ragyogtatta ferde vigyorát. Ha valami érdekeset találtam, hangyabolyt, levélen mászó hernyót, pókot, mely éppen legyet pólyált selyemfonálba, Roger leült, és megvárta, míg befejezem vizsgálódásomat. Ha úgy vélte, túlságosan sokáig elidőzöm, közelebb csúszott, halkan, nyiffantva ásított egyet, azután mélyet sóhajtott, és farkát kezdte csóválni. Ha nem volt túlságosan fontos, amit szemléltem, továbbmentünk, de ha hosszabb megfigyelést igénylő, izgalmas dolgot láttam, szigorúan ránéztem Rogerra: akkor tudta, hogy hosszú ügről lesz szó. Fülét leengedte, abbahagyta a farkcsóválást, és elkotródott a legközelebbi bokorhoz, ledobta magát az árnyékba, és onnan küldte felém vértanúpillantását.

Felfedező utainkon Roger meg én számos emberrel ismerkedtünk meg a környező vidék különböző részein. Többek közt egy furcsa, gyengeelméjű fiúval; kerek képe kifejezéstelen volt, akár a pöfeteggomba. Mindig rongyos ingben járt és térdig felgyúrt, fényes, kék zsávolynadrágban, fején karimátlan keménykalap ócska maradványait viselte. Amint megpillantott bennünket, elénk sietett az olajfák közül, udvariasan megemelte lehetetlen kalapját, és jó reggelt kívánt gyermekes, édesen fuvolázó hangján. Azután állt, és nézett ránk kifejezéstelenül, minden megjegyzésemre bólogatva vagy tíz percig. Azután udvariasan megemelte kalapját, és eltűnt a fák között. Ott volt a rettentően kövér és vidám Agathi, aki egy kis düledező kunyhóban lakott a dombtetőn. Mindig ott ült a háza előtt egy orsó birkagyapjával, amit sodort, és durva szállá font. Jócskán túl lehetett a hetvenen, de haja még fekete volt és fényes, gondosan varkocsba fonva és egy pár kifényesített tehénszarvra tekerve; némelyik öregebb parasztasszony viselt ilyen fejdísz. Ült a napon, mint egy nagy, fekete béka, skarlátvörös fejkendőjét a tehénszarvakra borította, gyapjúorsója emelkedett és süllyedt,

pörögve, mint a csiga, ujjai buzgón bontottak és tépdestek, tágra nyitotta töredezett, elszíntelenedett fogsorú, lefittyedt száját, miközben hangosan és rekedten, de nagy erővel énekelt.

Agathitól tanultam a csodaszép és felejthetetlen népdalokat. Egy ócska bádogyödrön üldögéltem a napon, Agathi kertjében termett szőlőt vagy gránátalmát majszolva, és vele énekeltem. Meg-megszakított, hogy kiejtésemet kiigazítsa. Elénekeltek a *Vangelió*-t, a folyó víg, lelkesítő dalát, mely arról szól, hogyan zúdul le a hegyekből, hogy virulóvá tegye a kerteket, termékennyé a földeket, és gyümölcszel borítsa a fákat. Furcsa kis szerelmes dalt énekeltek, mókás kacérsággal szemezve egymással, a *Hamisság*-ot: „Hazudsz, hazudsz – daloltuk fejünket rázva –, hazudsz, s csak én tehetek róla, hogy járod a vidéket, s kérkedel szíre-szóra, hogy én szeretlek téged.” Azután gyászos hangra váltottunk, és lassú ringató nótát énekeltek. „Miért hagysz el engem?” Ez a dal teljesen lenyűgözött bennünket, és a hosszú, érzelmes költeményt remegő hangon jajongtuk el. Mikor szívszaggató végére értünk, Agathi kezét telt keblére szorította, fekete szeme ködös és szomorú lett, álla remegett a meghatottságtól. Amint disszonáns kettősünk utolsó hangjai elhaltak, felém fordult, és az orrát fejkendője sarkába törölte.

– Milyen bolondok vagyunk, mi? Milyen bolondok! Itt ülünk a napon, és énekelünk! Méghozzá szerelemről. Én már öreg vagyok hozzá, maga meg még fiatal, mégis erre vesztegetjük az időnket, és énekelünk róla. Na, igyunk egy pohár bort, jó?

Agathi mellett Yanit szerettem a legjobban, az öreg kecskepásztort: magas, lomha férfi volt, nagy, kampós sasorral és hihetetlen bajusszal. Először egy forró délután találkoztam vele, miután Roger meg én egy kimerítő órát töltöttünk azzal, hogy megpróbáltunk kiásni egy nagy, zöld gyíkot a kőfalban levő lyukjából. Végül eredménytelenül, izzadtan és fáradtan ledőltek öt kis ciprus alá, melyek szabályos négyszög alakú árnyékot vetettek a napszitta gyepre. Amint ott feküdtünk, egyszer csak meghallottam egy kecske kolompjának halk, álmos csengését, azután elvonult mellettünk a nyáj, a kecskék megálltak, s ránk bámultak kifejezéstelen, sárga szemükkel, gúnyosan mekegtek, azzal továbbmentek. A kolompok lágy csengése, a kecskék szájának tépő, ropogtató hangja a fűben végtelenül nyugtató hatással volt rám: mire lassan odébb ballagtak, és a pásztor felbukkant, már majdnem aludtam. Megállt, és rám nézett, nehézkesen barna olajfa botjára támaszkodva, kis, fekete szeme vadul csillogott kócos szemöldöke alól, nagy csizmája szilárdan állt a hangában.

– Jó napot – köszöntött mogorván –, maga a külföldi... a kis angol lord?

Akkorra már megszoktam azt a furcsa paraszti elképzelést, hogy minden angol lord, ezért csak rábólintottam: igen, az vagyok. Megfordult, és ráförmedt egy kecskére, mely hátsó lábaira emelkedve, egy fiatal olajfát tépdesett, azután megint felém fordult.

– Mondok magának valamit, kis lord – mondta. – Veszedelmes dolog itt feküdni ezek alatt a fák alatt.

Felnéztem a ciprusokra, de elég biztonságosnak éreztem őket, megkérdeztem hát, miért volnának veszélyesek.

– Hát ülni ülhet alattuk, hogyne. Jó árnyékot vetnek, hűsít, mint a forrásvíz. De az a baj, hogy elálmosít. Soha, de soha semmiképp nem szabad ciprus alatt aludni.

Elhallgatott, bajuszát simogatva, és várt, amíg megkérdeztem, miért. Azután folytatta:

– Miért? Miért? Mert ha elalszik, elváltozik, mire fölébred. Igen, a fekete ciprus veszélyes. Amíg az ember alszik, a gyökere benő a fejébe; és ellopja az agyát; mire felébred, megbolondul az ember, és olyan üres lesz a feje, mint a tők.

Megkérdeztem, hogy csak a ciprus képes-e ilyesmire, vagy ez más fákra is érvényes.

– Nem! Csak a ciprus – mondta az öreg, vadul felpillantva a fölöttem magasodó fákra, mintha figyelné, nem hallgatóznak-e –, csak a ciprus lopja el az ember eszét. Ezért vigyázzon, kis lord, ne aludjon itt.

Biccentett, még egy vad pillantást vetett a ciprusok sötét pengéire, mintha vitára akarná bírni őket, azután körülményesen továbbtörtetett a mirtuszbokrok között a kecskéi után, melyek elszéledve legeltek a dombon. Duzzadó tőgyük mint valami duda himbált a hasuk alatt.

Nagyon összebarátkoztam Yanival; mert felfedező útjaimon mindig találkoztam vele, s néha meg is látogattam kis házában. Ilyenkor gyümölcsrel tömött, és ellátott tanácsokkal és intelmekkel, hogy biztonságban legyek sétáimon.

Talán a legmegejtőbb és legfurcsább alak, akivel útjaimon találkoztam, a rózsabogaras ember volt. Ellenállhatatlan tündérmeselégek lengett körülötte; és én epedve vártam ritka találkozásainkra. Először meredek, elhagyatott úton találkoztam vele, mely egy távoli hegyi faluhoz vezetett. Jóval előbb hallottam, mielőtt láthattam volna, mert trillázó dallamot fűjt pásztorfurulyáján, néha abba hagyta a furulyázást, és furcsa orrhangján néhány ütemet énekelt. Amint befordult a kanyarba, Roger meg én megálltunk, és meghökkenve bámultunk rá.

Hegyes rókaképe volt; nagy, ferde vágású szeme oly sötétbarna, hogy feketének látszott. Furcsa, kifejezéstelen tekintete volt, mintha fátyol borulna a szemére, mint a szilva hamva, gyöngyszínű, hályogszerű köd. Alacsony termetű volt s karcsú, vézna csuklója és nyaka szűkös táplálkozásra vallott. Öltözéke éppúgy, mint széles, lelógó karimájú, formátlan kalapja, elképesztő volt. Valamikor palackzöld lehetett az a kalap, de most csupa maszat, pecsét, por, borfolt, cigarettaperzselés. A kalap szalagjába körös-körül valóságos tollerdő volt tűzködve: kakas, búbosbanka, bagoly tolla, jégmadár szárnya, héja karma meg valami nagy, piszkosfehér toll, valószínűleg hattyútoll lehetett. Elnyűtt, izzadságtól szürke, gyűrött inget viselt, nyaka körül óriási, meghökkentően élénkkék selyem nyakkendő fityegett. Kabátja sötét volt és formátlan, mindenféle tarka foltok díszeltek rajta, az ujján rózsabimbómintás fehér rongydarab, a vállán borvörös, fehér pettyes, háromszögletű folt.

Zsebei dagadoztak, szinte kibuggyant a tartalmuk: fésűk, gombok, tarka kis szentképek, olajfából faragott kígyó, teve, kutya, ló, olcsó tükrök, rikító zsebkendő és kőménymaggal meghintett, hosszú, fonott cipó. Nadrágja – éppannyira folt hátán folt, mint a kabátja – bíborszín *kharouhiaz*-ra, kunkori orrú, nagy, fekete-fehér pomponnal díszített bőrcipőre omlott. Ez a különös figura bambuszkalitkákat cipelt a hátán galambokkal és csirkékkel, meg számos titokzatos zsákocskát, azonfelül nagy csomó friss, zöld póréhagymát is. Furulya volt a szájában, fél kézzel azt fogta, a másikkal egy csomó pamutszálat markolt össze, melyekre valósággal mandula nagyságú rózsabogarak voltak kötözve. Aranyzölden csillogtak a napfényben, és mind ott röpködött a kalapja körül, keserves, mély zümmögéssel igyekezvén

szabadulni a derekukra kötött fonáltól. Időnként egyik-másik belefáradt a hiábavaló körrepülésbe, és egy pillanatra az ember kalapjára ült, majd újra belevetette magát a végtelen körtáncba.

Amikor a rózsabogaras ember meglátott minket, megállt, túlzott ijedséget mímelt, megemelte fura kalapját, és mélyen meghajolt előttünk. Rogert annyira meghatotta ez a nem várt udvariasság, hogy egy sorozat meglepett vakkantást eresztett meg. Erre az ember ránk mosolygott, feltette kalapját, felemelte a kezét, és felém billegtetete hosszú, csontos ujjait. Mulattatott, bár kissé megijesztett a jelenség: udvariasan jó napot kívántam. Újabb udvarias meghajlás következett. Megkérdeztem: talán valami fiestáról jön? Élénken bólogatott, szájához emelte furulyáját, trillázó kis dallamot fújta el nekünk, pár lépést ugrált az út porában, azután megállt, és hüvelykujjával válla mögé bökött az útra, amerről jött. Mosolygott, zsebeit ütögette, és összedörzsölte mutatóját hüvelykujjával, görög módra pénzt jelezve. Egyszerre rádöbentem: alighanem néma. Az út közepén állva tovább társalogtam vele, ő pedig igen ügyes, változatos némajátékkal felelgetett. Kérdeztem, mire valók a rózsabogarak, és miért köti őket pamutszálra. Kitarította kezét, kisfiúkat jelezve, levett egy pamutszálat, amire bogár volt kötözve, és gyorsan megpörgette a feje fölött. A bogár azonnal feléledt, és megkezdte bolygókeringését a kalap körül, ő pedig rám mosolygott. Felmutatott az égre, széttárta karjait, és mély orrhangon búgott, miközben kanyargott, majd leereszkedett az útra. A hülye is megérthette, hogy repülőgépről van szó. Azután rámutatott a bogarakra, kinyújtotta kezét, gyereket jelezve, és megpörgette bogárnyáját a feje körül, úgyhogy mind ingerülten zümmögni kezdtek.

A sok magyarázkodástól kimerülve leült az út szélére, rövid dallamot játszott furulyáján, majd megszakítva a flótázást, különös orrhangján énekre gyűjtött. Nem használt tagolt szavakat, csak furcsán rőfögött, és tenor hangon visongott, hangja mintha torka mélyében alakult volna, és az orrán lökődne ki. De olyan lendülettel adta elő énekét, és olyan csodálatos arcjátékkal kísérte, hogy az ember úgy érezte, a furcsa hangok valóban jelentenek valamit. Azután beledugta a furulyát kidagadó zsebébe, elgondolkozva rám bámult egy pillanatig, majd lekanyarította az egyik kis zsákot a válláról, kibontotta, és legnagyobb örömmre és csodálkozásomra fél tucat teknősbékát borított ki belőle a poros útra. Páncéljuk olajjal fényesre volt dörzsölve, és, hogy, hogy nem, sikerült feldíszítenie mellső lábukat kis piros szalagcsokrokkal. Lassan és nehézkesen kidugták fejüket és lábukat a ragyogó páncél alól, és elindultak az úton vontatottan és minden lelkesedés nélkül. Elbűvölten néztem őket: különösen az egyik tetszett meg, egy egészen kicsi példány, páncélja akkora, mint egy teáscsésze: Ez fürgébbnek látszott a többinél, páncélja világosabb volt – gesztenye-, karamell- és borostyánszínű. Szeme csillogott, járása meg élénk volt, amennyire teknősnél csak lehetséges. Ültem, és hosszan töprengve néztem. Meggyőztem magamat arról, hogy családom óriási lelkesedéssel üdvözlé megjelenségét a villában, sőt nyilván gratulálnának is, hogy milyen csinos példányra találtam. Az a tény, hogy nem volt nálam pénz, a legcsekélyebb mértékben sem izgatott: egyszerűen megmondom az embernek, jöjjön el másnap a pénzért a villába. Az eszembe se jutott, hogy esetleg nem bízik bennem. Az a tény, hogy angol vagyok, éppen elég, mert a szigetlakók a megérdemelnél aránytalanul nagyobb mértékben szerették és tisztelték az angolokat. Olyan téren is megbíztak bennük, ahol egymásban nem bíztak volna. Megkérdeztem a rózsabogaras embertől, mi a kis teknős ára. Feltartotta mindkét kezét szétterpesztett ujjakkal. De én nemhiába figyeltem meg, hogyan üzletelnek egymással a parasztok. Erélyesen megráztam a fejemet, és feltartottam két ujjamat, önkéntelenül utánozva az embert. A pusztá gondolatra borzadva lehunyta a szemét, és feltartotta kilenc ujját; én feltartottam hármát; fejét rázta, és némi gondolkodás után feltartotta hat ujját; én is megráztam a fejemet, és ötöt mutattam. A rózsabogaras ember a fejét ingatta, mélyet és

bánatosat sóhajtott, azután ültünk csöndben, és bámultuk a teknősöket, amint bizonytalanul és nehézkesen mászkáltak az úton furcsa, esetlen nekiiramodásokkal, mint a kisbabák. Azután a rózsabogaras ember rámutatott a kis teknősre, és újra feltartotta hat ujját. Fejemet ráztam, és ötöt mutattam. Roger hangosan ásított, szívből untatta ez a hangtalan alkudozás. A rózsabogaras ember felemelte a csúszómászót, és némajátékkal mutatta, milyen sima és szép a páncélja, milyen egyenesen tartja a fejét, milyen hegyesek a körmei. Rendíthetetlen maradtam. Vállat vont, odanyújtotta a teknőst, és feltartotta öt ujját.

Akkor megmondtam, hogy nincs nálam pénz, és másnap érte kell jönnie a villába, ő pedig erre úgy bólintott, mintha ez lett volna a világ legtermészetesebb dolga. Tűzbe hozott, hogy ilyen új háziállatot szereztem, és szerettem volna minél előbb hazaérni, hogy megmutassam mindenkinek. Elbúcsúztam hát, köszönetet mondtam, és siettem visszafelé az úton. Amikor arra a helyre értem, ahol át kellett vágnom egy olajfaligeten, megálltam, és alaposan szemügyre vettem szerzeményemet. Kétségkívül sohase láttam nála remekebb teknőst, és véleményem szerint legalább kétszer annyit ért, mint amennyit fizettem érte. Megsimogattam pikkelyes fejét, aztán a kis állatot óvatosan bedugtam a zsebembe. Mielőtt lesiettem volna a domboldalon, visszanéztem. A rózsabogaras ember még ott állt az úton ugyanazon a helyen, aztán táncot járt, szökellt és imbolygott, furulyáján trillázva, míg lábánál az úton bizonytalanul és nehézkesen jöttek-mentek a teknősök.

A jövevényt Achillesnek kereszteltük, és kiderült, hogy igen okos és szeretni való, különleges humorérzékkel megáldott állat. Eleinte egyik lábánál fogva megkötöttük a kertben, de ahogy odaszokott, szabadon engedték. A nevét nagyon hamar megtanulta, és csak egyszer-kétszer kellett hívni, azután várni egy darabig, s már jött is lábujjhegyen, nyakát, fejét buzgón előrenyújtva döcögött a kavicsos ösvényen. Szerette, ha etetjük; és méltóságteljesen elterpeszkedett a napon, mikor odanyújtottunk neki egy-egy salátalevelet, egy szál pityangot; pár szem szőlőt. Éppúgy szerette a szőlőt, mint Roger, ezért mindig nagy volt köztük a féltékenykedés. Achilles ült, szájában a szőlő, a lé lecsöpögött állára, Roger meg ott feküdt mellette, és fájdalmas pillantással, csorgó nyállal figyelte. Roger mindig megkapta bőséges gyümölcsadagját; mégis úgy gondolta, pazarlás ilyen ingyencsészt adni egy teknősnek. Amikor az etetésnek vége volt, ha nem vigyáztam, Roger odalopakodott Achilleshez, és erőteljesen megnyalta a képét, hogy legalább a szőlőléhez hozzájusson, amit a teknős kicsurgatott a száján. Achillest felháborította az efféle bizalmaskodás, és odakapott Roger orrához, azután, ha a nyalogatás túlságosan erőteljes és nedves volt, visszavonult páncéljába méltatlankodó nyafogással, és nem volt hajlandó előjönni, míg Rogert el nem távolítottuk a színről.

De Achilles kedvenc gyümölcse a szamóca volt. Pusztá látására szinte hisztériás lett, ide-oda totyogott, fejét nyújtogatta, leste, kap-e már belőle, könnyörögve meresztgette kis cipőgomb szemét. Az igen apró szamócát lenyelte egy falásra, ha csak akkorák voltak, mint egy kövér borsószem. De ha nagyobb, mondjuk; mogyorónyt adtunk neki, úgy viselkedett, ahogy más teknőstől sohasem láttam. Elkapta a gyümölcsöt, és erősen szorítva szájában, sietve elkocogott, amíg biztos rejtekhelyet nem talált valamelyik virágágyban, ott azután leejtette, kényelmesen elfogyasztotta, s amint végzett, visszajött a következőért.

Achilles a szamócán kívül az emberi társaságért is rajongott. Ha bármelyikünk megjelent a kertben napozni vagy olvasni, hamarosan zörgés hallatszott a törökszegfű közül, és előbukkant Achilles ráncos, komoly képe. Ha székben ült az ember, beérte azzal, hogy a lehető legközelebb húzódott a lábához, aztán fejét kidugva páncéljából, orrát a földön nyugtatva, mély és békés álomba merült. Ha azonban pokrócra feküdtünk ki napozni, Achilles meg volt róla győződve, csak azért fekszünk a földön, hogy őt szórakoztassuk. Felbukkant az

úton, a pokrócra ügetett, és somolygó jókedv ült a képén: Megállt, elgondolkozva szemügyre vette az embert, azután kiválasztotta testünknek azt a részét, melyen hegymászó gyakorlatokat szándékozott végezni. Nehéz pihenni, ha egy elszánt teknős körmei az ember combjába vágnak, amikor megkísérli hasunk megmászását. Ha leráztuk, és odébb vittük a pokrócot, ez csak időleges halasztást jelentett: Achilles addig cirkált bőszen a kertben, míg ránk nem talált. Ez a szokása annyira terhessé vált, hogy a család sűrű panaszai és fenyegetései közepette kénytelen voltam a teknőst bezárni, ha valaki kifeküdt a kertbe. Egyszer azután valaki nyitva felejtette a kertkaput, és sehol sem találtuk Achillest. Kutatóbrigádok alakultak, és a család, mely eddig folyvást fenyegetőzött, hogy elteszi láb alól a teknőst, most fel-alá futkosott az olajligetben, és szólongatta: „Achilles... számóca... Achilles... Achilles... számóca!” Végül rátaláltunk: szokásos szórakozott modorában sétálva beleesett egy kiszáradt kútba, melynek omladozó falát és száját majdnem teljesen ellepte a páfrány. Szomorúan állapítottuk meg, hogy vége. Leslie mesterséges légzéssel próbálkozott. Margo számócát akart a szájába tömni (hogy feltámadjon benne az életkedv, magyarázta): minden hiába, semmi életjelt nem adott. A halottat ünnepélyes gyásszal egy kis számócabokor alá temettük (ez mama ötlete volt). Larry rövid gyászbeszédet írt, és remegő hangon olvasta föl, ami emlékezetessé tette az eseményt. A temetést csak Roger zavarta meg, aki minden tiltakozásom ellenére ragaszkodott hozzá, hogy az egész szertartás alatt csóválja a farkát.

Nem sokkal azután, hogy Achilles eltávozott tőlünk, újabb állatot szereztem a rózsabogaras embertől. Ezúttal egy galambot. Még csak fióka volt; tejes kenyérrel és áztatott búzával kellett rászoktatni az evésre. Sohasem láttam visszataszítóbb madarat, tolla még alig tört elő ráncos, vörös bőre alól, melyet rettenetes sárga pihe lepelt be, a galambfiókák jellegzetes pelyhe, akár a hidrogénnel festett haj. Visszataszító, ronda külseje miatt Larry tanácsára Quasimodónak neveztük el. A név tetszett nekem, és mivel a benne rejlő célzást nem értettem, beleegyeztem. Mikor már régen maga evett, és a tolla is kinőtt, megmaradt a feje búbján egy kis sárga pihecsomó, s ettől olyan lett, mint valami méltóságos külsejű bíró, akinek szűkre sikerült a parókája.

A hagyományostól eltérő neveltetése folytán, mivel szülei nem taníthatták meg az élet tényeire, Quasimodo meg volt róla győződve, hogy nem is madár, és nem volt hajlandó repülni. Inkább gyalog járt. Ha fel akart jutni egy asztalra vagy székre, megállt alatta, fejét leszegte, és addig turbékolt mély alt hangon, amíg valaki meg nem fogta és föl nem rakta. Mindig igyekezett részt venni ténykedésünkben, sőt sétáinkra is el akart kísérni. Ezt azonban nem engedhettük, mert vagy vállon kellett vinnünk, ami kockázatos volt, mert könnyen baleset érhetne ruhánkat, vagy pedig mögöttünk tipegett. Ilyenkor hozzá kellett igazítanunk lépteinket, le kellett lassítanunk, mert ha elmaradt tőlünk, siralmas és könyörgő bugásban tört ki, és ha visszafordultunk, láthattuk, amint keservesen bukácsol utánunk, farkát csábosan billegetve, s szivárványba játszó keble dagad a felháborodástól kegyetlenségünk miatt.

Quasimodo ragaszkodott hozzá, hogy bent aludjon a házban. Semmi rábeszélés és szidás nem bírhatta rá, hogy beköltözzön a számára készített galambdúcba. Jobban szeretett Margo ágya végében aludni. Végül azonban száműztük a nappali szoba díványára, mert ha Margo éjjel megfordult az ágyban, Quasimodo felébredt, végigtopogott az ágyon, és Margo arcára telepedve, harsányan és gyengéden turbékolni kezdett.

Larry fedezte fel, hogy Quasimodo zeneértő galamb. Nemcsak szerette a zenét, de úgy látszott, fel is ismer kétfélet: a keringőt és az indulót. Ha közömbös zenét játszottunk, a lehető legközelebb kacszott a gramofonhoz, és ott ült dagadó kebelével, félig hunyt szemmel, magában halkán turbékolva. De ha a dallam keringő volt, Quasimodo körbe-körbe tipegett a

gramofon körül, bólogatott, pörgött, és remegőn bűgött. Ha viszont induló szűlt – kivált ha Sousa-induló –, teljes hosszában kiegyenesedett, felfűjta begyét, és fel-alá tappogott a szobában, bűgása pedig oly zengű és öblűs lett, hogy majd megfulladt belé. Soha nem kísérelt meg hasonló mutatványt egyéb zenére, csak keringűre és indulűra. Néha azonban előfordult, ha egy darabig nem hallott zenét, hogy a gramofonhang feletti lelkesedésében masírozott keringés helyett, vagy megfordítva – de mindig megállt félűton és átváltott a megfelelő táncra.

Amikor egy szomorű napon felébresztettűk, kiderűlt, hogy becsapott minket, mert a párnák között ott fekűdt egy fényes, hófehér tojás. Ezt sohasem heverte ki. Keserű lett és alattomos, ingerűlten csipkedett, ha meg akartuk fogni. Még egy tojást tojt, és természete teljesen megváltozott. Őurasága, illetve helyesebben őnagysága egyre vadabb lett, úgy bánt velűnk, mint eskűdt ellenségeivel. Úgy lopakodott a konyhaajtűhoz, mintha életét féltené. A gramofon sem tudta eleségért visszacsalogatni a házba. Műkor utoljára láttam, egy olajfán űlt, epedve és szemérmesen bűgött, míg egy távolabbi ágon egy nagy és igen férfias külsejű galamb forgolódott, és elragadtatott csodálattal turbékolt.

A rűzsabogaras ember egy darabig szinte rendszeresen felbukkant a villában, mindig új példánnyal szaporítva állatseregletemet. Hozott békát, törűtt lábű verebet. Egy délűtán mama meg én valami különűs érzelmességű rohamban megvettűk valamennyi rűzsabogarát, és amikor elvonult, szabadon engedtűk űket a kertben. A villa napokig tele volt rűzsabogárral, mászkáltak az ágyakon, megbűjtak a fűrdűszobában, éjjel nekipuffantak a lámpáknak, és űlűnkbe hullottak; olyanok voltak, mint megannyi űriás smaragd.

Egy este láttam utoljára a rűzsabogaras embert, amikor az űtra nézű dombtetűn űldűgéltem. Láthatóan valami fiestárűl jűtt, és alaposan be volt csűpve, mert ide-oda tántorgott az űton, és bánatos dallamot fűjt furulyáján. Kűszűntést kiáltottam feléje, és ű furcsán intett, de nem nézett vissza. Ahogy befordult a kanyarban, árnyképe egy pillanatra kirajzolódott a halvány levendulakék esti égen. Láttam viharvert kalapját a lebegű tollakkal, dagadó zsebeit, hátán a bambuszkalitkákat az alvű galambokkal és feje körül szédelegve az álmosan körűzű, elmosódű pettyeket, a rűzsabogarakat. Azután befordult a kanyarba, csak a halvány ég maradt a helyén az ezűst-tollként lebegű űjholddal, és hallottam az elhalű, lágű furulyaszűt az alkonyatban.

NEGYEDIK FEJEZET

Egy véka tudomány

Nem sokkal azután, hogy letelepedtűnk az eperpiros villában, mama úgy vélte, hogy el fogok vadulni, ennél fogva szűkségem volna valamiféle neveltetésre. De hol részesűlhetnék ilyesmiben egy távoli görűg szigeten? Mint mindig, valahányszor valami vitás kérdés merűlt

fel, az egész család lelkesen nekiveselkedett a megoldásnak. Minden családtagnak megvolt az elképzelése, hogy mi volna számomra a legjobb, és mindenki olyan tüzzel érvelt, hogy a jövőmről folytatott vita rendszerint ordítózássá fajult.

– Ráér még tanulni – vélte Leslie –, hiszen olvasni már tud, nem igaz? Én megtaníthatom lőni, és ha vennék egy csónakot, megtaníthatnám vitorlázni.

– De drágám, ennek igazán nem sok hasznát venné később – érvelt mama, majd kissé bizonytalanul hozzátette –, hacsak nem szegődik a kereskedelmi flottához vagy valami ilyesmihez.

– Szerintem döntően fontos, hogy táncolni tudjon – mondta Margo –, nehogy később kuka mamlasz legyen belőle.

– Igen, drágám, de az ilyesmire később is ráér. A matematika vagy a francia nyelv alapjait kellene elsajátítania... és a helyesírása is rettenetes!

– Irodalom! – jelentette ki Larry meggyőződéssel. – Erre van szüksége. Szilárdan megalapozott irodalmi ismeretekre. A többi azután jön magától: Én mindig mondom neki, hogy olvasson jó dolgokat.

– De nem gondolod, hogy Rabelais kissé nehéz még neki? – kérdezte mama kételkedve.

– Kitűnő, tiszta humor – válaszolt Larry könnyedén. – Fontos, hogy a nemi kérdéseket már most helyes szemszögből lássa.

– Ez a mániád, a nemi kérdések – vágott közbe Margo fölényesen. – Akármiről van szó, te mindig belekevered.

– Egészséges élet kell neki szabad levegőn. Ha megtanulna lőni és vitorlázni... – kezdte Leslie.

– Jaj, ne prédikálj már, mint egy püspök... legközelebb hideg fürdőket fogsz neki rendelni.

– Veled az a baj, hogy mindjárt kezded azt a marha felvágást, azt hiszed, mindent jobban tudsz, és meg se hallgatod másnak a véleményét.

– Aki olyan szűk látókörű, mint te, az nem kívánhatja, hogy meghallgassam.

– Ugyan, ugyan, minek veszekedtek – szólt rájuk mama.

– Larry olyan marhán értelmetlen.

– Na, tessék – méltatlankodott Larry –, én vagyok a család legértelmesebb tagja!

– Igen, drágám, de veszekedéssel nem lehet a kérdést megoldani. Keresnünk kell valakit, aki tanítja Gerryt, és felébreszti az érdeklődését.

– Úgy látszik, egyetlen dolog érdeklő – mondta Larry keserűen –, éspedig az, hogyan lehet mindent betölteni az állatvilággal. Nem hiszem, hogy az effajta érdeklődést tanácsos

táplálni... Már így is életveszélyes... Ma reggel rá akartam gyújtani, hát egy ménkű nagy dongó repül ki a gyufaskatulyából.

– Az enyémben szöcske volt – szólalt meg Leslie zordul.

– Igen, én is azt hiszem, hogy az ilyesmit meg kellene tiltani – mondta Margo –, én pont a fésülködőasztalomon találtam egy nyüzsgő dögökkel teli, undorító üveget.

– Nem akar rosszat szegény kölyök – békített mama –, annyira érdeklik ezek a dolgok.

– Én eltekintenék a dongók támadásaitól, ha ez vezetne valamire – hangsúlyozta Larry –, de ez átmeneti időszak, tizennégy éves korára kinövi.

– Már két éves kora óta ebben az átmeneti időszakban van – vélte mama –, és még semmi jelét sem mutatja, hogy ki akarná nőni.

– Hát, ha ragaszkodsz hozzá, hogy teletömd a fejét fölösleges tudással, gondolom, George alkalmas volna arra, hogy tanítsa – mondta Larry.

– Nagyszerű – örvendezett mama. – Átmennél hozzá? Azt hiszem, minél hamarabb kezdik, annál jobb.

Ott ültem a nyitott ablaknál az alkonyfényben, átkarolva Roger loboncos nyakát, és érdeklődéssel vegyes felháborodással hallgattam a család vitáját sorsom felől. Mikor végre megegyeztek, szórakozottan eltűnődtem, ki lehet az a George, és miért olyan fontos tanulnom. De a szürkülő alkony teli volt virágillattal, az olajfaligetek sötétek, titokzatosak és megejtőek voltak. Elfeledkeztem a tanulás fenyegető réméről, és elindultam Rogerral szentjánosbogárra vadászni a földön kúszó szederindákon.

Kiderült, hogy George régi barátja Larrynek, s azért jött Korfuba, hogy írjon. Ebben nem volt semmi szokatlan, mert akkoriban Larry valamennyi ismerőse író, költő vagy festő volt. Tulajdonképpen éppen George lelkén száradt, hogy Korfura költöztünk, mert ő zengett leveleiben olyan dicshimnuszokat a szigetről, hogy Larry úgy érezte, nem tud másutt élni. Most George-nak bűnhődnie kellett meg gondolatlanságáért. Átjött hozzánk a villába, hogy megbeszélje mamával oktatásomat, így megismerkedtünk. Gyanakodva méregettük egymást. George igen magas és roppant sovány ember volt, és furcsa, esetlen bájjal mozgott, akár a kölyökkutya. Szikár, sovány arcát részben eltakarta finoman hegyesedő, barna szakállá és vastag teknőckeretes szemüvege. Bánatos, mély hangja volt, és gunyoros, száraz humora. Ha elsütött egy tréfát, rókaszerű vigyorral kuncogott a szakállába, akár nevetett a hallgatóság, akár nem.

George komolyan fogott hozzá tanításomhoz. Ebben az a tény sem zavarta, hogy a szigeten nem lehetett tankönyveket kapni. Egyszerűen kifosztotta saját könyvtárát, és a tanítási napokon igen szokatlanul összeválogatott könyvekkel megrakodva jelent meg. Sötétén és türelmesen vezetett be a földrajz alapfogalmába a *Pears Encyclopaedia* végére bekötött térképek segítségével, angolul Wilde-től Gibbonig mindenkitől tanultunk, franciául egy vastag, izgalmas könyvből, a *Petit Larousse*-ből és matematikát emlékezetből. Az én

szempontomból azonban legfontosabb az volt, hogy néhány órát a természetrajznak is szenteltünk, és George aprólékosan és gondosan megtanított rá, hogyan kell dolgokat megfigyelni és a megfigyeléseket egy naplóba feljegyezni. A természet iránti lelkes, de szétszórt érdeklődésem egyszeriben összpontosult, mert rájöttem, hogy amit leírok, azt sokkal jobban megtanulom és megjegyzem. Azokon a napokon jelentem meg idejében az órán, mikor természetrajz volt soron.

Minden reggel kilenckor hosszú léptekkel közelgett George az olajfák között rövidnadrágban és szandálban, óriási, kirojtosodott szélű szalmakalapban, könyvkupacot szorongatva a hóna alatt, és lendületesen lóbálta sétabotját.

– Jó reggelt. A tanítvány türelmetlenül várja a mestert, jól gondolom? – köszöntött komor mosollyal.

A villa kis ebédlőjében csukott zsaluk védtek a napsütéstől, és George a zöld félhomályban lomhán támaszkodott az asztalra, majd módszeresen elrendezte a könyveket.

A melegtől bódult legyek lassan mászkáltak a falon, vagy részegen röpködtek a szobában, álmos zümmögéssel. Odakint a kabócák harsány lelkesedéssel üdvözölték az új napot.

– Lássuk, lássuk – mormolta George, hosszú mutatóujját végighúzva a gondosan megszerkesztett órarenden –, igen, igen, számtan... Ha jól emlékszem, azzal a herkulési feladattal birkóztunk, hogy kisüssük, mennyi idő alatt építené fel hat ember azt a falat, amelyet három ember egy hét alatt építene meg. Úgy emlékszem, majdnem annyi időt töltöttünk ennek a példának a megoldásával, mint az emberek a fal felépítésével. Nos hát, kössük fel a gatyánkat, és induljunk újra csatába. Talán a feladat megfogalmazása zavaró? Nézzük csak, hogyan tehetnénk érdekesebbé.

Gondterhelten tűnődött a füzet fölött, szakállát húzogatva. Majd nagy, tiszta betűivel újrafogalmazta a feladatot:

– Ha két hernyónak egy hét kell ahhoz, hogy lerágjon nyolc levelet, mennyi idő alatt rág le négy hernyó ugyanannyit? Na, gondolkozz rajta.

Míg én a hernyók étvágyának látszólag megoldhatatlan kérdésével küszködtem, George mással foglalkozott. Gyakorlott vívó volt, és akkoriban a helyi paraszttáncokat igyekezett eltanulni, melyekért rajongott. Míg én a példával bajlódtam, George ide-oda ugrált a félhomályos szobában, vívóállásokat vagy bonyolult tánclépéseket gyakorolva. Ez a szokása némileg meghökkentett, és ennek tulajdonítom, hogy végérvényesen képtelen vagyok a számolásra. Ha a legegyszerűbb összeadást teszik elem, még ma is azonnal felmerül előttem George karcsú testének látványa, amint körbelendül és szökken a tompán világított szobában. A táncfigurákat mély, dallamtalan dünnnyögéssel kísérte, mint egy kaptár felzaklatott méh.

– Tim... tirim... tim-tum... timti... timti... tim, bal láb fel... három lépés jobbra... timti... timti-tumm, vissza, körbe, körbe, le és fel... timti, timti, tumm... – dörmögte, miközben úgy lépegetett és pördült, mint egy bánatos daru. Azután hirtelen megszakadt a dünnnyögés, szemébe acélos fény költözött, védőállásba ugrott, és képzelt törét nekiszegezte a képzelt ellenségnek. Összehúzott szemmel, villogó szemüveggel végigkergette hátráló ellenségét a szobán, ügyesen kerülgetve a bútorokat. Mikor sikerült az ellenséget sarokba szorítania, George hátraugrott, és fúrge darázként keringett körülötte, szúrva, csapva, védekezve. Szinte

láttam pengéje villanását. Azután eljött a végső pillanat; egy villanás felfelé és oldalvást, amellyel feltartotta ellenfele fegyverét és elhárította, gyors hátralépés, majd hosszú, egyenes szúrás, és törének hegyét egyenesen az ellenség szívébe döfte. Mindezt megbűvölten néztem, és tökéletesen elfeledkeztem a leckefüzetről. A matematika nem volt a legsikeresebb tantárgyunk.

Földrajzórán jobban haladtunk, mert George értett hozzá, hogy az órákat némi állattannal körítse. Óriási térképeket rajzoltunk cikornyás hegységekkel, azután bejegyeztük az érdekesebb helységeket, és belerajzoltuk az ott található állatokat, így azután számomra Ceylon fő terméke a tapír és a tea volt, Indiáé a tigris és a rizs, Ausztráliáé a kenguru és a birka; a kék áramlatok pedig, melyeket berajzoltunk az óceánba, bálnát, albatroszt, pingvint és rozmárt sodortak, továbbá hurrikánokat, passzátszelet, jó időt és veszélyes zónákat. Térképeink műremekek voltak, a főbb tűzhányók akkora lángokat és szikrákat okádtak, hogy féló volt, még lángra gyújtják a papír világrészeket. A világ hegyvonulatai oly kékek és fehérek voltak a jégtől meg a hótól, az ember szinte vacogott, ha rájuk nézett. Barna, napszitta sivatagjainkban tevék és piramisok emelkedtek, trópusi erdeink oly sűrűek és buják voltak, hogy a lopakodó jaguárok, tekergő kígyók és zord gorillák alig bírtak áthatolni rajtuk, míg peremükön kiéhezett bennszülöttek irtották a festett fákat, és tisztásokat vágtak valószínűleg azért, hogy odaírhassem csupa tántorgó nagybetűvel: KÁVÉ vagy KALÁSZOSOK. Folyamaink szélesek voltak és nefelejcskékek, csónakok és krokodilok feltjaival tarkázva. Óceánjaink egyáltalán nem voltak üresek, mert ahol nem tombolt vad vihar, és nem tornyosult gyakori riasztó szökőár egy-egy távol eső, pálmáktól bozontos sziget fölé, mindenütt nyüzsgött az élet. Jámbor bálnák megadással túrték, hogy a tengert nem álló spanyol gályák szüntelenül üldözzék őket szigonyerdeikkel, nyájas, ártatlan külsejű polipok gyengéden ragadtak karjaikba kis csónakokat, nagy fogú cáparajok üldözték a sárga legénységgel megrakott kínai dzsunkákat, bundás eszkimók kergettek hájas fókahordákat a jégmezőkön, melyeket sűrűn benépesített a jegesmedve és a pingvin. Eleven térképek voltak ezek, tanulhattam róluk, el is merenghettem fölöttük, s mindig hozzátehettem még valamit. Egyszóval olyan térképek, amelyeknek valóban volt értelmük.

Kísérletezésünk a történelem terén eleinte nem volt túlságosan sikeres, míg George föl nem fedezte, hogy a számos élvezhetetlen adatot némi állattannal és egy-két teljesen mellékes részlettel fűszerezheti, és így felkeltheti érdeklődésemet. Így ismerkedtem meg néhány olyan történelmi ténnyel, melyet legjobb tudomásom szerint soha nem jegyeztek fel annak előtte. Lélegzet-visszafojtva követtem a történelemórákon Hannibál átkelését az Alpokon. Hogy miért vállalkozott ilyen haditettre, és mit szándékozott cselekedni a hegyek túlsó oldalára érve, alig érdekelt. Számomra csak az tette érdekessé a szerintem igen rosszul szervezett expedíciót, hogy minden elefántnak tudtam a nevét, és azt is tudtam, hogy Hannibál külön embert alkalmazott abból a célból, hogy ne csak etesse és őrizze az elefántokat, hanem forró vizes palackot is rakjon rájuk, amikor hidegre fordult az idő. Ez az érdekes részlet, úgy látszik, elkerülte a legtudósabb történészek figyelmét. Egy másik tény, amit a történelemkönyvek soha nem említenek, hogy Kolumbusznak, mikor Amerika földjére lépett, első szavai a következők voltak: „Jesszusom, egy jaguár!” Ilyen bevezetés után hogyne érdekelt volna a kontinens további története? George igyekezett tanítását érdekessé tenni, és így az alkalmatlan könyvek és a tanítvány vonakodása ellenére az órák nem váltak unalmassá.

Roger persze úgy gondolta, hogy egyszerűen elvesztegetem a délelőttiemeimet. De nem hagyott cserben, ott aludt az asztal alatt, míg én a leckékkal bajlódtam. Ha felkeltem, hogy egy könyvet keressek, felébredt, felállt, megrázta magát, hangosan ásított, és a farkát csóválta. De ha látta, hogy visszatérek az asztalhoz, lekonyult a füle, lomhán visszakotródott kuckójába, és

lemondó sóhajjal elnyújtózott. George nem bánta, ha Roger a szobában marad, mert jól viselkedett, és nem vonta el figyelmemet a tanulástól. Rogert néha mély álmából felriasztotta egy parasztkutya ugatása, felpattant, és rekedt üvöltésben tört ki, bár nem is tudta, hol van tulajdonképpen. Azután zavartan rápillantott rosszálló arcunkra, behúzta a farkát, és kábán körülbámult a szobában.

Rövid ideig Quasimodo is részt vett az órákon, és nagyon jól viselkedett, amíg az ölemben ülhetett. Ott szunyókált, magában bűgva, egész délelőtt. Végül is én dobtam ki, amikor egy napon fölborított egy nagy üveg zöld tintát egy igen szép és éppen akkor elkészült térkép kellős közepére. Persze tudtam, hogy nem volt szándékos a vandalizmus, mégis dühös lettem. Quasimodo egy hétig próbált visszaférközni a kegyeimbe, az ajtó mögött állva csábosan turbékolta a hasadékon át, de ahányszor kezdtem ellágyulni, megláttam förtelmesen rikítózöldre színeződött farktollait, és újra megkeményítettem a szívemet.

Achilles is részt vett egy órán, de nem szeretett házon belül tartózkodni. Egész délelőtt ide-oda vándorolt a szobában, és kaparta a szekrények alját és az ajtót. Azután beszorult valamelyik bútor alá, és vadul kapálódzott, míg fel nem emeltük a bútort, és ki nem halásztuk alóla. A szoba kicsi volt: ha egy bútort odébb akartunk tolni, gyakorlatilag az egész berendezést meg kellett mozgatni. A harmadik általános felfordulás után George kijelentette, hogy soha nem dolgozott a bútorszállító szakmában, nem szokott efféle erőmutatványokhoz, s azt hiszi, Achilles jobban érezné magát a kertben.

Így csak Roger maradt velem. Igaz, kellemes volt, hogy lábamat gyapjas hátán tarthattam, amíg egy példával bajlódtam, de még így is nehéz volt odafigyelni, mert beözönlött a nap a zsalun, tigriscsíkosra aranyozva az asztalt meg a padlót, sok mindent eszembe juttatott, amit most csinálhatnék.

Ott voltak körülöttem a hatalmas, üres olajfaligetek, és visszhangoztak a kabócák énekétől, ott húzódtak a szőlőket lépcsőkké tagoló, mohos kőfalak, teli tarka, futkosó gyíkokkal, ott vártak a mirtuszbokrok, teli rovarokkal, a hepehupás földek, ahol tarka stiglicék röpködtek csapatostul, izgatott csipogással bogáncsról bogáncsra.

George észrevette izgatottságomat, és új, szabadtéri tanmenetet vezetett be. Néha reggelente nagy, bolyhos fürdőlepedőt cipelve jelent meg, és elindultunk együtt át az olajfaligeten, majd tovább az úton, mely portakarójával olyan volt, mint egy fehér bársonyszőnyeg. Azután befordultunk egy csöpp sziklacsúcsok között tekergő kecskecsapásra, mely rejtett kis öbölhöz vezetett, amit fehér homokkaréj szegélyezett. Girbegurba olajfák álltak ott, és kellemes árnyékot vetettek. A kis sziklacsúcsról nézve oly csendes és átlátszó volt az öböl, mintha nem is lett volna benne víz. Úgy tetszett, a halak a levegőben függve siklanak a hullámoktól redőzött homok fölött, a kétméternyi tiszta víz alatt látni lehetett a sziklákat, melyeken tengeri anemónák nyújtogatták törékeny, színes karjaikat, és remeterákok mozogtak, csúcsos házukat cipelve.

Kiléptünk az olajfák alól, és bementünk a csillogó, meleg vízbe. Arccal a víz felé lebegtünk a sziklák és a tengeri fűcsomók fölött; néha lebuktunk, hogy felhozzunk valamit, ami szemünkbe ötlött: egy-egy fényesebb kagylót, különösen nagyra nőtt remeterákot, amely anemónát viselt a kagylóján, mint egy piros virágos sapkát. Itt-ott a homokos tengerfenéken bordázott, fekete pántlikafűágások voltak, ezek között éltek a tengeriuborkák. Tapostuk a vizet, és lebámultunk a szorosan összefonódott zöld és fekete füvek bozótjába, melyek fölött úgy lebegtünk, mint héják egy különös erdő fölött. A fűágások közötti tisztásokon feküdtek a

tengeriuborkák, a tengeri állatvilág talán legrútább példányai. Vagy tizenöt centiméter hosszúak voltak, pontosan olyanok, mint a nagyra sikerült, vastag, barna, szemölcsös bélbe töltött hurka. Buta, primitív dögök voltak, csak feküdtek egy helyben, ide-oda hemperedve, ahogy a tenger mozgott. Testük egyik végén beszívták, a másikon kilökték a tengervizet. Valahol a hurka belsejében a tengeriuborka gyomrának egyszerű gépezetén át kiszűrődött az állati és növényi élet. Senki se állíthatja, hogy a tengeriuborkák mozgalmas életet élnek. Unottan görögnek a homokban, egyhangú szabályossággal szivattyúzva a tengert. Nehéz volt elképzelni, hogy ezek a hájas teremtmények meg tudták volna magukat bárhogyan is védeni, vagy hogy erre egyáltalán szükségük lett volna. Pedig valójában igen szokatlan módon nyilvánították nemtetszésüket. Ha kivettük őket a vízből, testük egyik végéből tengervizet lövelltek, látszólag minden izommunka nélkül. Ez a vízipisztolyszokásuk adta az ötletet új társasjátékunkhoz: mindenikünk fölszerelte magát egy-egy tengeriuborkával, azután fröccsentésre ingereltük fegyvereinket, és megfigyeltük, hogyan és hol éri a tengert a vízszög. Azután odaüszünk, és aki azon a helyen több tengeri állatot talált, az kapott egy pontot. Néha, ahogy már játék közben történni szokott, elfogott minket a hév, méltatlankodva csalással vádoltuk egymást, és ugyanolyan hévvel tiltakoztunk a vád ellen. Ilyenkor igen alkalmasak voltak a tengeriuborkák arra, hogy ellenfelünkre szögezzük őket. Akárhányszor vettük igénybe a tengeriuborkák szolgálatait; utána mindig kiüszünk, és visszahelyezzük őket hínárerdejükbe. Amikor legközelebb eljöttünk, ott találtuk őket, valószínűleg ugyanabban a helyzetben, ahogy hagytuk, nyugalmasan ide-oda görögve.

Ha meguntuk a tengeriuborkákat, új kagylókra vadásztunk gyűjteményem kiegészítésére, vagy hosszan vitatkoztunk, ha egyéb állatot találtunk. George végül rádöbbsent, hogy mindez, bár igen élvezetes, nem nagyon nevezhető a szó szoros értelmében vett tanulásnak, mire visszatértünk a sekély parthoz, és ott lefeküdtünk. Akkor folytatódott az óra, miközben apró halacsok rajzottak körénk, és gyengéden csipegették a lábunkat.

„A francia és brit flotta tehát lassan közeledett egymáshoz, hogy megvívja a háború döntő tengeri csatáját. Mikor az ellenség felbukkant, Nelson éppen a hajóhídon állt, és madarakat figyelt látcsövével... egy barátságos sirály éppen figyelmeztette, hogy közelednek a franciák... tessék?... ó, egy nagyobb, fekete hátú sirály volt, azt hiszem... nos, a hajók manővereztek egymás körül, persze akkoriban még nem tudtak olyan gyorsan mozogni, mert mindent vitorlával végeztek... semmi motor... nem, még farmotor sem... Az angol tengerészek kissé aggódtak, mert a franciák olyan erősnek látszottak, de mikor látták, hogy Nelsont milyen kevéssé izgatja mindez, és csak ül a hajóhídon, és madártojás-gyűjteményét rendezzi, rájöttek, hogy valójában nincs mitől félniök...”

A tenger olyan volt, mint a meleg, selymes paplan, gyengéden himbálta a testemet. Nem voltak hullámok, csak ez a csöndes víz alatti mozgás, a tenger lágyan ringató szívverése. Lábam körül tarka halak cikáztak, és remegtek fejre állva, hogy testemet majszolják fogatlan ínyükkel. Az olajfák csüngő fürtjei között kabóca suttogott magában.

„...és akkor gyorsan levítették Nelsont, nehogy a legénység közül bárki észrevegye, hogy megsebesült. Nelson sebe halálos volt, és ott feküdt a fedélközben... fönt még tombolt a csata... és elmormolta utolsó szavait: »Csókolj meg, Hardy«, és azután meghalt... Mi? Ja igen... Előzőleg már közölte Hardyval, hogy ha bármi történne, a madártojásokat reá hagyományozza... és azután, bár Anglia elvesztette legkitűnőbb tengerészét, a csatát megnyerték, és ennek egész Európára nézve nagy horderejű következményei lettek...”

Az öböl szájánál napszitta csónak vonult el, barna halász evezett benne rongyos nadrágban. A csónak farában állt, s halfarokhoz hasonló evezőjét a vízbe mártogatta. Bágyadtan köszöntésre emelte a kezét, és a csöndes, kék víz fölött hallottam az evező siránkozó nyikordulását és a lágy csobbanást, ahogy lemerült a vízbe.

ÖTÖDIK FEJEZET

Pókok

Egy forró, álmos délután, amikor az éneklő kabócákon kívül minden aludt, Roger meg én elindultunk, hogy kipróbáljuk, meddig tudunk mászni a dombokon, mielőtt besötétedik. Átvágtunk a napsugarak csíkjaival és foltjaival tarkázott olajligeten, ahol forró és csendes volt a levegő, felmáztunk a fák között ki a puszta, sziklás csúcsra, és leültünk pihenni. Alattunk szunyadt a sziget, és úgy ragyogott a forró párában, mint valami vízfestmény, szürkészöld olajfák, fekete ciprusok, a tengerpart sokszínű sziklái, a sima, opálos tenger, mely kék volt, mint a jégmadár, és zöld, mint a nefritkő, itt-ott egy-két fodor az olajosan csillogó víztükrön, ahol megtört egy sziklás, olajbozótos szirten. Közvetlen alattunk kis öböl volt félhold alakú, fehér homokszegéllyel, oly sekély, fenekén oly vakító homokkal, hogy vize egészen halványkék volt, szinte fehér. Megizzadtam a kapaszkodón, Roger lógó nyelvvel zihált tajtékpelyhekkkel a szakállán. Úgy határoztunk, hogy mégsem másszuk meg a dombokat, hanem inkább megfürdünk. Lesiettünk a domboldalon, és leértünk a kis öbölbe, mely üres volt, és csendesen aludt a ragyogó napfényözönben. Álmosan ültünk a meleg, sekély vízben, s én a homokban turkáltam magam körül. Néha sima kavicsot találtam, vagy üvegdarabkát, melyet a tenger addig csiszolt-mosott, míg olyan nem lett, mint valami átlátszó, bámulatos zöld drágakő. Ezeket a leleteket odanyújtottam Rogernak, aki ült és figyelt. Nem tudta, mit kezdjen velük, de nem akart megsérteni, hát óvatosan szájába vette őket. Azután, mikor úgy vélte, nem látom, visszapottyantotta őket a vízbe, és mélyet sóhajtott.

Később kifeküdtem a sziklára, hogy megszáradjak, Roger pedig tüszögve és pacskolva futkosott a sekély vízben, hogy elcsípjén egyet a kék uszonyos, nyálkás halak közül, melyek felfújt, üres képpel röppentek sziklától szikláig, sebesen, mint a fecskék. Roger üldözte őket, nehezen zihált, és megfeszített figyelemmel meredt az átlátszó vízbe. Amint megszáradtam, felvettem rövidnadrágomat és ingemet, és Rogert szólítottam. Vonakodva jött elő, folyton hátranézegetett a halakra, melyek még mindig ott cikáztak az öböl homokos, napfoltos fenekén. Amint közvetlen közelembre ért, erőteljesen megrázta magát, s göndör bundájából valóságos zuhanyt loccsantott rám.

Az úszás után testem nehéz és bágyadt volt, bőrömet selymes kéreggel vontá be a só. Lassan és álmatagon ballagtunk az úton. Mivel úgy éreztem, éhes vagyok, elgondolkodtam, melyik tanya esik legközelebb, ahol kaphatnék valami ennivalót. Álltam az úton, könnyű kis

porfelhőket rugdalva, és mérlegettem a kérdést. Ha Leonórához megyek, aki kétségkívül a legközelebb lakik, adna ugyan fűgét és kenyeret, viszont ragaszkodnék hozzá, hogy leadja a legfrissebb jelentést a leányanya egészségi állapotáról. A leányanya vastag hangú, bandzsa szemű, nagydarab nő volt, és én szívből utáltam, s ilyenformán az egészsége sem érdekelt. Úgy döntöttem, nem megyek Leonórához. Kár volt, mert mérföldnyi körzetben nála termett a legjobb fűge. De azért mindent mégsem szenvedek el néhány szem fekete fűgéért. Ha Takit, a halászt látogatom meg, az ilyenkor pihen, és legföljebb csak kiabálna szoroson zárt zsaluja mögül: – Eredj innen, te kis babszem! – Khrisztaki és családja biztosan otthon van, de az ételért cserébe egy sor unalmas kérdésre kellene válaszolnom: Nagyobb-e Anglia, mint Korfu? Hány ember él ott? És mind lord? Milyen a vonat? Nőnek-e fák Angliában? És így tovább a végtelenségig. Ha reggel lett volna, átvághattam volna a földeken és szőlőkön, és mielőtt hazaérek, különböző barátaim megtömtek volna olajbogyóval, kenyérral, szőlővel, fűgével, sőt, ha kis kerülővel Philomena földjére mentem volna, biztosan hersegő, jéghideg piros görögdinnyeszelettel fejeztem volna be a falatozást. De ilyenkor a szieszta ideje volt, a legtöbb paraszt aludt a házában zárt ajtók és zsaluk mögött. Nehéz probléma volt, és amíg latolgattam, gyomrom egyre jobban korgott, egyre erélyesebben rugdostam a port, míg Roger el nem tüszentette magát, sértett pillantást vetve felém.

Támadt egy ötletem. Pontosan a domb másik oldalán lakott Yani, az öreg kecskepásztor meg a felesége kicsi, ragyogó fehér házikóban. Tudtam, hogy Yani háza előtt sziesztázik szőlőlugasa árnyékában, és ha elég lármásan közeledünk a házához, biztosan fölébred. Ha pedig fölébred, biztosan megvendégel. Nem volt olyan parasztház, melyből üres kézzel távozott volna a látogató. Az ötlettől felvidulva megindultam a köves, kanyargós ösvényen, melyet Yani kecskéinek kopogó patái tapostak ki, át a domb tetején és le a völgybe, ahol a pásztor házának piros teteje izzott az óriási olajfák törzsei között. Amikor úgy gondoltam, elég közel vagyok, megálltam, és elhajítottam egy követ Rogernak, hogy visszahozza. Ez volt Roger egyik legkedvesebb időtöltése, és ha egyszer hozzáfogtam, folytatnom kellett, mert különben odaállt elém, és förtelmesen ugatott, míg kétségbeesésemben meg nem ismételtam a mutatványt. Futott a kőért, lábam elé ejtette, azután várakozva hátrált, fülét hegyezve, csillogó szemmel, izmait tetre készen megfeszítve. Úgy tettem, mintha nem látnám sem őt, se a követ. Kissé meglepett képet vágott, gondosan megvizsgálta a követ, azután megint rám nézett. Rövid dallamot fűtyörésztem, és felnéztem az égre. Roger kísérletképpen vakkantott egyet, azután látva, hogy még akkor sem veszek tudomást róla, zengő, mély ugatásba kezdett, csak úgy visszhangzott az olajfák között. Hagytam, hadd ugasson vagy öt percig. Ennyi idő alatt, gondoltam, Yani biztosan tudomást szerzett érkezésünkről. Eldobtam a követ Rogernak, ő pedig boldogan repült utána, míg én elindultam, hogy megkerüljem a házat.

Ahogy vártam, az öreg pásztor csakugyan kint volt a lugas pöttyözött árnyékában a vasrácsos tekergő szőlők alatt, de nagy bosszúságomra nem ébredt föl. Egyenes hátú széken terpeszkedett, mely veszélyes szögben dőlt hátra a falnak. Karja kétoldalt lelógott, lábát szétvetette, kortól és nikotintól fehér és narancsszín, pompás bajusza remegett a horkolástól, mint valami különös, lágy hullámokban emelkedő és süllyedő hínár. Tömpe kezének vastag ujjai rángatóztak alvás közben, és láttam mélyen árkolt sárga körmeit, melyek olyanok voltak, mint faggyúgyertyából szelt szeletek. Barna arca barázdás és ráncos volt, mint a fenyőfa kérge, kifejezéstelen szemét behunyta. Rámeredtem, hogy akaratommal felébresszem, de eredménytelenül. Nem volt illő, hogy felzavarjam, és tanakodtam, vajon érdemes-e megvárnom, amíg magától fölébred, vagy inkább induljak, és viseljem el az unalmas Leonórákat, mikor Roger keresésemre indult, megkerülve a házat, fülét hegyezve, kilógó nyelvvel. Meglátott, rövid köszöntésül farkát csóválta, és körülnézett, mint a vendég, aki tudja, hogy szívesen látják. Egyszerre megmeredt, bajusza felborzolódott, és azután megindult

lassan, merev lábakkal és remegve. Meglátott valamit, ami az én figyelmemet elkerülte: Yani hátradöntött széke alatt nagy, sovány macska feküdt összegömbölyödve, és zöld szemével pimaszul nézett ránk. Mielőtt megmozdulhattam volna, hogy Rogert elkapjam, az már ugrott is. A macska hosszas gyakorlatra valló, rugalmas mozdulattal repült, mint az elhajított kő, oda, ahol a szőlő részegen tekergett a lugas rácsai között, és feliramodott éles karmaival kapaszkodva. Lekuporodott a fehér szőlőfürtök közé, onnan meredt Rogerra, köpködve. Roger becsapottnak érezte magát, dühösen hátravetette fejét, és fenyegető becsmérést ugatott. Yani szeme egyszerre felnyílt, széke megingott, karja keservesen hadonászott, hogy a széket egyensúlyba hozza. A szék bizonytalanul tántorgott, végül egy huppanással négy lábra állt.

– Szent Szpiridion, segíts meg! – könyörgött Yani hangosan. – Uram irgalmazz!

Dühösen nézett körül, kereste a lárma okát, és végül meglátott, ahogy szerényen ültem a kőkerítésen.

Kedvesen és udvariasan üdvözöltem, mintha semmi se történt volna, és megkérdeztem, jól aludt-e. Felállt, vigyorogva és erélyesen megvakarta a gyomrát.

– Ó, te csinálsz ilyen lármát, hogy majd kettéhasad a fejem? Egészségedre, egészségedre. Ül le, kis lord – mondta, leporolta, és felém tolta székét. – Örülök, hogy látlak. Talán kedved volna valamit enni vagy inni velem? Nagyon forró ez a délután, nagyon forró! Olyan forró, hogy még az üveget is megolvasztja.

Nyújtózkodott, és hangosan ásítva mutatta ínyét, mely fogatlan volt, mint egy csecsemőé. Azután a ház felé fordulva beordított:

– Aphrodité... Aphrodité... ébredj, asszony... vendég jött... a kis lord itt ül velem... Hozzál ennivalót... hallod?

– Hallom, hallom – hangzott fojtottan a zsalu mögül.

Yani dűnnyögött, megtörülte bajuszát, elindult a legközelebbi olajfa felé, és tapintatosan elvonult mögéje. Azután újra felbukkant nadrágját gombolva, ásított, és leült mellém a kőfalra.

– Ma Gastouriba akartam hajtani a kecskéimet. De meleg volt, nagyon meleg. A dombokon oly forrók a sziklák, hogy rá lehet gyújtani róluk. Hát inkább elmentem, és megkóstoltam Taki új fehér borát. Szent Szpiridion!...

Micsoda bor... mint a sárkány vére, és csúszik, mint a hal. Micsoda bor! Mire visszajöttem, a levegő olyan álmosító volt... most aztán itt vagyok.

Mélyet sóhajtott, de minden bűnbánat nélkül, azután turkált a zsebében, ütött-kopott bádogdobozt vett elő és vékony, szürke cigarettapapírt. Göcsörtös, barna kezével nehézkesen kiemelt egy csipet aranyszínű dohányt, ujjai finoman húzogatták, nyomogatták a cigarettát. Ügyesen megsodorta, lecsípte a végén kilógó dohányt, és visszarakta a dobozba, azután rágyújtott egy óriási bádog öngyújtóval, melyből akkora kanóc tekergett, mint valami haragos

kígyó. Egy pillanatig elgondolkodva pöfékelt, leszedett egy szál dohányt a bajuszáról, azután megint a zsebébe nyúlt.

– Tessék, tudom, téged érdekelnek Isten kis teremtményei: nézd, mit fogtam ma reggel: úgy kuporgott a szikla alatt, mint egy ördög – mondta, és kihúzott a zsebéből egy kicsi üveget, mely szorosan le volt dugaszolva, és aranyló olívaolajjal volt töltve. – Finom kis alak ez a harcos! Az egyetlen, mely a hátsó felével tud ártani.

A kis üveg, színig töltve olajjal, olyan volt, mint egy halvány borostyánkő, és közepén a sűrű olajban ott lebegett egy kis csokoládébarna skorpió, farkát, mint valami szablyát, a háta fölé görbítve. Kétségkívül döglött volt, megfulladt ragadós sírjában. Hullája körül az olaj kissé elszíntelenedett, mintha köd szállt volna az aranyló folyadékba.

– Látod? – mondta Yani. – Az a mérge. Ez alaposan teli volt méreggel.

Kíváncsian kérdeztem, miért kell a skorpiót olajba tenni. Yani szívből nevetett, és bajuszát törölgette.

– Ezt se tudod, kis lord? Pedig egész nap hason csúszkálsz, és ilyenekre vadászol, mi? – mondta pompásan szórakozva. – Nos hát, megmondom. Nem lehet tudni, mikor veheted hasznát. Először meg kell fogni a skorpiót, élve fogd meg, és olyan gyengéden nyúlj hozzá, mint a lebegő pihéhez. Azután tedd bele élve jól jegyezd meg, élve, egy üveg olajba. Áztasd benne, míg meg nem döglök, hogy az édes olaj kiszívja a mérget. Ha azután valaha egy testvére meg talál marni (amitől Szent Szpiridion óvjon!), kend be a marás helyét ezzel az olajjal. Ez meggyógyítja a sebet, nem okoz több bajt, mint a töviszúrás.

Míg én igyekeztem megemészteni ezt a furcsa tanítást, Aphrodité kilépett a házból, ráncos arca vörös volt, mint a gránátalma magja, és bádogtálcán egy üveg bort hozott, egy korsó vizet, tányéron kenyeret, olajbogyót és fűgét. Yani meg én halvány rózsaszínűre hígított bort ittunk, és szótlánul ettünk: Yani nagy kenyérdarabokat tört magának, és fogatlan ínyével éhesen elnyámmogta, akkora falatokat nyeldesve, hogy ráncos nyaka kidagadt tőle. Amikor végzett, hátradőlt, gondosan megtörölte bajuszát, és folytatta a társalgást, mintha abba se hagytuk volna.

– Ismertem egy embert, pásztor volt, mint jómagam, aki elment egy fiestára egy távoli faluba. Mikor jött visszafelé, a gyomrát annyira fűtötte a bor, hogy elhatározta, alszik egyet. Hát keresett egy jó helyet a mirtuszok alatt. De amíg aludt, egy skorpió bújt ki a levelek alól, bemászott a fülébe, és mikor felébredt, megmarta.

Yani elhallgatott ebben a lélektani pillanatban, hogy nagyot köpjön a kőfal mögé, és újabb cigarettát sodorjon magának.

– Igen – sóhajtott végül –, nagyon szomorú dolog volt... ilyen fiatalon. A kis skorpió beleszúrta a fülébe... ott... csak ennyit. Szegény fiú csak úgy dobálta magát kínjában. Futott ordítva az olajfák között, és a fejét marcangolta... Ó, borzalmas volt! Senki se hallotta a kiáltásait, senki se segített rajta... senki a világon. Kínjában a falu felé rohant, de nem ért oda. Holtan esett össze ott lent a völgyben, nem messze az úttól. Másnap reggel találtunk rá, mikor a földekre indultunk. Micsoda látvány volt! Micsoda látvány! Attól az egy kis csípéstől úgy feldagadt a feje, mintha az agya állapotos lett volna, és halott volt, bizony, halott.

Yani mélyet és gyászosan sóhajtott, ujjai között pörgetve a kis olajosüveget.

– Ezért – folytatta –, ezért nem fekszem én le soha a dombokon aludni. És arra az esetre, ha valami baráttal iddogálnék, és megfélemeznek a veszélyről, mindig hordok magamnál egy skorpiós üveget.

A társalgás azután más, nem kevésbé izgalmas dolgokra terelődött; vagy egy óra múlva felálltam, levertem a morzsákat az ölemből, megköszöntem az öregnek és feleségének a szíves vendéglátást, elfogadtam egy fürt szőlőt búcsúajándékkul, és indultam hazafelé. Roger mellettem ügetett, merően bámulva a zsebemet, mert érezte a szőlő szagát. Végül egy sötét, hűvös olajligetbe értünk, ahol hosszú árnyakat vetett már az este, leültünk egy mohos partra, és megosztottunk a gyümölcsön. Roger a maga részét szárastul, magostul ette. Én körbeköpködtem a magokat, és nagy meglepődéssel gondoltam a viruló szőlőskertre, mely kihajt majd belőlük. Mikor végeztünk a szőlővel, hasra fordulva és államat kezemre támasztva vizsgáltam a mögöttem húzóódó árokpartot.

Kis, zöld szöcske ült ott bánatos, hosszú képpel, és idegesen egymáshoz dörzsölgette a hátsó lábait. Törékeny csiga telepedett egy mohaszálra, elmélkedve várta az esti harmatot. Egy pohos, skarlátvörös kukac, akkora, mint a gyufa feje, törtetett a mohaerdőn keresztül, mint valami köpcös vadász. Parányi világ volt, tele lenyűgöző élettel. Ahogy figyeltem a lassan haladó kukacot, furcsa dolgot vettem észre. Itt-ott a moha zöld bársonyfelületén halvány, kerek foltok voltak, akkorák, mint egy-egy krajcár. Oly halványak voltak, hogy csak bizonyos szemszögből lehetett észrevenni őket. Olyanok voltak, mint vastag felhők mögött a telihold, mikor halvány körként mozogni és változni látszik. Elgondolkoztam, vajon mitől keletkeztek. Túlságosan szabálytalanok, elszórtak voltak ahhoz, hogy valami állat lábnyomai legyenek, és ugyan milyen állat tudott volna ilyen ötletszerűen felkapaszkodni egy majdnem függőleges földhányáson? És nem is hasonlítottak lábnyomokra. Egyiknek a szélét megütöttem egy fűszállal, de nem mozdult. Arra gondoltam, hogy talán a moha nőtt ilyen furcsa mintában. Újra próbálkoztam, erőteljesebben, és egyszerre összeszorult a gyomrom az izgalomtól: mintha fűszállammal egy rejtett rugót érintettem volna, az egész karika felpattant, mint egy csapóajtó. Ráméredtem, és elcsodálkozva láttam, hogy valójában az is, selyemmel bélelt csapóajtó, melynek ügyesen lesimított szélé szorosan illeszkedik a mögöttem rejtőző, selyemmel bélelt üreghez. Az ajtó tetejét az alagút bejáratával vékony selyemszál kötötte össze; ez volt az ajtó sarka. Bámultam ezt a nagyszerű mesterművet, és töprengtem, micsoda élőlény készíthette. Semmit sem láttam, ahogy a selymes alagútba bekémleltem. Ledugtam a fűszálat: semmi eredmény. Sokáig bámultam ezt a csodálatos lakhelyet, töprengve, milyen állat készíthette. Úgy gondoltam, talán valami darázs fajta, bár soha nem hallottam olyan darásról, mely titkos ajtókat épít. Úgy éreztem, ennek a kérdésnek azonnal a végére kell járnom. Lemegyek, és megkérdezem George-ot, mit tud erről a titokzatos állatról. Kiáltottam Rogernak, aki egy olajfát próbált gyökerestül kiásni, és gyors ügetéssel indultunk lefelé.

Kifulladásra értem George villájához, majd szétvettem az elfojtott izgalom, futólag koppantottam egyet az ajtón, és berobbantam. Csak ekkor vettem észre, hogy George-nak vendége van. Ott ült mellette egy alak, akiről első pillantásra azt gondoltam, hogy bizonyára George fivére, mert szintén szakállas volt. Azonban George-dzsál ellentétben kifogástalanul öltözött: sötét flanelöltöny volt rajta, mellény, ragyogó, tiszta fehér ing, ízléses, sötét nyakkendő és finom, fényesre kefélt cipő. Zavartan megálltam a küszöbön, és George gúnyos pillantást vetett rám.

– Jó estét – köszöntött –, érkezésed örömteli sebességéből arra következtetek, hogy nem egy kis különóra végett jöttél.

Elnézést kértem a zavarásért, és elmondtam George-nak, milyen különös fészkekre leltem.

– Hála istennek, hogy itt vagy, Theodore – mondta a szakállas vendégnek. – Átadhatom a kérdést szakértő kezekbe.

– Nem vagyok szakértő – mormolta a Theodore-nak nevezett férfi rosszállóan.

– Gerry, ez Theodore Stephanides doktor – mondta George. – Gyakorlatilag minden téren szakértő, ami éppen szóba kerül. És amit te nem hozol szóba, azt szóba hozza ő. Ő is, akárcsak te, mániákus természetimádó. Theodore, ez Gerry Durrell.

Udvariasan köszöntem, de meglepetésemre a szakállas ember felállt, gyorsan végigjött a szobán, és nagy, fehér kezét odanyújtotta nekem.

– Örülök, hogy megismertem – mondta, mintha a szakállához beszélne, és gyors, félénk pillantást vetett rám hunyorgó, kék szeméből.

Kezet ráztunk; mondtam, én is nagyon örülök, hogy találkoztunk. Azután álltunk, zavartan hallgattunk, és George vigyorogva nézett bennünket.

– Nos, Theodore – szólalt meg végül –, mit gondolsz, mi csinálta azokat a furcsa, titkos folyosókat?

Theodore háta mögött összekulcsolta kezét, többször lábujjhegyre emelkedett, miközben cipője tiltakozva nyikorgott, és komolyan bámult a padlóra.

– Hm... khm... – mondta, és a szavak lassan, választékosan formálódtak ajkán – úgy gondolom, hogy a csapóajtós pók műve lehet... khm... ez itt Korfun eléggé elterjedt fajta... azaz, ha azt mondom, elterjedt, úgy kell érteni, hogy találtam harminc... vagy... khm... negyven példányt, mióta itt vagyok.

– Ahá – mondta George –, csapóajtós pók, mi?

– Igen – mondta Theodore –, úgy érzem, több mint valószínű, az lehet. De lehet, hogy mégis tévedek.

Rugózott a lábujjain finoman nyikorogva, és azután egyszerre mohó pillantást vetett rám.

– Talán, ha nincsenek túlságosan messze, elmehetnénk, és megbizonyosodhatnánk a dologról – vetette fel óvatosan. – Úgy értem, ha nincs jobb dolga, és nincsenek túlságosan messze...

Hangja kérdő színezetet öltött. Ott vannak a dombon, nem is messze, feleltem sietve.

– Khm... – mondta Theodore.

– Ne hagyj, hogy ide-oda rángasson, Theodore – mondta George –, nem szükséges, hogy végigcibáljon az egész környéken.

– Nem, nem, szó sincs róla – mondta Theodore. – Úgyis éppen indulni akartam, és arra is hazamehetek. Nekem az semmi... khm... átvágni az olajkerteken és úgy menni Kanoniba...

Fogta tiszta, szürke, széles karimájú puhakalapját, és fejére illesztette. Az ajtóban kezet nyújtott, és gyorsan kezet rázott George-dzsal.

– Köszönöm a nagyszerű teát – mondta, és komolyan, nagy léptekkel megindult mellettem az ösvényen.

Menet közben lopva tanulmányoztam. Egyenes, szép formájú orra volt, halványszőke szakállában humoros száj bújt meg, egyenes, eléggé bozontos szemöldöke alól szeme mohón vizsgálta a világot, de vígan csillogott, sarkában a nevetés ráncaival. Erőtlenül kilépett, magában dúdolván. Mikor egy állott vízzel telt pocsolyához értünk, megállt egy percre, és belebámult borzolódo szakállal.

– Khm – mondta társalgásra készen –, *daphnia magna*. Szakállát dörzsölgette hüvelykujjával, azután továbbindult az ösvényen.

– Sajnos – fordult hozzám – látogatóba jöttem... khm... barátaimhoz... ezért nem hoztam magammal a gyűjtődobozomat. Kár, mert a pocsolyában talán lett volna valami.

Mikor leértünk a meglehetősen sima ösvényről, melyen idáig jöttünk, a köves kecskecsapásra, azt hittem, tiltakozni fog, de Theodore töretlen lendülettel, egyre dúdolván jött utánam. Végre odaértünk a sötét olajligetbe, elvezettem Theodore-t az árokparthoz, és megmutattam a titokzatos csapóajtót.

Lenézett, és szeme összeszűkül.

– Ahá – mondta –, igen... khm... igen.

Mellényzsebéből kis zsebkést vett elő, felnyitotta, óvatosan betolta a pengét a kis ajtó alá, és felpattintotta.

– Khm, igen – ismételte –, *cteniza*.

Benézett az alagútba, belefűjt, azután helyére tette a csapóajtót.

– Igen, a csapóajtós pók barlangjai – mondta –, de ez, úgy látom, lakatlan. Általában az állat bele szokott kapaszkodni... khm... a csapóajtóba a lábával... vagyis inkább a karmaival, és olyan erősen fogja, hogy vigyázni kell, nehogy megsértse az ember az ajtót, ha erőszakkal ki akarja nyitni. Khm... igen... ezek persze a nőstények lakásai. A hímek is hasonlókat csinálnak, de felelekkorákat...

Megjegyeztem, hogy még sohase láttam ilyen furcsa építményeket.

– Ah, igen – mondta Theodore –, az biztos, hogy nagyon furcsák. Mindig csodálkozom, honnan tudja a nőstény, hogy a hím közeledik.

Úgy látszik, nagyon értetlenül nézhettem, mert rugózni kezdett lábujjhegyen, gyors pillantást vetett rám, és folytatta:

– A pók persze bent vár a barlangjában, amíg valami rovar, légy, vagy szöcske, vagy ilyesmi, véletlenül arra nem jár. Úgy látszik, meg tudja ítélni, elég közel jár-e a rovar ahhoz, hogy elkaphassa. Ha így van... khm... a pók kipattan a lyukból, és elkapja az állatot. Ha viszont a hím jön a nőstényt keresni, végig kell menjen a mohán a csapóajtóig, és mindig csodálkozom, hogy a nőstény... khm... miért nem falja fel a hímet is tévedésből. Lehet persze, hogy a hím léptei másképpen hangzanak. Vagy talán... a hím valamiféle hangot ad... érti... amit a nőstény felismer.

Hallgatva jöttünk le a dombról. Mikor odaértünk, ahol az ösvény elágazik, mondtam, hogy el kell búcsúznom.

– Ó, hát akkor isten áldja – mondta cipőjét bámulva. – Örültem a szerencsének.

Egy pillanatig csendben álltunk. Theodore-t megszállta a hirtelen zavar, ami, úgy látszik, mindig elfogta, ha köszönnie vagy búcsúznia kellett. Még egy pillanatig mereven nézte a cipőjét, azután kezet nyújtott, és komolyan megrázta az enyémet.

– Jó estét – mondta –, khm... remélem... még találkozunk.

Megfordult, és letappogott a dombról, botját lengetve és figyelmesen nézegetve maga körül. Néztem, míg el nem tűnt, azután lassan elindultam a villa felé. Theodore megzavart és elképesztett. Nagyon fontos személynek gondoltam, hiszen nyilvánvalóan jelentős, híres tudós (ez már a szakállán is látszott). Valójában az első ember volt életemben, aki osztotta lelkesedésemet az állattan iránt. Azután végtelenül hízelgett nekem, hogy úgy bánt és beszélt velem, mintha pontosan egyidősek volnánk. Szerettem ezért, mert családom sem szokott velem lekicsinylően beszélni, és igen rossz véleménnyel voltam minden kívülállóról, aki így cselekedett. De Theodore úgy beszélt velem, mintha felnőtt, sőt mintha éppolyan tudós volnék, mint ő.

Állandóan az járt az eszemben, amit a csapóajtós pókokról mondott. Izgatott a kis állat, mely selyemlyukában kuporog, behúzza az ajtót görbe karmaival, és fülel a kinti mohán mozgó rovarokra. Vajon milyenek hallja a külső zajokat a csapóajtós pók? Elképzeltem, hogy egy csiga, amikor elmászik az ajtó fölött, valószínűleg olyasféle hangot ad, mint amikor lassan lépnek egy ragtapaszt. A százlábú talán olyan nessel jár, mint egy csapat lovas. A légy hirtelen csapódásokkal koppan, megszakítva szünetekkel, amikor összedörzsöli két lábát – talán furcsa, reszelő hangot ad, mint a köszörűkő. A nagyobb bogarak – úgy képzeltem – dübörögnek, mint az úthenger, míg a kisebbek, a katicabogarak és a többi bogár valószínűleg úgy berregnek végig a mohán, mint az autó. Lenyűgöztek ezek a gondolatok, miközben hazafelé tartottam a sötétedő földeken, hogy elmeséljem családomnak új felfedezésemet és találkozásomat Theodore-ral. Reméltem, hogy még találkozom vele, mert sok mindent szerettem volna kérdezni tőle, de valószínűnek tartottam, bizonyára nincs fölösleges ideje számomra. Tévedtem, mert két nap múlva Leslie, aki kiruccant a városba, visszatérve kis csomagot nyomott a kezembe.

– Találkoztam azzal a szakállas ürgével – mondta –, tudod, azzal a tudós pofával. Azt mondta, ezt neked küldi.

Hitetlenül bámultam a csomagra. Lehetetlen, hogy nekem küldték. Csak tévedés lehet, egy nagy tudós csak nem bajlódik azzal, hogy nekem csomagot küldjön? Megfordítottam, hát ott

állt a nevem szabályos, szálkás betűkkel. Feltétem a papírt, amilyen gyorsan csak tudtam. Egy kis doboz volt benne és egy levél:

Kedves Gerry Durrell,

azon gondolkoztam minapi beszélgetésünk után, nem segítené-e helyi természetrajzi kutatásaiban, ha volna valamilyen nagyítókészüléke. Küldök tehát egy zsebmikroszkópot, remélem, hasznát veszi. Természetesen nem nagyon sokszorosra nagyít, de a szabadban végzett kutatásaihoz elég lesz. Minden jót kíván őszinte barátja,

Theo. Stephanides

Ui. Ha nincs jobb dolga csütörtökön, eljöhetne teára; megmutatnám néhány mikroszkóplemezemet.

HATODIK FEJEZET

Az édes tavasz

A halódó nyár utolsó napjaiban és a rákövetkező meleg, esős tél idején minden héten Theodore-nál teáztam. Minden csütörtökön megtömtem zsebeimet állatokkal telt gyufadobozokkal és kémcsövekkel, és Spiro befuvarozott a városba. Ezt a találkozást a világ minden kincséért sem mulasztottam volna el.

Theodore rendszerint dolgozószobájában fogadott. Ez a szoba azonnal megnyerte tetszésemet. Pontosan olyan volt, amilyennek véleményem szerint egy szobának lennie kell. A falak hosszában magas könyvespolcokon sorakoztak a könyvek: édesvízi biológia, növénytan, csillagászat, orvostudomány, néprajz és egyéb lenyűgöző és értelmes témák. Közül elvéve egy-egy bűnügyi regény vagy kísértet-história. Sherlock Holmes békésen simult Darwinhoz, Le Fanu meg Fabre-hoz, és én ezt tartottam helyes arányban összeválogatott könyvtárnak. A szoba egyik ablakánál állt Theodore teleszkópja, orrát az égre emelve, mint egy üvöltő kutya, és az ablakpárkányon egész kiállítás: befőttesüvegek és más üvegedények, melyekben apró édesvízi állatok nyüzsögtek és tekeregték növények, fűvek finom zöldje között. A szoba egyik oldalán súlyos asztal állt, magasan megrakva jegyzetfüzetekkel, mikrofényképekkel, röntgenlemezekkel, naplókcal és vázlatkönyvekkel. A szoba szemközti oldalán állt a mikroszkópállvány erős lámpájával, hajlítható nyélen bókolt, akár a lilium, a lapos dobozok fölött, melyek Theodore lemezgyűjteményét tartalmazták. A mikroszkópok pedig, mint csillogó tollú szarkák, egy sor méhkaptárhoz hasonló üvegbura alatt voltak elhelyezve.

– Hogy van? – kérdezte ilyenkor Theodore, mintha vadidegen volnék, és jellegzetes kézszorításával üdvözölt, hirtelen lefelé rántva a kezemet, mintha csomót húzna valami kötélén. A formalitásokon túlesve, fontosabb témákkal kezdtünk foglalkozni.

– Éppen mielőtt jött... khm... a lemezeimet nézegettem, és találtam egyet, ami talán érdekli. Egy lemez a patkánybolha száj részéről... tudja, *ceratophyllus fasciatus*. Várjon, majd mindjárt beállítom a mikroszkópot... Tessék!... Látja? Igen különös. Jobban mondva, szinte olyan, mint egy emberi arc, nem igaz? És volt itt egy másik... khm... lemez. Hova is lett? Ahá, megvan. Ez egy kerti pók vagy keresztes pók... khm... *epeira fasciata*...

Elmerülten és boldogan hajoltunk a mikroszkóp fölé. Lelkesülten ugráltunk témáról témára, és ha Theodore nem tudott felelni szüntelen áradó kérdéseimre, könyveiben mindenre találtunk választ. Rések támadtak a könyvespolcokon, ahogy sorra szedtük le a köteteket, hogy utána nézzünk valaminek, és mellettünk egyre magasodtak a könyvtornyok.

– Ez pedig egy küklopsz... *cyclops viridis*... a minap találtam Govino közelében... Ez nőstény petezsákkal... Mindjárt beállítom... akkor világosabban láthatja a petéket... mindjárt elhelyezem a dobozban... khm... ööö... sokféle küklopszot lehet Korfun találni...

A ragyogó fehér fénykörben megjelent egy különös teremtmény: körteforma test hosszú, méltatlankodva hadonászó csápokkal, hangaágacskához hasonló farkkal, és mindkét oldalán (mint számár hátára akasztott hagymászsákok) csüggött egy-egy nagy zacskó, tele rózsaszínű gyöngyökkel.

– ...azért hívják küklopsznak, mert, mint láthatja, csak egy szeme van a homloka közepén. Azaz annak a valaminek a közepén, ami a homloka volna, ha lenne neki. A görög mitológiában, amint tudja, a küklopszok afféle óriások voltak, akiknek... khm... egy szemük volt. Az ő kötelességük volt, hogy vasat kovácsoljanak Héphaisztosz számára.

Kint a meleg szél nekivetette hátát a zsalunak, és megnyikorgatta, az esőcseppek mint megannyi átlátszó ebihal kergették egymást lefelé az ablaküvegen.

– Ejha, különös, hogy éppen ezt mondja. A Szalonikiben élő parasztoknak van egy igen hasonló... khm... babonájuk... Nem, nem csak pusztá babona. Van itt egy könyvem, mely nagyon érdekesen írja le a... khm... boszniai vámpírokat. Úgy látszik, az ottani lakosság...

Jött a tea, tejszínhabpárnákon nyugvó piskóta, pirított kenyér olvadó vajtakaróval, csillogó csészék; a teáskanna csőréből gázfelhő szállt ki.

– ...másrészt azonban nem lehet biztonsággal állítani, hogy nincs élet a Marson. Véleményem szerint valamiféle életet... khm... fognak ott találni, ha sikerül eljutni oda. De semmi okunk sincs feltételezni; hogy bármilyen ottani élet azonos lenne...

Theodore ott ült tiszta és jól szabott tweed-öltönyében, lassan és módszeresen rágcsálta a pirított, a nagy lelkesedéstől fölborzolódó szakállal, fel-felragyogó szemmel, ahányszor új tárgy merült fel beszélgetésünkben. Úgy éreztem, tudása kimeríthetetlen. A tudás kincsesbányája volt, és én kitaratóan bányásztam benne. Akármiről volt szó, Theodore tudott róla valami érdekeset. Végül meghallottam, hogy Spiro dudáját nyomkodja lent az utcán, és vonakodva felálltam, hogy hazamenjek.

– Jó napot – mondta Theodore, lerántva kezemet. – Örültem, hogy meglátogatott. Nem, nem, egyáltalán nem. Legyen szerencsém jövő csütörtökön. Ha javul az idő... khm... ha nem lesz ilyen nyirkos... tudja, majd tavasszal... talán kirándulhatnánk együtt... meglátjuk, mit találunk. Van néhány érdekes árok Val de Ropában. . khm... igen... Nos, jó napot... Nem, egyáltalában nem.

Hazafelé gördültünk a sötét, eső áztatta utakon, Spiro dúdolva kuporgott a volán mögött, én pedig álmodoztam az eljövendő tavaszról és a sok csodálatos lényről, amit Theodore meg én rabul fogunk ejteni.

A meleg szél és a téli idő mintha megtisztította volna az eget: mire megjött a január, világos, gyengéd kék színben tündökölt... éppen oly kék volt, mint a kis lángok, melyek az olajfatuskókat falták a faszénégetőkben. Az éjszakák csendesek voltak és hűvösek, a hold oly halvány, hogy alig hintett néhány ezüstpöttyöt a tengerre. A hajnalok sápadtak és átlátszók voltak, míg fel nem kelt ködbe burkoltan a nap, mint egy óriás selyemgubó, és el nem öntötte a szigetet finoman izzó aranyporral.

Márciussal megjött a tavasz, a sziget csupa virág, csupa illat lett, és szinte lebegett az új levelektől. A ciprusok, melyek susogva hajlongtak a téli szélben, most egyenesen és karcsún álltak az ég háttére előtt, zöldesfehér tobozaik ködös leplébe burkolva. Viaszossárga kikericsek bújtak elő nagy csomókban, kibuggyantak a fák gyökerei között, végigtolultak a partok mentén. A mirtuszok alatt a fürtös gyöngyikék emelgették lilás cukorcsepp bimbóikat, és a tölgybozótok sötétjében tompa füstként terjengett ezer nőszirmok kékje. A széltől is könnyen sérülő anemónák emelgették elefántcsont virágaikat, szirmaikat mintha borba mártották volna. Bükköny, gólyahír, aszfodélosz és ezer más virág árasztotta el az erdőket és a réteket. Még az öreg, ezer tavaszban görbült és odvas olajfák is beborították magukat apró, krémszínű virágfürtökkel, szerényen és mégis pompásan, amint tisztos korukhoz illett. Nem volt ez amolyan tessék-lássék tavasz: az egész sziget zsongott bele, mintha zengő, roppant húrt pendítettek volna meg. Minden és mindenki meghallotta, és együtt zengett vele. Ez tükröződött a virágszirmok izzásában, a madárszárnyak surranásában és a parasztlányok sötét, nedves szemének csillogásában. A vízzel telt árkokban a szinte frissen zománcozott békák ujjongó kórusokat kuruttyoltak a buja vízínövények között. A falusi kávézóokban a bor vörösebbnek tetszett, és mintha tüzeesebb is lett volna. A munkától tömpe, bütykös ujjak szokatlanul lágyan pengették a gitár húrjait, és zengő hangok csendültek szívhez szóló, dallamos énekre.

A tavasz különböző módon hatott a család tagjaira. Larry gitárt meg egy nagy hordó erős vörösbort vett magának. Írási rohamait megszakította, hogy találomra összevissza pengesse hangszerét, Erzsébet-kori szerelmes dalokat énekelt vékony tenor hangján, sűrűn megszakítva egy-egy pohár frissítő itókával. Ettől hamarosan mélabús lett, a szerelmes dalok is egyre panaszosabban szóltak, Larry pedig egy-egy dal után szünetet tartott, hogy az éppen jelenlevő családtaggal közölje: számára a tavasz nem az új év kezdetét, hanem a régi halálát jelenti. A sír, jelentette ki vészjóslóan döngetve gitárját, minden évben egy kicsit nagyobbra tátja a száját.

Egyik este mi, többiek, elmentünk hazulról: mamát és Larryt magukra hagytuk. Larry egész este egyre gyászosabban dalolt, míg sikerült mindkettőjüket heveny búskomorságba döntenie. Ezt az állapotot borral igyekeztek enyhíteni, de sajnos ellenkező eredménnyel, mert nem szokták meg a nehéz görög borokat. Mikor hazaérkeztünk, kissé meglepődünk, mert a mama a villa kapujában állt, viharlámpával köszöntött bennünket, és úrihölgyhöz illő előkelőséggel

pontosan közölte utolsó kívánságát, miszerint temessük a rózsabokrok alá. Ebben csak az volt az újdonság, hogy ilyen könnyen megközelíthető helyet választott földi maradványai számára. Mama szabad idejének tekintélyes részét fordította arra, hogy temetkezési helyet választott magának, de az rendszerint igen távol feküdt, úgyhogy az ember szinte látta lelki szemeivel, amint a temetési menet kimerülten rogy le az útszélén, mielőtt a sírhoz érne.

De, ha Larry békén hagyta, mama számára a tavasz végtelen sokfajta zöldfőzeléket jelentett, melyekkel kísérletezhetett, továbbá rengeteg új virágot, amiben gyönyörködhetett a kertben. A konyhából óriási tömeg újféle étel özönlött ki, levesek, sülték, mártások és pácok, egyik dúsabb, illatosabb és egzotikusabb, mint a másik.

Larry már emésztési zavarokkal küszködött. Megvetette a legkézenfekvőbb gyógyimódot, a mértékletesebb étkezést, és inkább beszerzett egy óriási doboz szódabikarbónát, melyből minden étkezésnél ünnepélyesen bevett egy adagot.

– Miért eszel annyit, ha árt, drágám? – kérdezte a mama.

– Ha kevesebbet ennék, megsérteném a főztödet – felelte Larry kenetteljesen.

– Rettentően elhájjasodtál – jegyezte meg Margo –, ez nem éppen előnyös neked.

– Hülyeség! – tiltakozott Larry ijedten. – Nem vagyok hájas, ugye, mama?

– Mintha kicsit gyarapodtál volna – ismerte be mama, miután kutatóan szemügyre vette.

– A te hibád – mondta Larry logikátlanul. – Mindig kísértésbe viszel az efféle ízes ínycsafatokkal. Fekélyt fogsz nekem okozni. Diétáznom kell. Mondj egy jó diétát, Margo.

– Hát – kezdte Margo, szenvedéllyel vetve magát kedvenc témájára – megpróbálhatnál egy narancslé- és salátadiétát, az rém jó. Azután van tej- és nyers zöldségdiéta... az is jó, de lassabban hat. Vagy ott a főththal- és barnakenyér-diéta. Azt még nem próbáltam ki, nem tudom, milyen.

– Úristen! – kiáltott Larry őszinte megütközéssel. – Ezek diéták?

– Igen, és mind nagyon jó – felelte Margo komolyan. A narancslével már próbálkoztam, és csodálatosan jót tett a pattanásaimnak.

– Nem – mondta Larry szilárdan. – Nem diétázom, ha ez azt jelenti, hogy napjaimat úgy kell tengetnem, mint egy nyavalyás patás állatnak, egy szekénderék nyers gyümölcsön és zöldségen. TörődjeteK bele, hogy fiatalon fog elszólítani körötökből a halál szívelhájjasodás következtében.

A következő étkezésnél óvatosságból előre bevett egy nagy adag szódát, azután keservesen panaszkodott, hogy minden ételnek furcsa íze van.

Margónak mindig megártott a tavasz. Külleme mindig izgatta: most valóságos mániájává vált. Hálószobájában halmokban állt a frissen mosott ruha, míg a szárítókötél roskadt az újabb nagymosás súlya alatt. Metsző hangon és dallamtalanul énekelt, és ide-oda futkosott a villában, nagy csomó lenge alsóneműt vagy illatszeres üvegeket cipelve. Minden alkalmat megragadott, hogy besurranjon a fürdőszobába, suhogó fehér leplekbe burkolva, és ha egyszer oda bevette magát, éppolyan nehéz volt kimozdítani, mint a tapadó kagylót a szikláról. A család tagjai bömböltek, és verték az ajtót, és semmi vigaszt nem leltek abban a kijelentésben, hogy mindjárt készen lesz, mert keserves tapasztalatból tudták, hogy ebben nem lehet hinni. Végre előbukkant ragyogón és makulátlanul, és dúdolva repült ki a házból napozni az olajligetbe vagy úszni a tengerhez. Egy ilyen tengeri kirándulás alkalmával találkozott egy túlságosan is jóképű, ifjú törökkel. Margo szokatlan szerénységgel nem számolt be senkinek sűrű fürdőtalálkairól ezzel az eszményi ifjúval, mert, mint később kijelentette, úgy gondolta, hogy minket ez nem érdekel. Természetesen Spiro fedezte fel a dolgot. Egy bernáthegyi komoly gondoskodásával örködött Margo fölött, aki jóformán semmit sem tehetett, amiről Spiro ne tudott volna. Spiro reggel félrevonta mamát a konyhában, titokzatosan körülnézett, hogy nem hallja-e valaki, mélyet sóhajtott, és előhozakodott a nagy hírrel.

– Sajnálom, hogy meg kell neked mondsz, Mrs. Durrellsz – mormolta –, de azt hiszem, tudni kellsz.

Mama már megszokta Spiro összeesküvőhöz illő stílusát, ha a családról szándékozott valami értesülést előadni, és nem ijedt meg tőle.

– Mi a baj megint, Spiro? – kérdezte.

– Margo kisasszonyról van szó – mondta Spiro szomorúan.

– Mi van vele?

Spiro nyugtalanul körülnézett.

– Te tudsz, hogy egy férfiak találkozik? – kérdezte rezgő suttogással.

– Férfi? Ó... igen... izé... tudok róla... – hazudta mama vitézül.

Spiro felrántotta a nadrágját a hasára, és előrehajolt.

– De azt is tudtál, hogy török? – kérdezte vérfagyasztó hangsúllyal.

– Török? – szólt mama bizonytalanul. – Nem, azt nem tudtam, hogy török. És az miért baj?

Spiro elborzadt.

– A fenék, Mrs. Durrellsz, miért baj? Egy török! Én nem bíznék lányoksz egyetlen kurafi törökkel! Elvágzs a torkát, azt fogja csinálni. Istenre, Mrs. Durrellsz, ez nem biztonság, ha Missy Margo úszkál vele.

– Jól van, Spiro – mondta mama csillapítóan –, majd beszélek a dolgról Margóval.

– Azt gondoltam, neked tudni kellsz, ez az egész. De ne félsz... ha valamit csinál Missy Margónak, én megölöm azt a gazembert – biztosította Spiro komolyan.

A kapott értesülések alapján mama megemlítette a dolgot Margónak, kevésbé vérfagyasztó modorban, mint Spiro, és azt ajánlotta, hogy Margo hívja meg az ifjú törököt teára. Margo boldogan ment érte, míg mama sebtiben sütött egy tepsi süteményt és néhány lángost, és lelkünkre kötötte, hogy viselkedjünk rendesen. A török megérkezett; magas fiatalembernek bizonyult, gondosan göndörített hajjal és bővölő mosollyal, melyben minimális humor párosult maximális leereszkedéssel. Oly simulékony, nyalka öntudat áradt belőle, mint egy páرزó kandúrból. Úgy szorította ajkához a mama kezét, mintha kegyet gyakorolna, majd ránk ragyogtatta mosolyát. Mama érezte, hogy a családnak kezd kinyílni a bicska a zsebében, és kétségbeesetten közbevetette magát.

– Örvendek... már többször készültem... tudja, soha sincs időm... a napok úgy repülnek... Margo annyit mesélt magáról... parancsoljon egy lángost – mondta kifulladásra, végtelen bájjal, és egy süteményt rakott a tányéjára.

– Nagyon kedves – mormolta a török, és nem tudtuk, rólunk beszél vagy önmagáról. Szünet következett.

– Szabadságon van – jelentette ki Margo váratlanul, mintha ez valami egészen csodálatos dolog lett volna.

– Valóban? – kérdezte Larry csípősen. – Szabadságon? Hihetetlen!

– Én is voltam egyszer szabadságon – mondta Leslie alig érthetően, mert a szája tele volt süteménnyel –, még jól emlékszem rá.

Mama idegesen zörgette a teásedényeket, és rájuk meredt. – Cukor? – kérdezte dallamosan. – Parancsol cukrot a teába?

– Köszönöm, kérek.

Újabb rövid szünet következett. Ültünk, és mamát néztük, aki teát töltött, és kétségbeesetten erőltette az agyát, hogy valami beszédtemát találjon. Végre a török Larryhez fordult.

– Azt hallom, ír? – mondta minden érdeklődés nélkül.

Larry szeme villámokat szórt, és mama, látva a végveszélyt, gyorsan közbevetette magát, mielőtt Larry felelhetett volna.

– Igen, igen – bájolgott –, egyre csak ír, nap mint nap. Mindig csak veri az írógépet.

– Mindig úgy érzem, hogy nagyszerűen tudnék írni, ha megpróbálnám – jegyezte meg a török.

– Igazán? — kérdezte mama. – Hát ez éppolyan adottság, gondolom, mint sok más dolog.

– Jól úszik – jegyezte meg Margo. – Rémm messzire kiúszik.

– Én semmitől sem félek – mondta a török szerényen –, nagyszerű úszó vagyok, semmitől sem félek. És ha lovagolok, sem félek semmitől, mert nagyszerűen lovagolok. Kitűnően tudok viharban is vitorlázni, félelem nélkül.

Előkelően kortyolgatta teáját, és elégedetten szemlélte tisztelettől dermedt arcunkat.

– Láthatják – folytatta, ha netalán nem értettük volna –, láthatják, hogy nem vagyok félelmes ember.

A délután eredményeképpen Margo másnap levélkét kapott a töröktől, melyben meghívta moziba aznap estére.

– Mit gondolsz, elmenjek? – kérdezte Margo mamától.

– Ha akarsz, drágám... – felelte a mama, majd határozottan hozzátette – de írd meg neki, hogy én is megyek.

– Kellemes estéd lesz – jegyezte meg Larry.

– Jaj, mama, ez lehetetlen – tiltakozott Margo. – Ezt olyan furcsának fogja találni!

– Butaság, drágám – mondta mama bizonytalanul –, a törökök megszokták a gardírozást meg ilyesmit... gondolj csak a háremekre.

Aznap este a mama és Margo megfelelően kiöltözve indultak le a dombról, hogy a törökkel találkozzanak. A kertmozi volt az egyetlen mozi a városban, és úgy számítottak, hogy az előadás legkésőbb tízkor véget ér. Larry, Leslie meg én mohón lestük hazatérésüket. Hajnali fél kettőkor Margo és a mama a teljes végkimerülés állapotában vonszolták be magukat a villába, és rogytak le a székekre.

– Ó, hazajöttetek? – mondta Larry. – Azt hittük, megszöktetett benneteket. Úgy képzeltük, már vágattok is Konstantinápoly felé teveháton, és jasmakotok csábosan lobog a szélben.

– Borzalmas esténk volt – mondta a mama lerúgva cipőit –, igazán borzalmas.

– Mi történt? – kérdezte Leslie.

– Hát, hogy előről kezdjem, csak úgy bűzlött valami parfümtől – mondta Margo –, úgyhogy mindjárt kiábrándultam belőle.

– A legolcsóbb helyen ültünk, oly közel a vászonhoz, hogy megfájdult a fejem – folytatta mama. – Összepréselődünk, akár a szardíniák. Olyan nyomasztó volt, hogy nem kaptam levegőt. És mindennek a tetejébe egy bolha is belém mászott. Ezen nincs mit nevetni, Larry! Igazán, azt se tudtam, mit tegyek. Az az átkozott dög a fűzöm alá búj, és éreztem, ahogy jön-megy. Nem vakarózhattam, mert az olyan furcsán festett volna, csak egyre szorítottam magamat az üléshez. De, azt hiszem, mégis észrevette... olyan furcsa pillantásokat vetett rám a szeme sarkából. Azután kiment a szünetben, és hozott olyan szörnyű, émelyítő törökmézet, és hamarosan mind tele voltunk porcukorral, és rettentő szomjasak lettünk. A második szünetben kiment, és virágot hozott. Most mondd, drágám! Virágot egy mozielőadás kellős közepén! Az ott Margo csokra az asztalon.

Egy nagy csomó tavaszi virágra mutatott, mely nagy, tarka szalagcsokorral volt átkötve. Azután beletúrt a táskájába, és előszedett egy apró ibolyacsokrot: úgy festett, mintha egy különös, szilaj ló tiporta volna meg.

– Ez – mondta – az én csokrom.

– De a legrosszabb még ezután következett – szölt most Margo.

– Borzalmas út volt – helyeselt a mama. – Amikor kijöttünk a moziból, azt hittem, taxiba ülünk, de nem, begyömöszölt bennünket egy konflisba, méghozzá nagyon bűdösbe, tényleg azt hiszem, kicsit gügye lehet, aki ezt az utat végig konflison akarja megtenni. Órákig tartott, mert szegény ló fáradt volt, és én ott ültem, és igyekeztem udvarias lenni, miközben halálosan vágytam vakarózni, és elepedtem egy korty italért. A hülye pedig csak ült, és vigyorgott Margóra, és török szerelmi dalokat énekelt. Szerettem volna pofon vágni. Azt hittem, sohase érünk haza. Még a dombtetőn se tudtuk lerázni. Ragaszkodott hozzá, hogy elkísérjen bennünket, egy nagy bottal felfegyverkezve, mert, amint mondta, az évnek ebben a szakában sok az erdőben a kígyó. Olyan boldog voltam, mikor végre a hátát láthattam. Azt hiszem, Margo, jó lesz, ha a jövőben óvatosabban választod meg a lovagjaidat. Ezt nem tudnám még egyszer elviselni. Attól félttem, hogy eljön egészen az ajtóig, és akkor be kellett volna hívni. Azt hittem, sohasem szabadulunk.

– Úgy látszik, nem voltál elég félelmes – vélte Larry.

Leslie számára a tavasz szárnyak lágy surrogását jelentette – mert megjöttek a gerlék és a vadgalambok – és a nyulak váratlan felugrását és menekülését a mirtuszok között. Végigjárt számos fegyverboltot, és több műszaki előadást tartott nekünk, majd egy szép napon visszatérve a villába, büszkén cipelt haza egy kétsövű puskát. Első dolga volt, hogy bevigye szobájába, ledörzsölje, kifényesítse, míg én mellette álltam, és megbűvölve néztem a puska csillogó csöveit és a puskaagyat, és elragadtatva szimatoltam a fegyverolaj nehéz szagát.

– Hát nem gyönyörű? – búgta Leslie, és élénk szeme csak úgy ragyogott. – Nem édes? – mondta, inkább magának, mint nekem.

Gyengéden megsimogatta a puska selymes formáit, azután hirtelen vállához kapta hátrálva, és képzeletbeli madárraj röptét követte a mennyezeten.

– Bumm... bumm... – dörögte, vállához lökdösve a puskát. – Egyet balra, egyet jobbra, és már potyognak is!

Még egyszer végigdörzsölte fegyverét egy olajos ronggyal, azután óvatosan a sarokba állította az ágya mellé.

– Holnap megyünk vadgalambra vadászni, jó? – folytatta egy csomagot bontogatva, és kiszórta a vöröslő töltényeket az ágyára. – Hat felé kezdenek jönni. A kis domb a völgy végén, az lesz a jó hely.

Így aztán hajnalban együtt siettünk a dombos, párás olajfaligeten keresztül, végig a völgyön, ahol a mirtuszok nedvesek és csúszósak voltak a harmattól, föl egy kis magaslatra. Derékig eltakart a szőlő, így vártuk a reggelt, mikor a madarak szárnyra kelnek. Egyszerre megtelt a halvány reggeli ég sötét pöttyökkel, melyek nyílsebesen repültek, és meghallottuk a szárnyak

gyors surrogását. Leslie csak állt szilárdan, szétvetett lábbal, a puska agya a csípőjén pihent, figyelő, csillogó szeme követte a madarak röptét. Egyre közelebb szálltak, és úgy tetszett, mindjárt elrepülnek felettünk, és eltűnnek az ezüstös, remegő olajfacsúcsok mögött. Utolsó pillanatban a fegyver hangtalanul Leslie vállához ugrott, és bogárfényes csövei ég felé emelték szájukat, a puska megrándult, mikor a dörrenés felcsattant, mintha nagy ág recscent volna egy csöndes erdőben. A vadgalamb, mely az előbb oly könnyedén és ügyesen repült, most ernyedten hullott a föld felé lágy, fahéjszínű tollainak örvényében. Mikor már vagy öt galamb fityegett bénultan, vérfoltosan, illedelmesen csukott szemmel a derekán, Leslie cigarettára gyújtott, szemébe húzta kalapját, és hóna alá kapta fegyverét.

– Menjünk – mondta –, mára elég lesz. Hadd pihenjenek szegény ördögök.

Hazafelé indultunk a napfoltos olajligeteken át, ahol a pintyek halványpirosan csillogtak, mint száz érmecske a levelek között.

Yani, a pásztor, éppen kihajtotta kecskéit a legelőre. Barna képe nikotintól sárga, nagy sőprúbajuszával mosolyra derült: göcsörtös keze előbújt birkabundájának nehéz redői közül, és üdvözlésre emelkedett:

– *Khairete* – kiáltotta mély hangján a szép görög köszöntést –, *Khairete, küroi...* legyetek boldogok.

A kecskék szétszóródtak az olajfák alatt, mekegve dadogó kiáltásokat küldtek egymás felé; a vezérkecske kolompja ütemesen kongott.

A pintyek izgatottan csipogtak. Egy vörösbeigy felfújta begyét, mint valami mandarint a mirtuszbokrok között, és gyönyörű dallamot füttyentett. A sziget csillogott a harmattól, ragyogott a reggeli napsütéstől, és teli volt nyüzsgő élettel. Legyetek boldogok! Mi egyéb lehettem volna ilyenkor, tavasszal?

Társalgás

Miután letelepedtünk, és kezdtük élvezni a szigetet, Larry jellemző nagylelkűségével valamennyi barátjának írt, és vendégül hívta őket. Szemmel láthatólag eszébe se jutott, hogy a villa igen kicsi, és a család is alig fér el benne.

– Egy-két hétre meghívtam néhány embert – jegyezte meg egy reggel csak úgy mellékesen, mamához fordulva.

– Remek lesz, drágám – felelte mama meggondolatlanul.

– Úgy gondoltam, jót tenne nekünk egy kis művelt és ösztönző társaság. Nem akarunk eltunyulni.

– Remélem, nem túlságosan „magasröptűek” – mondta mama.

– Jaj, mama, hát persze hogy nem. Rendkívül megnyerő, mindennapi emberek. Nem is tudom, miért iszonyodsz annyira a magasröptű emberektől.

– Nem szeretem a magasröptű szellemeket – folytatta mama panaszosan. – Én nem vagyok az, és nem tudok költészetről meg ilyesmiről társalogni. De ezek mindig azt képzelik, hogy mert történetesen az anyád vagyok, én is tudok órákig irodalomról beszélni. És mindig jönnek nekem mindenféle ostoba kérdésekkel, mikor éppen nyakig vagyok a főzésben.

– Nem kívánom, hogy művészetről beszélj velük – mondta Larry ingerülten –, de azért jó volna, ha igyekeznél titkolni felháborító irodalmi ízlésedet. Én megtöltöm a házat jó könyvekkel, de nálad roskad az éjjeliszekrény a szakácskönyvektől, kertészeti könyvektől és a legundorítóbb kísértet-históriáktól. El sem tudom képzelni, honnan szerzed őket!

– Azok nagyon jó detektívregények – tiltakozott mama. – Theodore-tól kaptam kölcsön.

Larry rövid, kétségbeesett sóhajt hallatott, és ismét könyvébe merült.

– Jó volna, ha közölnéd a Pension Suisse-szel, mikor érkeznek – jegyezte meg mama.

– Minek? – kérdezte Larry meglepetten.

– Hogy fenntartsák a szobákat – felelt mama ugyancsak meglepve.

– De hiszen én ide hívtam meg őket – magyarázta Larry.

– Larry! Csak nem? Igazán meggondolatlan vagy! Hogy lakhatnának nálunk?

– Nem tudom, miért kell ebből olyan nagy ügyet csinálni – felelt Larry hidegen.

– De hát hol fognak aludni? – kérdezte mama zavartan. – Hiszen még mi is alig férünk el!

– Ugyan, mama, van itt elég hely, ha a dolgokat helyesen szervezzük meg. Margo és Les alhat a verandán, akkor felszabadul két szoba. Te meg Gerry kiköltöztök a nappaliba, akkor azok a szobák is felszabadulnak.

– Ne csacsiskodj, drágám. Nem táborozhatunk szanaszét, mint a cigányok. Különben is hűvös van éjszaka, nem hiszem, hogy Margo és Les a szabadban alhatnának. Ebben a villában egyszerűen nincs hely vendégeknek. Írnod kell a barátaidnak, hogy ne jöjjenek.

– Nem mondhatom le őket – szögezte le Larry –, már úton vannak.

– Igazán, Larry, elviselhetetlen vagy. Mi a csudának nem szóltál előbb? Megvárod, míg majdnem ideérnek, és akkor jut eszedbe szólni!

– Nem tudhattam, hogy úgy fogadod néhány barátom érkezését, mint valami természeti csapást – magyarázta Larry.

- De drágám, a legnagyobb ostobaság vendégeket hívni, mikor tudod, hogy nem férnek el a villában.
- Szeretném, ha felhagynál a siránkozással – csattant fel Larry ingerülten. – Az egész ügyet nagyon egyszerűen meg lehet oldani.
- Hogyan? – kérdezte mama gyanakodva.
- Hát, ha ez a villa nem elég nagy, költözzünk egy nagyobbba.
- Ne bolondozz! Ki hallott ilyet, hogy valaki nagyobb villába költözzön, mert meghívta néhány barátját?
- Mi kifogásod van ellene? Szerintem ez a kézenfekvő megoldás. Ha azt mondod, hogy itt nincs elég hely, természetes, hogy el kell költözni.
- A természetes az, hogy az ember nem hív vendéget – felelte mama szigorúan.
- Én nem hiszem, hogy javunkra válik, ha úgy élünk, mint a remeték – mondta Larry. – Én csak a te kedvedért hívtam meg őket. Elragadó társaság. Azt hittem, örülni fogsz nekik. Kis élénkséget hozna az életedbe.
- Köszönöm, én így is elég élénk vagyok – állapította meg mama méltósággal.
- Hát akkor nem tudom, mit tegyünk.
- Igazán nem értem, miért ne lakhatnának a Pension Suisse-ben, drágám!
- Nem tehetem, hogy meghívom őket, azután bekvártélyozom egy harmadrangú szállodába.
- Hányat hívtál? – kérdezte a mama:
- Csak egypárat... kettőt, hármat... Nem jönnek egyszerre... Gondolom, csoportonként fognak érkezni.
- Talán meg tudnád mégis mondani, hogy hány vendéget hívtál? – kérdezte mama.
- Hát nem is emlékszem hamarjában! Nem mindenki válaszolt, de ez nem jelent semmit... alighanem már úton vannak, és úgy gondolták, nem érdemes írni. Azt hiszem, ha hét-nyolc emberrel számolsz, az körülbelül megfelel.
- Bennünket is beleszámítva?
- Nem, nem. Úgy gondoltam, hét-nyolc személy meg a család.
- De Larry, ez lehetetlen! A legjobb akarattal se tudnánk tizenhárom személyt begyömöszölni ebbe a villába.
- Hát akkor költözzünk egy másikba. Én már ajánlottam ezt az ésszerű megoldást. Nem tudom, minek vitatkozunk még mindig.

– Ne nevettesd ki magad, drágám. Még ha átköltöznénk is egy akkora házba, ahol el tudnánk helyezni tizenhárom személyt, mit kezdünk a fölösleges hellyel, ha elmennek?

– Újabb vendégeket hívunk – felelt Larry csodálkozva, hogy a mama nem találta meg magától ezt az egyszerű megoldást.

Mama félrebillent szemüveggel meredt Larryre.

– Igazán, Larry, felbosszantod az embert! – szólalt meg végül.

– Azt hiszem, nem vagy igazságos, mikor engem hibáztatsz, holott a te szervezőképességed mond csődöt néhány vendég érkezése miatt – mondta Larry szigorúan.

– Néhány vendég – visított a mama. – Örülök, hogy nyolc ember neked csak néhány vendég!

– Azt hiszem, nagyon okatlanul viselkedsz!

– És az nem oktalanság, ha valaki vendégeket hív, és ezt nem közli velem?

Larry sértett pillantást vetett mamára, és tovább olvasott.

– Én megtettem, amit tudtam. Mást nem tehetek.

Hosszú csend következett. Larry békésen olvasott, mama rózsacsokrokat rakott a vázákba, és ötletszerűen széthordta őket a szobában, magában motyogva.

– Szeretném, ha legalább nem feküdnél ott – mondta végül. – Végére is a te barátaid. Neked kell tenned valamit!

Larry szenvedő arccal tette le a könyvet.

– Nem tudom, mit kívánsz tőlem – mondta. – Semmi se felelt meg neked, amit ajánlottam.

– Ha értelmes dolgot javasolnál, nem ellenezném.

– Én semmi kivetni valót nem látok az ajánlatomban.

– De Larry, drágám, légy ésszel! Nem rohanhatunk egy másik villába csak azért, mert vendégek jönnek. Nem is hiszem, hogy idejében találnék villát. És Gerry órái...

– Ezt mind könnyen el lehetne intézni, ha határoznál végre.

– Nem költözünk másik villába! – mondta mama szilárdan. – Ebben a tekintetben már határoztam.

Egyenesre igazította szemüvegét, kihívó pillantást vetett Larryre, és peckesen elvonult a konyha irányába; minden porcikája szilárd elhatározást sugárzott.

MÁSODIK RÉSZ

A
vendégszeretetről
el ne felejtkeztek,
mert ez által
némelyek, tudtokon
kívül, angyalokat
vendégeltek meg.

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL, 13:2.

HETEDIK FEJEZET

A nárciszsárga villa

Az új villa hatalmas volt, magas, négyszögletes, velencei stílusú kastély, fakult nárciszsárga falakkal, zöld zsalukkal és rókavörös tetővel. Egy tengerre néző dombon állt, körülötte kócos olajfáligetek és csöndes citrom- és narancskertek. Az egész hely fölött ódon mélabú lebegett, a ház falai repedeztek és málladoztak, az óriási szobák visszhangoztak, a verandákon kupacokban állt a tavalyi avar, a futónövények és a szőlő benőtték, hogy az alsó szobákban állandó zöld félhomály derengett. Téglafalás, roskadt kis kert terült el a ház oldalának hosszában, kovácsoltvas rácsát ragyásra marta a rozsdá. Rózsa, kökörcsin és muskátli nőtt összevissza a begyepesedett ösvények között, és a borzas, ápolatlan mandarinfákat úgy beborították a virágok, hogy illatuk már szinte terhes volt. A kert mögött a gyümölcsös békés és csendes volt, csak a méhek döngtek, és néha csattant fel madárhang a lombok között. A ház és környéke csöndesen, bánatosan pusztult, elfeledve hevert a domboldalon, s lebámult a csillogó tengerre és Albánia sötét, kopasz dombjaira. Olyan volt ez a ház és környéke, mintha

félíg álomba merült volna. Ott hevert kábultan a tavaszi napfényben, átadva magát a mohának, páfrálynak és az apró gombák seregének.

Természetesen Spiro találta a házat, ő szervezte költözésünket is a lehető legnagyobb rátermettséggel és legkevesebb felfordulással. Három nappal azután, hogy megpillantottuk a villát, már vonult is a hosszú, poros szekerek sora az úton holminkkal megrakva, és a negyedik napon már be is rendezkedtünk.

A birtok végén kis házacská állt, ott lakott a kertész meg a felesége. Öregecske, meglehetősen rozzant párocska volt, szinte együtt rokkantak meg a birtokkal. A kertész dolga volt a víztartályok feltöltése, a gyümölcs leszedése, az olajbogyó kipréselése, és évente egyszer összevissza csípték a méhek, mikor kiszedte a mézet a citromfák mögött megbújó tizenhét kaptárból. Mama egy szerencsétlen pillanatban felfogadta a kertész feleségét, hogy kisegítsen a villában. Lugareciának hívták, sovány, baljós jelenség volt, a haja mindig kibújt a hajtúk és fésűk korlátai közül, melyekkel koponyájához rögzítette. Végtelenül érzékeny volt, amit mama hamarosan tapasztalhatott, mert munkájának a legnagyobb tapintattal fogalmazott bírálata már könnybe borította barna szemét, és ilyenkor zavarba ejtő bánat ömlött el rajta. Oly szívszagató látvány volt, hogy mama nemsokára beszüntetett mindenféle bírálatot.

Egyetlen dolog varázsolt mosolyt és némi fényt Lugarecia sötét bőrű képére, kutyaszemébe: ha betegségeiről beszélhetett. A legtöbb ember számára a képzelt betegség csak vesszőparipa, de Lugareciának minden idejét kitöltötte. Amikor odaköltöztünk, a gyomrával volt baja. Reggel hétkor, mikor behozta a teát, leadta az első jelentést gyomra állapotáról. Szobáról szobára járt a tálcákkal, és mindegyikünknek pontról pontra beszámolt belső részeivel vívott éjszakai küzdelmeiről. Művésze volt a vizuális ábrázolásnak: nyögött, lihegett, haldokolt, ide-oda vonaglott a szobában, és oly élethű képet festett szenvedéseiről, hogy a gyomrunk is belefájdult a részvétbe.

– Nem csinálhatnál valamit ezzel a nőszeméllyel? – kérdezte Larry egy reggel mamától, mikor Lugarecia gyomrának különösen rossz éjszakája volt.

– Szerinted mit csinálhatnék? – kérdezte mama. – Adtam neki szódabikarbónát.

– Talán attól volt olyan rossz éjszakája.

– Biztosan nem táplálkozik helyesen – vélte Margo. – Egy jó diéta kellene neki.

– Az ő gyomrának már csak egy szuronydöfés használna – vágta rá Larry epésen –, ezt én tudom a legjobban... ezen a héten kétségbeejtő pontossággal értesültem Lugarecia vastagbelének minden kis rángásáról.

– Tudom, hogy kicsit idegesítő – mondta mama –, de hát végtére is valóban szenved szegény asszony.

– Ugyan – szólott Leslie –, a betegség minden pillanatát élvezzi! Olyan, mint Larry, mikor valami baja van.

– Akárhogy is – mondta mama gyorsan –, ki kell bírunk, mert mást nem kapunk a közelben. Majd megkérem Theodore-t, hogy vizsgálja meg, ha legközelebb eljön.

– Ha mind igaz, amit ma reggel mondott nekem – jegyezte meg Larry –, akkor Theodore-t fel kell szerelned csákánnyal és bányáslámpával is.

– Larry, ne légy undorító – szólt rá mama szigorúan. Megkönnyebbülésünkre Lugarecia gyomra hamarosan meggyógyult, de szinte közvetlenül ezután a lába mondta fel a szolgálatot, és szánalomra méltóan bicegett körül a házban, hangos és sűrű nyögések közepette. Larry kijelentette, hogy mama nem szobalányt fogadott fel, hanem egy vámpírt, és azt ajánlotta, hogy kössünk rá láncot golyóval. Ez legalább előre jelezné jövetelét, és időnk maradna a menekülésre, mert Lugarecia újabban azt a szokást vette fel, hogy hangtalanul mögénk lopakodott, azután hangosan és váratlanul a fülünkbe nyögött. Attól a naptól fogva Larry a szobájában reggelizett, amióta Lugarecia levette cipőjét az ebédlőben, hogy pontosan megmutassa, melyik lába ujjá fáj.

De Lugarecia betegségein kívül egyéb baj is akadt a házban. A bútor (melyet a villával együtt béreltünk) fantasztikus gyűjteménye volt a Viktória-korabeli ereklyéknek, melyek húsz év óta voltak a szobákba bezárva. Minden darab sántított, csúnya, kényelmetlen és használhatatlan volt, utálatosan nyikorgott, és ha az ember túl erőteljesen haladt el mellettük, puska lövésszerű recsenéssel, porfelhő kíséretében szilánkok váltak le belőlük. Első este kiesett az ebédlőasztal egyik lába, és az egész vacsora a földre ömlött. Néhány nap múlva Larry leült egy óriási és szilárdnak tetsző székre, mire a támla azonnal eltűnt egy orrfacsaró porfelhőben. Amikor mama kinyitotta a ház nagyságú ruhásszekrényt, és az egész ajtó a kezében maradt, úgy döntöttünk, hogy mégiscsak tenni kell valamit.

– Nem fogadhatunk vendégeket olyan házban, ahol pusztán ránézésre szilánkokra hullik minden – mondta marna. – Nem tehetünk mást: néhány új bútort kell vennünk. Ilyen drága vendégeink se voltak még!

Másnap reggel Spiróval beautóztunk a városba, mama, Margo meg én, hogy bútort vásároljunk. Észrevettük, hogy a város zsúfoltabb, lármásabb a megszokottnál, de arra nem gondoltunk, hogy valami különös esemény van készülóban, míg be nem fejeztük az alkudozást a bútorkereskedőnél, és el nem indultunk az üzletből a szűk, girbegurba utcákon. Ide-oda sodortak és lökdöstek bennünket, mikor igyekeztünk visszafurakodni a térre, ahol az autót hagytuk. A tömeg egyre sűrűbb lett, az emberek oly szorosan tömörültek, hogy akarva, nem akarva, sodródtunk előre.

– Úgy látszik, készül valami – mondta Margo éles megfigyelőképességgel. – Talán fiesta vagy valami más érdekes dolog.

– Nem érdekel, hogy mi van, csak jussunk vissza a kocsihoz – mondta mama.

De a tömeg a taxival ellenkező irányba sodort bennünket, és odanyomott a város főterén gyülekező népes csoporthoz. Megkérdeztem egy mellettem szorongó idősebb parasztasszonyt, hogy mi történik, és ő büszkeségtől ragyogó arccal fordult hozzám:

– Szent Szpiridion napja van, *küria* – mondta. – Ma bemehetünk a templomba, és megcsókolhatjuk a lábát.

Szent Szpiridion volt a sziget védőszentje. Mumifikált teteme ezüstkoporsóban nyugodott a templomban, és évente egyszer körmenetben hordozták végig a városon. Nagyon nagy hatalma volt: kéréseket teljesített, betegségeket gyógyított, és számos csodát művelt, ha az ember jókedvében találta, mikor hozzá fordult. A szigetlakók imádták, és a szigeten minden második fiúgyermeket Spirónak hívtak a tiszteletére. Úgy látszik, különleges nap volt aznap, mert felnyitották a koporsót, és megengedték, hogy a hívek megcsókolják a múmia papucsos lábát, és elébe terjesszék, amit kívánnak tőle. A tömeg összetétele mutatta, mennyire szereti Korfu lakossága a szentet: voltak ott idős parasztasszonyok fekete ünneplőben, a hosszú, fehér bajszos férfiak görnyedtek voltak, akár az olajfák. Ott voltak a napbarnított, izmos halászok, polipok tintafoltjai sötétlettek az ingükön, eljöttek a betegek és gyengeelműek, tüdővészések, nyomorékok, alig totyogó aggastyánok, és csecsemők szorosan bepólyálva, mint a selyemgubók: viaszsárga kis arcuk összeráncolódt, ahogy egyre csak köhögtek. Volt ott még néhány magas, szilaj tekintetű albán pásztor is bajszosan, de kopaszra borotvált fejjel, nagy báránybundában. Ez a sötét, sokszínű ember-ék lassan nyomult be a templom sötét ajtaján, és mi sodródtunk velük beszorulva, mint kavicsok a lávafolyamba. Margo hamarosan jóval elibém került, mama meg ugyanannyival hátramaradt.

Én beékelődtem öt kövér parasztasszony közé, akik úgy szorongattak, mint megannyi izzadság- és fokhagymaszagú párna, mama pedig reménytelenül beszorult két óriási albán pásztor közé. Lassan, kérlelhetetlenül sodortak föl bennünket a lépcsőn és be a templomba.

Bent sötét volt, mint a kút fenekén, csak egy gyertyasor világított, mint virágzó sáfrányfüzér, a fal mentén.

A fekete ruhás, magas süvegű, szakállas pópa röpködött a sötétben, mint valami varjú, és libasorba rendezte a tömeget, mely végigvonult a templomon, ellépett az ezüstkoporsó mellett, és egy másik ajtón kiözönlött az utcára. A koporsó függőlegesre volt állítva, ezüst lepkebábhhoz hasonlított, az aljáról kiemeltek egy darabot, és a résen kikandikált a szent dűsan hímzett papucsba bújtatott lába. Aki a koporsóhoz ért, lehajolt, és megcsókolta a szent lábát, imát mormolt, miközben a szarkofág felső részén a szent viharvert, fekete ábrázata őszinte undorral nézett le az üveg mögül. Világos volt, ha akarjuk, ha nem, meg kell csókolnunk Szent Szpiridion lábát. Visszanéztem és láttam, hogy mama kétségbeesetten igyekszik mellém kerülni, de albán testőrei nem engednek egy tapodtat sem, akárhogy hadakozik. Pillantásunk találkozott: mama fintorgott, a koporsóra mutogatott, és erélyesen rázta a fejét. Kezdtém zavarba jönni, de meglepte ez a két albánt is, s most már leplezetlen gyanakvással néztek mamára. Azt hiszem, végül is arra a következtetésre jutottak, hogy mamát a guta kerülgeti, és nem indokolatlanul; mert mama pulykavörös volt, és egyre vadabb pofákat vágott. Végül kétségbeesésében félretett minden óvatosságot, és odasziszegett a tömeg feje fölé:

– Szólj Margónak... nehogy megcsókolja... a levegőbe csókoljon... a levegőbe csókoljon!

Megfordultam, hogy átadjam Margónak mama üzenetét, de már elkéstem: ott kuporgott a lábaknál, és olyan lelkesen csókolgatta a papucsokat, hogy egészen elragadta, és határtalanul meglepte a tömeget. Mikor rám került a sor, követve mama utasítását, hangosan és nagy tisztelettel csókot cuppantottam vagy tíz centire a múmia bal lába fölé. Azután odébb löktek, és kiömlésztettek a templomajtón az utcára, ahol a tömeg nevetgélve és beszélgetve kis csoportokra oszlott. Margo a lépcsőn várt roppant önelégült arccal. A következő percben felbukkant mama, aki pásztorainak izmos vállalai közül lódult ki az ajtón, és sietve bukdácsolt le a lépcsőn.

– Ezek a pásztorok – sopánkodott elhalóan, mikor odaért hozzánk – oly modortalanok... a szagba majdnem belepusztultam... tömjén fokhagymával... Hogy is tudnak ilyen bűdösek lenni?

– Ó – mondta Margo vidáman. – Ha Szent Szpiridion teljesíti a kérésemet, akkor megérte!

– Nagyon egészségtelen szokás – jelentette ki mama –, és alighanem inkább terjeszti, semmint gyógyítja a betegségeket. Nem is szeretek arra gondolni, milyen betegségeket kaphattunk volna, ha valóban megcsókoljuk a lábát.

– De hiszen én megcsókoltam! – kiáltott Margo meglepetten.

– Margo, csak nem?

– De hát mindenki megcsókolta!

– De mikor kifejezetten megmondtam, hogy ne tedd!

– Nem mondtál nekem semmit.

Közbeszóltam és megmagyaráztam, hogy elkéstem mama üzenetével.

– Az a sok ember összenyalja a papucsot, te meg odamégy és megcsókolod!

– Csak azt tettem, amit a többiek.

– Mi jött rád, az istenért, hogy ilyen butaságot műveltél?

– Azt reméltem, hogy elmulasztja a pattanásaimat.

– A pattanásaidat! – mérgelődött mama. – Még jó, ha nem szereztél melléjük egyebet is.

Másnap Margo ágyának esett súlyos influenzával, és Szent Szpiridion tekintélye a mélypontra esett mama szemében. Spirót bezavarták a városba orvosért, és egy kis köpcös emberkével tért vissza, akinek lakkozott haja, kis bajuszkája és cipőgombszemén nagy csontkeretes szemüvege volt.

Ez volt doktor Androukhelli. Elragadó emberke volt, és a betegágy mellett egészen egyéni modort tanúsított.

– Po-po-po – mondta, berobbanva a hálósobába és feddőleg nézve Margóra –, po-po-po. Csuda esztelenül viselkedett, ugyebár? Megcsókolni a szent lábát! Po-po-po-popo! Még meg is tetvesedhetett volna! Szerencse, hogy csak influenzát szerzett. Most azután tegye, amit mondok, mert különben mosom kezeimet! Ne okozzon nekem ilyen butaságokkal még több munkát! Ha még egyszer lábon csókol egy szentet, nem jövök el meggyógyítani... Po-po-po... ilyet csinálni!

Margo három hétig nyomta az ágyat, és Androukhelli két-három naponként po-po-pózott mellette, mi meg közben berendezkedtünk a villában. Larry kisajátított egy óriási padlásszobát, és két asztalossal könyvpolcokat csináltatott. Leslie a ház mögötti fedett

verandát céllövöldévé alakította, és amikor gyakorolt, óriási piros zászlót akasztott ki. Mama szórakozottan matatott a nagy kőpadlós alagsori konyhában, és főzte literszám a húslevest, hallgatta Lugarecia monológjait, és aggódott Margóért. Roger meg én persze hozzáfogtunk a többholdas kert felkutatásához. Tágas, új paradicsom volt, mely meredeken lejtett a sekély, langyos tenger felé. Éppen tanár nélkül maradtam (mert George elutazott a szigetről), és így az egész napot a szabadban tölthettem, csak azért tértem vissza a villába, hogy sietve bekapjak valamit.

Ezen a változatos terepen kéznél voltak az összes teremtmények, melyeket már régi barátként üdvözöltem: a rózsabogarak, a kék vadméhek, a katicabogarak meg a csapóajtós pókok. De sok érdekes új állatot is felfedeztem. A rozzant kert málladozó falában tucatjával tanyáztak kis, fekete skorpiók; oly ragyogó fényesek voltak, mintha fekete bakelitből készültek volna. A füge- és citromfákon közvetlenül a kert alatt sok smaragdzöld levelibékát találtam, melyek mint megannyi selyemcukor üldögéltek a levelek között, fent a domboldalon különböző kígyók éltek, ragyogó gyíkok és teknősök. A gyümölcsösben sokféle madár tanyázott, pinty, zöldike, gébics, barázdabillegető, sárgarigó és időnkint egy-egy lazacszín és fekete-fehér búbos banka, mely hosszú, görbe csőrével turkált a puha földben, s ha meglátott, csodálkozva meresztette taraját, és elrepült.

A villa eresze alatt fecskék ütöttek tanyát. Nem sokkal előttünk érkeztek, és dudoros sárfészekük éppen csak hogy elkészültek, még sötétbarnák és nyirkosak voltak, mint a kakaós sütemény. Miközben halványabb kétszersült színűre száradtak, a madárszülők buzgón készítették a bélést, végigkutatva a kertet gyökérdarabkák, gyapjúsálak, pihék után. Két fecskéfészék alacsonyabban volt a többinél, és ezekre összpontosítottam a figyelmemet. Néhány napra hosszú létrát támasztottam a falhoz a két fészék közé, és azután lassan, napról napra egyre magasabbra másztam, míg végül felültem a legfelső fokra, és beláttam a fészekbe. A madárszülőket, úgy látszik, nem zavarta a jelenlétem, folytatták komoly munkájukat, a családi fészék készítését, míg én a létra tetején ültem, Roger meg a létra lábánál.

Alaposan megismertem ezeket a fecskecsaládokat, és napi munkájukat nagy érdeklődéssel figyeltem. Amelyiküket nősténynek gondoltam, azok meglehetősen egyformán viselkedtek, komolyak és eléggé gondterheltek voltak, túlságosan is aggályoskodók és buzgók. A két hím viszont teljesen különböző jellem volt. Egyikük a fészék kibéleléséhez kitűnő anyagot hordott össze, de ezt a foglalatosságot nem volt hajlandó rendszeresen úzni. Néha hazasuhant egy csomó birkagyapjával a csőrében, de jó néhány percet eltékozolt azzal, hogy alacsonyan siklott ide-oda a kert virágai fölött, nyolcasokat írt le röptében, vagy fel-alá imbolygott a szőlőkarók között. A felesége ilyenkor a fészekbe kapaszkodott, és kétségbeesetten csivített rá, de ő nem volt hajlandó komolyan venni az életet. A másik nősténynek is sok baja volt a férjével, de ezek másféle bajok voltak. Ez a hím túlságosan is lelkes volt. Eltökélte, hogy minden követ megmozgat annak érdekében, hogy fiainak legyen a legremekebb fészke az egész telepen. Azonban sajnálatos módon nem volt matematikus, és akárhogy igyekezett, nem tudta fejben tartani a fészék méretét. Néha izgatottan és kissé elfulladt csicsérgéssel érkezett haza, akkora tyúk- vagy pulykatollat cipelve, mint saját maga, vagy olyan vaskos tollat, amit nem lehetett behajlítani. Feleségének rendszerint hosszas rábeszélésébe került, míg meg tudta győzni, hogy bármennyire iparkodik és küszködik, a toll nem fér a fészekbe. Erre azután csalódottan ledobta a tollat, mely lepöngött a földön egyre emelkedő kupacra, és megfelelőbb bélést keresésére indult. Kis idő múlva visszatért, oly tömör és sáros, trágyás gyapjúcsozóval bajlódva, melyet képtelen volt felcipelni az eresz alá és begördíteni a fészekbe.

Mikor a fészkek végre ki voltak bélelve, s a pettyes tojásokat is lerakták és kiköltötték, a két férj jelleme mintha megcserélődött volna. Az a férj, aki annyi fölösleges fészkekbőlést hordott össze, most gondtalanul surrant és körözött a dombok fölött, és hazatérve, pontosan olyan méretű és állagú rovarokat hozott a csőrében, ami megfelelt borzas, remegő kicsinyeinek. A másik hím, úgy tetszett, állandó rettegésben élt, hogy csecsemői éhen vesznek. Csontig fogyott az élelemszerzésben, és a leglehetősebb dolgokkal tért haza: óriási, szálkás, csupa láb és szárny rovarokkal és hatalmas, száraz, teljesen emészthetetlen szitakötőkkel. Ott tapadt a fészkek szélén, és hősi, de hiábavaló erőfeszítéseket tett, hogy óriási ajándékait begyömöszölje fiainak örökké nyitott torkába. Rossz rágondolni, mi történt volna, ha sikerül bedugnia egy ilyen szálkás zsákmányt a kicsik csőrébe. Szerencsére ez sohasem sikerült, leejtette hát a rovar a földre, és sietve repült el más élelem után. Hálás voltam ennek a fecskének, mert háromféle lepkét, hatféle szitakötőt és két hangyalesőt szerzett a gyűjteményem számára.

A nőtények, miután a kicsik kikeltek, ugyanúgy viselkedtek, mint annak előtte: kicsit gyorsabban repültek, némileg fontoskodva, de ez volt minden. Először láttam, elálmélkodva, a madárfészkek egészségügyi berendezéseit. Sokszor csodálkoztam, mikor magam neveltem fel kismadarat, hogy vajon miért tartja égnek a fenekét, és miért mozgatja ide-oda, amikor beleit szándékozik kiüríteni.

Most felfedeztem az okot. A fecskebőbik ürüléke nyálkával bevont kis gömb volt, mintha zselatin burokokban volna. A kicsik fejre álltak, rövid, de lelkes rumbát jártak a fenekükkel, és azután lehelyezték kis adományukat a fészkek peremére. Ha a nőtény megérkezett, begyömöszölte az összegyűjtött ételt a tátogó torkokba, azután gyengéden csőrébe vette az ürüléket, és elrepült, hogy lepottyantsa valahol az olajfaligetben. Csodálatos rendezés volt ez, és én elbűvölten néztem a produkciót a fenékrázástól – amin mindig nevetnem kellett – a szülő befefező repüléséig a facsúcsok fölött és a kis fekete-fehér bomba földre hullását.

Mivel a hím fecske rendszerint annyi furcsa és alkalmatlan rovar gyűjtött fiainak, mindennap kétszer átvizsgáltam a fészkek alatti területet abban a reményben, hogy találok újabb anyagot a gyűjteményhez. Itt fedeztem fel egyik reggel egy végtelenül furcsa bogarat. Nem tudtam elképzelni még erről az agyalágyult fecskéről sem, hogy ekkora állatot cipeljen haza, sőt még az is valószínűtlen volt, hogy ő kapta el – de mindenesetre ott volt a fészkek alatt.

Hosszúkás, otromba, kékesfekete bogár volt, nagy, kerek fejjel, hosszú, ízeit csápokkal és dudoros testtel. A legfurcsább a szárnyfedele volt. Mintha mosodába küldte volna, ahol összement; oly kicsiny volt, mintha feleakkora bogár számára készült volna. Játszottam a gondolattal, hogy talán aznap reggel nem talált tiszta szárnyfedele, és kénytelen volt az öccsétől kölcsönkérni egy párat; de azután beláttam, hogy bár ez az elgondolás igen bájos, aligha mondható tudományosnak. Mikor felemeltem a bogarat, észrevettem, hogy ujjam savanykás és olajos szagú lett, bár nem láttam, hogy valamilyen folyadékot választott volna ki magából. Megszagoltattam Rogerral, vajon érzi-e ő is a szagot, mire vadul tüszentett és hátrált, így gondoltam, mégis a bogár bűdös, és nem a kezem. Gondosan megőriztem, hogy Theodore meghatározza, ha megjön.

Most, hogy elérkeztek a meleg tavaszi napok, Theodore jött minden csütörtökön a villába. Konflison érkezett a városból. Makulátlan öltönye, keménygallérja és széles karimájú puhakalapja különös ellentétben állt a hálókkal, zacskókkal, kémcsövekkel telt dobozokkal, melyekkel körülrakta magát. Teázás előtt megvizsgáltuk az általam szerzett új rovarpéldányokat, és meghatároztuk őket. Tea után elindultunk állatokat keresni a földeken,

vagy ahogy Theodore mondta, kirándultunk valamelyik közeli tavacskához vagy vizesárokhoz új, parányi élőlényeket keresni Theodore gyűjteményébe. Minden nehézség nélkül meghatározta furcsa bogaramat kicsire sikerült fedelével, és különleges dolgokat mesélt róla:

– Ahá! Igen! – mondta közelről szemügyre véve az állatot. – Egy olajbogár... *meloe proscaraboeus*... igen... ezek tényleg furcsa küllemű bogarak. Mit mond? Ja, a szárnyfedél... Hát látja, ez nem repül. Van sok olyan coleoptera, amely már nem tud repülni valamilyen okból. Ennek a bogárnak a története nagyon különös. Ez persze nőstény. A hím sokkal kisebb... mondhatnám, feleekkora. A nőstény lerak egy csomó sárga petét olajba. Amikor ezekből lárvák lesznek, felmásznak valamelyik közeli virágra, és bent várakoznak a kelyhében. Van egy bizonyos magányos méh, arra kell várniuk... ha ez belebújik a virágba, a lárvák... felkérérdzkednek... a hátára, és erősen megragadják karmaikkal a méh bundáját. Ha szerencsésük van, a méh nőstény, mely azért gyűjti a mézet, hogy petéivel együtt lerakja a sejtbe. Azután, ha a méh megtöltötte a sejtet, és lerakta a petéjét, a lárvák ráugrik a petére, és a méh lezárja a sejtet. Akkor a lárvák megeszi a petét, és ott fejlődik ki a sejtben. Mindig olyan furcsának érzem, hogy csupán egyetlen méhfajta van, mely a lárváknak áldozatul esik. Azt hinné az ember, hogy sok lárvák eltéveszti a megfelelő méhfajtát, és esetleg elpusztul. És persze még ha a megfelelő méhfajta megtalálható, akkor sincs rá semmi... khm... biztosítéka... hogy nőstény, és hogy éppen petézni készül.

Egy pillanatra elhallgatott, többször lábujjhegyre emelkedett, és elgondolkozva nézett a padlóra. Azután feltekintett csillogó szemmel.

– Azt akarom ezzel mondani – folytatta –, hogy ez olyan, mintha valaki olyan lovon ülne egy lóversenyen, melynek... khm... igen kevés esélye van a nyeresre.

Gyengéden hintáztatta az üvegtetejű dobozt, úgy, hogy a bogár egyik oldalról a másikra csúszkált, meglepetten lóbálva csápjait. Azután óvatosan visszahelyezte a polcra a többi példány közé.

– A lovakról jut eszembe – folytatta Theodore boldogan, kezét csípőre téve és lassan billegve –, meséltem arról az időről, amikor győzedelmesen belovagoltam Szmírnába egy fehér harci ménen? Nos, az első világháborúban történt, tudja, és az én zászlóalj parancsnoka fejébe vette, hogy diadalmenetben fogunk bevonulni Szmírnába, s az élen haladjon valaki, lehetőleg fehér lovon. Sajnos nekem jutott a kétes értékű megtiszteltetés, hogy vezethettem a csapatot. Persze tanultam valamikor lovagolni, de... khm... nem állíthatom, hogy gyakorlott lovas volnék. De azért ment minden simán, a ló igen mutatósan lépkedett, míg el nem értünk a város szélére. Görögország egyes vidékein, mint tudja, szokás illatszereket, rózsavizet, ilyesmit hinteni a... khm... győzedelmes hősökre. Ahogy ott lovagoltam a menetoszlop élén, egy vénasszony ugrott ki egy mellékutcából, és kezdett kölnivizet pocskolni mindenfelé. Ezt a ló még nem is bánta volna, de azután sajnos egy kis kölnivíz a szemébe fröccsent. Azt már megszokta, hogy létezik felvonulás meg éljenző tömeg meg ilyesmi, de azt nem, hogy kölnivizet öntsenek a szemébe. Meglehetősen... izgatott lett, és nem úgy viselkedett, mint egy harci mén, hanem inkább mint egy cirkuszi ló. Csak azért nem estem le róla, mert a lábam beleszorult a kengyelbe. A sorok fölbomlottak, mindenki igyekezett a lovat csitítani, de az annyira izgatott volt, hogy a parancsnok jobbnak látta, ha a ló nem vesz részt a diadalmenetben. A menetoszlop bemasírozott a főútcán, a zene szólt, a tömeg éljenzett, miegymás. Én pedig kénytelen voltam a mellékutcákon lopkodni fehér lovammal, és

ráadásul a rajtunk esett sérelemhez mindketten csak úgy búzlóttunk a kölnivíztől... Khm... azóta se szeretek lovagolni.

NYOLCADIK FEJEZET

A teknősbékadombok

A villa mögött egy sor bozontos hátú dombocska emelkedett a környező olajfaligetek fölé. A dombokon nagy csomókban nőtt a zöld mirtusz, a magas hanga és helyenkint rendetlen csoportokban ciprusfák. Ez volt valószínűleg az egész kert legizgalmasabb része, mert szinte túláradt az eleven élettől. A homokos ösvényeken a hangyaleső lárvái tölcsérforma gödröcskéket ástak, ott kuporogtak, lesve, hogy egy vigyázatlan hangya rálépjen a gödör szélére, és a legördülő homokkal együtt lesodródjon a csapda fenekére, ott aztán a hangyaleső lárvá elkapta borzalmas, harapófogószerű karmaival. A vörös homokpartba vadászarazsak fúrták alagútjaikat, és a talaj fölött pókokra lestek: beléjük szúrták fullánkjukat, s megbénítva hurcolták őket lárváiknak eledelül. A virágzó hangafüben a pávaszemlepkék nagy, hájas, bundás hernyói rágcsáltak kényelmesen, mintha szörmegallérok keltek volna életre. A mirtuszok között, leveleik meleg, illatos félhomályában, imádkozó sáskák leselkedtek, és zsákmányt keresve, ide-oda forgatták fejüket. A ciprusok ágai között a pintyek fészkeiben tátogó, düllelt szemű kicsinyeik szorongtak. Az alsóbb ágakon ökörszemek fonták mohából és szörből készült, törékeny kis csészéiket, vagy rovarok után kutattak, fejjel lefelé csüggve az ágak végén; és örömben halkán csikkantak, ha egy-egy csöpp pókot vagy kukacot találtak. Aranyszín bóbítájuk kis házisapkaként csillant meg, amint kecsesen röpködtek a fák setéjtjében.

Nem sokkal a villába költözésünk után fölfedeztem, hogy a dombvonulat tulajdonképpen a teknősök birodalma. Egy forró délután Rogerral kettesben elbújtunk egy bokor mögé, és türelmesen vártuk, hogy egy nagy, fecskefarkú pillangó visszatérjen kedvenc napozóhelyére, mert el akartuk csípni. Ez volt az év első igazán forró napja, és minden kábultan, álmosan hevert, magába szíva a napfényt. A fecskefarkú sem sietett: lent időzött az olajfáknál, és táncot járt magában, fordult, siklott, perdült a napon. Amint figyeltem, egyszerre a szemem sarkából megpillantottam, hogy valami mozog a bokor oldalánál, mely mögött kuporogtunk. Gyorsan odanézttem, hadd látom, mi mozog, de a barna, napsütött föld élettelennek tűnt. Figyelmemet éppen a lepkére akartam megint fordítani, mikor olyasmit láttam, hogy nem akartam hinni a szememnek: a földkupac, melyet néztem, egyszerre felpúposodott, mintha kézzel emelnék, a talaj meghasadt, egy kis magonc vadul kalimpált, majd kifordult sápadt gyökereivel a földből, és felborult.

Mi lehetett ennek a váratlan kitörésnek az oka, elmélkedtem magamban. Földrengés? Az nem lehet ilyen gyenge és körülhatárolt. Forrás? Az lehetetlen ilyen száraz, víztelen talajon. Miközben törtem a fejemet, a föld újra fölemelkedett, kis buckák váltak le róla, és széjjelgurultak, és szemem előtt felbukkant egy barna-sárga páncél. Ahogy a páncél emelkedett, még több föld porlott széjjel, és lassan, óvatosan kibújt a lyukból egy ráncos, pikkelyes fej meg egy hosszú, vékony nyak. A báva szemek rám néztek, egyszer-kétszer pislogtak, azután a teknős úgy döntött, hogy nem kell félnie tőlem, és végtelen gonddal és erőfeszítéssel kiemelkedett föld alatti cellájából, kettőt-hármat lépett, majd lerogyott édesen szundikálva az erős napsütésben. A nedves, hideg földben töltött hosszú, téli álom után ez az első napfürdő olyan lehetett a számára, mint egy ital bor. Lábaik kidugta a páncél alól, fejét a földre fektette, és csukott szemmel hevert, mintha testének és páncéljának minden porcikájával szívná magába a napfényt. Ott feküdt vagy tíz percig, azután lassan és elszántan felállt, majd elcammogott az ösvényen oda, ahol pitypang és lóhere tenyészett egy ciprus árnyékában. Itt, úgy látszik, lábai felmondták a szolgálatot, és egy puffanással páncélja alsó felére huppant. Azután kidugta fejét a páncél alól, lassan lefelé görbítette a dús, zöld lóherebokor fölé, szája nagyra nyílt, egy pillanatig úgy maradt, azután rázáródott a nedvdús levelekre. Fejét hátravetve tépdeste a lóherét, és ült, boldogan nyámmogva: száján lecsurgott az év első ételének leve.

Ez lehetett a tavasz első teknőse, és előjövetele a föld alatti hálósobából mintha csak jeladás lett volna: a dombok egyszerre megteltek teknősökkel. Sohase láttam ennyit egy rakáson ilyen kis területen. Voltak akkorák is, mint egy levesestányér, és kisebbek, mint a teáscsésze, csokoládészinű nagypapák és halvány, szaruszínű fiatalok, de mind ott totyogott nehézkesen a homokos ösvényeken, ki és be a hanga és mirtusz között, néha pedig lerándultak az olajfaligetekbe, ahol a növényzet nedvdúsabb volt. Ha az ember egy óra hosszat egy helyben ült, legalább tíz elvonuló teknőst számolhatott össze. Két óra alatt egyszer harmincöt darabot gyűjtöttem be kísérletképpen. Csak jöttem-mentem a domboldalon, és fölszedegtettem őket, mikor gondterhelt határozottsággal arra ballagtak, és bütykös lábuk dobogott a földön.

Nem sokkal azután, hogy a dombok páncélos gazdái előjöttek téli szállásukról, és elköltötték első ebédjüket, a hímek kezdtek erősen hajlani az érzelmességre. Lábujjhegyen, botladozó futással, peckesen indultak házastársat keresni. Néha megálltak, furcsa, éles kiáltást hallattak, a hím teknős szenvedélyes szerelmi dalát. A nőstények, melyek nehézkesen döcögtek a hanga között, meg-megállva egy kis tízórára, foghegyről felelgettek. Erre két vagy három hím teknőshöz mérten valóságos vágta kezdett, és rendszerint többen futottak össze egyetlen nőstény körül. Kifulladásra értek oda, és szenvedélyes izzással meredtek egymásra, torkuk görcsösen rángott. Azután harcba lendültek.

Izgalmas és látványos csaták voltak, inkább birkózásnak nevezhetném, mint ökölvívásnak, mert a küzdő felek nem bizonyultak sem elég gyorsnak, sem elég ügyesnek ahhoz, hogy lábmunkával próbálkozzanak. Úgy vélték, a lehető leggyorsabban meg kell támadni a vetélytársat, még mielőtt ideje lenne fejét páncéljába behúzni. Legcélravezetőbbnek az oldalütés bizonyult, mert ily módon – ha a harcos jó erősen nekifeszült vetélytársa páncéljának, és nagyot taszított rajta – az ellenség felfordult, és ott kalimpált gyámoltalanul, hanyatt. Ha nem sikerült oldalról elkapni, akkor a vetélytárs anatómiájának bármely más része is megfelelt. A hímek egymásnak támadtak, lökdöstek, csapkodták egymást, páncéljuk összecsapott néha, mint valami lassított filmen, egymás nyakába haraptak, vagy fölszisszenve visszahúzódtak páncéljukba. Szervedélyük tárgya ezalatt álmosan tovább ballagott, itt-ott tépett magának egy falásnyit; nyilván nem érdekelte a mögötte összecsapódó, recsegő páncélok zajja. Nemegyszer annyira elfajult a viadal, hogy a dühös hím rosszul alkalmazott

indulatból véletlenül szíve hölgyét vágta oldalba. Az sértett sziszegéssel visszahúzódott páncéljába, és ott várta be türelmesen a csata végét. Úgy éreztem, hogy ezeket a párviadalokat igen rosszul szervezik, és fölöslegesen vívják, mert nem mindig a legerősebb hím győzött. Ha előnyösebb talajra került, egy kisebb teknős is könnyen fölboríthatott egy nála kétszerte nagyobbat. Sőt az is sűrűn előfordult, hogy egyik harcos sem kapta meg a hölgyet... sokszor láttam, hogy a nőtény elcammog a csatázó hímeiktől, összeáll egy vadidegennel, melynek egyetlen karcolás sem érte a páncélját, és boldogan távozik vele.

Roger meg én órákig kuporogtunk a hangában, és figyeltük a teknős lovagokat, amint alkalmatlan páncézatukban vívtak hölgyükért, és ezek a viadalok mindig jól elszórakoztattak bennünket. Néha fogadtunk egymással a győztesre, és nyár végére Roger annyi pontot vesztett, hogy jelentős összeggel tartozott nekem. Néha, amikor a csata túlságosan elvadult, Rogert is elragadta a hév, ő is be akart kapcsolódni, úgy kellett erővel visszatartanom.

Mikor a hölgy végre választott, követtük a boldog pár nászútját a mirtuszok között, sőt (tapintatosan elrejtőzve a bokrok mögött) a regényes dráma utolsó felvonását is végignéztük. A teknős nászéjszakája – vagy inkább nappala – nem túlságosan felemelő látvány. Először is a nőtény idétlenül szemérmesen viselkedik, és igen szeszélyesen tér ki a vőlegény udvarlása elől. Addig bosszantja ezzel, míg a hím kénytelen ősi taktikához folyamodni: néhány rövid, erőyes oldalütéssel vet véget a hölgy szűzies vonakodásának. Maga a nemi aktus a legesetlenebb és legidétlenebb dolog volt, amit valaha láttam. Rossz volt nézni, milyen esetlenül és tapasztalatlanul igyekezett a hím a nőtény páncéljára mászni. Lecsúszott, félresiklott, elvesztette egyensúlyát, és majdnem hanyatt esett. Az ember alig tudta megállni, hogy segítségére ne siessen szegény fejének, és csak nagy nehezen tudtam magamat visszatartani, hogy közbe ne lépjek. Egyszer egy hím még a szokásosnál is ügyefogyottabb volt, háromszor pottyant vissza mászás közben, és mindenképpen olyan idétlenül viselkedett, hogy már azon gondolkodtam, vajon egész nyáron át így fog-e kísérletezni... Végre, inkább szerencséivel, mint ésszel, felkapaszkodott, és már éppen azon voltam, hogy megkönnyebbülten fellelegezzem, mikor a nőtény, akit nyilván bosszantott a hím ügyetlensége, néhány lépést tett egy pitypanglevél irányába. Férje kétségbeesetten kapaszkodott a meginduló páncélba, de nem bírta egyensúlyát megtartani, lecsúszott, egy pillanatig billegett, azután szégyenletesen hanyatt esett. Ez a végső csapás több volt a soknál: meg se kísérelte, hogy hasra forduljon, egyszerűen behúzódott a páncéljába, úgy feküdt ott kárvallottan. A nőtény közben megette a pitypanglevelet. Mikor úgy láttam, hogy szenvedélye már kihűlt, hasra fordítottam a hímet, mire kábán tekingetve erre-arra, egy perc múlva odébbállt, figyelemre se méltatva előbbi aráját, aki közönyösen, teli szájjal bámult rá. Büntetésből megfogtam, és fölvittem önegységát a domboldal kopár, teljesen szikkadt részére, és otthagytam, hadd tegyen meg jó hosszú utat a legközelebbi lóherebokorig.

Oly tüzetesen és lelkesen figyeltem a teknősöket, hogy idővel jó néhányat ismertem már látásból. Némelyiket alakjáról vagy színéről ismertem meg, másokat valamilyen testi hibájukról – egy karcolásról a páncélja szélén, egy hiányzó lábkörméről stb. Volt egy nagy, méz- és szurokszínű nőtény, mely arról volt felismerhető, hogy csak fél szeme volt. Olyan baráti viszonyba kerültünk, hogy madame Küklopsznak kereszteltem. Lassankint ő is megismert, és miután rájött, hogy nem bántom, már nem húzódott vissza páncéljába, ha közeledtem, sőt nyakát nyújtogatta, hogy lássa, hoztam-e neki valami kis ajándékot, salátalevelet vagy pici csigát, amit módfelett kedvelt. Vígán indult dolgára, mi pedig követtük Rogerral, néha soron kívüli traktát rendeztünk számára, levittük az olajfák alá, hogy jóllakjon lóherével. Végtelen sajnálatomra nem voltam jelen a lakodalmán, de oly szerencsés voltam, hogy tanúja lehettem a mézeshetek következményeinek.

Egy nap, mikor meglátogattam, éppen gödröt ásott az árokpárt tövében a puha talajba. Mikor odaértem, már meglehetősen mélyen járt, és láthatóan örült, hogy megpihenhetett, s egy kis frissítőt vehetett magához néhány lóherevirág alakjában. Azután újra munkához látott, mellső lábaival kikaparta a földet, és páncéljával oldalra tolta. Nem tudtam biztosan, mit akar, ezért nem segítettem neki, csak feküdtem hason a hangában, és figyeltem. Egy idő múlva, mikor már egész tekintélyes földkupacot ásott ki, gondosan megvizsgálta a gödröt mindenféle szemszögből, és láthatóan meg volt elégedve. Megfordult, leengedte a hátsó felét a gödör fölé, és ült elragadtatott arccal, miközben szórakozottan lerakott kilenc fehér tojást. Meg voltam lepve, és el voltam ragadtatva, kifejeztem szívből jövő jókívánságaimat a teljesítményéhez, míg ő elgondolkodva tátogott felém. Azután hozzáfogott, hogy a földet visszakaparja a tojásokra, majd szoroson ledöngölte igen egyszerű módszerrel: ráállt, és többször a hasára ejtette magát. Dolga végeztével megpihent, és elfogadta a maradék lóherevirágot.

Kínos helyzetben voltam, mert rettentően vágytam egy ilyen tojásra a gyűjteményem számára, de nem akartam elvenni, amíg a nőstény ott volt, nehogy megsértődjön, és kiássa vagy megegye a maradék tojásokat, vagy más hasonló szörnyűséget cselekedjen. Ott ültem tehát, és vártam türelmesen, amíg befejezte lakomáját, és szundított egyet, majd elballagott a bokrok között. Egy darabig követtem, hogy megbizonyosodjam, nincs-e szándékában visszatérni, azután odasiettem a fészekhez, és óvatosan kiástam egy tojást. Majdnem akkora volt, mint egy galambtojás, hosszúkás és durván meszes héjú. Visszalapogattam a földet, nehogy észrevegye, hogy hozzányúltam, és diadalmasan vittem trófeámat a villába. Nagyon óvatosan kifűjtam belőle a nyúlós sárgáját, és külön besoroltam az üres héjat természetrajzi gyűjteményembe egy üvegtetejű dobozba. A feliraton ízlésesen társult a tudomány az érzelmességgel: „Görög teknős (*testudo Graeca*) tojása, tojta madame Küklopsz.”

A tavasz és a nyár folyamán, míg én a teknősök udvarlását tanulmányoztam, a villát előzőnlötte Larry barátainak véget nem érő áradata. Alighogy elbúcsúztattuk az egyik csoportot, és megkönnyebbülten föllélegeztünk, már jött is egy újabb hajó, taxik, konflisok sorjáztak föl az úton nagy dudálással és patkócsattogással, és a házunk újból megtelt. Néha az újabb vendégrakomány megérkezett, mielőtt még az előző csoportot leráztuk volna, és leírhatatlan zűrzavar támadt. A ház és a kert tömve volt költőkkel, írókkal, művészekkel és drámaírókkal, akik vitatkoztak, festettek, ittak, kopogtak az írógépen, vagy komponáltak. Egyáltalán nem voltak olyan mindennapi, bájos emberek, ahogy Larry ígérte, épp ellenkezőleg, egészen rendkívüli különcök voltak, és oly „magasröptűek”, hogy még egymást is alig értették.

Az első vendég Zatopec volt, az örmény költő, kis növésű, merész sasorrú, zömök egyén vállig érő, ezüstös sörénnyel. Kezét görcsbe húzta és elgörbítette az ízületi gyulladás. Óriási, lobogó, fekete kabátban érkezett, széles karimájú, fekete kalapban, borral megrakott konflison. Hangja, akár a sirokkó, megremegettette a házat, amikor lobogó kabátjában, a borosüvegeket nyalábolva berontott. Egész otléte alatt egyfolytában, szünet nélkül beszélt. Reggeltől estig beszélt, csodálatos mennyiségű bort fogyasztott, néha szundított egyet, ahol éppen elálmosodott, de ritkán feküdt ágyba. Előrehaladott kora nem oltotta ki szenvedélyét a gyengébb nem iránt. Mamát és Margót nyikorgó, régimódi udvariassággal kezelte, de mérföldnyi körzetben egyetlen parasztlány sem menekülhetett udvarlásától. Utánuk kacsázott az olajfaligetekben, bömbölve nevetett, bókokat ordított nekik, kabátja lobogott utána, és zsebei dagadtak a borosüvegektől. Még Lugarecia sem volt tőle biztonságban: ahányszor a

dívány alatt söprögetett, Zatopec beleszipentett a fenekébe. Ez áldásnak bizonyult, mert néhány napra feledtette vele betegségeit: elpirult és vigyorgott, mint a kismacska, ahányszor Zatopec felbukkant. Zatopec úgy távozott, ahogy érkezett, királyian trónolt konflisában, köpenyébe burkolva, bókokat üvöltözött felénk, miközben elkocogott az úton, és megígérte, hogy hamarosan visszatér Boszniából, és hoz még bort.

A következő inváziót három művész hajtotta végre, Jonquil, Durant és Michael. Jonquil küllemre és hangra akár egy pónifrizurás, külvárosi nőstény bagoly. Durant szikár volt, gyászos és oly ideges, hogy majd kiugrott a bőréből, ha váratlanul megszólították. Ezzel szemben Michael alacsony, kövér, álmatag emberke volt, főtt rákra emlékeztetett, és kevés göndör haj díszelgett a fején. Ennek a három embernek egyetlen közös tulajdonsága volt: alkotni óhajtottak. Amikor Jonquil először sétált be a házba, ezt világosan el is magyarázta az ámuló mamának.

– Nem azért jöttem, hogy nyaraljak – közölte szigorúan –, azért jöttem, hogy alkossak. Éppen ezért nem is érdekelnek a kirándulások meg ilyesmik, érti?

– Ó... izé... hogyne, hát persze – felelte mama büntudatosan, mintha nagy lakomákat kívánt volna rendezni a mirtusbokrok között Jonquil tiszteletére.

– Csak úgy tovább, mint eddig – folytatta Jonquil. – Nem akarok felfordulást, érti? Alkotni akarok.

Ezek után elvonult a kertbe fürdőtrikóban, és békésen aludt a napon egész ottléte alatt.

Durant szintén közölte velünk, hogy dolgozni óhajt, de előzőleg rendbe akarja szedni az idegeit. Teljesen feldúlták a nemrég elszenvedett események, mondta. Olaszországban járt, és ott hirtelen elfogta a vágy, hogy remekművet alkosson. Hosszas gondolkodás után úgy döntött: egy virágzó manduláskert volna legméltóbb az ecsetjére. Sok idejébe és pénzébe került, míg bejárta a vidéket, megfelelő gyümölcsöszt keresve. Végre rátalált a tökéletesen megfelelő mandulásra: fekvése gyönyörű volt, virágai nagyok és dúsak. Lázasan fogott munkához, és az első nap estéjéig felvázolta vásznára a körvonalakat. Fáradtan, de elégedetten összerakta holmiját, és visszatért a faluba. Jót aludt, s másnap frissen, üdén ébredt, majd sietett a gyümölcsösbe, hogy befejezze művét. Odaért, s elnémult a borzalomtól és ámulattól: sivár és kopasz volt valamennyi fa, míg a talajt rózsaszín és fehér szirmok vastag szőnyege borította. Alighanem tavaszi vihar kerekedett az éj folyamán, és játékosan lekopasztotta a környékbeli gyümölcsösöket, beleértve Durant kiválasztott kertjét is.

– Meg voltam semmisülve – közölte velünk remegő hangon, könnyes szemmel. – Megesküdtem, hogy sohase festek többé... soha! De az idegeim lassan kezdenek rendbe jönni... Már kevésbé érzem feldúlnak magamat... Eljön az ideje, amikor megint elkezdem a festést.

Durant kérésünkre közölte, hogy e sajnálatos esemény két évvel ezelőtt történt, de ő még nem heverte ki.

Michael tartózkodása rosszul kezdődött. El volt bűvölve a sziget színeitől, lelkesen közölte, hogy nyomban munkához lát, s egy óriási vásznon fejezi ki és rögzíti Korfu lényegét. Alig várta, hogy hozzáfoghasson. Szerencsétlenségére asztmában szenvedett. És szerencsétlenségére Lugarecia letett a szobájában az egyik székre egy pokrócot, melyet

lovaglásnál használtam, mivel a szigeten nem lehetett nyereghez jutni. Az éj közepén olyan zajra ébredtünk, mintha egy farka véreb üvöltene furcsán fuldokló hangon. Álmosan betódultunk Michael szobájába, ahol vonítva és levegő után kapkodva találtuk, verítékben fürdő arccal. Margo rohant teát főzni, Larry pálinkát hozott, Leslie kinyitotta az ablakot. Mama visszafektette Michaelt az ágyba, és mivel ragadt az izzadságtól, gyengéden betakarta a lópokróccal. Meglepetésünkre minden gyógyszer ellenére rosszabbul lett. Beszélni még tudott, és érdeklődve kérdeztük, mi a baja, és mi okozza.

– Lelki oka van, tisztán lelki oka – mondta Larry. – Mire emlékeztet téged ez a vonító hang?

Michael némán rázta a fejét.

– Azt hiszem, valamit szagoltatni kellene vele... ammóniákat vagy ilyesmit... – vélte Margo.

– Az remekül hat, ha valaki ájuldozik.

– De nem ájuldozik – mondta Larry velősen. – Viszont valószínűleg elájulna, ha ammóniákat szagolna.

– Igen, drágám, az egy kicsit erős – szólt a mama. – Gondolkodom, hogy mi okozhatta... Nem allergiás valamire, Michael?

Két fuldoklás között Michael elsorolta, mi az a három dolog, amire allergiás: az orgona hímpora, a macska és a ló. Kibámultunk az ablakon, de széles határban sem láttunk orgonabokrot. Átkutatuk a szobát, de sehol se bujkált macska. Méltatlankodva utasítottam vissza Larry gyanúsítását, hogy netalán lovat loptam be a házba. Csak mikor Michael már a halál mezsgyéjén járt, akkor vettük észre a lópokrócot, melyet mama gondosan a beteg állá alá gyűrt. Ez a baleset rossz hatással volt szegény emberre, képtelen volt egyetlen esetvonást is tenni egész idő alatt. Durant-nal feküdtek egymás mellett a nyugszékeken, és együtt igyekeztek idegeiket gyógyítani.

Még hármójukkal kínlódtunk, amikor újabb vendég érkezett: Melanie, Torro grófnője. Magas és sovány volt, arca, mintegy vén lóé, szemöldöke hollófekete, fején óriási, bíborvörös hajpárna. Még öt percet sem töltött a házban, máris a hőségre kezdett panaszkodni, és mama megrökönyödésére és az én mulatságomra fogta bíborszín haját, levette, és előbukkant a feje, mely kopasz volt, akár a gomba kalapja. Látva mama rémült pillantását, a grófnő rekedt, károgó hangján közölte: – Most gyógyultam föl orbáncból, végképp kihullott a hajam... nem kaptam Milánóban összeillő szemöldököt és parókát... talán majd Athénban.

Sajnálatos módon rosszul beillesztett hamis fogsora miatt a grófnő hajlamos volt a motyogásra, úgyhogy mama azt képzelte, a betegség, amelyből éppen felgyógyult, valami úrinőhöz nem illő dolog lehet. Az első adódó alkalommal félrevonta Larryt.

– Undorító! – mondta remegő suttogással. – Hallottad, mi baja van? És ez neked barátnőd!

– Barátnóm? – kérdezte Larry meglepetten. – Ugyan, hiszen alig ismerem... Ki nem állhatom, de érdekes alak, és közlő akartam tanulmányozni.

– Szeretem az ilyet – méltatlankodott mama. – Idehívod ezt a teremtést, és amíg te jegyzeteket csinálsz, ránk ragaszt valami undorító betegséget. Nem, Larry, nagyon sajnálom, de itt nem maradhat!

– Ne hülyéskedj, mama – szólt Larry ingerülten –, ezt nem lehet elkapni... csak ha belefekszel az ágyába.

– Ne bosszants – dühöngött mama –, nem tűröm ezt az ocsmány személyt a házamban.

Egész nap suttogva vitatkoztak, de mama kemény maradt, mint a gyémánt. Végül Larry azt ajánlotta, hívjuk ki Theodore-t, és kérjük ki a véleményét. Ebbe aztán mama is beleegyezett. Küldtünk egy levelet, melyben meghívtuk Theodore-t, töltsön nálunk egy napot. Válaszát, miszerint elfogadja a meghívást, ugyanaz a kocsis hozta meg, melyben Zatopec köpenybe burkolt alakja volt látható. Zatopec, mint kiderült, oly elképesztő mennyiségű búcsúitókát nyakalt be, mielőtt elhagyta volna Korfut, hogy rossz hajóra szállt, és Athénban kötött ki. Mivel így lemaradt a boszniai csatlakozásról, filozófushoz illő nyugalommal szállt a legelső hajóba, mely visszahozta Korfura több kosár bor kíséretében. Theodore másnap érkezett, a nyárra való tekintettel puhakalap helyett szalmakalapban. Mielőtt mama óvhatta volna a kopasz vendégtől, Larry már be is mutatta őket egymásnak.

– Doktor? – szólt nyomban Melanie, Torro grófnője, ragyogó szemmel. – Milyen érdekes. Talán tanácsot adhatna... most épültem fel orbáncból.

– Ah! Khm! Valóban? – kérdezte Theodore, mohó érdeklődéssel szemlélve a grófnőt. – Milyen... khm... kezelést kapott?

Hosszú és szakszerű beszélgetésbe merültek lelkesen, és csak mama határozott fellépése térítette el őket a témától, melyet mama még mindig igen illetlennek vélt.

– Igazán, Theodore éppen olyan romlott, mint ez a nő – mondta Larrynek. – Én valóban igyekszem nagyvonalú lenni, de mindennek van határa, és szerintem ilyen dolgokat nem lehet uzsonnánál megtárgyalni.

Később mama elkapta négyszemközt Theodore-t, aki elmagyarázta neki a grófnő betegségét. Mamát elfogta a lelkiismeret-furdalás, amiért tévesen ítélte meg a grófnőt, és egész nap kedves volt hozzá, még fel is ajánlotta, vegye csak le a parókáját, ha melege van.

Aznap este különösen tarka és rendkívüli volt a vacsorázó társaság: engem megbűvölt a sokféle alak, a különböző beszélgetések, azt se tudtam, melyiknek szenteljem figyelmemet. A lámpák csöndesen füstöltek, és meleg, mézszínű fényt vetettek az asztalra, felcsillantották a porcelánt és üveget, és tűzbe borították a vörösbort, mikor a poharakba csurgott.

– De édes fiam, te ezt nem érted... nem, nem! – bömbölt Zatopec, horgas orrát borospohara fölött tartva. – Nem lehet úgy beszélni a költészetről, mint holmi szobafestésről.

– ...és, mondok, én nem vagyok hajlandó nekik egy tízesnél olcsóbban rajzolni... már ez is szarul van megfizetve, mondok...

– ... és másnap reggel olyan voltam, mint a gutaütött... teljesen megbénított... ezer virág, összetörve, letépve... Azt mondtam, sohasem festek többé... az idegeim megrázkódtak... az egész gyümölcsös, pff, csak úgy eltűnt... és ott álltam...

– Ah, igen... khm... bár azt hiszem... tudja... khm... kicsit túlbecsülik a fürdőket. Azt hiszem, a betegek kilencvenkét százaléka...

Az ételekkel megrakott, tűzhányó formává púpozott tálak finoman gőzölögtek, az asztal közepén ragyogó színű korai gyümölcsök tornyosodtak. Lugarecia az asztal körül bicegett, halkan nyögdécselve magában. Theodore szakálla csillogott a lámpafényben, Leslie kenyérgalacsinokat gyúrt múgonddal, és célba lőtt velük a lámpák körül imbolygó pillékre, mama osztotta az ételt, bizonytalanul mosolygott mindenkire, és szeme sarkából figyelte Lugareciát; Roger az asztal alatt hideg orrát néma könnyörgéssel a térdemhez nyomta.

Margo a még mindig ziháló Michaellal beszélgetett művészetről:

– ... de én azt hiszem, Lawrence jobban csinálja az ilyesmit. Olyan gazdag stílusa van, mintha... nem gondolja? Vegyünk például a *Lady Chatterley*-t...

– Ó, igen, teljesen igaza van. És azután a sivatagban is olyan csodálatos dolgokat művelt, ugye?... Hiszen ő írta azt a csodálatos könyvet... ee... izé... *A Bölcsesség hétpillére*, vagy minek is hívják...

Larry és a grófnő művészetről beszélgetett:

– ... de a legfontosabb a szókimondó egyszerűség: egy gyermek tiszta szemével kell nézni... Vegyünk a legszebb, alapvető verset... például a *Boci boci tarká*-t... na, hát ez az igazi költészet... egyszerűség közhelyek nélkül... semmi divatjamúlt szólam...

– ...de nincs értelme arról szavalni, hogy egyszerűen közeledjünk a költészethez, ha közben olyan tekervényes rímeket farag valaki, mint egy teve gyomra...

Mama és Durant:

– ... és elképzelheti, ez milyen hatással volt rám... meg voltam rendülve...

– Igen, képelem. Igazán szörnyű, mikor már annyit bajlódott vele. Nem parancsol egy kis rizst?

Jonquil és Theodore:

– ...és a lett parasztok... sohase láttam hozzájuk hasonlót...

– Igen, itt Korfun is... khm... úgy hiszem... Albánia egyes vidékein, a parasztnak nagyon... khm... hasonló szokásaik vannak.

Kívülről a hold nézegetett be a szőlőlevelek csipkéin át, és a baglyok furcsa, kongó kiáltásokat hallattak. A kávé és a bort az erkélyen szolgálták fel a szőlőtől roskadó oszlopok között. Larry gitárját pengette, és egy Erzsébet-kori indulót énekelt. Ez eszébe juttatta Theodore-nak egyik furcsa, de igaz korfui történetét, melyet pajzán derűvel adott elő:

– Mint tudják, itt Korfun semmit sem úgy csinálnak, ahogy kellene. Mindenki a legjobb szándékkal... khm... fog hozzá, de azután végül minden balul sikerül. Amikor, néhány évvel ezelőtt, a görög király meglátogatta a szigetet, a körút... khm... csúcspontja... khm... egy színlelőadás lett volna... egy színdarab. A dráma tetőpontja a thermopülai csata volt, és mire a függöny legördült, a görög hadseregnek győztesen ki kellett volna kergetni a... khm... perzsa hadsereget a... minek is hívják... kulisszák mögé. Nos, úgy látszik, a perzsákat alakító

színészek nagyon szívükre vették, hogy a király előtt vissza kell vonulniuk, és különben is bosszankodtak, amiért éppen nekik kellett perzsáknak lenni... khm... értik? Egy kis véletlen indította el a dolgot. Sajnos a csatajelenetben a görög hadsereg vezére... khm... rosszul számította ki a távolságot, és fakardjával alaposan fejbe ütötte a perzsa hadsereg vezérét. Ez természetesen véletlen volt. Úgy értem, szegény fiú nem szándékosan csinálta. De viszont... khm... csak ez hiányzott, hogy a perzsa hadsereg dühbe guruljon, olyan dühbe, hogy visszavonulás helyett... khm... előrenyomult. A színpad közepén egy sereg sisakos csatár gyilkos harcba keveredett. Kettőt lelöktek a zenekarba, mire valaki észbe kapott, és leengedte a függőnyt. A király később megjegyezte, hogy nagy benyomást tett rá a csatajelenet... khm... realizmusa.

A kitörő hahota hangjára a sápadt gekkók rémülten futottak föl a falon.

– Theodore! – nevetett kötekedve Larry. – Biztos vagyok benne, hogy ezt te találtad ki!

– Nem, nem! – tiltakozott Theodore. – Színigaz, magam láttam.

– Nagyon valószínűtlen történet.

– Itt Korfun – mondta Theodore, és szeme ragyogott a büszkeségtől – minden megtörténhetik.

Az olajfák között csillogott a holdsugaras tenger. Lent a forrásnál izgatottan kuruttyoltak egymásnak a levelibékák. A veranda alatti fán két bagoly vitatkozott. Fejük fölött gekkók mászkáltak a tekergő szőlőindákon, mohón figyelve a rovarok röptét, melyeket a lámpafény örvényként vonzott magához.

KILENCEDIK FEJEZET

A téglafal világa

Az omladozó kerítés, mely a roskatag kertet határolta a ház mentén, gazdag vadászterület volt számomra. Régi téglakerítés volt, amelyet egykor bevakoltak, de most ez a külső héj mohától zöldellt, felpúposodott, meglazult a bőséges téli párától. Felületére bonyolult térképet rajzoltak a repedések: némelyik több centiméter széles volt, némelyik vékony, mint a hajszál. A vakolatból itt-ott egy-egy nagyobb darab lehullott, és alóla rózsaszín téglasor bordák bukkantak elő. Valóságos tájképet látott ezen a falon az ember, ha alaposan szemügyre vette: száz kis gomba csoportosult a fal nedvesebb részein, pirosak, sárgák és barnák, akár egy-egy kis falu. A palackzöld mohakupacok oly szabályos dombocskákban nőttek, mintha ültették és nyírták volna őket. Az árnyasabb részeken páfrányerdők bújtak elő a repedésekből: bágyadtan csüggték alá, mint csöpp kis zöld vízesések. A fal teteje sivatag volt, száraz és forró ahhoz,

hogy gyér, rozsdavörös mohán kívül bármi is megéljen rajta, ott csak a szitakötők sűtkéreztek. A fal tövében virágok nőttek nagy csomókban, ciklámen, sáfrány, aszfodélosz dugta ki levelét az ott heverő törött, csorba tetőcserepek közül. Ezt az egész kertrészt kúszószeder-útvesztő védte, mely érés idején teli volt vaskos, nedvdús, ébenfekete gyümölcseivel.

A fal lakossága vegyes társaság volt, mely nappali meg éjjeli munkásokra, üldözőkre és üldözöttekre oszlott. Éjjel a varangyok voltak a vadászok, melyek a szederindák között laktak, és a sápadt, átlátszó, düllelt szemű gekkók, melyek feljebb a fal repedéseiben éltek. Prédájuk az ostoba, szórakozott lószúnyognépség volt, mely a levelek között zümmögött és imbolygott, továbbá mindenféle méretű és alakú éjjeli pillék: csikosak, foltosak, kockások, tarkák, melyek lágy felhőkben lebegtek a viharvert vakolat körül, azután a bogarak, gömbölyűek és jól öltözöttek, mint a pocakosan és buzgón éjjeli munkájuk után siető üzletemberek. Mikor az utolsó szentjánosbogár is ágyba cipelte jeges, smaragdszín lámpását a mohadombokon keresztül, és fölkelt a nap, a falat birtokba vette a lakók következő csoportja. Itt már nehezebb volt különbséget tenni vadász és préda között, mert úgy tetszett, mintha mindenki válogatás nélkül megenne mindenkit. A vadászdarazsak például a hernyókat és pókokat szemelték ki, a pókok legyekre vadásztak, a nagy, törékeny, rózsaszín szitakötő fölfalta a pókokat és a legyeket, a gyors, tarka fali gyíkok pedig mindent bekaptak.

De a fal lakosságának legfélényesebb és legelvonulóbb tagjai voltak a legveszedelmesebbek. Az ember nem is vette észre őket, hacsak nem kutatott utánuk, pedig alighanem több száz élt belőlük a fal repedéseiben. Ha az ember óvatosan betolt egy késpengét egy darab meglazult vakolat alá, és vigyázva leemelte a tégláról, ott kuporgott alatta a két centiméternél alig hosszabb, fekete skorpió, mely fénylett, mintha fekete csokoládéból készült volna. Furcsa külsejű teremtmények voltak ezek lapos, tojásdad testükkel, takaros, görbe lábukkal, óriási, rákollóhoz hasonló karmaikkal, melyek bütykösek és ügyesen tagoltak, mint valami páncélzat. Farkuk olyan volt, mint egy barna gyöngysor, és rózsatövishez hasonló fullánkban végződött. A skorpió nyugodtan feküdt, ha nézegettem, csak a farkát emelte fel szinte bocsánatkérő mozdulattal, ha az ember közlelől fűjt rá. Ha sokáig süttettem őket a nappal, egyszerűen hátat fordítottak, és odébb álltak, azután lassan, de határozottan besiklottak egy másik vakolatdarab alá.

Nagyon megszerettem ezeket a skorpiókat. Úgy találtam, hogy kellemes, szerény jószágok, és általában véve megnyerő szokásaik vannak. Ha az ember nem követett el butaságot vagy ügyetlenséget (például nem nyúlt hozzájuk), a skorpiók tisztelettudóan viselkedtek, s egyetlen vágyuk volt odébb állni és minél hamarabb eltűnni. Bizonyára nagyon terhükre lehettem, mert állandóan újabb vakolatdarabkákat feszegettem le, hogy megfigyelhessem, vagy elfogtam, és lekvárosüvegekben sétáltattam őket, és lábaik mozgását szemléltem. Hirtelen és váratlanul támadtam a falra, és így sokat tudtam meg a skorpiókról. Felfedeztem, hogy kék dongót esznek (bár örök rejtély maradt, hogyan tudták megfogni), továbbá szöcskét, lepkét és fátyolkát. Sokszor rajtakaptam őket, amint egymást falták fel, ami igen rossz fényt vetett az egyébként oly erényes teremtésekre.

Éjjelente zseblámpával kuporogtam a fal tövében, és így volt alkalmam néhány röpke pillantást vetni a skorpiók csodálatra méltó szerelmi táncára. Láttam őket állni összekulcsolt karmokkal, testüket égneek emelve, farkukat szerelmesen összefonva, láttam, amint lassan keringőznek a mohapárnák között, lábukat összefonva. De csak rövid pillanatokig láttam efféle mutatványt, mert amint meggyújtottam a zseblámpát, a táncospár megállt, várt egy kicsit, majd megállapítva, hogy nem oltom el a fényt, megfordult, és elszántan távozott, karmot karomba öltve, egymás oldalán... Határozottan rátarti bestiák voltak. Ha fogságban

tarthattam volna egy csoportot, valószínűleg megfigyelhettem volna az udvarlás teljes menetét, de a család kitiltotta a skorpiókat a házból, hiába érveltem érdekükben.

Egy napon egy kövér nőstény skorpiót találtam, mely első látásra mintha világos, őzbarna szőrmebundát viselt volna. Közelebbi vizsgálatra kiderült, hogy a furcsa öltözék nem más, mint egy csomó csecsemő, mely a mama hátába kapaszkodik. El voltam ragadtatva a családtól, és elhatároztam, hogy becsempészem őket a házba a hálósobámba, hogy egy darabig figyelhessem növekedésüket. Végtelenül óvatosan betereltem az anyát és családját egy gyufaskatulyába, és siettem a villába. Szerencsétlenségemre éppen akkor tálalták az ebédet, mikor beléptem az ajtón. Doboizomat gondosan úgy helyeztem el a kandalló párkányán, hogy a skorpiók elég levegőt kapjanak, azután mentem az ebédlőbe, és asztalhoz ültem a családdal. Elüldögéltem az ebédnél, titokban etettem Rogert az asztal alatt, és hallgattam a családi vitákat; tökéletesen megfeledkeztem új zsákmányomról. Végül Larry, aki befejezte az ebédet, kihozta cigarettáit a nappali szobából, hátradőlt székében, szájába dugott egy cigarettát, és fogta a gyufaskatulyát, melyet ugyancsak magával hozott. Teljesen megfeledkeztem a fenyegető veszélyről, és érdeklődve néztem, amint könnyedén társalogva kinyitotta a dobozt.

Nos, én mindmáig állítom, hogy a nőstény skorpió nem akart semmi rosszat. Izgatott volt és némileg bosszús, hogy ennyi időre bezárták egy gyufaskatulyába, és megragadta az első adódó alkalmat a menekülésre. Villámgyorsan kiemelkedett a dobozból, és végigfutott Larry keze fején. Ott megpihent, kicsit tanakodott, hogy mit is tegyen, fullánkját tette készen a magasba görbítve. Larry megérezte karmainak mozgását, és lenézett, hogy mi lehet az. Ettől fogva a dolgok egyre jobban összezavarodtak.

Larry felüvöltött félelmében, amitől Lugarecia földhöz vágott egy tálat, Roger pedig vad ugatással kiugrott az asztal alól. Larry egy kézmozdulattal az asztalra röpítette a szerencsétlen skorpiót, amely Margo és Leslie között kötött ki, konfetti módjára szórva mindenfelé a kisbabáit, amint az asztalra pottyant. A végsőkig feldühödve a bánásmódon, futott Leslie felé, és fullánkját remegtette izalmában. Leslie felugrott, felborított egy széket, és kétségbeesetten csapkodott az asztalkendőjével, ellódította a skorpiót az asztalterítőn Margo felé, aki akkorát visított, hogy egy mozdonynak is becsületére vált volna. Mamát teljesen kihozta sodrából ez a hirtelen átváltás békéből káoszba, feltette szemüvegét, és az asztalra meredt, a pokoli láрма okát kutatva. Ebben a percben Margo sikertelen kísérletet tett a skorpió feltartóztatására: egy pohár vizet zúdított rá. A zuhany elkerülte az állatot, de sikeresen nyakon találta mamát, aki sohasem állhatta a hidegvizet, most is nyomban kifulladt, és levegő után kapkodva ült az asztal végében, minden tiltakozásra képtelenül. A skorpió közben Leslie tányérja alá bújt, csecsemői pedig vadul rajzoltak szanaszét az asztalon. Roger nem értette ugyan, miért ez a nagy ijedelem, de elszánta magát, hogy kiveszi részét az eseményekből, és eszelősen ugatva nyargalt körbe-körbe a szobában.

– Már megint ez a nyavalyás kölyök! – üvöltött Larry.

– Vigyázz! Vigyázz! Jönnek! – visított Margo.

– Egy könyvet adjatok! – bömbölte Leslie. – Nem kell begyulladni, üssétek le egy könyvvel!

– Mi van veletek, az istenért? – könyörgött mama, szemüvegét törölgetve.

- Ez a nyavalyás kölyök... még elpusztít mindnyájunkat... nézz az asztalra... térdig járunk skorpióban...
- Gyorsan... gyorsan... csinálj valamit... vigyázz, vigyázz!
- Ne visíts, hozz egy könyvet, az isten áldjon meg... Rosszabb vagy, mint a kutya... csönd, Roger!
- Úristen, csak nem harapott meg!
- Vigyázz... ott is van egy... gyorsan, gyorsan!
- De hogy kerültek skorpiók az asztalra, drágám?
- Az a nyavalyás kölyök... ebben a házban minden gyufaskatulya életveszélyes!
- Vigyázz... felém jön... gyorsan, gyorsan... csinálj valamit!
- Üsd le a késseddel... a késseddel... gyorsan, üsd!

Mivel senki sem áldozott időt arra, hogy Rogernak megmagyarázza a dolgokat, az a tévhit ébredt benne, hogy valaki megtámadta a családot, és neki kell minket megvédenie. Lugarecia volt az egyetlen idegen a szobában, Roger tehát logikusan arra a következtetésre jutott, hogy ő okozott minden bajt, és beleharapott a bokájába. Ez nem sokat segített a helyzeten.

Közben némileg helyreállt a rend, a skorpióbébk elbújtak a tányérok és evőeszközök alá. Szenvedélyes könyörgésekre, melyet mama is támogatott, Leslie lemondott arról a tervéről, hogy az egész skorpiónemzetséget halomra gyilkolja. A család, még mindig remegve a düttől és az ijedtségtől, bevonult a szalonba, én pedig egy félórát töltöttem azzal, hogy kávéskanállal összeszedegessem a bébiket, és egyenkint visszaraktam őket az anyjuk hátára. Azután fájó szívvel kivittem őket egy tányérkán, és elengedtem a kertfalon.

Roger meg én ezek után a domboldalon töltöttük a délutánt, mert úgy gondoltam, jó lesz, ha a család pihen egyet, mielőtt viszontlát.

Az esetnek számos következménye volt. Larry ettől fogva betegesen irtózott a gyufaskatulyáktól, és csak óvatosan, zsebkendőbe tekert kézzel mert kinyitni egyet. Lugarecia több méteres kötéssel a bokáján sántikált a házban még hetekkel a harapás gyógyulása után is, és minden reggel, valahányszor behozta a teát, mindenkinek megmutatta, hogy fejlődik a var. De az ügynek rám nézve volt a legkeservesebb következménye: mama úgy gondolta, hogy már megint kezdek elvadulni, és ideje, hogy némi oktatásban részesüljek. Addig is, amíg szert teszünk megfelelő tanárra, úgy határozott, hogy legalább franciául kell tanulnom. Intézkedett tehát, és Spiro minden reggel előállt, hogy a belga konzulhoz vigyen franciaórára.

A konzul a város néhai zsidó negyedében, bűdös sikátortömkelegben lakott. Lenyűgöző környék volt, a zsúfolt utcákon bódék szorongtak, tele vidám, tarka szövetbálákkal, halomba rakott, fényes cukorkákkal, vertezüst dísz tárgyakkal, gyümölcscsel és zöldséggel. Az utcák oly keskenyek voltak, hogy a falhoz kellett húzódnunk, valahányszor arra kocogott egy-egy áruval megrakott szamár. Eleven, színes negyede volt ez a városnak: lármás és mozgalmas. Alkudozó asszonyok rikácsoltak, tyúkók kotyogtak, kutyák ugattak, és a teherhordók

panaszos hangon kiáltoztak, közben forró, friss cipóval megrakott, nagy tálakat egyensúlyoztak a fejükön. Pontosan a közepén lakott a belga konzul egy nagy, roskatag épület legfelső emeletén, mely fáradtan hajolt a kis utca fölé.

Aranyos emberke volt, legfeltűnőbb tartozéka pompás, háromhegyű szakálla és gondosan pomádézott bajusza. Feladatát igen komolyan vette, és mindig úgy kiöltözött, mintha valami fontos hivatalos teendőre készülne, fekete szalonkabátba, csíkos nadrágba; fényesre kefélt cipőjére őzbarna kamásli borult, óriási selyemzuhataghoz hasonló nyakkendője egyszerű aranytűvel volt megtűzve. Öltözékét nagy, fényes cylinder koronázta. A nap minden órájában ekképpen öltözve volt látható: sietett a piszkos, szűk utcákon, finoman lépkedett a pocsolyák között, fölségesen udvarias mozdulattal húzódott a falhoz, ha szamar kocogott el mellette, és pajkosan fenéken billentette ébenfa sétabotjával. A város lakói nem csodálkoztak öltözékén. Azt hitték róla, hogy angol, és mivel minden angolt lordnak vélték, nemcsak helyesnek, de egyenesen szükségesnek tartották, hogy előírásosan öltözködjék.

Első nap, mikor megjelentem nála, betessékelt a nappali szobába. Számos fényképet láttam a falon súlyos keretben; valamennyi őt ábrázolta napóleoni pózban. A Viktória-korabeli nehéz, vörös selyemmel bevont székeken fejmagasságban fehér horgolt terítőcskék díszlettek, az asztalt, melynél tanultunk, fényes, zöld rojtszegélyű, borvörös bársonyterítő takarta. Bosszantóan csúf helyiség volt. A konzul leült velem szemben az asztalhoz, előszedte a *Petit Larousse* egy zsíros, viharvert példányát, elém tette, fellapozta az első oldalon, és hozzáfogott, hogy próbára tegye, meddig terjed franciatudásom.

– Lesz szíves ezt olvasni – mondta, és aranyfogai barátságosan csillogtak szakállában.

Bajusza hegyét pödörgette, száját csücsörítette, kezét összekulcsolta háta mögött, és lassan az ablakhoz sétált, én pedig belekezdtem az A-val kezdődő szavak olvasásába. Alig nyögtem el az első hármát, mikor a konzul hirtelen megdermedt, és fojtott kiáltást hallatott. Először azt hittem, a kiejtésem háborítja fel, de láthatólag nem erről volt szó. Átfutott a szobán, magában motyogva felrántotta a szekrényt, és kihúzott egy félelmes külsejű légpuskát, én pedig növekvő gyanakvással és érdeklődéssel szemléltem, némi szorongással testi épségemért. Megtöltötte a fegyvert, izgatott sietségében szanaszét szórta a töltényeket a szőnyegen. Azután lehajolt, visszalopakodott az ablakhoz, és félig a függöny mögé rejtőzve, mohón kémlelt kifelé. Egyszerre fölemelte a puskát, gondosan célzott valamire, és lőtt. Majd visszafordult, lassan és bánatosan ingatta a fejét, és letette a fegyvert. Meglepetve láttam, hogy a szeme könnyes. Előhúzott egy óriási selyem zsebkendőt a mellényzsebéből, és harsogva kifújta az orrát.

– Ah, ah, ah – mondta, és fájdalmasan ingatta a fejét –, szegény kis teremtés. De dolgozzunk... kérem, folytassa az olvasást, *mon ami*.

A délelőtt további folyamán azzal az izgalmas gondolattal játszottam, hogy a konzul a szemem láttára gyilkosságot követett el, vagy legalábbis véres bosszút állt valamelyik szomszédján. De mikor még a negyedik napon is kilövődözött időnkint az ablakon, úgy döntöttem, hogy a magyarázatom nem lehet helytálló, hacsak nem volt háborúságban egy egészen különösen népes családdal, amely még ráadásul nem is tud visszalőni. Egy hétig tartott, amíg kisütöttem, hogy a konzul szüntelen lövöldözése macskákra irányult. A zsidó

negyedben, akárcsak a város más pontjain, a macskák gátlástalanul szaporodtak. A szó szoros értelmében több száz volt belőlük. Gazdátlanok voltak, senki se gondozta őket, úgyhogy legtöbbször szörnyűséges állapotban volt. Bundájukon nagy, kopasz foltok éktelenkedtek, lábuk belegörbült az angolkórba, és mind oly sovány volt, hogy az ember nem is értette, hogyan is élnek egyáltalában. A konzul nagy macskabarát volt, és ezt az is bizonyította, hogy három jól ápolt, óriás perzsa macskát tartott. De érzékeny lelke nem bírta elviselni az éhez, rühes macskák látványát, amint a háztetőn lépkedtek az ablakával szemközt.

– Nem tudom mindet etetni – magyarázta –, hát azzal teszem boldoggá őket, hogy agyonlövöm. Nekik jobb így, de engem ez mindig úgy elszomorít.

Valójában igen hasznos és emberies cselekedet volt ez, és aki látta azokat a macskákat, csak helyeselhetett. De franciaóráim így állandó megszakításokkal folytak, mivel a konzul föl-fölugrott, hogy az ablakból újabb macskát küldjön boldogabb vadászmezőkre. A puskadurranás után pillanatnyi csönd következett az elhunyt emlékezetére, azután a konzul harsogva kifújta az orrát, bánatosan fűsöhajtott, és ismét elmerültünk a francia ígék szövevényes útvesztőjébe.

Isten tudja, miért, a konzul meg volt győződve róla, hogy mama tud franciául, és sohasem mulasztotta el, hogy társalgásba kezdjen vele. Ha mamának szerencséje volt, és a városban bevásárlás közben megpillantotta a konzul billegő cilinderét a tömegben, gyorsan bemenekült a legközelebbi üzletbe, és összevásárolt mindenfélét, amire szüksége sem volt, míg a veszély el nem múlt. Néha azonban a konzul valamelyik mellékutcából bukkant elő, és orvul csapott le mamára. Jött, szélesen mosolyogva, botját lengetve, nagy ívben megemelte cilinderét, és földig hajolt, majd megragadta mama vonakodva odanyújtott kezét, és szenvedélyesen szakállához szorította. Azután álldogáltak az utca közepén, néha félrehúzódtak a szamarak elől, miközben a konzul francia szóáradatot zúdított mamára, előkelően hadonászva botjával és cilinderével, és láthatóan nem vette észre mama arcának üres kifejezését. Néha megszakította előadását, és megkérdezte:

– *N'est-ce pas, madame?* – és mama számára ez volt a végszó. Összeszedte minden bátorságát, és megcsillogtatta tökéletes franciatudását.

– *Oui, oui!* – kiáltotta idegesen mosolyogva, és azután hozzátette arra az esetre, ha az előbbi nem hangzott volna elég meggyőzően: – *OUI, OUI!*

Ez tökéletesen kielégítette a konzult. Biztos vagyok benne, sohasem vette észre, hogy ez az egyetlen francia szó, amit mama tud. De ezek a beszélgetések oly idegtépően hatottak mamára, hogy csak oda kellett sziszegnünk: – Vigyázz, mama, jön a konzul! – már száguldott is végig az utcán. Elvonulása inkább vágtaásnak volt nevezhető, mint úrinőhöz illő lépkedésnek.

Ezek a franciaórák tulajdonképpen hasznomra váltak. Franciául ugyan egyáltalában nem tanultam meg, de a délelőtt végére már úgy unatkoztam, hogy a délutáni kirándulások a környékre az eddiginél sokszorta nagyobb lelkesedéssel töltöttek el. És azután ott volt mindig a csütörtök, amit izgatottan vártam. Theodore ebéd után érkezett a villába, amilyen korán csak illett, és maradt, míg a hold magasra nem hágott az albán hegyek fölé. A csütörtök szerencsés választás volt, mert ezen a napon kötött ki az Athénból érkező hidroplán a ház közelében fekvő öbölben. Theodore szenvedélyesen szeretete nézni a hidroplán leszállását. Sajnos a padlás volt a ház egyetlen pontja, ahonnan jól lehetett látni az öblöt, de onnan is csak úgy, ha

az ember életét kockáztatva kihajolt az ablakon, és nyakát nyújtogatta. A repülőgép mindig akkor érkezett, mikor éppen teáztunk. Tompa, álmos bűgös hallatszott oly gyöngén, hogy az ember méhdöngésnek gondolhatta. Theodore, aki éppen egy történet vagy magyarázat közepén tartott, hirtelen elhallgatott, szeme megszállottan felizzott, szakála fölborzolódott, és félrehajtotta a fejét.

– Ez nem... khm... tudja... nem repülőzűgás? – kérdezte.

Mindenki elhallgatott és fülelt. A hang egyre erősödött. Theodore óvatosan ráhelyezte maradék lángosát a tányérra.

– Ah, ah – mondta, kezét gondosan megtörölgetve –, igen, ez valóban úgy hangzik, mint egy repülőgép... khm... igen.

A zaj egyre erősödött; Theodore nyugtalanul fészkelődött a székén. Végre mama megkönyörült rajta.

– Nem akar fölmenni a padlásra megnézni a leszállást? – kérdezte.

– Nos... khm... ha gondolja – mormolta Theodore fűgén felszökve székéről –, én... khm... nagyon vonzó látványnak gondolom... ha biztosan nem veszi zokon...

A repülőgép motorjának hangja most már közvetlenül a fejünk fölött dűbörgött, nem volt veszteni való idő.

– Engem mindig... khm... nagyon vonzott az ilyesmi. – Siessen, Theodore, mert elkésik! – ordítottuk kórusban.

Az egész család felpattant az asztaltól, és Theodore nyomában rohantunk föl a négy lépcsőfordulón. Roger rohant legelöl, boldogan ugatva. Berobbantunk a padlásra, kifulladásra, nevetve, lábunk úgy dobogott a csupasz fapadlón, mint a puskadurrogás. Felrántottuk az ablakokat, és kihajoltunk, kifelé bámultunk az olajfák fölött az öbölre, melynek mézsima tükre csillogott a fák között, mint a kék szem. A repülőgép elszállt az olajligetek fölött, mint valami nehézkes, túlhizlalt liba, és egyre lejjebb ereszkedett. Azután egyszerre leért a víz tükre fölé, képét kergette a kék vízen, majd még alacsonyabbra ereszkedett. Theodore szemét hunyorítva, borzolódó szakállal, lélegzetét visszafojtva figyelte. A gép egyre sűllyedt, azután egy pillanatra érintette a víztükrot, szétnyíló habszirmot hagyott maga után, majd továbbrepült, azután megűlt a vízen, és végigdohogott rajta, fehér, szétterűlő tajtéklegyezűt húzva maga mögűtt. Mikor a motor lassan leállt, Theodore megdűrsűlte szakállát, és visszaereszkedett a padlásra.

– Khm... igen... – mondta, leverve kezéről a port – igazán nagyon... khm... élvezetes látvány!

Az előadásnak vége volt. Egy hétig kellett várni a következő gépre. Becsűttuk a padlásablakokat, és a csapat zajongva tért vissza a földszintre a megszakított uzsonnához. A következő csűtűrtűkűn újra pontosan ugyanígy játsűdűtt le az egész.

Csűtűrtűkűnkűnt Theodore meg én egyűtt indűttűnk útnak, néha csak a kertbe, de néha távolabb is elkalandoztűnk a földekre, gyűjűtűdűbozokkal és hálűkkel megrakva törtűttűnk az

olajfák között. Roger előttünk vágatott, a földet szimatolva. Ami csak az utunkba került, mind érdekes téma volt: virágok, rovarok, sziklák és madarak. Theodore szinte kimeríthetetlen tudással rendelkezett minden tárgyból, de ezt olyan furcsán, óvatos bátortalansággal adta tovább, hogy az ember úgy érezte, mintha nem mondana újat, hanem csupán emlékeztetne olyasmire, amit az ember már tudott, csak valahogy éppen kiment az eszéből. Társalgása spékelve volt vidám történetekkel, hihetetlenül rossz szójátékokkal és még rosszabb viccekkel, melyeket igen jóízűen adott elő. Szeme csillogott, orrát összehúzta a hangtalan nevetés, ahogy szakállába kuncogott, saját magán és tréfáin szórakozva.

Minden vízzel telt árok vagy pocsolya vonzó és felfedezésre váró vadon volt a mi számunkra, tele apró küklpszokkal és vízibolhákkal, zöld és korallszínű csellékkal, melyek madár módjára lebegtek a víz alatti ágak között, míg az iszapos mederfenéken a pocsolya tigrisei ólálkodtak: piócák és szitakötőlárvák. Minden odvas fát alaposan meg kellett vizsgálnunk, hátha összegyűlt benne egy kis víz, amiben moszkítólarvák élnek. Minden mohos követ föl kellett forgatni, hogy megnézzük, mi van alatta, és minden korhadt fadarabot szét kellett verni. Theodore egyenesen állt kifogástalan öltönyében a pocsolya szélén, óvatosan végighúzta kis hálóját a víz alatt, kiemelte, és mohón kémlelt a háló végén himbálódzó kis üvegbe, amely magába gyűjtötte a parányi vízi életet.

– Ahá – mondta izgalomtól remegő hangon, borzolódo szakállal. – Ez, azt hiszem, *ceriodaphnia laticaudata*.

Kikapta a nagyítóüveget mellényzsebéből, és közelebről szemrevételezte az állatkát.

– Ah... khm... igen... nagyon furcsa... valóban *laticaudata*! Nem adna ide egy... khm... tiszta kémcsövet... khm... köszönöm.

Töltőtollszívókéval kiszippantotta a csöpp teremtményt az üvegből, gondosan kémcsőbe helyezte, és ledugaszolta, azután tovább nézegette a zsákmányt.

– Úgy látszik, más izgalmas állat nincs... Ah, de mégis, észre se vettem... van itt egy igen furcsa tegzesléglárva... ott, látja... khm... úgy látszik, valamilyen puhánynak a héjából csinált magának házat. Igazán nagyon csinos.

A kis üveg aljában hosszúkás tok feküdt, vagy egy centi hosszú lehetett, és mintha selyemből készült volna. Apró, lapos csigákkal volt felgombosva. Ennek az elragadó otthonnak az egyik végéből kukucskált ki a lakás tulajdonosa, egy egyáltalán nem vonzó külsejű, kukacforma állat a hangyáéhoz hasonló fejjel. Lassan mászott az üvegen, szép házat maga után vonszolva.

– Érdekes kísérletet végeztem egyszer – mondta Theodore. – Összeszedtem egy csomó ilyen... khm... lárvát, és levettem a héjukat. Ez persze nem fáj nekik. Azután betettem őket egy befőttesüvegbe, tökéletesen tiszta vízbe, amiben nem volt semmi olyan... khm... anyag, amiből új lakást készíthettek volna. Azután minden lárvacsoportnak más színű építőanyagot adtam: egyiknek igen kicsi, kék és zöld gyöngyöket, másiknak téglamorzsákat, fehér homokot, sőt... khm... színes üvegszilánkokat. Mind házat épített a különböző anyagokból, és mondhatom, az eredmény nagyon csodálatos volt és... khm... nagyon színes. Igazán ügyes építészek.

Az üveg tartalmát visszaöntötte a tavaeskába, vállára vetette a hálót, és továbbindultunk.

– Építésről jut eszembe – folytatta felcsillanó szemmel –, meséltem már, mi történt egy... khm... barátommal? Hm, igen. Nos, volt neki egy kis vidéki háza, és a családja... khm... egyre szaporodott, hát úgy határozott, ha a ház már nem elég nagy nekik, emeletet húz rá. Azt hiszem, túlbecsülte építészeti képességeit... khm... és ragaszkodott hozzá, hogy maga tervezze az emeletet. Hm, ha, igen. Nos, minden jól haladt, és egykettőre elkészült az emelet, voltak benne hálószobák, fürdőszobák, miegymás. Barátom a munka végeztével ünnepséget rendezett. Mindnyájan felköszöntöttük az új lakrészt, azután ünnepélyes szertartással lebontottuk az állványzatot. Senki se vett észre semmit... khm... semmi hiányosságot, amíg egy későn érkezett vendég meg nem akarta tekinteni a szobákat. Akkor vettük észre, hogy nincs lépcső. A barátom elfelejtett lépcsőt tervezni, tudja... és az építés idején... khm... a munkások megszokták, hogy az állványzaton járjanak fel az emeletre, így... khm... nem vették észre, úgy látszik, a... khm... hiányt.

Mendegéltünk a forró alkonyban, megálltunk pocsolyák, árkok, patakok szélén, átgázoltunk a nehéz illatú mirtuszbokrokon, a hangától rojtos domboldalakon. A fehér, poros utakon néha utolértek a kókadtan baktató szamarak, hátukon egy-egy álmos paraszt ült.

Estefelé, mikor üvegeink, dobozaink, kémcsöveink megteltek az élet izgalmas és furcsa formáival, hazafelé indultunk. Az ég halvány aranyszínűre sápadt, miközben hazafelé ballagtunk a már sötétben derengő olajfaligetek között. A levegő egyre hűvösebb és illatosabb lett. Roger előttünk ügetett leffegő nyelvvel, és néha visszapillantott, követjük-e. Theodore meg én kimelegedve, porosan, fáradtan baktattunk, tömött gyűjtőzsákjaink kellemesen nyomták vállunkat, és énekeltük a dalt, melyre Theodore tanított. Lelkesítő dallama volt, és új életet öntött fáradt lábunkba. Theodore bariton hangja és az én érdes gyerekhangom vígan zengett a sötét fák alatt:

*Egy jeruzsálemi öregúr, őslakos,
Halleluja, te szent Úristen,
Cilindert visele, s volt igen takaros,
Halleluja, te szent Úristen,
De milyen csisszenős, de milyen csosszanós,
Halleluja, te szent Úristen.*

TIZEDIK FEJEZET

Szentjánosbogár-parádé

A tavasz lassan alámerült a forró, perzselő, hosszú nyári napokba, melyek érkezését a kabócák harsány, izgatott éneke jelezte: az egész sziget remegett a kiáltásaiktól. A földeken kiteltek a kukoricacsövek, selyem hajuk barnából vajszőkére érett, ha lehántottam a levélburkot, és beleharaptam a magok gyöngysorába, tejes lé fröccsent a számba. A tőkéken szeplős, meleg fürtökben csüngött a szőlő. Az olajfák roskadoztak a gyümölcs súlyától; a sima, zöld olajbogyók olyanok voltak, mint a nefritkőcseppek; közöttük citerázott a kabócák kórusa. A narancsligetekben a sötét, fényes levelek között a gyümölcsök kezdtek vörösen izzani, mintha gödrös, zöld bőrük lassan elpirult volna.

Fönt a dombokon, a sötét ciprusok és a hanga között rajokban táncoltak a lepkék, keringtek, mint a konfetti a szélben, le-leszálltak egy levélre, hogy petesortüzet bocsássanak ki rájuk. A szöcskék és sáskák raja pörgött a lábam alatt, mint valami óraszerkezet; részegen röpködtek a hangában, szárnyuk ragyogott a napon. A mirtuszok között imádkozó sáskák mozogtak, óvatosan, könnyedén ringatózva, mint a megtestesült gonoszság. Karcsúak voltak és zöldek, áll nélküli képükből kidülledt óriási, fagyosan aranyszínű gömbszemük. Ijesztő, ragadozó eszelőség sugárzott a szemükből. Szögletes karjuk a hegyes fogak rojtjaival mintha imára emelkedne a rovarvilág felé, végtelenül aláztatosan és buzgón, és csak akkor rezzent, ha egy lepke túlságosan közel repült el mellette.

Estefelé, amikor hűvösebb lett, a kabócák abbahagyták az éneklést, szerepüket átvették a zöld levelibékák, melyek nyirkosan tapadtak a citromfák leveleire lent a forrásnál. Kiguvadt szemük szinte hipnotizáltan bámult, hátuk fénylett, mint a levelek, melyek között ültek. Felfújták hangszájukat, és rekedten kuruttyoltak, olyan hévvel, hogy félő volt, nyirkos testük megreped az erőlködéstől. Amikor a nap lebukott, rövid, almazöld alkony következett, mely fokozatosan fakult, és mályvaszínűre változott; a levegő lehült, és eltelt az est illataival. Ekkor jöttek elő a varangyos békák ragacos bőrükön furcsa, térképszerű, palackzöld foltokkal. Lopakodva huppantak az olajfaliigetek hosszú fücsomói között, ahol a lószúnyogok bizonytalan röpte mintha lebegő gézfüggönnyel borította volna a talajt. A varangyok ültek, pislogtak, azután egyszerre utánakaptak egy-egy arra röppenő lószúnyognak, majd visszakuporodtak kissé zavart képpel, és hüvelykujjukkal gyömöszölték nagy szájukba a rovar kifityegő szárnyát és lábát. Fölöttük a roskatag kert málladozó falán a kis skorpiók sétáltak ünnepélyesen, kéz a kézben, a dundi mohadombocskák és csöpp gombaliigetek között.

A tenger sima volt, meleg és sötét, mint a fekete bársony: egyetlen fodrocška sem törte meg tükrét. Albánia távoli partját csak az ég kissé vöröses izzása jelezte. Fokozatosan, percről percre mélyült ez az izzás, egyre fényesebb lett, és szétterjedt az égen. Azután egyszerre felbukkant az óriási, borvörös hold a hegyek csipkés ormai felett, és egyenes, vérpiros ösvényt festett a sötét tengerre. Most megjelentek a baglyok, és oly nesztelenül lebegtek fáról fára, mint a pernye. Meglepetten huhogtak, mikor a hold egyre magasabbra emelkedett, és előbb rózsaszín, majd aranyszínű lett, és végül úgy ült csillagfészkében, mint egy ezüstbuborék.

A nyárral együtt érkezett Peter, az új tanítóm. Magas, csinos fiú volt, akkor került ki Oxfordból, és igen határozott nevelési elvei voltak, melyeket eleinte nagyon bosszantónak találtam. De a sziget légköre alattomosan behatolt az ő bőre alá is, elernyed, és egész emberségessé vált. Eleinte végtelenül kínosak voltak az órái, folyton csak törtekkel és százalékokkal, földtani rétegekkel és meleg áramlatokkal, főnevekkkel, igékkel és jelzőkkel bajlódunk. De a napfény varázsos hatására Peter már nem tartotta az élet nélkülözhetetlenül fontos tartozékainak a törteket és százalékokat, amelyek egyre jobban háttérbe szorultak. Megállapította, hogy a bonyolult földtani rétegeket és meleg áramlatokat sokkal könnyebben

meg lehet magyarázni, ha az ember közben a part mentén úszkál, és hogy angolul úgy tud a legegyszerűbben megtanítani, ha mindennap írat velem valamit, és azután kijavítja a dolgozatokat. Azt ajánlotta, hogy vezessek naplót, de én ezt határozottan elleneztem, mert, mint mondtam, már vezetek egy természettudományos naplót, melybe feljegyzem minden nap érdekes eseményeit, és ha még egy naplót vezetnék, ugyan mit írhatnék abba? Erre az évrre Peter nem tudott válaszolni. Felajánlottam, hogy talán valami naplónál igényesebb és érdekesebb dolgot írhatnék. Bátorralanul felvettem, hogy talán inkább könyvet írnék, amin Peter kissé meglepődött, de végül kénytelen volt beleegyezni, mert nem talált semmilyen ellenérvet, hogy miért ne írhatnék könyvet. Ezután minden délelőtt egy boldog órát töltöttem azzal, hogy egy újabb fejezettel toldottam meg eposzomat. Izgalmas elbeszélés volt, világ körüli utat tettem meg családommal, melynek során az állatvilág minden elképzelhető tagját elfogtuk a legvalószínűtlenebb fífikákkal. Stílusomat a *Fiúk Lapja* modorához igazítottam, és ezért minden fejezet valamilyen izgalmas eseménnyel végződött: mamát jaguár támadta meg, vagy Larry vergődött egy óriáskígyó szorításában.

Néha a cselekmény eme csúcspontjai oly bonyolultak és vészesek voltak, hogy másnap csak a legnagyobb nehézséggel sikerült megmentenem a családot. Miközben én remekművem dolgoztam lélegzet-visszafojtva, nyelvemet kidugva, s többnyire Rogerral vitattam meg a bonyodalom finomabb árnyalatait, Peter és Margo sétára indultak a roskadt kertben, hogy a virágokat nézegessék. Nagy meglepetésemre váratlanul mindketten kezdtek erősen érdeklődni a botanika iránt. Így a délelőttök valamennyi szereplő számára igen kellemesen teltek. Az első napokban Peter még hirtelen lelkiismereti rohamokban szenvedett, eposzomat a fiókba kellett dugnom, és matematikapéldákba merültünk. De ahogy a nyári napok hosszabbodtak, és Margo érdeklődése a kertészet iránt állandósult, ezek a bosszantó időszakok egyre ritkultak.

A szerencsétlen skorpióügy után a család egy nagy földszinti helyiséget adott nekem, ahol elhelyezhettem állataimat. A család abban a balga reményben ringatta magát, hogy ezzel az állatokat a háznak egy bizonyos részébe száműzik. Ebben a helyiségben – melyet én dolgozószobának neveztem, a család pedig poloskafészeknek – kellemes éter- és metilalkoholszag terjengett, itt tartottam természetrajzkönyveimet, naplóm, mikroszkópomat, boncolószerszámaimat, hálóimat, gyűjtőzsákjaimat és más fontos kellékeket. Nagy kartondobozokban voltak a madártojásaim, bogaraim, lepkéim és szitakötőim, a falipolcokon sorba rakott üvegek pedig metilalkoholban tartósított különlegességeket őriztek: egy négylábú csirkét (Lugarecia férjének ajándéka), többféle gyíkot és kígyót, ebihalakat a fejlődés különböző fokain, egy polipbébit, három süldő patkányt (Roger adománya) és egy csöpp teknősbékát, mely éppen hogy kikelt, és nem élte túl a telet. A falak szerényen, de ízlésesen voltak díszítve: egy paladarab lógott rajtuk egy hal megkövült maradványaival, saját fényképem, amint kezet rázok egy csimpánzzal, és egy kitömött denevér.

Ezt a denevért magam tömtem ki, minden segítség nélkül, és rendkívül büszke voltam az eredményre. Tekintettel arra, hogy igen csekély ismereteim voltak az állatkitömés terén, úgy gondoltam, igazán hasonlít egy denevérré, különösen ha az ember a szoba másik végéből nézi. Kitárt szárnyakkal, haragosan nézett le a falra erősített fakéregdarabról. Csakhogy amikor eljött a nyár, a denevér mintha megérezte volna a meleget. Kissé megereszkedett, szőre már nem volt sima, és új, titokzatos, az éternél és metilalkoholnál is erősebb szag kezdett terjengeni. Először méltatlanul Rogert gyanúsítottuk, de mikor már Larry hálószobájáig is elhatolt a szag, az alapos vizsgálat végre a denevérhez vezetett.

Meglepődtem, és meglehetősen bosszús voltam, de a kényszer hatására ki kellett dobnom a denevért. Peter elmagyarázta, hogy nem kezeltem megfelelően, és felajánlotta, ha szerzek egy másik példányt, megmutatja a helyes eljárást. Hálásan megköszöntem, de tapintatosan azt ajánlottam, hogy tartsuk titokban az ügyet: úgy éreztem, a család gyanakvó szemmel nézi az állatkitömés művészetét, és csak hosszú és fárasztó rábeszéléssel lehetne őket jobb belátásra bírni.

Bárhogy igyekeztem, nem sikerült újabb denevért fognom. Órákig álltam, hosszú bambusznáddal fölfegyverkezve, az olajfasorok holdfénycsíkos közeiben, de a denevérek elcikáztak mellettem, mint a higany, és eltűntek, mielőtt fegyveremet használhattam volna. De amíg hiába lestem, hogy lecsapjak végre egy denevérré, számos olyan éjjeli állatot láttam, amelyet másként sohase fedeztem volna fel. Megfigyeltem egy fiatal rókát, mely reménykedve ázott a domboldalon, ügyes mancsaival kaparva a földet. Amint kiásott egy rovar, éhesen elropogtatta. Egyszer öt sakál bújt elő a mirtuszbokrok közül. Meglepetten álltak meg, mikor észrevettek, azután beolvadtak a fák közé, mint az árnyak. A lappantyúk halk, selymes szárnyakkal siklottak, mint nagy, fekete fecskék az olajfák között, és imbolyogva vadásztak a gyeper színén a részegen kavargó lószúnyogokra. Egyszer éjjeli mókuspár jelent meg fölöttem a fán. Bolond jókedvvel kergetőztek fel-alá a ligetben, ágról ágra ugráltak, mint az akrobaták, föl-alá cikáztak a fák törzsén; lompos farkuk olyan volt a holdfényben, mint két szürke füstgomoly. Annyira el voltam bűvölve ezektől az állatoktól, hogy okvetlenül akartam fogni egyet. Persze a legalkalmasabb idő nappal volt, amikor alusznak. Buzgón kutattam hát az olajfaligetekben a rejtkehelyük után, ami reménytelen feladatnak bizonyult, mert minden görcsös, tekeredett fatörzs üres volt belül, és mindegyikben fél tucat odút találtam. De türelmem meghozta jutalmát, mert egyik napon, mikor karomat egy odúba dugtam, ujjaim valami puhát és aprót fogtak körül, valamit, ami vergődött, miközben kihúztam. Első pillantásra zsákmányom olyannak tetszett, mint egy túlméretezett pitypangfűjőka, két óriási, aranyszínű szemmel fölszerelve. A közelebbi vizsgálat azt mutatta, hogy a zsákmány fiatal fülesbagoly, mely még bébipelyheibe volt öltözve. Egy pillanatig néztük egymást, azután a madár valószínűleg felbőszült azon, hogy illetlenül kinevettem a küllemét, és mélyen belevájta kis karmait a hüvelykujjamba. Eleresztettem az ágat, és mindketten leestünk a fáról.

Zsebemben vittem haza a méltatlankodó bagolyfiókát, és némi szorongással mutattam be családomnak. Meglepetésemre a legnagyobb helyesléssel fogadták, és megengedték, hogy megtartsam. Egy kosár lett a lakhelye a dolgozószobámban, és hosszas vita után Odüsszeusznak kereszteltük. Első perctől megmutatkozott, hogy igen erélyes madár, akivel nem jó tréfálni. Bár kényelmesen elfért volna egy teáscsészében, semmitől sem félt, és habozás nélkül megtámadott mindent és mindenkit, tekintet nélkül a méretére. Mivel meg kellett egymással osztaniok a szobát, úgy gondoltam, helyes, ha közelebbi ismeretséget köt Rogerral. Így aztán, amint a bagoly beköltözött, megrendeztem a kölcsönös bemutatást; letettem Odüsszeuszt a földre, és felszólítottam Rogert, hogy jöjjön közelebb, és kössön velem barátságot. Roger újabban már belenyugodott, hogy mindenféle állattal kell barátkoznia, amit én örökbe fogadtam, és természetesnek tartotta a bagoly megjelenését. Behízlgő modorban megcsóválta a farkát, és közeledett Odüsszeuszhoz, aki a földön gubbasztott igen barátságatlan arckifejezéssel. Roger közeledését pislantás nélkül, vadul rámeredve figyelte. Roger bátortalan lett; Odüsszeusz továbbra is dühösen meredt rá, mintha hipnotizálni akarná. Roger megállt, fülét lekonyította, farka már csak gyengén mozgott, és tanácstalanul nézett rám. Szigorúan megparancsoltam, hogy folytassa a barátkozási kísérleteket. Roger idegesen nézett a bagolyra, azután színlelt könnyedséggel megkerülte, és megkísérelte hátulról megközelíteni. Odüsszeusz azonban hátrafordította fejét, és szemét továbbra is a kutyára

meresztette. Roger még sohasem látott olyan élőlényt, mely így tudott hátranézni, anélkül hogy megfordult volna, és kissé elbizonytalanodott. Egy pillanatig gondolkodott, azután úgy döntött, hogy megkockáztat valamiféle dévaj, játékos kezdeményezést. Hasra feküdt, fejét mancsai közé nyugtatta, és lassan csúszott a madár felé, halkan vinnyogva és farkát lelkesen csóválva. Odüsszeusz továbbra is úgy ült, mintha ki volna tömve. Roger, egyre csak hason csúszva, egész közel került hozzá, de ekkor végzetes hibát követett el: előretolta gyapjas pofáját, és hangosan, érdeklődve odaszimatolt a madár felé. Odüsszeusz béketűrő volt, de azt mégsem hagyhatta, hogy egy hatalmas, fekete fürtös kutya beleszaglásszon. Úgy döntött, hogy megmutatja ennek az idomtalan, szárnyatlan dögnek, kivel van dolga tulajdonképpen. Leengedte szemhéját, összecsatintotta csőrét, azután a levegőbe ugrott, és egyenesen a kutya pofáján kötött ki, borotvaéles karmait a fekete orrba vájva. Roger sebzett üvöltéssel lerázta a madarat, és visszavonult az asztal alá. Semmilyen rábeszéléssel nem lehetett előcsalogatni, míg Odüsszeusz vissza nem került a kosarába.

Idősebb korában Odüsszeusz elhullatta bébipelyheit, és fajtájának finom, hamuszürke, rozsdavörös és fekete tollaiba öltözött. Halvány mellén szép minta volt fekete máltai keresztkekből. Hosszú fülbojtjai is nőttek, melyeket felháborodva emelgetett, ha valaki túlságosan bizalmaszkodott vele. Most már idős volt ahhoz, hogy kosárban tarthassam, a kalitka ellen azonban erélyesen tiltakozott, így hát kénytelen voltam szabadon engedni a dolgozószobában. Repülőleckéit az asztal és a kilincs között tartotta, és amint mestere lett ennek a tudománynak, az ablak fölötti függönyrudat választotta otthonául. Ott aludt egész nap csukott szemmel, tökéletesen mímelve egy olajfarönköt. Ha megszólítottam, résnyire nyitotta szemét, fölemelte fülbojtjait, és kihúzta magát. Ilyenkor olyan volt, mint valami kísérteties, kiaszott kínai bálvány. Ha különösen gyengéd hangulatban volt, rám csattogtatta csőrét, vagy, ami nagy kegy volt, lerepült, és egyet csippentett a fülelem.

Mikor lement a nap, és a gekkók kezdtek futkosni a ház sötétbe borult falain, Odüsszeusz felébredt. Finoman ásított, kinyújtóztatta szárnyait, megtisztogatta a farkát, azután oly hevesen megborzongott, hogy tollai szétálltak, mint egy szélfújta krizantém szirmai. Unottan fölkérődött egy kis emésztetlen ételmaradékot, és kiköpte az alája terített újságpapírra, ami erre és egyéb célokra szolgált. Miután így felkészült az éjszakai munkára, próbaképpen megeresztett egy „tihuú”-t, hogy megállapítsa, hangjánál van-e, azután puhán szárnyra kapott, körülszállt a szobában oly halkán, mint egy hamupihe, és kikötött a vállamon. Kis ideig ott üldögélt, fülelem csipkedve, azután újra megrázta magát, félretette az érzelgősséget, és áttért az üzletre. Fölrepült az ablakpárkányra, még egy kérdő „tihuú?”-t kiáltott, rám bámulva mézszínű szemével. Ez azt jelentette, hogy nyissam ki a zsalut. Amint kitértam a zsalukat, kisurrant az ablakon, árnyképe egy pillanatra felsötétlett a hold tányérja előtt, azután eltűnt a sötét olajfák között. Egy perc múlva már hangzott a harsány, kihívó „tihuú, tihuú” annak jeléül, hogy Odüsszeusz elindult vadászni.

Nem mindig töltött egyforma hosszú időt vadászattal. Néha már egy óra múlva visszasiklott a szobába, máskor egész éjjel kimaradt. De akármerre járt, kilenc és tíz óra között mindig hazajött vacsorázni. Ha a műteremben sötét volt, elröpült, és bekukkantott a nappali szobába, hogy ott vagyok-e. Ha ott sem voltam, újra végigrepült a ház mellett, és a hálószobám ablakpárkányán kötött ki, majd erőteljesen kopogott a zsalun, míg ki nem nyitottam, és oda nem nyújtottam egy csészében a darált húst vagy vagdalt csirkeszívet, vagy amilyen csemege aznap éppen az étlapon szerepelt. Miután az utolsó véres darabkát is elnyelte, lágy, csuklásszerű csettintést hallatott, egy pillanatig tűnődve állt, azután elrepült a fák holdfényes csúcsa fölött.

Miután bebizonyította, hogy milyen kiváló harcos, barátságosabb lett Rogerral. Amikor késő este úszni indultunk, néha rá tudtam venni, hogy tiszteljen meg bennünket társaságával. Ilyenkor Roger hátán lovagolt, és erősen kapaszkodott a fekete bundába. Ha Roger, ami néha előfordult, megfélelkezett utasáról, és túl gyorsan ügetett, vagy játékosan átugrott egy követ, Odüsszeusz szeme villámokat szórt, szárnyai vadul csapkodtak, hogy egyensúlyba hozza magát, és hangosan, méltatlankodva csattogtatta a csőrét, én pedig megdorgáltam Rogert könnyelműségéért. A parton Odüsszeusz a sortomra és ingemre telepedett, míg Roger meg én belábaltunk a meleg, sekély vízbe. Odüsszeusz kerekre nyílt és kissé helytelenítő szemmel nézte bolondozásunkat, és kihúzta magát, mint egy testőr. Néha-néha elhagyta őrhelyét, fölénk siklott, csőrét csattogtatva, azután visszarepült a partra. Sohasem tudtam eldönteni, hogy ezt miért tette: biztonságunkért aggódott, vagy részt akart venni multságunkban? Olykor, ha sokáig úszkáltunk, elunta magát, és visszarepült a dombokon át a kert felé, búcsúzóul „tihu”-t kiáltva felénk.

Nyáron, telihold idején, a család este járt fürödni, mert nappal a nap túlságosan perzselő és a víz túl meleg volt, hogysem felfrissítsen. Amint fölkelt a hold, levonultunk a fák között a nyikorgó pallóra, és bemásztunk a Tengeri Tehénbe. Larry és Peter ült az egyik evezőnél, Margo és Leslie a másikonál, Roger meg én a hajó orrába kerültünk, mi voltunk az őrszemek. Így siklottunk vagy fél mérföldnyire a part mentén egy kis öbölbe, ahol fehér homoknyelv nyúlt a vízbe, rajta néhány alkalmasan elrendezett, sima, még mindig napmeleg, eszményi ülőkéül szolgáló kő. Lehorgonyoztuk a Tengeri Tehenet, alábuktunk, és felkavartuk az öblön szétterülő holdfényt. Ha elfáradtunk, bágyadtan partra úsztunk, és leheveredve a meleg sziklákra, fölbámultunk a csillagpöttyös égre. Rendszerint félóra után meguntam a beszélgetést, visszacsúsztam a vízbe, lassan átúsztam az öblöt, hanyatt fordultam, elfeküdtem, ringatott a meleg víz, s bámultam a holdat. Egyik este, mikor éppen ezzel voltam elfoglalva, fölfedeztem, hogy más élőlények is használják az öblöt.

Széttárt karokkal lebegtem a selymes vízen, az égre bámultam, csak kezemet és lábamat mozgatva kissé, hogy fenntartsam magamat a vízen, és néztem a tejutat, mely végignyúlt az égen, mint egy selyemsál. Azon gondolkodtam, vajon hány csillagból állhat a tejút. Hallottam a partról a többiek nevetését, beszélgetését, mely visszhangzott a vízen, és ha kissé fölemeltem a fejemet, cigarettáik fel-felvillanó fényéből kiszámíthattam, hogyan helyezkednek el a parton. Ott lebegtem, ernyedten és álmodozva, mikor egyszerre felriasztott a közvetlen közelemben egy halk csattanás, amit vízcsobogás követett, majd hosszú, mély sóhaj; azután egymás után több lány hullám himbálta a testemet. Gyorsan fölegyenesedtem, és a vizet taposva néztem, hogy milyen messzire sodródtam a parttól. Ijedten állapítottam meg, hogy nemcsak a parttól kerültem meglehetősen távol, de a Tengeri Tehéntől is, és nem tudtam, milyen állat úszkál alattam a sötét vízben. Hallottam, amint a többiek nevetnek valami tréfán a parton, és láttam, mikor valaki eldobta cigarettáját, és az úgy szállt az égen, mint egy vörös csillag, és kialudt a víz pereménél. Egyre kedélytelenebbül éreztem magamat, és éppen segítségért akartam kiáltani, mikor néhány méterre tőlem mintha halk susogással és bugyborékolással szétnyílt volna a tenger, és egy fényes hát bukkant elő. Elégedett sóhaj hallatszott, és az állat megint a víz alá merült. Mire megállapítottam, hogy delfin, már ott is voltam a csapat kellős közepén. Mind fölmerültek körülöttem, kéjesen sóhajtoztak, fekete hátuk fénylett, amint hemperegtek a holdfényben. Lehettek vagy nyolcan, és egyik oly közel bukkant fel mellettem, hogy ha három tempót úszom, megfoghattam volna ébenfekete fejét. Zihálva és sóhajtozva játszadoztak az öbölben, és én velük úsztam, megbűvölten figyeltem, hogyan emelkednek a felszínre, fölkorbácsolva a vizet, hogy azután mélyet sóhajtván megint lemerüljenek, maguk helyett terjengő habfodrokat hagyva a vízen. Hirtelen, mintegy jeladásra, megfordultak, és kifelé indultak az öbölből Albánia távoli partjai felé. Tapostam a

vizet, és néztem utánuk, ahogy végigúsztak a holdfény fehér láncán. Hátuk ragyogott, amint mámorosan emelkedtek és merültek a vízben, mely langyos volt, mint a friss tej. Hosszú buborékuszály maradt utánuk, ami még kis ideig himbált és ragyogott, mintha csöpp holdak csillognának a vízen, azután eltűnt a hullámfodrokban.

Később még sokszor találkoztunk a delfinekkal, mikor holdfényben fürödtünk, és egyik este kivilágítást rendeztek tiszteletünkre a sziget egyik legvonzóbb rovarának közreműködésével. Felfedeztük, hogy az év forró hónapjaiban a tenger megtelik villódzó fényekkel. Holdfénynél mindez nem tűnt föl annyira, csak gyöngye, zölde csillogás látszott a csónak orránál, vagy rövid villanás, ha valaki a vízbe ugrott. Azt tapasztaltuk, hogy a villódzás akkor a legerősebb, ha egyáltalán nem világít a hold. A nyári hónapok másik fényes lakója a szentjánosbogár volt. Amint sötétedett, ezek a karcsú, barna bogarak kirepültek, libegtek a parti olajfák alatt, farkuk felvillanó és kialvó fénye zöldefehér volt, nem aranyzöld, mint a tengeré. A szentjánosbogarak is akkor voltak a legszebbek, mikor nem világított a hold, nem halványította el a tűzüket. Furcsa módon sohase láttuk volna meg a szentjánosbogarak, delfinek és fényvillódzások összjátékát, ha nincs mama fürdőruhája.

Mama már régen irigyelte nappali és esti úszásainkat, de amikor hívtuk, hogy jöjjön velünk, kijelentette, hogy már öreg az ilyesmihez. Végül kitartó rábeszélésünkre mégis bement a városba, és szemérmesen surrant vissza a villába, titokzatos csomagot cipelve. Felbontotta a csomagot, és mindnyájunkat bámulatba ejtett: kiemelt egy rendkívül formátlan, fekete klott ruhadarabot, mely véges-végig száz fodorral, redővel és ránccal volt díszítve.

– Nos, hogy tetszik? – kérdezte mama.

Bámultuk a furcsa ruhadarabot, és törtük a fejünket, mi lehet.

– Mi ez? – kérdezte Larry végül.

– Fürdőruha természetesen – felelt mama. – Miért, mit gondoltál, micsoda?

– Inkább olyan, mint egy rosszul nyúzott bálna – mondta Larry, közelről szemrevételezve a ruhadarabot.

– Ezt nem lehet fölvenni, mama – szólt Margo elborzadva –, hiszen ez olyan, mintha ezerkilencszázhuszban készült volna.

– Mire valók azok a fodrok és vackok? – kérdezte Larry érdeklődve.

– Ez a díszítés természetesen – mondta mama méltatlankodva.

– Milyen aranyos gondolat! Ne felejtsd el kirázni belőle a halakat, mielőtt kijössz a vízből.

– Hát nekem tetszik – szögezte le mama határozottan, összehajtogatva a szörnyeteget. – És hordani fogom.

– Vigyázz, nehogy teleivódj vízzel, és lemerülj abba a sok lafancba öltözve – óvta Leslie komolyan.

– De mama, ez borzalmas! Ezt nem veheted fel... – mondta Margo. – Miért nem tudtál valami divatosabbat venni?

– Az ember az én koromban már nem mászkálhat kétrészes fürdőruhában... már nincs olyan alakja.

– Szeretném tudni, hogy ezt miféle alakra szabták – jegyezte meg Larry.

– Igazán reménytelen eset vagy, mama – mondta Margo elkeseredve.

– Nekem tetszik... és nem kívántam, hogy te viseld – közölte mama harciasan.

– Jól van, csinálj, amit akarsz – helyeselt Larry. – Ne izgasd magadat. Valószínűleg nagyon jól fog neked állni, ha tudsz magadnak még három-négy lábat növesztetni, ami beleillik.

Mama ingerülten felhorkant, és fölvonult az emeletre, hogy felpróbálja öltözékét. Azután lekiáltott értünk, hogy menjünk, és nézzük meg a hatást. Mindnyájan becsődültünk a hálószobába, Roger lépett be elsőnek, és amikor a furcsa, bő, fekete, fodroktól hullámzó jelmezbe burkolt, különös jelenség üdvözölte, sietve kihátrált az ajtón, és dühösen ugatott. Eltartott egy darabig, amíg meg tudtuk győzni, hogy ez valóban mama, de még ekkor is kissé bizalmatlanul nézegette a szeme sarkából.

A mama azonban minden tiltakozás ellenére ragaszkodott sátorszerű fürdőjelmezéhez, és végül engednünk kellett.

Elhatároztuk, hogy mama első vízre szállását megünnepeljük, holdfénypikniket rendezünk az öbölben, és meghívjuk Theodore-t is, mert ő volt az egyetlen idegen, akit mama hajlandó volt megtűrni a nagy esemény alkalmából. Eljött a nagy vízre szállás napja, élelmet és bort csomagoltunk, megtisztogattuk és kipárnáztuk a csónakot, és mire Theodore megérkezett, minden készen állt. Mikor közöltük Theodore-ral, hogy holdfényben szándékozunk piknikezni, figyelmeztetett bennünket, hogy azon a bizonyos éjszakán éppen nem lesz hold. Mindenki a másikat hibáztatta, amiért nem ellenőrizte a hold állását, és alkonyatig veszekedtünk. Azután úgy döntöttünk, hogy mégiscsak megrendezzük a pikniket, ha már minden elő van készítve. Levonultunk a csónakba, mely roskadt az ételektől, boroktól, és teli volt rakva asztalkendőkkel, cigarettával, és elindultunk a part mentén. Theodore meg én ültünk a csónak orrában mint őrszemek, a többiek föl váltva eveztek, mama volt a kormányos. Azzal kezdődött a dolog, hogy mama szeme nem szokta meg a sötétséget, és ezért ügyesen körbe-körbe kormányzott bennünket, úgyhogy tízperces erőltetett evezés után egyszerre fölbukkant előttünk a stég, és nagy recsegéssel, ropogással belerohantunk. Mama ettől ideges lett, és a másik végletbe esett: kivezetett bennünket a tengerre, és valószínűleg valahol az albán partokon kötünk ki, ha Leslie idejében észbe nem kap. Ezután Margo ült a kormányhoz, és türelemmel kezelte, kivéve amikor egy döntő pillanatban megzavarodott, és elfelejtette, hogy ha jobbra akar fordulni, balra kell húznia a kormányrudat. Az eredmény az volt, hogy tíz percig kellett rángatni és tolni a nehéz csónakot, mert Margo nekivitte egy sziklának, amikor éppen el akarta távolítani tőle. Mindent összevéve, mama első fürdése szerencsés előjelek között indult.

Végre elértük az öblöt, leterítettük a pokrócokat a homokra, elrendeztük az ételeket, behűtöttük a borosüvegeket a sekély vízbe, és eljött a nagy pillanat. Mama lelkes éljenzésünk közepette levette pongyoláját, és ott állt teljes pompájában, új fürdőruhájában, melyben Larry szerint olyan volt, mint valami tengerészeti emlékmű. Roger igen jól viselkedett, amíg azt nem látta, hogy mama kezd befelé gázolni, lassan és méltóságteljesen, a sekély vízbe. Ekkor rettenetes izgalom fogta el. Úgy látszik, azt hitte, hogy a fürdőruha valamiféle tengeri szörny, amely körülfogta mamát, és be akarja vonszolni a tengerbe. Vad ugatással sietett megmentésére, megragadott egyet az öltözék szélén csüngő fodrok közül, és teljes erejéből húzta visszafelé, hogy mamát visszarántsa a veszélyből. Mama, aki éppen megjegyezte, hogy úgy gondolja, kissé hideg a víz, egyszerre azt érezte, hogy húzzák hátrafelé. Rémülten sikoltott fel, kicsúszott lába alól a talaj, és nagy huppanással leült a sekély vízbe, Roger pedig oly erőteljesen rángatta, hogy a fodor nem állta, és jókora darabon leszakadt. Roger megkönnyebbült attól a tényről, hogy az ellenség kezd oszlásnak indulni, bátorítóan morgott mama felé, és hozzálátott, hogy megszabadítsa a fenyegető szörny maradványaitól. A nevetéstől végképp elgyengülve fetrengtünk a homokban, míg mama levegő után kapkodva ült a sekély vízben, majd kétségbeesetten próbált lábra állni, lerázni magáról Rogert és menteni öltözékének roncsait. Szerencsétlenségére a fürdőruha igen sűrű anyagból készült, és alá szorult a levegő. A víz léggömbyszerűen felduzzasztotta, és a hadakozás ezzel a fodrosredős léghajóval még jobban megnehezítette mama dolgát. Végül is Theodore lépett közbe, odébb rúgta Rogert, és fölsegítette mamát. Ittunk egy pohár bort, hogy megünnepeljük és kiheverjük a jelenetet, mely Larry szerint azt mutatta be, miként mentette meg Perszeusz Andromédát. Azután elmentünk úszni, míg mama szemérmesen üldögélt a sekély vízben, Roger pedig mellette kuporgott, és fenyegetően morgott a dereka körül dagadozó és libegő fürdőruhára.

Aznap éjjel különösen erős volt a víz villódzása. Ha bedugtuk a vízbe a kezünket, és mozgattuk, széles, aranyzöld tűzszalagot rajzoltunk a tengerre, amikor lebuktunk, majd érintettük a víz felszínét, olyan volt, mintha csillogó, jeges tűzű kemencébe merültünk volna. Elfáradtunk, és kigázoltunk a tengerből, csuromvizes testünk mintha lángban állt volna. Leheveredtünk a homokba enni, majd a lakoma végén felbontottuk a bort, s mintegy rendezői vezényszóra megjelent néhány szentjánosbogár az olajfák körül – ez volt az előadás nyitánya.

Először csak két-három zöld pötty jelent meg, és lágyan siklott a fák között, szabályosan villogva. De fokozatosan egyre több bukkant föl, és az olajliget egy részét megvilágította furcsa, zöld fényük. Soha nem láttunk ennyi szentjánosbogarat összegyűlve; rajokban cikáztak a fák között, nyüzsögtek a fűben, a bokrokon és az olajfák törzsén, rajokban táncoltak a fejünk fölött, és zöld parazsakként pottyantak a pokrócokra. Villogó forgatagban repültek az öböl fölé, keringtek a víz fölött, és ekkor, pontosan végszóra, megjelentek a delfinek. Libasorban úsztak be az öbölbe, ütemesen himbálóztak a vízen, hátuk mintha foszforral lett volna bekenve. Körbeúsztak, lebuhtak, és hemperegtek az öböl közepén, néha felugrottak a levegőbe, és visszaestek a fényörvénybe. Fantasztikus látvány volt ez: fönt a szentjánosbogarak és lent a kivilágított delfinek. Még a víz színe alatt is láttuk a fénylő uszályt, ahol a delfinek úsztak tüzes mintákban a homokos vízfenéken. Valahányszor feldobták magukat, a levegőben smaragdzöldben izzó vízcseppek villogtak körülöttük, és az ember már nem is tudta, hogy amit lát, az villódzás vagy szentjánosbogár. Körülbelül egy óra hosszat néztük ezt a paradét, azután a szentjánosbogarak lassan visszavonultak a sziget belseje és a távolabbi partok irányába. A delfinek is felsorakoztak, és sebesen megindultak kifelé az öbölből, lángoló ösvényt hagyva maguk mögött, mely lobogott, ragyogott, és lassan kialudt, mint az izzó fahasáb.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Az elvarázsolt szigetvilág

Amint egyre forróbb lett a nyár, úgy találtuk, hogy túlságosan nagy megerőltetés a Tengeri Tehénen végigevezni a part mentén fürdőöblünkhöz, tehát vettünk egy farmotort. Ennek az új masinának a segítségével a part eddig ismeretlen, nagy területei nyíltak meg számunkra, mert most már messzebbre merészkedtünk. Kirándultunk a csipkézett partvonal mentén rejtett és elhagyatott öblökbe, melyek aranylottak, mint a búza, vagy úgy feküdtek az idomtalan sziklák között, mint földre hullott holdak. Így fedeztem fel, hogy a parttal párhuzamosan több mérföldes szigetvilág húzódik. Kisebb-nagyobb szigetek voltak, némelyik elég széles, némelyik csak nagyobbfajta szikla, amelynek csúcsán zöld növénytánc libegett bizonytalanul. Valamilyen kifürkészhetetlen okból a tenger állatvilágát erősen vonzotta ez a szigetsoport. A szigetek csúcsa körül, a sziklapocsolyákban és a jókora asztalnál alig nagyobb homokos öblökben káprázatos tömegben éltek állatok. Többször sikerült a családot elcsalnom ezekre a kis szigetekre, ott azonban nem voltak alkalmas fürdőhelyek, így hát hamarosan megunták, hogy a napperzselt sziklákon üldögéljenek, míg én a végtelenségig halászom a pocsolyákban, és időnkint furcsa, az ő szemükben undorító tengeri lényeket hozok napfényre. Ráadásul a szigetek a part közelében voltak szétszórva, némelyiket alig öt-hat méternyi zátonyos, sziklás szoros választotta el a szárazföldtől. Minden alkalommal bonyolult hajózási problémának bizonyult a Tengeri Tehénet ilyen veszélyek között vezetni és vigyázni, nehogy a propeller nekiütődjék a zátonynak, s eltörjön. Egyre ritkábban jártunk arra, bárhogy is igyekeztem családomat jobb belátásra bírni; engem pedig folytonosan kínzott a gondolat, mennyi csodálatos lény vár a tiszta vizű pocsolyákban, s nem szedhetem össze. De nem tehettem semmit, egyszerűen azért, mert nem volt csónakom. Azzal az ötlettel álltam elő, hogy elmegyek egyedül a Tengeri Tehénnel, mondjuk, hetenkint egyszer, ezt azonban a család különböző okokból ellenezte. De később, mikor már szinte minden reményt feladtam, ragyogó gondolatom támadt. Közeledett a születésnapom, és ha elég ügyesen behálózom a családot, biztos voltam benne, hogy nemcsak csónakot kapok, hanem még ráadásul egy sereg más felszerelést is. Azt ajánlottam tehát a családnak: ahelyett, hogy ők választanának nekem születésnap ajándékot, talán elmondanám, mire vágyom legjobban. Így legalább biztosak lehetnek, hogy nem okoznak csalódást. A család meglepődött ugyan, de végül beleegyezett, és azután némi gyanakvással megkérdezték, mit kívánok. Ártatlanul azt feleltem, hogy még nem nagyon gondolkodtam a dolgon, de majd kidolgozok mindenkinek számára egy-egy listát, melyről egy vagy több tételt választhat.

A lista kidolgozásához sok idő és töprengés, valamint jókora adag alkalmazott lélektan kellett. Tudtam például, hogy mama mindent meg fog venni, ami a listáján szerepel, ezért ide írtam a

legszükségesebb és legköltségesebb felszerelést: öt üvegtetejű, parafabélésű ládikát a rovargyűjteményemnek, két tucat kémcsövet, fél liter metilalkoholt, fél liter formalint és egy mikroszkópot. Margo listáját már kicsit bonyolultabb volt összeállítani, mert az ajándékokat úgy kellett összeválogatnom, hogy Margo vásárlásuk közben felkereshesse kedvenc üzleteit. Tőle tehát tíz méter szitaszövetet kértem, tíz méter fehér vásznat, hat nagy csomag gombostűt, két köteg pamutfonalat, egy liter étert, egypár csipeszt és két töltőtollpumpát. Csüggedten állapítottam meg, hogy Larrytől hiába kérek formalint vagy gombostűt, de talán szerencsém lesz, ha a listám némi irodalmi hajlamról árulkodik. Ezért teleírtam egy hatalmas papírlapot, és felsoroltam az összes természettudományos könyv címét, szerzőjét, kiadóját, árát, amelyekre érzésem szerint szükségem volt, és csillaggal megjelöltem azokat, melyeket legszívesebben fogadtam volna. Most már csak egy kérés volt hátra, és úgy határoztam, hogy Leslie-t szóban fogom megkörményékezni ahelyett, hogy listát nyújtanék be. De tudtam, hogy az alkalmas időpontot megfontoltan kell megválasztani. Néhány napig várnom kellett, amíg eljött a szerintem kedvező pillanat.

Éppen egy ballisztikus kísérlet megvalósításánál segédkeztem neki, ami abból állt, hogy egy ócska elültöltős puskát egy fára kötöttünk, azután a ravaszhoz erősített, hosszú madzag segítségével elsütöttük. A negyedik kísérletnél végre bekövetkezett, amit Leslie, úgy látszik, sikerként könyvelt el: a puskacső felrobbant, és fémszilánkok süvítettek a világ négy tája felé. Leslie el volt ragadtatva, és bőséges feljegyzéseket készített egy boríték hátára. Azután hozzáláttunk, hogy összeszedjük a puska maradványait. Miközben ezzel foglalatostkodtunk, csak úgy mellékesen megkérdeztem, mit szándékszik adni a születésnapomra.

– Még nem gondolkoztam rajta – felelte szórakozottan, látható meglepéssel vizsgálva egy elgörbült fémdarabot. – Nekem mindegy... bármit... választhatsz.

Megmondtam, hogy egy csónakot szeretnék. Leslie most eszmélt rá, hogy csapdába esett, és méltatlankodva mondta, hogy egy csónak túlságosan nagy ajándék születésnapra, és ilyesmire nem telik a pénzéből. Erre ugyancsak méltatlankodva feleltem: ő mondta, hogy bármit választhatok. Leslie azt válaszolta, hogy ez tény, csak hogy ő nem gondolt csónakra, mert az rettentő drága. Azt feleltem, hogy ha valaki azt mondja, bármi, az bármit jelent, amiben egy csónak is bennfoglaltatik, és különben egy szóval sem mondtam, hogy pénzért vegye. Azt gondoltam, mivel annyit tud csónakokról, talán tudna nekem egyet építeni. De ha úgy gondolja, hogy nehéz...

– Persze hogy nem nehéz – mondta Leslie elhamarkodottan, azután gyorsan hozzátette. – Azaz... nem olyan borzasztó nehéz. De az idő! Végtelenül sokáig tartana. Nézd, nem volna jobb, ha hetenkint kétszer elvinnéd a Tengeri Tehenet?

De én szilárdul kitartottam: csónakot akarok, és hajlandó vagyok rá várni.

– Jól van, jól van – mondta Leslie elkeseredve. – Építek neked egy csónakot. De nem akarom, hogy itt lebzselj körülöttem, amíg csinálom, értetted? A közelembé se jöhetsz. Csak akkor láthatod, ha elkészült.

Boldogan elfogadtam a feltételeket, így azután a következő két héten Spiro állandóan jött-ment, kocsiszám szállította a deszkát, és a hátsó verandáról zengett a fűrészelés, kalapálás és a káromkodás. A ház teli volt hintve gyaluforgácssal, és amerre Leslie járt, fűrészpor uszályt hagyott maga után. Nem esett nehezemre, hogy fékezzem türelmetlenségemet és kíváncsiságomat, mert akkoriban más dolog foglalt el. A ház végében nemrég fejeztek be

valami javítási munkát, és otthagytak három nagy zsák, szép rózsaszínű cementet. Ezt kisajátítottam, és hozzáfogtam néhány kis tavacska készítéséhez, melyekben nemcsak édesvízi állataimat akartam tartani, hanem mindazokat a csodálatos tengeri lényeket, melyeket majd új csónakomból fogok. Nyár közepén tavat ásni nehezebb munkának bizonyult, mint gondoltam, de végül sikerült néhány majdnem négyszögletes gödröt ásnom, és pár napos pacskolás a kéjes, korallszín cementből kevert ragadós kásában hamarosan felüdített. Leslie fűrészpor- és forgácsnyomai a házban most rózsaszín lábnyomok megragadó mintáival keveredtek.

A születésnapom előtti napon az egész család kirándult a városba. Erre háromszoros okuk volt. Először is be akarták szerezni az ajándékaimat. Másodszor föl kellett tölteni az éléskamrát. Megegyeztünk, hogy nem hívunk meg egy sereg embert az ünnepélyre, azt mondtuk, nem szeretjük a nagy tömeget, és legfeljebb tíz, gondosan megválogatott vendéget vagyunk hajlandók fogadni.

Kicsi, de válogatott társaság lesz, akiket legjobban szeretünk. Miután ezt egyhangúlag eldöntöttük, a család minden tagja meghívott tíz személyt. Sajnos nem mind ugyanazt a tízet hívtuk meg. Theodore volt az egyetlen kivétel: ő öt külön meghívót kapott. Nem csoda, hogy mama az ünnepség előestéjén hirtelen rádöbrent, hogy nem tíz vendégünk lesz, hanem negyvenöt. A városba menetel harmadik célja az volt, hogy meggyőződjünk róla, Lugarecia valóban elmegy-e a fogorvoshoz. Újabban a fogaira volt folytonos panasza, és dr. Androukhelli, miután besandított a szájába, zengő po-po-pó-zásban tört ki elszörnyedése jeléül, és kijelentette, hogy ki kell húzni a fogait, mert világos, hogy azok okozzák minden panaszát. Egyheti rábeszélés után sikerült Lugareciát könnyáradatok közepette rávenni a dologra, de nem volt hajlandó lelki támasz nélkül elindulni. Halálsápadtan és sírva ült közöttünk, amikor a városba robotgunk.

Este tértünk vissza kimerülten és ingerülten, a kocsni tele volt élelmiszerekkel, Lugarecia pedig keresztben feküdt az ülésben, mint a hulla, és rémületesen nyögött. Az már biztos volt, hogy másnap nem segíthet sem a főzésben, sem más munkában. Spirótól kértünk tanácsot, és ő a megszokott módján felelt:

– Sohse aggódsz – morogta –, csak bízálsz mind rám.

Az elkövetkező reggel teli volt eseményekkel. Lugarecia magához tért annyira, hogy könnyebb munkákat végezhesen, mindenfelé utánunk jött a házban, büszkén mutogatta a véres gödröket az ínyében, és részletes beszámolót tartott minden egyes fogával kapcsolatos kínszenvedéseiről. Megszemléltem és megköszöntem ajándékaimat, ahogy illett, azután hátramentem Leslie-vel a verandára; egy titokzatos, ponyvával takart alakzat hevert ott, Leslie ünnepélyes arccal félrevonta a ponyvát, és ott feküdt a csónakom. Elragadtatva bámultam: a legtökéletesebb csónak volt, amit valaha láttam. Ott feküdt, friss mázolásának díszében ragyogva a paripám, melyen az elvárásolt szigetvilágba indulhattam.

A csónak körülbelül két és fél méter hosszú volt, és majdnem kerek. Leslie sietve elmagyarázta – nehogy azt gondoljam, hogy ez a forma hiányos szaktudásának a következménye –, hogy a csónak azért kerek, mert a deszkák rövidek voltak a vázhoz, és én ezt a magyarázatot tökéletesen kielégítőnek találtam. Ilyen bosszantó dolog bárkivel előfordulhat. Határozottan kijelentettem, hogy az ilyen csónak a legszebb, és ezt őszintén gondoltam. Nem volt sima, karcsú és ragadozó küllemű, mint más csónakok, hanem gömbölyű, békés és kerekded tömörségében szinte vigasztaló. Komoly ganajtúró bogárra

emlékeztetett, arra a rovarra, amit annyira szerettem. Leslie örvendett látható elragadtatásomnak, és sajnálkozva megjegyezte, hogy kénytelen volt a csónakot lapos fenekűre készíteni, mert számos technikai okból ez a legbiztonságosabb. Azt mondtam, hogy én legjobban szeretem a lapos fenekű csónakot, mert a pallóra le lehet állítani az állatgyűjtő üvegeket, és nem kell félni, hogy fölborulnak. Leslie megkérdezte, tetszik-e a színe, mert nem volt biztos benne. Véleményem szerint a színe volt a legtökéletesebb, ez volt az utolsó ecsetvonás, ami a páratlan vízi járművet tökéletessé tette. Belül zöldre és fehérre volt festve, míg dagadó oldalait izléses fehér, fekete és fényes narancsszín csíkok díszítették. Ezt a színösszetételt megejtően művésziességnek és barátságosnak éreztem. Leslie azután megmutatta a hosszú, sima cipruspóznát, amit árboznak szánt, de elmagyarázta, hogy csak akkor lehet helyére illeszteni, ha a csónakot már vízre bocsátották.

Lelkesen indítványoztam, hogy bocsássuk vízre azonnal. Leslie azonban ragaszkodott a szertartásokhoz, és azt mondta, csak akkor lehet egy hajót vízre bocsátani, ha elkereszteljük, és találtam-e már nevet? Ez nehéz kérdés volt, és az egész családot segítségül hívtuk a megoldáshoz. Ott tolongtak a csónak körül, mely óriás virágként virított közöttük, és törték a fejüket.

– Nem lehetne Kalóz? – ajánlotta Margo.

Megvetően leintettem. Megmagyaráztam, hogy valami kövér névre van szükség, ami megfelel a csónak küllemének és egyéniségének.

– Pufi – ajánlotta mama bizonytalanul.

Ez se volt jó: a csónak egész egyszerűen nem hasonlított egy Pufira.

– Nevezd Noé bárkájának – mondta Leslie, de én fejemet ráztam. Újabb csönd következett, mindenki a csónakra meredt. Egyszerre fölillant fejemben a tökéletes név: Bucinak fogom nevezni.

– Az nagyon kedves lesz, drágám – helyeselt mama.

– Éppen azt akartam ajánlani, hogy Bigyó – mondta Larry.

– Larry, drágám – szólalt meg mama feddően –, ne tanítsd a gyereket ilyen szavakra!

Latolgattam Larry ajánlatát: biztos, hogy szokatlan név, de hát a Buci is az. Mind a kettő kifejezte a csónak alakját és egyéniségét. Hosszas gondolkodás után eldöntöttem, mi a teendő. Előkerestünk egy bögre fekete festéket, és nagy műgonddal, meglehetősen csöpögős nagybetűkkel ráfestettem a csónak oldalára a nevet: „BUCI-BIGYÓ”. Megvolt: nemcsak rendkívüli név volt, hanem előkelően idegenszerű is. Hogy mamát megnyugtassam, meg kellett ígérnem, hogy idegenekkel való társalgás közben csak Bucinak fogom nevezni. Miután a névproblémát megoldottuk, hozzáfogtunk a vízre bocsátáshoz. Margo, Peter, Leslie és Larry egyesült erejére volt szükség, hogy a csónakot lecipeljék a dombról a stégre; a mama meg én mögöttük mentünk az árboccal és egy kis üveg borral, hogy illően bocsássuk vízre. A stég végében a csónakhordozók kimerülten tántorogva megálltak, míg mama meg én a borosüveg dugójával bajlódunk.

– Mít vacakoltok? – kérdezte Larry ingerülten. – Az istenért, siessetek, nem szoktam meg, hogy csúszdának használjanak.

Végre kirántottuk a dugót az üvegből, és csengő hangon bejelentettem, hogy a hajót Buci-Bigyónak kereszteltem. Azután a hajó gömbölyű hátuljához vágtam az üveget oly szerencsétlenül, hogy a fehér bor fele Larry fejére loccsant.

– Vigyázz, vigyázz! – tiltakozott Larry. – Melyikünket akarod tulajdonképpen vízre bocsátani?

Végre akkora lendülettel dobták le a Buci-Bigyót a stégről, hogy oly hatalmas csattanással esett lapos fenekére, mint egy ágyúlövés, tengervíz felé fröcskölve minden irányba, azután buzgón és bizakodva ringatózott a hullámokon. Kissé jobbra dűlt, de én ezt nagylelkűen a bornak tulajdonítottam, és nem Leslie hiányos mesterségbeli tudásának.

– Most pedig behelyezzük az árbocot – mondta Leslie, és megszervezte a műveletet. – Margo, te tartsd a csónak orrát... jól van... Peter, te beállsz a hajó farába, mi Larryvel benyújtjuk neked az árbocot... nem kell mást csinálnod, mint behelyezned abba a talapzatba.

Margo a hasán feküdt, és fogta a csónak orrát, Peter pedig könnyedén beszökkent a hajó farába, és elhelyezkedett szétvetett lábbal, hogy átvegye az árbocot, amit Leslie és Larry odanyújtott neki.

– Ez az árboc kicsit hosszúnak látszik, Les – mondta Larry, bírálóan nézegetve a póznát.

– Ugyan! Rendben lesz, ha fölállítjuk – vágott vissza Leslie. – Na, Peter, készen vagy?

Peter bólintott, nekidurálta magát, két kézzel erőteljesen megragadta az árbocot, és beállította a talapzatba. Azután hátralépett, leporolta a kezét, és a Buci-Bigyó ilyen gömbölyű jármű esetében egészen meglepő gyorsasággal felfordult. Peter, aki egyetlen jó ruháját vette föl a születésnapom tiszteletére, halk csobbanással eltűnt. A víz színén nem maradt más, mint a kalapja, az árboc és a Buci-Bigyó fényes narancsszínű feneké.

– Belefulladás! Belefulladás! – sikoltozott Margo, aki válságos helyzetben mindennek csak a sötét oldalát látta.

– Hülyeség! Nem olyan mély! – felelte Leslie.

– Mondtam, hogy hosszú az árboc! – állapította meg Larry kenetteljesen.

– Nem hosszú! – horkant föl Leslie ingerülten. – Az a hülye rosszul tette be!

– Ne merd hülyének nevezni – dühöngött Margo.

– Nem lehet egy hétméteres árbocot beállítani egy lavórszerűségbe és azt várni, hogy állva maradjon – vélte Larry.

– Ha olyan borzasztó okos vagy, miért nem csináltad te meg a csónakot?

- Nem engem kértek rá... Egyébként azt hiszed, hogy szakértő vagy, de kétlem, hogy alkalmaznának a Clyde-parti hajógyárakban.
- Nagyon mulatságos! Könnyű becsmérelni... csak mert az a hülye...
- Ne nevezd hülyének... Hogy mered annak nevezni?
- Jó, jó, ne veszekedjete, drágáim – békített mama.
- Larry olyan fene fölényes...
- Hála istennek, felmerült! – mondta Margo, mintha hó imája teljesült volna, mikor a lucskos és prüszkölő Peter felbukkant a vízből.

Kisegítettük, Margo pedig fölrohant vele a házba, hogy megszártsa az öltönyét, mielőtt a vendégség megkezdődne. Mi, többiek, követtük őket, még mindig vitatkozva. Leslie, Larry bírálatán felbőszülve, fürdőnadrágot húzott, felszerelte magát egy nagy hajóépítési kézikönyvvel meg egy mérőléccel, és lement, hogy kiemelje a csónakot. A délelőtt folyamán egyre több darabot fűrészelt le az árbocról, míg a csónak végre megült a vízen. De addigra az árboc már csak egy méter magas volt. Leslie nagyon bosszankodott, de megígérte, hogy új árbocot készít, amint kidolgozza a pontos méreteket. A Buci-Bigyót kikötötte a stéghez, s ott libegett teljes szépségében, mint egy igen tarka, túlhizlalt, farkatlan macska.

Spiro megjött kora délután egy magas, idősecske férfival, aki úgy festett, mint valami nagykövet. Ez, magyarázta Spiro, a görög király egykori inasa, akit sikerült rábeszélnie, hogy jöjjön elő visszavonultságából, és segítse a vendégségnél. Spiro ezek után mindenkit kizavart a konyhából, és bezárkózott az inassal. Megkerültem a házat, és belestem a konyhaablakon. Láttam, hogy az inas ingujjban poharakat törülget, míg Spiro morcos, gondterhelt képpel, magában dűnnyögve nekiesett egy nagy halom zöldségnek. Időnként a falhoz kacsázott, és erőteljes fűjással rubinvörösre izzította a parázssal telt hét faszénszerpenyőt.

Theodore érkezett meg elsőnek. Legjobb ruhájában, makulátlanul ült egy konflisban, cipője ragyogott, és a nagy esemény tiszteletére otthon hagyta gyűjtőfelszerelését. Egyik kezében sétabotját szorongatta, másikban egy csinosan átkötött csomagot. – Aha!... Igen... khm... gratulálok. Minden jót a születésnapjára... – mondta, megrázva kezemet. – Hoztam egy kis... khm... ajándékot... a nagy nap emlékére.

Felnyitottam a csomagot, és boldogan fedeztem fel benne egy vastag kötetet: *Élet a tavakban és folyóvizekben*.

– Úgy gondoltam, hasznos... khm... darabja lesz a könyvtárának – mondta Theodore lábujjain billegve. – Igen érdekes dolgok vannak benne a... khm... az egész édesvízi állatvilágról.

Egymás után érkeztek a vendégek, a villa előtt kocsik és taxik tömege gyűlt össze. A nagy nappali és az ebédlő tele volt beszélgető, vitatkozó, nevetgélő emberekkel. Az inas (aki mama legnagyobb megdöbbenésére frakkot öltött) fűgén siklott a tömegben, mint egy koros pingvin, és oly királyi méltósággal kínálta az italt és ételt, hogy több vendég azt gondolta, talán nem is valódi inas, hanem valami mókás rokon vendég. Kint a konyhában Spiro

mérhetetlenül sok bort ivott, miközben ide-oda lépkedett a lábasok és fazekak között, mord képe vöröslött a tűz melegétől, és mély hangján bömbölve énekelt. A levegő súlyos volt a fűszerek és a fokhagyma illatától, és Lugarecia szokatlan gyorsasággal bicegett ki-be a konyha és a nappali között. Néha sikerült egy-egy szerencsétlen vendéget a sarokba szorítania, és akkor, egy tál ételt az orra alá dugva, előadta kínszenvedéseit a fogorvosnál, roppant élethűen és visszataszítóan utánozva, milyen recsenéssel fordult ki a zápfoga alapjaiból, és nagyra tátotta a száját, hogy megmutassa áldozatainak a foghúzás után maradt szörnyű pusztulást.

Egyre több vendég, egyre több ajándék érkezett. A legtöbb az én szempontomból teljesen hasznavehetetlen volt, mert nem lehetett természettudományos munka céljaira felhasználni. Véleményem szerint a legjobb ajándék két kölyökkutya volt, melyeket egy közelben lakó ismerős parasztcsaládtól kaptam. Az egyik kölyök májszínű és fehér volt vastag, vöröses szemöldökkel, a másik szénfekete, ugyancsak vastag, vörös szemöldökkel. Mivel ajándék volt, a család természetesen kénytelen volt befogadni őket. Roger gyanakvással és érdeklődéssel szemlélte a jövevényeket, ezért bevitettem mindhármukat az ebédlőbe, hogy közelebbről megismerkedjenek. Egy nagy tányér finom falatot raktam eléjük, és rájuk csuktam az ajtót. Az eredmény nem egészen az volt, amit vártam. Amikor a vendégáradat már akkorára duzzadt, hogy ki kellett tárnunk az ajtókat, és be kellett mindenkit tessékelní az ebédlőbe, Roger aggodalmas képpel ült a padlón, a kölykök ott ugráltak körülötte, és a szoba dekorációja nem hagyott kétséget afelől, hogy a két jövevény ugyancsak jóllakott. Larry azt ajánlotta, hogy nevezzem őket Csurinak és Búdinek, és bár mama undorral tiltakozott, a név rajtuk ragadt.

Még mindig jöttek a vendégek, a nappali után elárasztották az ebédlőt, a csukott erkélyeket és a verandát. Néhányan, bár előbb unalomtól tartottak, oly jól mulattak, hogy hívták kocsijukat, hazamentek, és egész családjukat elhozták. Folyt a bor, a levegő kékllett a cigarettafüsttől, a gekkók elő se mertek jönni a mennyezet repedéseiből a nagy lárma és nevetés miatt. A szoba egyik sarkában Theodore merészen ledobta kabátját, és a *kalamatianó*-t járta Leslie-vel és több felpezsdült vendéggel, lábuk dobbant és döngött a padlón, akkorákat ugrottak és toppantottak. Az inas alighanem kicsit többet ivott a kelleténél, mert úgy elragadta a nemzeti tánc látványa, hogy letette a tálcát, csatlakozott a táncolókhöz, és korát meghazudtolva, oly erőteljesen ugrott és dobbantott, mint bárki más, miközben frakkjának szárnyai csak úgy röpködtek. Mama kissé szórakozottan és erőltetetten mosolygott, mert be volt ékelve az angol pap és a belga konzul közé. Az előbbi növekvő rosszallással szemlélte a dáridót, az utóbbi bajuszát pödörgetve csevegett mama fülébe. Spiro bejött a konyhából az inast keresni, és azonnal csatlakozott a kalamatianóhoz. Léggömbök szálltak a szobákban, nekiütődtek a táncosok lábának, és nagy pukkanással robbantak széjjel. Larry azon fáradozott a verandán, hogy néhány görögöt finom angol bökversekre tanítson. Csurí és Búdi aludni tért valakinek a kalapjában. Dr. Androukhelli is megérkezett, és elnézést kért mamától a késésért.

– A feleségem miatt késtem, éppen most született kisbabája – mondta büszkén.

– Ó, gratulálok, doktor úr – mondta mama –, igrünk az egészségére.

Spiro a tánctól kimerülten ült a közeli díványon, és legyezgette magát.

– Micsodát? – ordított Androukhellire, dühösen összerántva szemöldökét. – Már megint van babátsz?

– Igen, Spiro, fiú! – mondta Androukhelli ragyogva.

– Most hány van? – kérdezte Spiro.

– Hat, csak hat – mondta Androukhelli meglepetten. – Miért?

– Szégyellhetsz magukat – mondta Spiro undorral. – Hat!... Fenék!... Szaporodnak, mint a macskák és kutyák!

– De hát én szeretem a gyerekeket – tiltakozott Androukhelli.

– Amikor én nőülsz, kérdeztem feleségem, hányat akarsz? – mondta Spiro harsányan. – Azt mondta, kettőt, csináltam kettőt, azután bevarrattam. Hat gyerek... Istenre, az embernek kifordulsz a gyomra! Mint a macskák és kutyák!

Ez volt az a pillanat, amikor az angol pap kijelentette, hogy sajnos indulnia kell, holnap nehéz napja lesz. Mama meg én kikísértük. Mire visszatértünk, Spiro és Androukhelli már beállt a táncolók közé.

A tengeren már hajnal derengett, és rózsásra pirult a keleti látóhatár, mire ásítózva füleltünk a kapuban az utolsó kocsi elhaló zörgésére. Lefeküdtem az ágyba, Rogerral a lábamnál, és mindenik oldalamon egy-egy kutyakölyökkel; Odüsszeusz felfújva ült a függönyrúdon. Kibámultam az ablakon az égre, néztem, hogy terjed a rózsás szín az olajfák csúcsán, és oltja ki sorra a csillagokat. Úgy gondoltam, hogy, mindent összevetve, rendkívül sikerült születésnap ünnepség volt.

Másnap már kora reggel összecsomagoltam gyűjtőfelszerelésemet és némi ennivalót, és Roger, Csurri meg Büdi társaságában útnak indultam a Buci-Bigyón. A tenger csöndes volt, a nap enciánkék égből tűzött le, és épp csak gyenge kis szellő fújdogált; tökéletes nap volt! A Buci-Bigyó lassan és méltóságteljesen dülöngélt a part mellett. Roger mint őrszem elöl ült, Csurri és Büdi a csónak egyik oldalától a másikhoz rohangált, verekedtek, kihajoltak, hogy megizleljék a tengert, és általában százalmas szárazföldi patkány módjára viselkedtek.

Micsoda boldogság egy saját csónak! Az ember élvezi erejét, mikor meghúzza az evezőt, és a csónak előrelelendül, a víz szisszenve suhog, mintha selymet vágna valaki. A nap jólesően melegítette a hátamat, a tenger tükrén ezer színben szikrázott a napfény. Micsoda izgalmas dolog volt a nádbozótos zátonyok, útvesztők között kanyarogni, melyek közvetlenül a víz felszíne alatt izzottak! Még a tenyeremen púposodó vízhólyagokat is örömmel néztem, pedig merevvé és ügyetlenné tették kezemet.

Sok napot töltöttem a Buci-Bigyón utazva, és sok kalandot éltem át, de egyik se volt az első úthoz fogható. A tenger kékebbnek, üdébbnek, átlátszóbbnak tűnt, a rejtett szigetek napsütöttebbnek és elbűvölőbbnek, mint valaha, és úgy tetszett, mintha a tenger összes élőlényei találkát adtak volna egymásnak a kis öblökben, hogy engem és új csónakomat üdvözöljenek. Vagy harminc méterre egy kis szigettől behúztam az evezőket, és előremásztam a hajó orrába, lefeküdtem Roger mellé, és lebámultam a kristálytisza víz mélyére a tengerfenékre, míg a Buci-Bigyó oly békésen lebegve sodródott a part felé, mint egy tömzsi celluloid játék kacsza. A csónak galamb alakú árnyéka lassan siklott a víz fenekén, és alatta feltűnt a vízi élet sokszínű, örökké mozgó szőnyege.

Az ezüstös homokban kagylók álltak egyenesen, kis fürtökben, tátott szájjal. Néha felbukkant a kagyló szaruajkai között egy csöpp, elefántcsontszínű borsórák, egy törékeny, lágy páncélú, elkorcsosult teremtmény, amely élődsi életet élt a nagy kagyló barázdált falai között. Érdekes dolog volt a kagylótelepen riadót rendezni: egy csoport fölé eveztem, és mikor pontosan alattam voltak, és rám tátották szájukat, óvatosan lenyújtottam a lepkehálóm nyelét, és megkoppintottam az egyik kagylót. Abban a pillanatban becsapódott, a mozgás kis, fehér homokörvényt kavart fel, mint valami forgószelel. Ahogy a kagyló vészjelének áramai szétterjedtek a vízben, a telep többi lakója is megérezte. Egy pillanat múlva jobbra, balra, mindenütt becsapták kapujukat, és a víz megtelt apró homokörvényekkel, melyek kavargtak és pörögtek a kagylók körül, azután ezüstös porként visszahulltak a vízfenékre.

A kagylók között ott voltak a serpulák, szép, tollas szirmok, melyek örökké körbe-körbe mozogtak, egy hosszú, vastag, szürkés cső végébe tűzve. A mozgó, narancsszín-arany és kék szirmok sehogy sem illettek ezekre az otromba szarakra: mintha orchideák nyílnának egy gomba tönkjén. A serpuláknak is volt riasztóberendezésük, sokkal érzékenyebb, mint a kagylóknak. A háló nyele még csak három centiméterre volt a fénylő szirmok örvényétől, máris hirtelen égnek meredtek, azután becsukódtak, és fejjel lefelé eltűntek a szarakban, nem látszott belőlük más, mint a homokba dugott öntözőcső-darabkákhöz hasonló tönkök.

Azokon a zátonyokon volt legnagyobb a nyüzsgés, melyek csak néhány centiméternyire voltak víz alatt, és apály idején kiemelkedtek. A lyukakból puffadt képű, nyálkás halak bámultak rám, vastag, néger ajkukon szemtelen kifejezés ült, és felém libegtették uszonyukat. Az árnyas hasadékokban a hínárok között a tengeri sünök gyűltek halmazokba, mint fényes, barna vadgesztenyék, tüskéik lassan mozogtak, mint az iránytű mutatói, az esetleges veszély irányába. Körülöttük anemónák tapadtak a sziklára, vaskos és csillogó karjukat ernyedte és keletiesnek tűnő táncra lendítették, hogy elkapják az arra sikló, üvegszerű, átlátszó, csöpp rákokat. A víz alatti, sötét barlangokban turkálva, találtam egyszer egy polipbébit, mely úgy ült a sziklán, mint egy Medúza-fő, piszkosbarnára pirult, és mély szomorúsággal bámult rám fejének kopasz kupolája alól. Amint újra megmozdultam, kis, fekete tintaviharfelhőt köpött ki, mely lebegett és hömpölygött a tiszta vízben, míg a polip elsiklott mögötte, átlövellt a vízen, karjait maga mögött libegtette, mint egy lobogókkal díszített léggömb. Voltak ott rákok is a zátony tetején: hájasak, zöldek és fényesek, úgy képzeltem, ollójukat barátságosan lengetik felém. Alattuk, lent a tenger hínáros ágyában a tengeri pókok járkáltak furcsa, szállás végű páncéljukban, hosszú, vékony lábukon. Mindenik más ruhát viselt: hínárt, szivacsot vagy néha egy anemónát, amit gondosan a hátukra ültettek. A zátonyokon a hínárcsomók között százával nyüzsgtek a homokos vízfenéken a csinosan kék, ezüst, szürke és vörös színben csíkozott és pöttyözött kúpcsigák. Alóluk remeterákok bámultak kifelé bíborszínű, meglehetősen méltatlankodó képpel. Ide-oda vonultak idéetlen kis karavánokban, egymásba ütköztek, tereferéltek a hínárok között, vagy fűrgén siklottak el a homokon a kagylók és legyezőkorallok csoportjai között.

A nap leszállt, palaszürke árnyék terjengett már az öböl vizén meg a sziklák düledező várain. Lassan eveztem hazafelé Buci-Bigyón, az evezők lágyan csikorogtak. Csurri meg Búdi a naptól és a tengeri levegőtől kimerülten aludtak, mancsuk meg-megrándult, vörös szemöldökük mozgott, ahogy végtelen zátonyokon álomrákokra vadásztak. Roger ült az üvegek és kémcsövek között, melyekben csöpp halak libegtek, anemónák integettek karjaikkal, és tengeri pókok kopogtatták üvegbörtönük falát finom ollójukkal. Roger csak ült,

és belebámult az üvegekbe, fülét hegyezte, néha rám pillantott, kurtán megcsóválta a farkát, mielőtt újra elmerült volna tanulmányaiiba. Roger élénken érdeklődött a tengeri állatvilág iránt. Az olajfák mögött izzott a nap, mint a rézpénz, a tenger arany és ezüst csíkos volt, mikor a Buci-Bigyó gömbölyű hátsó fele gyengéden a stéghez koccant. Éhes, szomjas és fáradt voltam, fejem zúgott a színektől és formáktól, lassan cipeltem föl a domboldalon álló villába értékes leleteimet; a három kutya ásítva és nyújtózkodva jött utánam.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Tél, szalonkákkal

Nyár végére legnagyobb boldogságomra megint tanító nélkül maradtam. Mama felfedezte, hogy Margo és Peter – ahogy finoman kifejezte – „túlságosan kedvelik egymást”. A család egyhangúlag helytelenítette, hogy Peterrel házasság révén rokonságba kerüljünk, valamit tehát nyilván tenni kellett. Leslie mindössze egy javaslattal járult a kérdés megoldásához, mégpedig azzal, hogy le kell löni Petert, de ezt valamilyen okból csak nagy nevetéssel fogadták. Szerintem ragyogó ötlet volt, de én kisebbségben maradtam. Larry azt ajánlotta, küldjék a boldog párt egy hónapra Athénba, hogy, mint mondotta, szervezetük kiélhesse magát. Ezt a tervet mama mint erkölcstelen elutasította. Mama végül is felmondott Peternek, aki hirtelen és lopva távozott, és ránk maradt a tragikus, könnyben úszó és vadul tiltakozó Margo, aki a legelomlóbb, leggyászosabb ruháit öltötte fel ez alkalomból, és nagyszerűen játszotta szerepét. Mama nyugtatgatta, és gyengéd közhelyeket mondott, Larry előadásokat tartott Margonak a szabad szerelemről, Leslie pedig, csak ő tudta, miért, elhatározta, hogy a sértett fivér szerepét fogja játszani: időnkint megjelent revolverét szorongatva, és fenyegetőzött, hogy lelövi Petert, mint egy kutyát, ha be meri tenni lábát a házba. Margo ezenkívül, hatásosan ömlő könnyekkel arcán, tragikus taglejtések közepette közölte velünk, hogy élete kettétört. Spiro, aki, mint általában mindenki, imádta a drámai helyzeteket, azzal töltötte idejét, hogy részvéteből együtt sírt Margóval, és közben több barátját örködni küldte a kikötőbe, hogy figyeljék, nem kísérli-e meg Peter a visszatérést a szigetre. Mindnyájan remekül szórakoztunk. Az ügy már éppen készült természetes halállal kimúlni, és Margónak már sikerült sírás nélkül elköltenie egy egész ebédet, mikor levelet kapott Peterrel, melyben megígérte, hogy visszajön érte. Margót megrémítette a gondolat, és megmutatta a levelet mamának. A család megint szenvedéllyel vetette magát a bohózatba. Spiro megkettőzte az őrséget a kikötőben, Leslie megolajozta fegyvereit, és a ház elejére tűzött nagy keménypapír alakra lövöldözött célba. Larry hol arra buzdította Margót, hogy parasztlánynak álcázva szökjön Peter karjaiba, hol szidta, hogy úgy viselkedik, mint a ledér Camilla. Margo sértetten bezárkózott a padlásszobába, és nem engedett be mást, csak engem, mert én voltam a család egyetlen tagja, aki nem foglalt állást az ügyben. Ott feküdt, könnyeit bőségesen ontva, és Tennyson-t olvasott. Néha megszakította az olvasást, és változatlan étvággal fogyasztotta el a bőséges ebédet, amit tálcán vittem föl neki.

Margo egy hétig maradt bezárkózva a padlásszobában. Olyan esemény kényszerítette lejönni, ami méltó csúcspontja volt az egész ügynek. Leslie felfedezte, hogy több apró tárgy eltűnt a Tengeri Tehénről, és a halászokra gyanakodott, akik éjjel eleveznek a stég mellett. Elhatározta, hogy ellátja a tolvajok baját. Ezért három hosszú csövű puskát erősített hálósobája ablakára, melyek a dombtól lefelé a stégre céloztak. Egy leleményes madzagrendszerrel el tudta sütni egyik csövet a másik után anélkül, hogy az ágyából ki kellett volna kelnie. A cél persze messze volt, hogy kárt tehessen valakiben, de úgy képzelte, hogy a golyók füttyülése az olajfalevelek között és a becsapódások loccsanása a tengerben alkalmas riasztóeszköz lesz. Annyira elragadta ragyogó ötlete, hogy senkinek sem említette a riasztószerkezet felszerelését.

Mindnyájan visszavonultunk szobánkba, és különböző dolgokkal foglalatostkodtunk. A ház csendes volt. Kintől a tücskök halk pirregése hallatszott a forró éjszakai levegőben. Hirtelen egy sorozat eget verő dörrenés rázta meg a házat, és ugatásra készítette az összes kutyákat a földszinten. Kirohantam a lépcsőházba, ahol teljes zűrzavar uralkodott. A kutyák fölvtágtattak a lépcsőn, hogy részt vehessenek a felfordulásban, és izgatottan ugráltak és ugattak. Mama feldúltan és rémülten rohant ki hálósobájából terjedelmes hálóingében: attól tartott, hogy Margo öngyilkos lett. Larry haragosan robbant ki a szobájából megállapítani, hol ég a ház, Margo pedig azt hitte, hogy Peter visszajött érte, és Leslie legyilkolta: a padlásszoba ajtaját markolászta, és teli torokból sikított.

– Valami ostobaságot csinált az a lány... valami ostobaságot csinált... – visított mama, kétségbeesetten hadakozva Csurival és Bűdivel, akik úgy gondolták, hogy vidám éjszakai dáridó zajlik körülöttük, elkapták mama hálóingének csücskét, és vadul morogva cibálták ide-oda.

– Ez már mégis sok... még aludni se hagyják az embert... ez a család megőrjíti!... – bömbölt Larry.

– Ne bántsátok... hagyjátok... gyávák! – sikított Margo könnybe fúló hangon, miközben kétségbeesetten kaparászott, hogy kinyissa a padlásszoba ajtaját.

– Csak tolvajok... nyugalom... csak tolvajok!... – üvöltött Leslie, kinyitva hálósobája ajtaját.

– Még él!... Még él!... Vigyétek innen ezeket a kutyákat!

– Vadállatok... hogy mertétek lelőni?... Engedjétek ki, engedjétek ki!

– Mit vacakoltok, csak tolvajok...

– Egész nap csak állatok és robbanások! És akkor még az éjszaka kellős közepén egy ilyen rohadt dízössztűz!... Ami sok, az sok!

Mama végre fölvergődött a padlásszobához, Csurit és Bűdit éjjeli öltözékének szegélyénél fogva maga után vonszolva, és sápadtan, remegve felrántotta az ajtót. Margót ugyancsak sápadtan és remegve találta. Hosszas zűrzavar után kisütöttük, mi történt, meg hogy ki mire gondolt. Mama az ijedségtől reszketve, szigorúan lehordta Leslie-t.

– Nem szabad ilyesmit csinálnod, drágám – magyarázta. – Ez igazán butaság. Ha elsütöd a puskáidat, legalább figyelmeztess bennünket előzőleg.

– Igen – mondta Larry keserűen –, egy kis figyelmeztetést adj le legalább. Kiáltsd, hogy „Jön a farkas!”, vagy ilyesmit.

– Nem tudom, hogyan lepjem meg a tolvajokat, ha előbb mindegyikötöket figyelmeztetnem kell – mondta Leslie sértődötten.

– Nem értem, miért kell bennünket is meglepni – mondta Larry.

– Szóval ezentúl csöngess, vagy adj valami jelt, drágám, de kérlek, ilyet ne csinálj máskor... egész furcsán érzem magamat – kérte mama.

De ez az esemény végre lehozta Margót a padlásról, ami mama szerint tiszta haszon volt.

Noha a családdal megint némi hűvös kapcsolatba került, Margo mégis jobban szerette magányban gyógyítgatni megtört szívét, és ezért mindennap eltűnt hosszabb időre a kutyák társaságában. Megvárta, amíg feltámadt a hirtelen, vad őszi sirokkó, és akkor úgy döntött, hogy magányának legjobban egy kis sziget felel meg a házzal szemközt fekvő öbölben. Egyik nap, amikor megint túláradt benne a magány utáni vágy, kikölcsönözte (engedélyem nélkül) a Buci-Bigyót, belerakta a kutyákat, és elindult a sziget felé, hogy napozzon és elmélkedjen a Szerelemről.

Uzsonnatájban sikerült tábori látcsövemmel felfedeznem, hova tűnt a csónakom és Margo. Haragosan és meglehetősen meggondolatlanul közöltem mamával Margo hollétét, és hangsúlyoztam, hogy nincs joga elvinni a csónakomat engedély nélkül. Ki épít nekem új csónakot, kérdeztem szemrehányóan, ha a Buci-Bigyó hajótörést szenved? A sirokkó már üvöltött a ház körül, mint egy farkascsoroda, és mama – először azt hittem, hogy a Buci-Bigyó sorsa fölötti kínzó aggodalom hatására – lihegve felrohant az emeletre, kihajolt a hálószoza ablakán, látcsövével végigkutatta az öblöt. Lugarecia is fölbicegett, zokogva és kezét tördelve, és mindkettőn egyik ablaktól a másikhoz futkostak, és remegve, rémülten kémlelték a tajtékfoltos öblöt. Mama mindenáron ki akart küldeni valakit Margo megmentésére, de nem volt kéznél senki. Így hát nem tehetett mást, csak kuporgott az ablaknál szemére szorított látcsövvel, míg Lugarecia imákat mormolt Szent Szpiridionhoz, és hosszú, bonyolult történeteket mesélt mamának a bácsikájáról, aki éppen ilyen sirokkó alkalmával fulladt a vízbe. Szerencsére mama Lugarecia elbeszélésének csak minden tizedik szavát értette.

Vége, úgy látszott, Margóban is derengeni kezdett, hogy jobb lesz hazafelé indulni, mielőtt a sirokkó tombolni kezd. Láttuk, hogy elindult a fák között lefelé a kötélén ugráló, hintázó Buci-Bigyóhoz. De Margo lassan és, mondhatni, furcsán haladt előre. Kétszer elesett, azután ötven méterre a csónaktól ért le a partra, és egy darabig körben járt, mintha keresné. Vége, Roger hívó ugatására végigbotladozott a parton, és megtalálta a csónakot. Azután nagy nehezen sikerült rábírnia Csurit és Bűdít a beszállásra. Szerettek csónakázni nyugodt időben, de még sohasem hajózáztak viharos tengeren, és nem volt kedvük éppen most kipróbálni. Margo elhelyezte Csurit a csónakban, és visszafordult, hogy elkapja Bűdít, de mire elcsípte, Csurit már partra ugrott. Így ment ez egy darabig. Vége sikerült a csónakba rakni mindkettőt, és maga is beugrott utánuk. Egy ideig erőlködve evezett, míg végre észrevette, hogy elfelejtette eloldani a csónakot.

Mama lélegzet-visszafojtva figyelte közeledését az öblön át. A Buci-Bigyó mélyen a vízbe süllyedt, és eltűnt szem elől. Ahányszor eltűnt egy-egy különösen nagy hullám mögött, mama megdermedt rémületében, s bizonyosra vette, hogy a csónak mindenestől elsüllyedt. Csakhogy a derék narancsszín-fehér pocak újból fölbukkant egy hullám taraján, és mama megint fellélegzett. Margo nagyon furesán irányította a csónakot, a Buci-Bigyó ide-oda kanyargott az öbölben, teljesen ötletszerűen, és időnkint orrával Albánia felé bukkant fel a hullámok közül. Margo egyszer-kétszer bizonytalanul fölállt, és körülmélt a látóhatáron, szemét árnyékolva, aztán visszaült, és megint evezni kezdett. Mikor a csónak, inkább véletlenül, mint szándékosan, hallótávolságra került, lerohantunk a stégre, és utasításokat ordítottunk a hullámok szisszenésébe és loccsanásába és a szél bömbölésébe. Kiabálásunkra Margo végre derekasan húzni kezdett a part irányába, és olyan erővel futott a stégnek, hogy majdnem a tengerbe döntötte mamát. A kutyák kimásztak, és fölmenekültek a dombon; láthatólag attól féltek, hogy újabb útra kényszerítik őket ugyanazzal a hajóskapitánnyal. Amikor partra segítettük Margót, felfedeztük, mi volt a szokatlan hajózás oka. Mikor kiért a szigetre, kifeküdt a napra, és mélyen elaludt. Csak a szél zúgása ébresztette föl. Három óra hosszat aludt a tűző napon, és a szeme úgy felduzzadt, bedagadt, hogy alig látott. A szél és a tajték még rontott a helyzeten, és mire partot ért, már jóformán nem is látott. Arcát olyan vörösre égette a nap, mint a nyers hús, szemhéja annyira megduzzadt, hogy Margo erősen hasonlított holmi gonosz mongol kalózra.

– Igazán, Margo, néha azt hiszem, nem vagy épeszű – mondta mama, hideg teával borogatva Margo szemét. – Csupa butaságot csinálsz.

– Ugyan, mama. Miért kell a dolgokat úgy felfújni – mondta Margo. – Ez bárkivel előfordulhatott volna.

De az esemény, úgy látszik, meggyógyította megtört szívét, mert nem sétált többé magányosan, és csónakba se merészkedett többé. Annyira normális lett, amennyire tőle tellett.

A tél szelíden érkezett a szigetre, mint mindig. Az ég még tiszta volt, a tenger kék és csöndes, a nap melegen sütött. De valami bizonytalanság volt a levegőben. Suttogtak, nevetgeltek egymás közt a mindenfelé nagy csomókban heverő arany- és bíborszín levelek, időnkint neki-nekilódultak, s tarka karikákként görögtek ide-oda a fák között. Mintha gyakorlatoztak volna, vagy készültek volna valamire, amit a fatörzsek köré gyülekezve izgatottan tárgyaltak zörgő hangjukon.

A madarak is kis csoportokba verődtek, felborzolták tollukat, és elgondolkodva csipogtak. A levegő tele volt várakozással, mintha nagy hallgatóság várná, hogy felhúzzák a függőnyt. Azután egyik reggel, mikor szétcsaptuk a zsalut, és lenéztünk az olajfákra, a kék öbölre és a szárazföld rozsdálló hegyeire, észrevettük, hogy megjött a tél, mert minden hegycsúcson foltos hósapka fehérlett. Most már óráról órára fokozódott a várakozó hangulat.

Néhány nap múlva kis fehér felhők kezdtek meg téli díszfelvonulásukat. Lágy, pufók, hosszúkás, lankadt, húsos vagy pelyhes, kicsiny fellegek csoportosultak az égen, a szél megterelte őket, mint valami rosszul összeválogatott birkanyájat. Eleinte meleg volt a szél, és szelíd hullámokban érkezett, átsuhant az olajfák között, a levelek megremegtek, és ezüstösre fordultak izgalmukban, meglóbálta a ciprusokat, hogy lágyan hajladoztak, és a halott falevelekkel víg, pezsgő táncocskákat járatott, de ez oly hirtelen maradt abba, ahogy kezdődött. Játékosan fölborzolta a szél a verebek hátán a tollat, hogy megborzongtak, és felfújták magukat, és oly váratlanul ugrott a sirályoknak, hogy meg kellett állniuk a levegőben

a szélnek feszített, fehér szárnyakkal. A zsaluk kezdtek csapkodni, és az ajtók remegtek keretükben. De a nap még sütött, a tenger békés volt, és a hegyek önelégülten, napbarnítottan feküdtek foltos hósipkájukban.

Vagy egy hétig csak játszott a szél a szigettel, megveregette, magában dúdolt a kopasz ágak között. Azután elcsendesült minden, néhány napig furcsa nyugalom volt, és akkor egyszerre, mikor legkevésbé várta volna az ember, visszatért a szél. De ez most már más szél volt, őrült, bömbölő, üvöltő szél, mely úgy csapott le a szigetre, mintha a tengerbe akarná sodorni. A kék ég eltűnt, finom, szürke felhőruha borult a szigetre, a tenger sötétkékké lett, szinte fekete és tajtékos. A ciprusok mint sötét ingák lengedeztek ide-oda az ég háttéré előtt, az olajfák (melyek nyáron oly meredek voltak, oly némák és boszorkányszerűek) most elkapták a szél elmebáját, és csikorogva hajladoztak torz, rostos törzsükön, levelük sziszegve fordult zöldből gyöngyházezüstbe. Erről suttoztak a holt levelek, ezt gyakorolták: most ujjongva emelkedtek a levegőbe, és táncoltak pörögve, forogva, lebukva és csapongva, majd lehullottak kimerülten, ha a szél meguntta őket, és odébbállt. A szelet eső követte, de meleg eső, melyben élvezet volt sétálni. Nagy, kövér cseppek hullottak, kopogtak a zsalukon, doboltak a szőlőleveleken, és dallamosan gurguláztak az ereszcatornában. Fent az albán hegyekben felduzzadtak a folyók, és fehér fogukat mutatták, ahogy vicsorogva rohantak a tenger felé; partjukat tépték, sodorták a nyári szemetet, ágakat, fahasábokat, fűcsomókat, és kiokádták az öbölbe, úgyhogy a kék vízben nagy, tekergő erekben úszkált a lebegő sár és hulladék. Ezek az erek fokozatosan szétrepedtek, a tenger kékből sárgásbarnára váltott, azután a szél felhasogatta a víztükröt, hatalmas hullámokba tornyozta a vizet. A hullámok mint nagy, homokszínű, fehér sörényű oroszlánok előrelopakodtak, és nekiugrottak a partnak.

Ez volt a vadászydény. A szárazföldön, a nagy Butrinto-tó peremén csilingelő jégréteg húzódott, a befagyott tó jegén rajokban ültek a vadkacsák. Az esőtől nyirkos és görgeteges, barna dombokon nyulak, özek és vaddisznók gyülekeztek a bozótban, és addig rugdalták és harapdálták a fagyos földet, mígnem sikerült kiásniuk a gumókat és gyökereket. A szigeten a pocsolyáknál és tavacsáknál húztak a szalonkák, a kásás földet turkálták hosszú, ruganyos csőrükkel, és nyílvessző módjára süvítettek, mikor felrebbentek a lábunk előtt. Az olajfaligetekben a mirtuszok között kövér, idéetlen erdei szalonkák bujkáltak, és felriadva rettentő szárnyberregéssel menekültek, mint szélfűjt őszi levélcsofók.

Leslie természetesen elemében volt ilyenkor. Egy csapat hasonlóan szenvedélyes társsal kéthetenként átrándult a szárazföldre, és hazatérve nagy, sörtés szőrű vadkantetemet, vérfoltos nyulakat és színjátészó vadkacsa hullákkal telt kosarat cipelt magával. Pizkosan, borotvátlanul, erős fegyverolajszagot árasztva adta elő vadászkalandjait. Szeme izzott, mikor a szobában fel-alá járkálva bemutatta, hol és hogyan állt, hol és miképpen tört ki a vadkan, és utánozta a hegyek között zengő és morajló puskadurranást, a golyó csattanását és a vadkan bukfencező zuhanását a hangába. Oly élénken írt le mindent, hogy úgy éreztük, mindnyájan jelen voltunk a vadászon. Hol vadkan volt, szaglászta a szelet, szorongva mozgolódott a nádasban, borzolódó szemöldöke alól meresztgette a szemét, hallgatta a hajtók és kutyák lármáját, hol hajtó volt, óvatosan lopakodott a derékig érő bozótban, ide-oda tekingetett, furcsa, bugyborékoló kiáltásokkal igyekezett a vadat kihajtani a vackából. Amikor azután kitört és horkanva megindult a vadkan, vállához kapta a képzelte fegyvert, és lőtt: a golyó élethűen kattant, a vadkan földobta magát a szoba sarkában, és holtan rogyott a földre.

Mama nem sokat törődött Leslie vadászkirándulásaival, amíg az első vadkant haza nem hozta. Miután szemügyre vette a súlyos, izmos tetemet, az éles agyarakat, melyek vigyorgásra emelték felső ajkát, kissé elakadt a lélegzete.

- Jó isten! Nem gondoltam, hogy ekkora – mondta. – Remélem, drágám, vigyázol magadra.
- Nem kell félni! – felelte Leslie. – Csak akkor veszélyes, ha közvetlenül a lábad előtt tör ki; akkor viszont hajszálon múlik a dolog, mert ha elvéted a lövést, neked ugrik.
- Nagyon veszélyes – állapította meg mama. – Nem gondoltam, hogy ilyen nagy... egy ekkora bestia még megsebesíthet vagy megölhet, drágám!
- Ugyan, ugyan, mama. Nincs semmi veszély, csak akkor, ha közvetlenül az ember lába előtt tör ki.
- Nem értem, miért lenne akkor veszélyes? – szólt közbe Larry.
- Miért ne lenne? – kérdezte Leslie.
- Nos, ha megtámad, és te elhibázod a lövést, miért nem ugrod át?
- Ne nevettesd ki magad! – mondta Leslie vigyorogva. – Ezek akkora dögök, vállmagasságuk egy méter, és pokoli gyorsak. Az embernek nincs ideje átugrani őket.
- Nem látom be, miért ne volna – mondta Larry. – Végtére nem lehet nehezebb, mint egy széket átugorni. De ha nem tudod átugorni, miért nem lépsz át rajta?
- Ne beszélj hülyeségeket, Larry! Sohase láttad, hogy ezek hogy mozognak. Teljesen lehetetlen volna átlépni vagy átugrani őket!
- Az a baj az ilyen vadászó pasasokkal, hogy semmi képzelőerő nincs bennük – jegyezte meg Larry bírálóan. – Nagyszerű ötleteket adok neked, csak ki kellene próbálnod. De nem, te első hallásra elutasítod.
- Jó, hát gyere velem a következő vadászatra, és mutasd be, hogy kell csinálni – ajánlotta Leslie.
- Én nem állítom, hogy a tettek szőrös mellű embere vagyok – mondta Larry szigorúan –, az én területem a gondolatok világa, pontosabban az agymunkáé. Én rendelkezésemre bocsátom az agyamat, hogy terveket és cselfogásokat gondoljon ki, melyeket te, az izomember, kivitelezhetsz.
- Helyes. Hát *ezt* nem fogom kivitelezni – szögezte le Leslie mély meggyőződéssel.
- Nagyon vakmerően hangzik – mondta mama. – Ne csinálj csacsiságokat, drágám. Larry, te meg ne ültess ilyen veszélyes gondolatokat a fejébe.

Larry mindig ontotta az ötleteket olyan dolgokban, melyekről fogalma sem volt. Engem is ellátott jó tanáccsal természettudományi kutatásaimhoz, Margónak öltözködési tanácsokat adott, mamát kioktatta, mint kezelje családját, és mit tegyen, ha túllépte hitelkeretét a bankban. Leslie-t löni tanította. Tudta, hogy teljes biztonságban van, mert egyikünk sem fog visszavágni és tanácsot adni, hogyan lehet legjobban írni. Ha a család bármelyik tagjának problémája volt, mindig Larry tudta a legjobb megoldást, ha bárki valamilyen teljesítménnyel büszkélkedett, Larry nem értette, miért kell a dolognak akkora feneket keríteni – a dolog

teljesen egyszerű, ha az ember az eszét használja. Ennek a fölényes magatartásnak volt köszönhető, hogy fölgyújtotta a villát.

Leslie éppen egyik szárazföldi kirándulásáról tért haza zsákmánnyal megrakva, és majd szétvetette a büszkeség. Mint mondotta, elsütötte első bal-jobb lövését. Részletes magyarázatra volt szükség, hogy megértsük teljesítményének egész nagyszerűségét: vadásznyelven a bal-jobb lövés annyit jelentett, hogy két állatot lőtt le gyors egymásutánban, előbb a puska bal csövével, azután a jobbal. A nagy, kőpadlós konyhában állt a faszéntüzek parazsának vörös fényében, és magyarázta, hogyan közeledett a vadkacsacsapat a téli alkonyban, szétszóródva az égen. Harsány szárnyuhogással elhúztak fölötte, és Leslie kiszemelte a vezérmadarat, lőtt, puskáját a második madárra fordította, újra lőtt káprázatos gyorsasággal, és mikor leengedte a füstölgő puskacsöveit, a két kacsza majdnem egyszerre csobbant a tóba.

A konyhában összegyűlt család megbűvölten hallgatta a szemléletes előadást. A széles deszkaasztal teli volt vaddal, mama és Margo egy pár kacsát kopasztott ebédre, én a különböző fajtákat vizsgáltam, és feljegyzéseket készítettem a naplómbe (mely egyre vérfoltosabb és tollasabb lett), Larry pedig egy széken ült ölében egy csinos döglött gácsérral, és fodros szárnyait simogatva figyelte Leslie-t, aki derékig merült a képzeletbeli mocsárba, és harmadszor mutatta be, miképpen vitte véghez bal-jobb lövését.

– Nagyon jól van, drágám – mondta mama, mikor Leslie negyedszer is leírta a jelenetet. – Igazán nehéz dolog lehetett.

– Nem értem, miért volna nehéz – jegyezte meg Larry. Leslie, aki éppen újra nekikészült, hogy leírja az egészet, elhallgatott, és rámeredt.

– Szóval nem érted? – kérdezte harciasan. – És mit tudsz róla egyáltalában? Három lépésről elhibáznál még egy olajfát is, nemhogy egy repülő madarat!

– Édes fiam, én nem akarok lebecsülni – közölte Larry legbosszantóbb és legkenetteljesebb hangján. – Csak nem értem, miért tartanak olyan nehezen megvalósíthatónak valamit, ami szerintem igen egyszerű feladat.

– Egyszerű? Ha némi tapasztalatod lenne a lövésben, nem mondanád, hogy egyszerű.

– Nem hinném, hogy tapasztalatra van szükség a lövéshez. Úgy érzem, csak nyugalom kell hozzá, és pontosan kell célozni.

– Ne hülyéskedj! – mondta Leslie undorodva. – Te mindent egyszerűnek tartasz, amit más csinál.

– Mért én rugalmasan gondolkodom – sóhajtott Larry. – Rendszerint mindenről kiderül, hogy nevetségesen egyszerű, ha az ember megpróbálja. Ezért nem bírom, ha olyan nagy feneket kerítesz valaminek, ami nem egyéb, mint közönséges mesterségbeli tudás.

– Nevetségesen egyszerű, ha az ember megpróbálja? – ismételte Leslie hitetlenül. – Én még eddig sohase láttam, hogy bármelyik ötletedet kipróbáltad volna.

– Ez aljas rágalom – csattant fel Larry ingerülten. – Én mindig hajlandó vagyok az ötleteim helyességét bebizonyítani.

– Rendben van, lássuk hát, hogy csinálsz egy bal-jobb lövést.

– Kérlek. Adj puskát, és szállítsd az áldozatokat, és én meg fogom mutatni, hogy semmilyen ügyességet sem igényel, csak találékony szellemre van szükség, mely képes a kérdés matematikai oldalát mérlegelni.

– Jó. Holnap megyünk szalonkázni a mocsárba. Ezúttal bemutatathatod a találékony szellemedet.

– Egyáltalán nem szeretek olyan madarakat gyilkolni, melyek láthatólag természettől nyomorékok – mondta Larry –, de mivel a becsületed forog kockán, úgy hiszem, fel kell áldoznom őket.

– Jó lesz, ha egyet eltalálsz – felelte Leslie elégedetten.

– Igazán, gyerekek, a legbutább dolgokon tudtok veszekedni – állapította meg mama bölcsen, a kacsatollakat törölgetve szemüvegéről.

– Teljesen egyetértek Lesszel – szolt közbe Margo váratlanul. – Larry túlságosan szeret másokat kioktatni, hogy mit hogyan csináljanak, és közben ő semmit sem csinál. Nem árt, ha kicsit megleckéztetik. Én úgy gondolom, Les nagyon ügyes volt, mikor két madarat ütött agyon egy kővel, vagy hogy is mondják.

Leslie úgy vélte, hogy Margo félreértette hőstettét, és az esemény újabb részletesebb leírásába fogott.

Egész éjjel esett, és mikor másnap reggel elindultunk, hogy szemtanúi legyünk Larry hőstettének, a talaj nedves és síkos volt a lábunk alatt, és oly dúsán illatozott, mint a szilvapuding. Az ünnepélyes alkalomra Larry hatalmas pulykatollat tűzött tweed-kalapjába, és úgy festett, mint valami rettentően méltóságteljes, tömzsi kis Robin Hood. A mocsárig, ahol a szalonkák gyülekeztek, egész úton csak panaszkodott mindenre. Hideg van, a talaj túlságosan csúszós, nem érti, Leslie miért nem hitt a szavában, mire való ez a nevetséges komédia; a puskája nehéz, talán nem is lesz mire löni, mert ilyen ronda időben csak az agyalágyult pingvin tartózkodik a szabadban. Hidegen és kérlelhetetlenül vezettük tovább a mocsárhoz, mintha nem is hallanánk érvelését és tiltakozását.

A mocsár valójában kis völgy ölében fekvő, tízholdnyi, lapos terület volt, melyet tavasszal és nyáron megműveltek. Télen parlagon hagyták, és csurig telt öntözőárkoktól szabdalt bambusz- és fűbozót nőtt rajta. Ezek a mocsárban összevissza kereszteződő árkok megnehezítették a vadászatot; legtöbbjük széles volt ahhoz, hogy átgorjuk, de átgázolni sem lehetett rajtuk, mert két méter folyékony iszap és másfél méter piszkos víz volt bennük. Itt-ott keskeny deszkapalló vezetett át rajta, legtöbbjük repedezett és korhadt, de csak a pallókon lehetett a mocsárban közlekedni. Az ember ideje vadászat közben azzal telt, hogy hol a vadat fürkészte, hol a legközelebbi hidat.

Alighogy átmentünk az első hidacskán, három szalonka rebbent föl a lábunk előtt, és elberregtek, röptükben ide-oda lendülve. Larry vállához kapta a fegyvert, és izgatottan megrántotta a ravaszt. A kakas kattant, de nem következett durranás.

– Azt hiszem, jó ötlet volna, ha megtöltenéd – szólt oda Leslie csöndes diadallal.

– Azt hittem, te megtöltötted – mondta Larry keserűen –, végtére is te vagy az a nagy fene fegyverszakértő. Ha nem mulasztottad volna el, most eltaláltam volna ezt a párt.

Megtöltötte a puskát, és lassan haladtunk tovább a bambuszok között. Előttünk egy szarkapár csörgött kajánul, ahányszor csak léptünk egyet. Larry fenyegetéseket és átkokat szórt rájuk, amiért elijeszti a vadat. De ők továbbra is előttünk röpködtek, hangosan csörögve, míg Larry teljesen kétségbe nem esett. Megállt egy hidacska fejénél, mely nagy darab, békés víz fölött rogyadozott.

– Nem csinálhatnánk valamit ezekkel a madarakkal? – kérdezte dühösen. – Mindent elriasztanak kilométeres körzetben.

– A szalonkát nem – mondta Leslie –, a szalonka ülve marad, míg az ember majdnem rálép.

– Azt hiszem, nem érdemes folytatni a vadászatot – vélte Larry. – Ez olyan, mintha rezesbanda vonulna előttünk.

Hóna alá dugta puskáját, és ingerülten rádobogott a hídra. Ekkor történt a baj. Éppen a nyöszörgő, rázkódó palló közepén járt, mikor két szalonka, mely a híd másik végénél lapított a magas fűben, kirobbant a fűből, és ég felé süvített. Larry izgalomban megfeledkezett meglehetősen kényes helyzetéről, vállához kapta puskáját, és vészesen egyensúlyozva a lengő pallón, elsütötte mindkét csövet. A puska eldőrdült és kirúgott, a szalonkák sértetlenül továbbrepültek, Larry pedig rémült ordítással hanyatt esett az öntözőcsatornába.

– Tartsd a puskát a fejed fölé!... Tartsd a fejed fölé! – üvöltött Leslie.

– Ne állj föl, mert elsüllyedsz – visított Margo. – Ülj nyugodtan.

De Larrynek, aki kitárt karokkal, hanyatt feküdt a vízben, egyetlen gondolata volt: mielőbb ki akart kerülni a vízből. Felült, és igyekezett lábra állni, miközben Leslie kétségbeesésére a puskacsövet használta támasztékul. Fölállt, a folyékony iszap megremegett és bugyborékol, a puska eltűnt a szemünk elől, és Larry csípőig merült.

– Nézd, mit művelsz a puskával! – ordította Leslie dühösen. – Eldugaszolod azokat a nyavalyás csöveket!

– Mégis mit képzelsz, mi a frászt csináljak? – horkant rá Larry. – Feküdjek és várjam, míg lemerülök? Add a kezedet, az isten szerelméért!

– Szedd ki a puskát – förmedt rá Leslie haragosan.

– Nem mentem ki a puskát, ha te nem mentesz ki engem! – üvöltött Larry. – A fene egyen meg, nem vagyok én főka... Húzz ki!

– Ha idenyújtod a puska végét, ki tudlak húzni, te hülye! – kiáltott Leslie. – Másképpen nem érlek el.

Larry vadul turkált a víz alatt a puska után, és félarasznit süllyedt, mire végre kiemelte fekete, bűdös iszappal bevonva.

– Istenem! Nézzétek! – jajgatott Leslie, az iszapot törölgetve a zsebkendőjével. – Nézzétek csak!

– Abbahagyod végre az óbégatást a miatt a nyavalyás fegyver miatt, és kihúzol innen?! – kérdezte Larry epésen. – Vagy azt akarod, hogy elsüllyedjek az iszapban, mint valami sportoló Shelley?

Leslie odanyújtotta a puskacső végét, és mind teljes erőből húztuk. Semmi eredmény nem mutatkozott, csupán Larry süllyedt valamivel mélyebbre, amikor kimerülten megpihentünk.

– Segítséget várok tőletek, nem pedig kegyelemdőfést – magyarázta Larry lihegve.

– Jaj, ne ugass, inkább próbálj te is kimászni – mondta Leslie.

– Mit gondolsz, eddig mit csináltam, az istenért? Legalább három helyen sérvet kaptam!

Végre, nagy erőlködés után, elnyújtott böffenés hallatszott az iszapból, Larry kicuppant a vízből, mi pedig fölhúztuk a partra.

Ott állt, bűdös fekete iszappal bevonva, mint egy olvasztókemence mellé került csokoládé szobor: mikor közelebb mentünk, úgy láttuk, mintha olvadna.

– Jól vagy? – kérdezte Margo.

Larry dühös pillantást vetett rá.

– Remekül – felelte gúnyosan –, egyszerűen remekül. Sohase mulattam jobban. Eltekintve egy kis tüdőgyulladástól, megrándult gerinctől és attól a tényről, hogy az egyik cipőm ötölnyi mélyben pihen, igazán nagyszerűen érzem magamat.

Hazafelé sántikálva átkokat szórt a fejünkre, és mire hazaértünk, már belelovalta magát, hogy az egész dolog előre kitervelt összeesküvés volt. Belépett a házba, és akkora barázdát vont maga után, mint a friss szántás, hogy mama felnyögött rémületében.

– Az istenért, mit csináltál, drágám?

– Mit csináltam? Mit gondolsz, mit csináltam? Löttem.

– De mitől lettél ilyen, drágám? Csuromvizes vagy. Beleestél valamibe?

– Igazán, mama, te meg Margo olyan éleslátók vagytok, hogy néha már csodálom, hogy bírjátok ki!

– Hiszen én csak kérdeztem, drágám – mondta mama.

– Nos, hát persze hogy beleestem valamibe. Miért, mit gondoltál, mit csináltam?

– Át kell öltöznöd, drágám, meg fogsz fázni.

– Köszönöm, majd elintézem magam – mondta Larry méltósággal. – Ma már eleget törtetek az életemre.

Minden segítséget visszautasított, kivett egy üveg pálinkát a kredencből, és visszavonult a szobájába, ahol utasításainak megfelelően Lugarecia alaposan befűtött a kandallóba. Larry beburkolózva ült az ágyban, tüsszögött, és pálinkát ivott. Ebédidőben leküldött még egy üvegért, és uzsonnaidőben már vidám danolása hallatszott, egy-egy óriási tüsszentéssel megszakítva. Vacsoratájon Lugarecia a harmadik üveggel sántikált föl a lépcsőn, és mama aggódni kezdett. Felküldte Margót, hogy nézzen Larry után. Hosszú csönd következett, aztán Larry átkozódó hangja volt hallható és Margo siránkozó rábeszélése. Mama gyanakodva föltappogott a lépcsőn, hogy lássa, mi történik. Mi Leslie-vel követtük.

Larry szobájában a tűz bömbölt a kandallóban, és ő maga el volt rejtve egy halom takaró alatt. Margo pohárral a kezében kétségbeesve állt az ágy mellett.

– Mi van vele? – kérdezte mama, és elszántan előrelépett. – Részeg – mondta Margo kétségbeesve. – Nem lehet belőle egy értelmes szót kiszedni. Keserűsót akartam vele itatni, hogy ne émelyegjen holnap, de hozzá se akar nyúlni. Bebújt a takarók alá, és azt mondja, hogy meg akarom mérgezni.

Mama kivette a poharat Margo kezéből, és az ágyhoz lépett.

– Na, gyerünk, Larry, ne bolondozz – kiáltott rá –, idd ki ezt, de azonnal!

Az ágytakarók fölemelkedtek, és Larry zilált feje fölmerült a mélyből. Együgyűen bámult mamára, és elgondolkodva pislogott.

– Ronda vénasszony vagy... pedig biztos vagyok benne, hogy már láttalak valahol... – jegyezte meg, és mielőtt mama magához térhetett volna e kijelentés után a megrázkódtatásból, mély álomba merült.

– Hát – közölte mama elképedve – úgy látszik, kicsit sokat ivott. Most legalább alszik. Legjobb, ha megrakjuk a tüzet, és itt hagyjuk. Reggelre jobban lesz.

Margo fedezte fel másnap, kora reggel, hogy egy csomó izzó fa kicsúszott a padlóra, és felgyújtotta az alatta levő gerendát. Hálóingben repülve jött le a lépcsőn, és izgalomtól fehéren rontott be mama szobájába.

– Ég a ház... kelj föl... kelj föl!... – üvöltötte színpadiasan.

Mama fűrgén kiugrott az ágyból.

– Keltsétek föl Gerryt... Keltsétek föl Gerryt!... – kiabálta, s isten tudja, miért, fel akarta ráncigálni a fűzőjét a hálóinge fölé.

– Ébredjetek... ébredjetek... tűz van... tűz van! – sikított Margo torkaszakadtából. Leslie meg én kirohantunk a folyosóra.

– Mi történt? – kérdezte Leslie.

– Tűz van! – visított a fülébe Margo. – Larry kigyulladt! Mama megjelent, és határozottan furcsán festett a hálóingére ferdén fölráncigált fűzőben.

– Larry kigyulladt? Gyorsan, menteni! – sikoltotta, és fölrohant a lépcsőn a padlásra, mi pedig utána. Larry szobája teli volt csípős füsttel, mely a padlódeszkák közül szivárgott. Larry maga békésen aludt. Mama az ágyhoz rohant, és erőteljesen megrázta Larryt.

– Ébredj, Larry, az istenért, ébredj föl!

– Mi baj? – kérdezte Larry, és álmosan fölült.

– Ég a szoba!

– Nem vagyok meglepve – jelentette ki Larry, és visszdólt a párnákra. – Szólj Lesnek, hogy oltsa el.

– Öntsetek rá valamit – kiabált Leslie –, hozzatok valamit, amit rá lehet önteni!

Margo az utasítás értelmében megragadta a félig telt pálinkásüveget, és szétlocsolta tartalmát a padlón. A tűz föllángolt, és vígan pattogott.

– Te hülye, ne pálinkát – üvöltött Leslie –, vizet... hozzatok vizet!

De Margót annyira megrázta tulajdon hozzájárulása a tűzáldozathoz, hogy sírva fakadt. Leslie káromkodva dohogott, lerántotta az ágyneműt a békésen heverő Larryről, és azzal igyekezett elfojtani a lángokat. Larry méltatlankodva fölült.

– Mi a frászt csináltok?

– Ég a szoba, drágám.

– Nem tudom, miért kell emiatt halálra fagynom, és miért kell a takarókat lerántani rólam. Igazán, nem értem, miért ez a zűrzavar. Nem nagy dolog egy tüzet eloltani!

– Jaj, fogd már be a szádat! – horkant rá Leslie, fel-alá ugrálva a takarókon.

– Soha életemben nem láttam ilyen begyulladt népséget, mint ti vagytok – mondta Larry. – Az a fontos, hogy az ember ne veszítse el a fejét. Les már eloltotta a nagyját, most Gerry majd hoz egy fejszét, mama meg Margo, ti vizet hoztok, és mindjárt el lesz az egész intézve.

Míg Larry ágyban fekvé irányította a hadműveleteket, sikerült végre feltépnünk a deszkákat, és eloltanunk a parázsló gerendát. Alighanem egész éjjel éghetett, mert a vastag olajfa gerenda félig elszenesedett.

Mikor Lugarecia megjelent, és kezdte eltakarítani a füstölgő takarókat, faszilánkokat, vizet és pálinkát, Larry sóhajtva hanyatlott párnáira.

– Na, tessék – mondta –, minden el van intézve zűrzavar és ijedelem nélkül. Fontos, hogy az ember el ne veszítse a fejét. Szeretném, ha valaki lenne szíves, és hozna nekem egy csésze teát. Rettenetesen fáj a fejem.

– Nem csodálom. Részeg voltál tegnap, mint a disznó – mondta Leslie.

– Ha nem tudsz különbséget tenni kimerültségből származó lázas állapot és részeg tobzódás között, akkor ne ócsárolj a jellememet – oktatta Larry.

– Hát attól a láztól mindenesetre alaposan másnapos lettél – jegyezte meg Margo.

– Nem vagyok másnapos – tiltakozott Larry méltósággal –, csak megviselt, hogy hajnalhasadtával fölébresztett egy csomó hisztériás ember, és magamnak kellett a válságot leküzdenem.

– Fene sokat küzdöttél az ágyban fekvé – horkant fel Leslie.

– Nem a cselekvés számít, hanem az agymunka, ami mögötte van: a gyors felfogás, a hidegvér, mikor mindenki elveszti a fejét. Ha én nem lennék, valószínűleg mind bennégtetek volna az ágyatokban.

Társalgás

Megjött a tavasz, és a sziget virágban pompázott. Csapkodó farkú, fehér báránykák ugráltak az olajfák között, és apró patájukkal széttaposták a sárga krókuszokat. Szamárbébi legelésztek görcsös, remegő lábukon állva az aszfodéloszok között. A pocsolyák, patakok és vizesárkok megteltek pöttyös, ide-oda cikázó békaporontyokkal, a teknősök félretolták levelekből és földből készült téli ágyneműjüket, és a télen megfakult, megkopott, első lepkék bágyadtan röpködtek a virágok között.

A friss, mámorító időben a család legtöbbet a verandán tartózkodott. Ott ettünk, aludtunk, olvastunk, vagy egyszerűen csak veszekedtünk. Itt gyűltünk össze hetenkint egyszer, hogy elolvassuk postánkat, melyet Spiro hozott ki nekünk. A posta legnagyobb része fegyverárjegyzék volt Leslie részére, divatlap Margónak és állatújságok az én számomra. Larry postája rendszerint könyvekből állt és hosszú levelekből íróktól, festőktől és zenészekről, írókról, festőkről és zenészekről. Mama postája rokoni levelekből állt, néhány magárjegyzékkel tarkítva. Böngésztük a postánkat, és időnkint odavetettünk egymásnak egy-

egy megjegyzést, felolvastunk egy-egy részletet, nem azért, mintha társas hajlamaink lettek volna (egyébként a család egyik tagja sem figyelt oda), hanem csak azért, mert a levelek és folyóiratok teljes zamatát csak úgy tudtuk élvezni, ha megosztottuk valakivel. Néha azonban előfordult, hogy valamelyik meglepő hír magára vonta a család figyelmét. Így történt például egy tavaszi napon, amikor az ég olyan volt, mint a kék üvegbúra, mi meg üldögéltünk a szőlő foltos árnyékában, és a postát faltuk.

– Ó, de csinos... nézd... organdi, puffos ujjakkal... azt hiszem, szebb volna bársonyból... vagy talán brokát felsőrész és húzott szoknya. Ó, ez is csinos.. .jól festene hosszú szárú, fehér kesztyűvel és valamilyen nyárias kalappal, nem?

Csend. Lugarecia halkán nyögött az ebédlőben, a papírok zörögtek. Roger hangosan ásított, Csurri meg Büdi követte példáját.

– Istenem! De gyönyörű!... Nézd csak... távesöves irányzék, önműködő závár... De gyönyörű!... Hm... százötven... nem is olyan drága, azt hiszem... Igazán megéri... Lássuk csak... kétesövű... fojtás... igen... Azt hiszem, tényleg kellene kicsit nehezebb, vadkacsára.

Roger hol egyik, hol másik fülét vakarta, fejét félrehajtva; mennyei boldogság ült a képén, és halkán nyüsztett a gyönyörűségtől. Csurri lefeküdt, és behunyta a szemét. Büdi legyet akart fogni, de nem sikerült, állkapcsai üresen csattantak össze, ahogy utánakapott.

– Ó, végre elfogadták Antoine egy versét! Igazi tehetség, csak ki tudja ásnia magából! Varlaine nyomdát nyit egy istállóban. Ph!... Korlátozott példányszámban kiadja saját műveit! Úristen! George Bullock arcképekkel kísérletezik... Mit szóltok, arcképekkel! Még egy gyertyatartót se tud lefesteni... Itt egy jó könyv, mama, el kellene olvasnod: Erzsébet-kori drámák... nagyszerű mű... kitűnő dolgok vannak benne.

Roger most a hátsó fertályában kutatott bolha után. Úgy használta metszőfogait, mint egy hajnyíró gépet, és szuszogva szaglászta magát. Csurri egész kicsit mozgatta a lábát és a farkát, vörös szemöldöke fel-le ugrált, úgy elcsodálkozott saját álmán. Büdi lefeküdt, és úgy tett, mintha aludna, de fél szemmel leste, mikor telepszik le a légy.

– Mabel néni Sussexba költözött. Azt írja, Henry letette az összes vizsgáit, és egy bankban fog dolgozni... vagyis, azt hiszem, hogy egy bankban, Mabelnek igazán szörnyű írása van, hiába dicsekszik mindig, hogy mennyibe került a neveltetése... Stephen bácsi lábát törte, mert létrára mászott... azt hinné az ember, van annyi esze, hogy nem mászik létrára az ő korában... nevetséges!... Tom megnősült... az egyik Garnet lányt vette el.

Mama mindig utolsónak hagyott egy vaskos levelet, mely nagy, határozott, gömbölyű betűkkel volt címezve, és Hermione néni folytatásos művének havi fejezetét tartalmazta. Levelei mindig méltatlankodó felzúdulást keltettek a családban, ezért félretettük postánkat, és odafigyeltünk, mikor mama megadó sóhajjal felbontotta a húszoldalas levelet, kényelembe helyezte magát, és olvasni kezdett.

– Azt írja, hogy az orvosok már nem sok reményt fűznek az életben maradásához...

– Az utóbbi negyven évben már semmi reményt sem fűztek hozzá, és még most is olyan erős, mint egy ökör – mondta Larry.

– Azt írja, mindig furcsállta egy kicsit, hogy csak úgy ukk-mukk-fukk elutaztunk Görögországba, de nagyon rossz telük volt, és úgy gondolja, talán bölcsen tettük, hogy ilyen gyógyhatású éghajlatot választottunk.

– Gyógyhatású! Micsoda kifejezés!

– Jézusom!... Nem, nem... jaj, istenem!

– Mi baj?

– Azt írja, ide akar jönni hozzánk... az orvosok meleg éghajlatot ajánlanak neki.

– Nem, tiltakozom! Nem tudnám elviselni! – kiáltott Larry talpra szökve. – Elég baj, hogy Lugarecia foghúsát kell minden reggel megtekintennem, még az kell, hogy Hermione néni itt haljon meg izenkint az orrunk előtt. Le kell mondanod, mama... írd meg neki, hogy nincs hely!

– De hát azt nem tehetem, drágám. Legutóbbi levelemben megírtam, milyen nagy villánk van.

– Hátha már elfelejtette – vélte Leslie reménykedve.

– Dehogyan, épp itt említi... hol is van... ó, igen, itt van:

„Mivel most módotokban van ilyen tágas lakásban élni, biztos vagyok benne, drága Louie, hogy nem sajnálsz egy kis kuckót egy öregasszonytól, akinek már nincs sok hátra az életéből.” Na, tessék, mit lehet itt tenni?

– Írni és közölni, hogy himlőjárvány dül errefelé. Mellékelhetsz egy fényképet Margo pattanásairól.

– Ne beszélj butaságokat, drágám. Egyébként megírtam neki, hogy milyen egészséges hely ez.

– Igazán lehetetlen vagy, mama! – kiáltott Larry haragosan. – Kellemes, nyugodt nyári munkára készültem néhány válogatott barát társaságában, és most megszáll bennünket ez a gonosz, öreg teve, akinek molyirtószaga van, és zsoltárokat énekel a klozetton.

– Igazán túlzol, drágám. Nem tudom, miért kell a klozettot emlegetni... sohasem hallottam, hogy zsoltárokat énekelt volna bárhol is.

– Pedig egyebet se tesz, mint zsoltárokat énekel... „Vezess, égi fény”, miközben mindenki sorba áll az ajtó előtt.

– Hát akkor ki kell találnunk valamit. Nem írhatom, hogy azért nem látjuk szívesen, mert zsoltárokat énekel.

– Miért nem?

– Ne légy értetlen, drágám. Végére is rokonunk!

- És ez miért érdekes? Miért kell nekünk körüludvarolni egy vén boszorkányt csak azért, mert rokonunk, mikor az egyetlen ésszerű cselekedet az volna, ha máglyán elégetnék?!
- Nem is olyan borzasztó – tiltakozott mama kevés meggyőződéssel.
- Drága anyám, valamennyi bolond rokonunk közül, akikkel meg vagyunk áldva, ő a legborzalmasabb. Hogy miért is érintkezel vele, ezt soha életemben nem tudtam megérteni!
- Hát a leveleire csak felelnem kell, nem?
- Miért? Rájuk kell írni, hogy: „Címzett elköltözött” és visszaküldeni.
- Azt nem tehetem, drágám; megismerné az írásomat – mondta mama bizonytalanul –, és egyébként is, ezt most már fölbontottam.
- Nem írhatná azt neki valamelyikünk, hogy beteg vagy? – ajánlotta Margo.
- Nagyszerű, azt fogjuk írni, hogy az orvosok lemondtak rólad – mondta Leslie.
- Én megírom a levelet – tette hozzá Larry örvendezve. – Veszek olyan csinos, fekete szegélyes borítékot... az valószínűsíti a dolgot.
- Szó sem lehet róla – jelentette ki mama határozottan. – Ha ezt teszitek, azonnal beállít, hogy ápoljon. Tudjátok, milyen!
- Miért érintkezel velük, csak azt szeretném tudni? – kérdezte Larry kétségbeesve. – Milyen kielégülést okoz ez neked? Mind egytől egyig ütődött vagy agyalágyult!
- Igazán nem is agyalágyultak – mondta mama méltatlankodva.
- Ugyan, mama... gondolj csak Berta nénire, aki egy csomó képzelt macskát tart... és ott van Patrick bácsi, aki meztelenül járkal, és vadidegeneknek meséli, hogyan ölt cethalakat bicskával... mind eszelősek.
- Igen, egy kicsit furcsák, de nagyon öregek, és azért ilyenek. De nem agyalágyultak – magyarázta mama, majd hozzátette gyermeteg ártatlansággal –, legalábbis nem annyira, hogy bolondokházába lehessen csukatni őket.
- Hát pedig ha a rokonok meg akarnak szállni bennünket, csak egy dolgot tehetünk – mondta Larry megadóan.
- Mit? – kérdezte mama, és várakozón kukucskált ki a szemüvege fölött.
- Elköltözünk természetesen.
- Elköltözünk? Hova? – kérdezte mama rémulten.
- Egy kisebb villába. Akkor megírhatod az összes kriptaszökevénynek, hogy nincs nálunk hely.

– Ne butáskodj, Larry! Nem lehet folyton költözködni. Azért költöztünk ide, hogy el tudjuk helyezni a barátaidat.

– Nos, akkor most azért költözünk el, hogy ne tudjuk elhelyezni a rokonainkat.

– De hát nem futkoshatunk állandóan ide-oda a szigeten. Az emberek azt fogják gondolni, hogy örültek vagyunk.

– Ha az a vén hárpia megjelenik, még örültebbnek fognak tartani. Biz isten, mama, én nem bírom ki, ha idejön Kölcsönveszem Leslie egyik puskáját, és lyukat lövök a fűzőjébe.

– Larry! Szeretném, ha nem beszélnél ilyeneket Gerry előtt!...

– Én figyelmeztettelek.

Szünet következett. Mama lázasan tisztogatta szemüvegét.

– De ez olyan... olyan különködés... hogy az ember így csereberélje a villákat, drágám – mondta végül.

– Ebben nincs semmi különködés – mondta Larry csodálkozva –, ez teljesen ésszerű megoldás.

– Persze hogy az – mondta Margo –, végtére egy költözködés felér egy ünneppel.

Így azután, megszívlevélve ezt az új közmondást, elköltöztünk.

HARMADIK RÉSZ

*Mondják,
élnek
annyit a
kacagók,
Mint a
sírók: sőt
eggyel több
napot.*

TIZENHARMADIK FEJEZET

A hófehér villa

Az új villa dombtetőn kuporgott olajfák között, és oly fehér volt, mint a hó. Széles veranda húzódott egyik oldalán, a szőlő sűrű függönyként csüngött rajta. A ház előtt zsebrendőnyi kertecske volt takarosan bekerítve, benne vadvirágok tarka gubancai. Az egész kertet egy nagy magnóliafa árnyékolta; fényes, sötét levelei mély árnyékot vetettek. A lejtős feljáró végigkanyargott a háztól a domboldalon olajligetek, szőlők és gyümölcsösök között, majd beletorkollott a kocs útba. Azonnal beleszerettünk a villába, mikor Spiro megmutatta. Megrokkanva, de rendkívül előkelően állt a részeg olajfák között, és úgy festett, mint egy tizennyolcadik századi dáma egy sereg takarítónő társaságában. Báját az én szempontomból nagyon növelte, hogy egyik szobában denevért fedeztem fel, mely fejjel lefelé csüngött az egyik zsalun, és sötét rosszindulattal csivített. Reméltem, hogy napközben ezentúl is a házban fog tartózkodni, de amint beköltöztünk, úgy vélte, hogy a hely most már túlságosan zsúfolt, és átköltözött valamelyik békés olajfaodúba. Sajnáltam, hogy így döntött, de annyi minden egyéb foglalkoztatott, hogy hamarosan megfeledkeztem róla.

A fehér villában kerültem igazán bizalmas jó viszonyba az imádkozó sáskákkal. Eddig is láttam néha egyet-egyet prédára lesni a mirtusz bokorban, de nem nagyon figyeltem fel rájuk. Most kényszerítettek, hogy minden figyelmemet nekik szenteljem, mert a dombtetőn, ahol a villa állt, százával éltek, és legtöbbjük jóval nagyobb volt, mint azok, amelyeket addig láttam. Lenéző képpel guggoltak az olajfákon, a mirtuszok között, a sima, zöld magnólialeveleken, és éjjel a ház köré gyülekeztek, berregve repültek a lámpafénybe, zöld szárnyuk kavargott, mint a régi kerek gőzhajók lapátjai. Leszálltak az asztalokra és székekre, méltóságteljesen járkáltak föl s alá, ide-oda forgatták fejüket zsákmányra lesve, és áll nélküli képükből mereven kiguvadó szemmel bámultak ránk. Sohasem tudtam, hogy ez a sáskafajta ekkorára képes megnőni, mert akadt a látogatóink között arasznyi példány is. Ezek a szörnyek semmitől sem féltek, és habozás nélkül nekitámadtak akkora zsákmánynak is, mint ők maguk, vagy akár nagyobbak is. Ezek a rovarok láthatólag tulajdonuknak vélték a házat, a falat és a mennyezetet pedig jogos vadászterületüknek. De a gekkók, melyek a kertfal repedéseiben laktak, szintén vadászterületüknek tekintették a házat, így azután a sáskák és a gekkók állandó háborúságban éltek. A legtöbb csata párviadal volt a két állatfajta egyedei között, de mivel rendszerint egyenlő ellenfelek voltak, nem sokra mentek a párbajozással. Voltak azonban olyan csaták, melyeket valóban érdemes volt végignézni. Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy egy ilyen harcot díszpáholyból szemlélhettem, mert ágyam fölött, ágyamon és ágyamban zajlott le.

Napközben a legtöbb gekkó a kertfal laza vakolata alatt tanyázott. Amint lement a nap, és a magnóliafa hűvös árnyékba borította a házat és a kertet, a gekkók felbukkantak, kicsi fejüket kidugták a repedésekből, és érdeklődve bámultak körül aranszínű szemükkel. Apránként kibújtak a falra, lapos testük és zömök, majdnem kúp alakú farkuk hamuszürke volt az esti homályban. Óvatosan kúsztak végig a mohafoltos falon, míg el nem jutottak a verandára felfutó szőlő biztonságos védelmébe, és ott vártak türelmesen, míg az ég elsötétedik, és kigyúlnak a lámpák. Ekkor vadászterületet választottak, és ki-ki elindult a magáé felé a ház falán, egyesek a hálószobába, mások a konyhába, némelyik pedig ott maradt a verandán a szőlőlevelek között.

Volt egy bizonyos gekkó, mely az én hálószobámat választotta vadászterületül, és én lassan közeli ismeretségbe kerültem vele, el is neveztem Geronimónak, mert a rovarok ellen intézett támadásai szerintem éppen olyan furfangosak és jól megtervezettek voltak, mint a híres Rézbőrű Indián hőstettei. Geronimo sok tekintetben kivált a többi gekkó közül. Először is egyedül élt egy hatalmas kő alatt az ablakom alatti cinniaágyásban, és nem tűrt meg más gekkót az otthona közelében, sőt a hálószobámba sem engedett be idegen gekkót. Korábban kelt, mint fajtestvérei, kibújt a köve alól, mikor még a kőfal és a ház a naplemente sápadt fényében úszott. Felszaladt a pikkelyes, fehér vakolatmeredélyen a hálószobám ablakáig, fejét kidugta az ablakpárkány fölött, kíváncsian belesett, és kétszer-háromszor gyorsan biccentett. Nem tudtam eldönteni, hogy ezt köszönésnek szánta, vagy megelégedését óhajtotta kifejezni, amiért úgy találta a szobát, ahogy hagyta. Üldögélt az ablakpárkányon, nagyokat nyelve, míg besötétedett, és behozták a lámpát. A lámpa aranyos fényében mintha a gekkó színt váltott volna, hamuszürkéből halvány, áttetsző, rózsásan gyöngyszerű lett, ami kiemelte csinos, libabőrös mintáját; bőre oly finomnak és vékonynak tűnt, hogy az ember szinte látni vélte alatta a lepke szívdokájához hasonlóan csavart beleit hájas pocakjában. Lelkesedéstől izzó szemmel kacsázott fel a falon kedvenc helyére, a mennyezet bal oldalának külső sarkába, ott csüggött fejjel lefelé, és várta, hogy jöjjön a vacsora.

Az étel nem sokáig váratott magára. Az első rajokat, a muslicákat, szúnyogokat és katicabogarakat, melyekről Geronimo nem vett tudomást, hamarosan követték a tipolyszúnyogok, fátyolkák, kisebb éjjeli pillangók és néhány testesebb bogár. Valóságos tanulmány volt Geronimo cserkésző taktikáját megfigyelni. Egy fátyolka vagy pille, miután szédülésig keringett a lámpa körül, fellibeggett, és leült a mennyezeten oda, ahova fehér kört vetett a lámpa fénye. Geronimo, aki fejjel lefelé csüggött kuckójában, hirtelen megmeredt. Kétszer-háromszor gyorsan biccentett, azután lassan és óvatosan elindult a mennyezeten, milliméterenként, fényes szemét mereven a rovarra szegezve. Lassan kúszott végig a vakolaton, míg arasznyira nem került a prédájától, akkor megállt egy pillanatra, és látni lehetett, amint párnázott lábujjait mozgatta, hogy biztosabban kapaszkodjanak a vakolatba. Szeme egyre jobban kidülledt az izgalomtól, és olyan kifejezést öltött, mely véleménye szerint vérfagyasztóan vad lehetett. Farkának vége alig láthatóan remegett, és azután egyszerre átsuhant a mennyezeten oly simán, mint a vízcsepp, kis csettintés hallatszott, és a gekkó visszafordult, képén önelégült boldogság kifejezésével, szájában a fátyolkával, melynek lábai és szárnyai kilógtak ajkai közül, mint valami remegő, furcsa fókabajusz. Erőteljesen csóválta a farkát, mint egy izgatott kutyakölyök, azután visszakocogott a pihenőhelyére, hogy kényelemben elfogyassza lakomáját. Hihetetlenül éles szeme volt; gyakran láttam, hogy egészen apró molyocskákat is felfedezett a szoba szemközti oldalán, és megkerülte a mennyezetet, hogy közelebb jusson prédájához.

A vetélytársakkal, ha megkísérelték, hogy bitorolják vadászterületét, igen kurtán bánt el. Amint az ablakpárkány széle fölé kapaszkodtak, és leültek egy rövid pihenőre a villa falának

keserves megmászása után, már hallatszott is a suhanó zaj, és Geronimo nyílsebesen futott át a mennyezeten, le a falon, és kis huppanással kikötött az ablakpárkányon. Még mielőtt a jövevény moccanhatott volna, Geronimo előrevetette magát, és ráugrott. Az volt a különös, hogy nem a fejét vagy a testét támadta meg az ellenségnek, mint a többi gekkó, hanem egyenesen ellenfele farkának rontott, szájával megragadta egy centivel a csücske alatt, ráakaszkodott, mint egy bulldog, és ide-oda rázta. A jövevényt megrémítette az aljas és szokatlan támadásmód, és azonnal a gyíkok hagyományos védekezési módszeréhez folyamodott: elhullatta farkát, és futott, ahogy csak tudott, le az ablakpárkány széléről, végig a falon a cinniaágyásba.

Geronimo kissé lihegett a megerőltetéstől, de diadalmasan állt az ablakpárkányon: ellenfelének farka kilógott a szájából, és ide-oda csapkodott, mint a kígyó. Mikor már biztos volt benne, hogy vetélytársa eltávozott, Geronimo leült, és hozzáfogott a fark elfogyasztásához. Ezt az undorító szokást nagyon helyteleníttem. De láthatóan ilyen módon ünnepelte győzelmét, és nem volt igazán boldog, amíg a farkot biztonságos helyen nem tudta dagadó gyomrában.

A szobámba repülő sáskák többnyire elég kicsinyek voltak, Geronimo mindig igyekezett elkapni őket, de túlságosan gyorsnak bizonyultak. A sáskákra a lámpafény nem volt olyan hatással, mint a többi rovarra, nem kerengtek részegen körülötte, hanem nyugodtan letelepedtek egy alkalmas helyen, és módszeresen falták fel a táncosokat, valahányszor leültek erőt gyűjteni. Dülledt szemük éppoly mohó volt, mint a gekkóké, mindig felfedezték őt, és sietve odébbálltak, mielőtt olyan közel kúszhatott volna hozzájuk, hogy rájuk vethette volna magát. A nagy csata éjszakáján azonban olyan sáskával találkozott, mely nem volt hajlandó elrepülni, sőt éppenséggel elébe ment, és ezt már Geronimo nem tűrhette,

Régóta érdekelt a sáskák szaporodási módja. Láttam olyan szerencsétlen hímét, mely ott kuporgott a nőstény hátán, aki a legnagyobb nyugalommal falatozott belőle a vállán keresztül. A hím hátsó fele még akkor is folytatta feladatát, mikor a feje és potroha már eltűnt a nőstény csinos szájában. Miután megfigyeltem meglehetősen vad szerelmi életüket, nagyon izgatott, vajon hogyan rakják le és keltik ki petéiket. Ezt is meghozta a véletlen, mikor egyszer a dombokon jártam, és közvetlen közelből megpillantottam egy kivételesen nagyméretű nőstény sáskát, mely királyian lépkedett a füben. A hasa nagyon dagadozott, és biztos voltam benne, hogy boldog családi esemény előtt áll. Megpihent, ide-oda himbálózott karcsú lábain, és hidegen végigmért, azután kényeskedve folytatta útját a füvek között. Úgy gondoltam, legjobb lesz, ha befogom, hogy egy dobozba rakja petéit, ahol kényelmesen tanulmányozhatom őket. Amint észrevette, hogy meg akarom fogni, megfordult, megállt, szárnyát szétnyitotta, és fenyegető, védekező mozdulattal fölfelé görbítette fogas karjait. Nevettem rajta, hogy ily harciasan fordul szembe egy nála annyival nagyobb teremtménnyel, és meggondolatlanul két ujjam közé fogtam a potrohát. Hosszú, éles karjai abban a pillanatban a háta mögé lendültek, és rázárultak a hüvelykujjamra. Úgy éreztem, mintha fél tucát tűt szúrtak volna a bőröm alá. Meglepetésemben elejtettem a sáskát, és leültem, hogy kiszívjam a sebet. Fölfedeztem, hogy a szúrások közül három meglehetősen mélyre hatolt, és, ha megnyomtam, kis vércsöppek buggyantak ki. Egyre nagyobb tisztelettel néztem a sáskát; szemmel láthatólag olyan rovar volt, amely nem hagy magával packázni. A következő kísérletnél óvatosabb voltam, két kézzel fogtam meg, egyikkel a potrohát szorítottam, a másikkal lefogtam veszedelmes elülső karjait. Vergődött, igyekezett az állkapcsaival belém harapni, lehajtotta gonosz, hegyes kis arcát, és bőrömet rágcsálta, de állkapcsai gyöngék voltak, nem sikerült belém harapnia. Hazavittem, és bebörtönöztem a hálósobában egy gézzel takart, nagy kosárba, amit izlésesen kidíszítettem páfrányokkal, hangával és kövekkel.

A sáskát Cicelynek kereszteltem minden különösebb ok nélkül, és sok időt töltöttem azzal, hogy lepkéket fogtam neki, melyeket nagy tömegben és látszólag kiapadhatatlan étvággal fogyasztott el, miközben hasa egyre nagyobb lett. Éppen amikor már biztos voltam benne, hogy hamarosan petézni fog, valahogy talált egy lyukat a kosáron, és kiszökött.

Egyik este éppen ültem az ágyban, és olvastam, mikor Cicely nagy szárnyberregéssel átrepült a szobán, és súlyos koppanással a falra telepedett vagy három méterre attól a helytől, ahol Geronimo buzgón nyelte egy különösen bundás éjjeli lepke utolsó darabjait. Megpihent, pihedarabkákkal az ajkán, és elképedve bámult Cicelyre. Biztos, hogy még sohasem látott ekkora sáskát, mert Cicely legalább két centiméterrel hosszabb volt nála. Geronimo elbámult a méretén, és elképedt a szemtelenségen, hogy le mert telepedni az ő szobájában. Csak nézte mereven néhány pillanatig. Cicely ide-oda forgatta a fejét, és zord érdeklődéssel nézett körül, mint egy szikár vénkisasszony a képtárban. Geronimo végre magához tért meglepetéséből, és úgy határozott, hogy megleckézteti a szemtelen rovar. Beletörölte száját a mennyezetbe, sebesen biccentett többször egymás után, ide-oda söpört a farkával, láthatóan halálmegvető dühbe hergelte magát. Cicely egyáltalán nem vett tudomást róla, továbbra is körülbámult, kissé himbálózva hosszú, karcsú lábain. Geronimo lassan lecsúszott a falról, dühösen nyeldekelt, azután egy méterre a sáskától megpihent, lábait egymás után megmozgatta, hogy biztosan kapaszkodjon. Cicely jól mimelt csodálkozással úgy tett, mintha csak most venné észre. Anélkül, hogy helyzetén változtatott volna, megfordította fejét, és hátranézett a válla fölött. Geronimo mereven nézte, és erősebben nyeldekelt. Cicely hűvösen végigmérte dülledt szemével, azután tovább vizsgálta a mennyezetet, mintha a gekkó nem is létezne. Geronimo előbbre kúszott néhány centiméterrel, megegyeszer megmozgatta lábujjait, és farka hegye remegett. Azután előrelendült, és ekkor furcsa dolog történt. Cicely, aki eddig úgy tett, mintha elmerülten tanulmányozná a vakolat egyik repedését, hirtelen fölugrott a levegőbe, megfordult, és ugyanoda esett vissza, de köpenyszerűen kitárt szárnyakkal, hátsó lábaira emelkedve, és harcra kész elülső két lábát előregörbítve. Geronimo nem számított ilyen szúrós fogadtatásra, megtorpant egyarasznyira a sáskától, és rámeredt. Cicely haragosan és harciasan bámult vissza a gekkóra. Geronimót láthatólag kissé zavarba hozta az eset: tapasztalata szerint eddig minden sáska menekült, és berregve elszállt közeledtére, ez meg itt áll döfésre kész karmokkal, és szárnyainak zöld köpenye halkán zizeg, ahogy ide-oda himbálózik. De ha már eddig elment, nem hátrálhatott, összeszedte minden erejét, és gyilkos ugrásra lendült.

Gyorsasága és súlya hatásos volt; rázuhant a sáskára, megtántorította, és potroha alsó részét állkapcsai közé szorította. Cicely visszavágódott: elülső lábával lecsapott Geronimo hátsó lábaira. Zizegve végigtántorogtak a mennyezeten és le a falon; mindegyik iparkodott felülkerekedni. Azután szünet következett, a küzdő felek megpihentek, és a második menetre készültek anélkül, hogy eleresztették volna egymást. Gondolkoztam, nem kellene-e beavatkoznom; nem akartam, hogy bármelyikük holtan maradjon a porondon, de ugyanakkor oly izgalmas volt a harc, hogy nem volt kedvem szétválasztani őket. Mielőtt dönthettem volna, újra nekikezdték a párbajnak.

Cicely valamilyen oknál fogva igyekezett Geronimót lehúzni a falról a padlóra, míg az ugyancsak el volt szánva, hogy fölhúzza őt a mennyezetre. Ide-oda dülöngéltek egy darabig, előbb az egyik, majd a másik került fölénybe, de semmi döntő nem történt valójában. Ekkor Cicely végzetes hibát követett el: a harc egyik szünetében a levegőbe dobta magát. Nyilván át akart repülni a szobán, karmai között a lelógó Geronimóval, mint sas a báránnyal. De nem számolt a gekkó súlyával. Hirtelen elrugaszkodása meglepte a gekkót, és letépte lábujjainak szívótalpait a mennyezetről, de amint a levegőbe lendültek, Geronimo holt teher lett, olyan

súly, amivel Cicely nem tudott megbirkózni. Összevissza fonódott farkokkal és szárnyakkal az ágyamra zuhantak.

Az esés mindkettőjüket meglepte, úgyhogy elengedték egymást, ültek a paplanon, és villámló szemmel méregették egymást. Éppen arra gondoltam, hogy itt a megfelelő alkalom, hogy beavatkozzam és döntetlennek nyilvánítsam a mérkőzést; már éppen meg is akartam ragadni a küzdő feleket, mikor megint egymásnak ugrottak. Most Geronimo bölcsőbb volt: bekapta Cicely egyik szúrós mellső lábát. Cicely azzal vágott vissza, hogy átkarolta a nyakát a másikkal. Mindketten egyformán hátrányos helyzetben voltak a paplanon, mert lábujjaik és karmaik beleakadtak, és minduntalan megbotlottak. Tántorogtak, viaskodtak az ágyon, majd megpróbáltak utat törni a párnák felé. Addigra már nagyon megviselt állapotban volt mind a kettő: Cicely fél szárnya meggörbült és letört, fél lába kibicsaklott, és használhatatlanná vált. Geronimo hátán és nyakán Cicely mellső lábaitól származó véres karmolások voltak. Most már annyira érdekelt, melyikük lesz a győztes, hogy eszembe se jutott visszatartani őket. Mikor a párnához közeledtek, kiléptem az ágyból, mert nem vágytam rá, hogy Cicely a mellembe vájja karmait.

Úgy tetszett, mintha a sáska kezdene kimerülni, de amikor a lábai a sima vászonhoz értek, mintha új erőre kapott volna. Kár, hogy megtalált erejét rosszul használta fel. Elengedte Geronimo nyakát, és a farkát ragadta meg; talán azt hitte, hogy így a levegőbe emelheti, és harcképtelenné teheti. Nem tudom, csakugyan így volt-e, de ellenkező eredményt ért el. Amint karmait a gekkó farkába vájta, Geronimo eldobta a farkát, de ehhez oly vadul kellett magát lóbálnia, hogy feje ide-oda lódult, minek következtében kitépte Cicely egyik mellső lábát. Most hát ott volt Cicely egyik karmában a rángó farkokkal, míg a farkatlan és véres Geronimo Cicely rángatózó lábát tartotta szájában. Cicely talán még győzhetett volna a párbajban, ha gyorsan elkapja Geronimót, mielőtt az kiköpi a száját eltömő lábat, de túlságosan elfoglalta a csapkodó fark, melyet alighanem ellenfele élő részének vélt, és egyetlen karmával erősen szorította. Geronimo kiköpte a lábat, előreugrott, állkapcsa egyet csattant, és Cicely feje és törzse eltűnt a szájában.

Tulajdonképpen ezzel vége is volt a csatának, mert most már csak az volt fontos, hogy Geronimo kitarson, míg Cicely meg nem döglik. Cicely lábai tekeregtek, szárnyai kinyíltak, mint zöld legyezők, és szárazon zizegtek, csapkodtak, nagy hasa lüktetett, és halódó testének mozgatai mindkettőjüket egy szakadékba sodorták a gyűrött ágynemű közé. Sokáig nem láttam őket, csak a sáska szárnyainak gyenge recsegését hallottam, majd az is abbamaradt. Szünet következett, azután egy összekarmolt, vérfoltos kis fej bújt elő a paplan szélénél, egy pár arany színű szem nézett rám diadalmasan, és Geronimo fáradtan előmászott. Nagy darabon leszakadt a bőr a válláról, és nagy, vörös folt volt a helyén. A hátát vérgyöngyök pötyözték, ahol a karmok belevájtak, és véres farkcsontja vörös foltot kent a lepedőre, amerre járt. Viharvert volt, sánta és kimerült, de győzedelmes. Ott ült egy darabig magában nyeldekelve, és túrta, hogy egy gyufára tekert vattacsomóval letöröljem a hátát. Hogy megjutalmazzam, fogtam neki öt kövér legyet, amit élvezettel elfogyasztott. Valamelyest erőre kapott, lassan körülment a falon, fel az ablakpárkányra, azután le a ház külső falán az otthonába, a kő alá a cinniaágyásba. Láthatólag úgy gondolta, hogy ilyen lázas dulakodás után jól fog tenni, ha alaposan kialussza magát. Másnap este újra ott volt a megszokott sarokban, éppoly hetyke volt, mint mindig, és élvezettel csóválta farkcsontját, miközben a lámpa körül kavargó rovarok táncát figyelte.

A nagy csata után néhány héttel Geronimo egyik este óriási meglepetésemre egy másik gekkóval jelent meg az ablakpárkányon. A jövevény egészen kicsi volt, feleakkora, mint

Geronimo, nagyon finom, rózsás gyöngyszínű, nagy, fényes szemekkel. Geronimo megszokott helyére vonult vissza a sarokba, míg a jövevény a mennyezet közepén választott helyet. Megfeszített figyelemmel fogtak a rovarvadászathoz, és ügyet sem vetettek egymásra. Először azt gondoltam, hogy a jövevény, mivel oly kecses, talán Geronimo menyasszonya. De megvizsgáltam a cinniaágyást, és megállapítottam, hogy Geronimo még mindig agglegény módjára él a kő alatt. Az új gekkó nyilvánvalóan másutt aludt, csak este bújt elő, hogy csatlakozzék Geronimóhoz, amikor az fölsiklott a falon a hálószobám felé. Tekintettel más gekkók iránt tanúsított kötekedő magatartására, nem értettem, miért tűri ezt a jövevényt. Játszottam a gondolattal, hogy talán Geronimo fia vagy leánya, de tudtam, hogy a gekkók nem élnek családi életet, csak lerakják tojásaikat, és (ha kikeltek) magukra hagyják a kicsinyeket; ez a magyarázat tehát nem volt valószínű. Még nem döntöttem, milyen nevet is adjak hálószobám új lakójának, amikor borzalmas sorsra jutott.

A villától balra nagy, gyepes, teknőszerű völgy húzódott, sűrűn benőtték az olajfák görbe oszlopai. Ezt a völgyet vagy hat méter magas agyag- és kavicsdombok vették körül, lábuknál sűrű mirtuszbozót nőtt, mely nagy kupac egymásra halmozott sziklát takart. Ez kitűnő vadászterület volt az én szempontomból, mert igen sokféle állat élt ezen a darabon és környékén. Egyik nap ezek között a kövek között vadásztam, amikor nagy, félig elkorhadt olajfatorzsot találtam a bokrok alá dőlve. Arra gondoltam, bizonyára találok alatta valami érdekeset, nekiduráltam hát magamat, és addig emelgettem, míg sikerült arrébb gördítenem, és nyirkos hátára fordítanom. A mélyedésben, amit a tuskó súlya nyomott a földbe, két olyan teremtmény kuksolt, hogy láttukra elállt a lélegzetem.

Amennyire megítélhettem, közönséges varangyos békák voltak, de akkorák, amekkorákat még sohase láttam. Mindegyiknek nagyobb volt az átmérője, mint egy átlagos csészealjnak. Szürkészöldek voltak, teli szemölcsökkel, testükön itt-ott furcsa, fehér foltokkal, ahol a bőr fényes volt és színtelen. Úgy gubbasztottak ott, mint két elhízott, leprás Buddha, és rám bámultak büntudatosan nyeldekelve a varangyok szokása szerint. Mikor fölemeltem őket, úgy éreztem, mintha két petyhüdt, bőrszerű léggömböt tartanék a kezemben. A varangyok pislogtak rám szép, aranyfiligrán díszítésű szemükkel, kényelembe helyezkedtekujjaim között, és bizalommal bámultak rám; nagy, húsos ajkú szájuk zavart és bizonytalan vigyorgásra nyílt. Nagyon örültem nekik, és annyira izgatott a felfedezésem, hogy úgy éreztem, felrobbanok az elfojtott örömtől, ha nem oszthatom meg azonnal valakivel. Visszarohantam a villához, mindenik tenyeremben egy-egy varanggyal, hogy megmutassam szerzeményemet a családnak.

Mama és Spiro az éléskamrában a fűszerárut rakosgatták, mikor berontottam. Fölemeltem a varangyokat, és könnyörögtem, nézzék meg, milyen csodálatos hullók. Meglehetősen közel álltam Spiróhoz, úgyhogy mikor megfordult, pontosan az egyik varangy képébe meredt. Spiro mord arca elhalványult, szeme kidülledt, bőre zöldesre sápadt; egészen feltűnően hasonlított a varangyra. Kirántotta zsebkendőjét, szájára szorította, bizonytalanul kitántorgott a verandára, és hirtelen elhányta magát.

– Nem kellene Spirónak ilyesmit mutogatnod, drágám – mondta mama szemrehányóan –, tudod, hogy gyenge a gyomra.

Annak ugyan tudatában voltam, hogy Spirónak gyenge a gyomra, de nem gondoltam, hogy ily aranyos teremtesek, mint ezek a varangyok, ennyire rossz hatással lehetnek rá. – Miért? Mi baj van velük? – tudakoltam sértődötten.

– Semmi baj sincs velük, drágám, igazán aranyosak – mondta mama, és gyanakodva szemlélte a varangyokat. – Csak éppen nem mindenki szereti őket.

Spiro bekacsázott sápadtan, homlokát törölgetve zsebkendőjével. Gyorsan a hátam mögé dugtam a varangyokat.

– A fenék, Gerrysz úrfisz – mondta panaszosan. – Miért mutatsz nekem ilyesmitsz? Sajnálom, hogy kirohantamsz, Mrs. Durrellsz, de istenemre, ha ilyen dögöket látsz, hánynomsz kell, és gondoltam jobb kintsz, mint bentsz. Kérem, Gerrysz úrfisz, soha ne mutatsz nekem ilyen dolgok!

Nagy csalódásomra a család többi tagja is ugyanúgy fogadta a varangyokat, mint Spiro, és mivel láttam, hogy nem tudom lángra gyújtani lelkesedésüket, szomorúan bevittem az állatokat a szobámba, és gondosan beraktam őket az ágy alá.

Aznap este, mikor meggyújtották a lámpákat, kiengedtem a varangyokat, hadd sétáljanak egyet a szobában, és azzal szórakoztam, hogy lecsapkodtam nekik a lámpa körül röpködő rovarokat. Nehézkesen huppantak ide-oda, felkapkodták adományaimat, nagy szájuk halk csettintéssel csukódott be, amikor ragadós nyelvük berántotta a rovar. Egyszerre egy különösen nagy és hisztériás éjjeli lepke csapódott be a szobába. Úgy gondoltam, finom falat lesz, és makacsul üldözni kezdtem. Végre leült a mennyezetre, ahol nem értem el, néhány centiméterre Geronimo barátjától. A lepke legalább kétszer nagyobb volt nála, ezért a gekkó bölcsen nem vett tudomást róla. Hogy leverjem a varangyok számára, megdobtam egy folyóirattal, ami nagy butaságnak bizonyult. A folyóirat elvétette a lepkét, de telibe találta a gekkót, aki éppen egy közelgő fátyolkára meredt. A könyv a szoba sarkába repült, a gekkó pedig egy huppanással a szőnyegre esett, pontosan a nagyobbik varangy elé. Mielőtt magához térhetett volna, vagy bármit tehettem volna megmentésére, a varangy jóságos arckifejezéssel előredült, széles száját feltátotta, mint valami csapóajtót, nyelve kivillant, azután vissza, magával rántva a gekkót. A varangy újra becsukta a száját, és megint félénk derű tükröződött az arcán. Geronimo fejfelé lógott kedvenc kuckójában, és teljesen közönyösnek mutatkozott társa balsorsa iránt, de én elborzadtam az eseménytől, és furdalt a lelkiismeret, mert tudtam, hogy az én hibámból történt. Gyorsan összeszedtem a varangyokat, és bezártam őket ládájukba, nehogy maga Geronimo is áldozatul essék kegyetlenségüknek.

Sokféle szempontból nagyon izgattak ezek a varangyok. Első látásra olyanok voltak, mint az ismert fajta, de furcsa, fehér foltokkal volt tarkítva a testük és a lábuk. Ezenfelül a varangyok, melyeket eddig láttam, negyedakkorák voltak, mint ezek a szörnyetegek. Egy másik furcsa dolog volt, hogy együtt találtam őket a fatörzs alatt. Egyetlen ilyen szörnyet találni is szokatlan dolog, de egy párt találni, egymás mellett ülve, ez, úgy éreztem, ritka lelet. Még azt is reméltem, hogy talán valami olyat találtam, amit a tudomány még nem ismer. Reménykedve tartogattam őket bezárva az ágyam alatt a következő csütörtökig, amikor Theodore megjött. Lélekszakadva felrohantam a hálószobába, és lehoztam őket, hogy megnézhesse.

– Ah, ha – jegyezte meg Theodore, és közlőről szemügyre vette őket. Egyiket megveregette mutatójával. – Igen, valóban nagyon szép példányok.

Kiemelte az egyiket a dobozból, és lehelyezte a padlóra. A varangy ott gubbasztott, és gyászosan felfújódva meredt Theodore-ra, mint egy töppedt, penészes cipó.

– Hm... igen – mondta Theodore –, úgy hiszem... khm... közönséges varangyos békák, bár, mint mondtam, kivételesen remek példányok. Ezek a furcsa fehér foltok a bőrfesték hiányából származnak. Talán az öregségtől, bár megtörténhet, hogy... khm... tévedek. Tekintélyes korúak lehetnek, hogy ilyen... khm... méreteket öltöttek.

Meg voltam lepve, mert sohasem gondoltam arra, hogy a varangy különösen hosszú életű lehet. Megkérdeztem Theodore-t, meddig élnek úgy általában.

– Hát ezt nehéz megmondani... khm... még nincs erről feljegyzés – magyarázta hunyorogva –, de úgy képezem, hogy egy ekkora példány lehet tizenkét vagy akár húszéves is. Nagyon szívós állat. Olvastam valahol házakba befalazott varangyokról meg ilyesmiről, és nyilvánvalóan évekig voltak így bezárva. Egy esetben, ha jól emlékszem, huszonöt évig.

Kiemelte a másik varangyot a dobozból, és letette a társa mellé. Ott ültek egymás mellett, nyeldekelve és pislogva, lötyyedt oldaluk rengett, ahogy lélegzettek. Theodore elnézte őket egy darabig, azután előszedett egy csipeszt a mellényzsebéből, kisétált a kertbe, és fölforgatott néhány nagyobb követ, amíg egy nagy, nyirkos, májszínű gilisztát nem talált. Ügyesen fölemelte a csipesszel, és nagy léptekkel visszatért a verandára. Megállt a varangyok fölött, és leejtette a tekerő gilisztát a kőpadlóra. A giliszta nyomban csomóba tekeredett, azután kezdte lassan kibogozni magát. A közelebb ülő varangy fölemelte a fejét, szaporán pislogott, és kissé megfordult, hogy szembekerüljön a gilisztával. A giliszta tovább tekergett, mint egy gyapjúsál, amit szénparázusra dobnak. A varangy előrehajolt, és széles pofáján végtelen érdeklődéssel bámult a gilisztára.

– Ah, ha – mondta Theodore, és belemosolygott a szakállába. A giliszta különösen görcsös nyolcasokba tekeredett, és a varangy még jobban előrehajolt izgalmában. Nagy szája kinyílt, piros nyelve kivetődött, és a fereg elülső része berepült a tátott szájba. A varangy egy csettintéssel becsukta a száját, és a giliszta nagyobbik része, ami kilógott belőle, vadul tekergett ide-oda. A varangy visszaült, és nagy gonddal kezdte hüvelykujjai segítségével a giliszta hátsó végét a szájába tömni. Amikor a rángó giliszta kimaradt részét is sikerült benyomkodnia, a varangy nagyot nyelt, és mély fájdalom kifejezésével lehunyta szemét. Lassan, de biztos részletekben eltűnt a giliszta a vastag ajkak között, amíg már csak egy egészen kis darabka lógott ki ide-oda tekeregve.

– Khm... – mondta Theodore derűsen – mindig szerettem nézni, ahogy ezt csinálják. Azokra a bűvészekre emlékeztetnek, tudja, akik sok méter zsinórt vagy színes szalagot húznak ki a szájukból... khm... csak ezek persze fordított irányban csinálják.

A varangy pislogott, kétségbeesetten nyeldekelt, szeme fönnakadt, míg végre az utolsó gilisztadarab is eltűnt a szájában.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Beszélő virágok

Nemsokára kellemetlen hírt közöltek velem: új tanárt találtak számomra. Ezúttal egy Kralfesky nevű egyént, aki számtalan, összevissza keveredett nemzetiségből származott, de lényegében angol volt. A család véleménye szerint Kralfesky nagyon kedves ember, ráadásul a madarak iránt is érdeklődik, nyilván jól megférünk majd egymással. Az utóbbi közlésre nem sokat adtam: sok olyan emberrel találkoztam már, aki azt állította, hogy érdeklődik a madarak iránt, de (alapos faggatás után) bebizonyosodott, hogy nem is konyít a dologhoz, még a büdös bankát sem ismeri, vagy nem tudja megkülönböztetni a fekete farkú gébicset meg a közönséges gébicset. Biztos voltam benne, hogy a család csak azért fedezte fel ezt a madárszerető tanítót, hogy nagyobb kedvvel fogjak újra a tanuláshoz. Ornitológus híre meggyőződésem szerint azon alapult, hogy – miként ki fog derülni – valamikor, tizennégy éves korában, kanárit tarthatott. A lehető legborúsabb kedélyállapotban indultam tehát a városba első órámra.

Kralfesky a város peremén lakott egy négyszögletes, penészes, régi bérház két felső emeletén. Felmásztam a széles lépcsőn, és halálmegvető bátorsággal hangosan kocogtattam az ajtón díszelgő koppantóval. Vártam, magamban dohogva, és mérgesen belevájtam cipőm sarkát a borvörös szőnyegbe. Éppen újra kopogni akartam, mikor lágy, csoszogó lépések hallatszottak, és az ajtó szélesre tárult, hogy felfedje új tanítómat.

Azonnal eldöntöttem, hogy Kralfesky egyáltalán nem emberi lény, hanem valami manó, aki embernek álcázta magát, és régimódi, de kifogástalan ruházatot öltött magára. Nagy, tojás alakú feje oldalt be volt lapítva, koponyája hátranyaklott lágyan gömbölyödő, púpos hátára. Ez olyan furcsa benyomást keltett, mintha állandóan vállát vonogatná, és az eget bámulná. Arcából hosszú, finom nyergű orr görbült elő szélesen dudorodó cimpákkal, rendkívül nagy szeme nedves volt és világossárga. Merev, réveteg pillantása volt, mintha az, akihez tartozik, éppen ébredne delejes álmából. Vékony ajkú, széles szája, mely valahogy egyszerre határozottságot és humort is kifejezett, ezúttal üdvözlő mosolyra húzódott, szabályos, de fakult fogait kimutatva.

– Gerry Durrell? – kérdezte, billegve, mint egy szerelmeskedő veréb, és nagy, csontos kezeit felém lengette. – Gerry Durrell, ugyebár? Lépjen be, kedves fiam, lépjen be.

Felém intett hosszú mutatóujjával, s én beléptem előtte a sötét hallba. A padlódeszkák tiltakozva recsegték a kopott szőnyeg alatt.

– Erre, ebben a szobában fogunk dolgozni – fuvolázott Kralfesky, feltárt egy ajtót, és betessékelt egy gyéren bútorozott kis szobába. Leraktam könyveimet az asztalra, és leültem a székre, amelyre tanárom rámutatott. Kralfesky az asztalra támaszkodott gyönyörűen ápolt ujjain hintázva, és bizonytalanul rám mosolygott. Visszamosolyogtam és gondolkodtam, vajon mire vár.

– Barátok leszünk – kiáltott fel elragadtatva –, a legfontosabb, hogy barátok legyünk! Egészen biztos vagyok benne, hogy barátok leszünk! Ugye?

Komolyan bólogattam, és ajkamat belülről fogam közé haraptam, hogy el ne mosolyodjak.

– Barátság! – mormolta, és elragadtatva behunyta szemét a gondolatra. – Barátság! Ez a lényeg!

Ajka hangtalanul mozgott, s én azon gondolkodtam, vajon imádkozik-e, és ha igen, akkor énérettem-e avagy önmagáért, esetleg mindkettőnkért. Egy légy röpködött a feje körül, majd bizalmasan megtelepedett az orrán. Kralefsky felriadt, elhessegette a legyet, felnyitotta szemét, és rám pislogott.

– Igen, igen, úgy van – mondta határozottan –, biztos vagyok benne, hogy barátok leszünk. Édesanyja említette, hogy nagyon szereti a természetrajzot. Ez, látja, már valamilyen közös tulajdonságunk... úgyszólván kötelék, nemde?

Mutatóujját és hüvelykujját a mellényzsebébe mélyesztette, nagy aranyórát húzott elő, és szemrehányóan ránézett. Azután sóhajtott, visszadugta az órát, megsimogatta a kopasz foltot a feje búbján, amely úgy fénylett zuzmószerű haja között, mint egy barna kavics.

– Mellékesen madártenyésztő vagyok, bár csak műkedvelő – jegyezte meg szerényen. – Talán érdekelné a gyűjteményem. Úgy vélem, nem fog ártani, ha tanulás előtt eltöltünk egy félórát a tollas állatkák között. Kicsit el is késtem ma reggel, néhánynak még friss vizet kell adnom.

Fölvezetett a nyikorgó lépcsőkön a ház legfelső emeletére, és megállt egy párnázott, zöld ajtó előtt. Óriási kulcsomót szedett elő, amely dallamosan csilingelt, miközben Kralefsky kikereste a megfelelő kulcsot. Bedugta a kulcslyukba, megforgatta, és kinyitotta a súlyos ajtót. Vakító, ragyogó napfény áradt ki a szobából, és fülsiketítő madárének. Mintha Kralefsky a paradicsom kapuját nyitotta volna meg előttem a legfelső emelethez vezető, piszkos folyosón. A padlásszoba tágas volt, majdnem az egész ház szélességét elfoglalta. Szőnyeg nem volt a padlón, az egyetlen bútordarab, egy nagy deszkaasztal, foglalta el a szoba közepét. De a falak mentén a padlótól a mennyezetig egymásra rakott nagy, szellős kalitkák sorakoztak, tele sok tucat röpködő, csipogó madárral. A szoba padlóját finom rétegben lepte el a madárelledel, úgyhogy járás közben kellemesen ropogott az ember talpa alatt, mintha kavicsos vízparton járna. A madártömeg elbűvölt, lassan körüljártam a szobát, minden kalitkánál megálltam báméskodni, míg Kralefsky (aki, úgy tetszett, teljesen megfeledkezett létezéséről) leemelt egy nagy öntözőkannát az asztalról, és könnyedén egyik kalitkától a másikhoz lejtett, töltögetve a vizesedényeket.

Első benyomásom, hogy tudniillik a madarak mind kanárik, merőben tévesnek bizonyult. Nagy örömmre fölfedeztem tengeliceket élénkvrös, citromsárga és fekete bohócruhában, zöldikéket, melyek oly zöldek és sárgák voltak, mint a citromfa levelei nyár derekán, kenderikéket takaros csokoládészínű és fehér szöttes ruházatukban, dagadó, rózsaszín keblű pirókokat és még rengeteg, sokféle madarat. A szoba egyik sarkából keskeny ajtó nyílt egy erkélyre. Az erkély két végében madárház állt, az egyikben egy bársonyfekete, fényes, banánsárga csőrű hím feketerigó lakott, a szemben levő madárházban pedig egy énekes rigóhoz hasonló madár, a legdíszesebb kék tollakba öltözve, mindenféle pompás színárnyalatban a sötétkéktől az opálkékig.

– Sziklarigó – jelentette ki Kralfsky, aki egyszerre csak kidugta fejét az ajtón, és rámutatott a gyönyörű madárra. – Egy éve küldték Albániából, még fióka volt... Sajnos eddig nem sikerült feleséget szereznem neki.

Gyengéden intett a sziklarigónak az öntözőkannával, és megint eltűnt a szobában. A rigó huncutul pislogott rám, felfújta begyét, és egy sorozat kis csettintést hallatott, ami úgy hangzott, mint valami fojtott kuncogás. Hosszan és sóváran bámultam, azután visszamentem a padlásszobába, ahol Kralfsky még mindig töltögette a vizesedényeket.

– Talán volna kedve segíteni? – kérdezte rám bámulva kifejezéstelen szemével, és a kanna úgy lógott a kezében, hogy finom vízszugár csörgedezett belőle fényesre kefélt cipőjére. – Azt hiszem, az ilyen munka sokkal könnyebb, ha két pár kéz áll rendelkezésre. Ha tartaná az öntözőkannát... így... én meg alá tartom az edényeket... nagyszerű! Ez a lényeg! Egykettőre készen leszünk.

Töltögettem a vizet a kis agyagedényekbe, Kralfsky pedig óvatosan, két ujj között fogva elvitte őket, és ügyesen becsúsztatta a kalitkák ajtaján, mintha cukrot dugna egy gyerek szájába. Munka közben hol hozzám beszélt, hol a madarakhoz, de mivel nem változtatta hangsúlyát, néha nem tudtam, hozzám szól-e, vagy a kalitkák valamelyik lakójához.

– Igen, ma remek formában vannak, a napfény teszi, tudja... amint idesüt a háznak erre az oldalára, kezdik az éneklést, tudja? Legközelebb többet kell tojni, drágám... csak kettő van, csak kettő. Ezt a legnagyobb jóakarattal sem lehet fészekaljnak nevezni. Ízlik az új mag? Maga is tart madarat? Itt sok érdekes madár akad... Ne csinálj ilyet a tiszta vízbe!... Némelyiket persze nehéz tenyészteni, de hálás feladat, úgy érzem, különösen a keresztezések... kivéve persze, ha valaki csak kettőt tojik... te betyár, te betyár!

Végre befejeztük a vízadagolást, Kralfsky egy pillanatra megállt, és nézegette a madarait magában mosolyogva, és közben egy kis törülközővel gondosan megtörölgette a kezét. Azután körülnézett a szobában, megállt minden kalitka előtt, és beszámolt a madár történetéről, őseiről meg a további terveiről vele. Éppen csöndben és elégedetten egy vöröslő pirókot vizsgálgattunk, mikor hangos, rezgő csöngetés hangzott fel, túlharsogva a madarak lármáját. Nagy bámulatomra a zaj mintha egyenesen Kralfsky gyomrából szólt volna.

– Az iskoláját! – kiáltott elborzadva, és aggodalmasan pillantott rám. Bedugta két ujját a mellényzsebébe, és kihúzta az óráját. Megnyomott egy kis gombot, és a csöngetés elhallgatott. Kissé csalódott voltam, hogy a zaj ilyen közönséges forrásból eredt. Úgy gondoltam, a leckeórák báját erősen növelte volna, ha olyan tanítóm van, akinek a belső részei időnként csöngetnek. Kralfsky fürkészőn meredt az órára, és azután undorral elhúzta a száját.

– Az iskoláját – ismételte halkán –, már tizenkét óra... az idő igazán repül... Úristen, és maga félóra múlva már indul, ugye?

Visszacsúsztatta az órát a zsebébe, és kopasz feje búbját simogatta. – Nos – mondta végül –, már aligha haladhatunk érdemlegesen a tanulásban egy félóra alatt. Ezért, ha maga is úgy gondolja, hogy kellemes időtöltés volt, javasolom, menjünk le a kertbe pitypangot szedni a madaraknak. Az nagyon jót tesz nekik, különösen mikor tojnak.

Lementünk a kertbe, és pitypangot szedtünk, míg Spiro autódudája hápogni nem kezdett lent az utcán, mint valami sebesült kacsá.

– Itt a kocsija, azt hiszem – jegyezte meg Kralefsky udvariasan. – Sikerült rövid idő alatt jó csomó zöldet szedni. A segítsége felbecsülhetetlen volt. Nos, holnap itt lesz pont kilenckor, ugye? Ez a lényeg! Ezt a délelőttöt sem tekinthetjük eltékozoltnak, hiszen valamelyest bemutatkoztunk egymásnak, föl mértük egymást. Remélem, megpendítettük a barátság húrját! Az iskoláját, ez nagyon fontos! Nos, au revoir, holnap.

Udvariasan integetett, mikor becsuktam a csikorgó kovácsoltvas kaput, azután visszaballagott a ház felé aransárga pitypanguszálllyal a nyomában. Púpos háta billegve tűnt el a rózsabokrok között.

Amikor hazaértem, a család megkérdezte, hogy tetszik az új tanár. Nem bocsátkoztam részletekbe, csak annyit mondtam, hogy nagyon kedvesnek találtam, és biztos vagyok benne, hogy jó barátok leszünk. Arra a kérdésre, hogy mit tanultunk az első napon, csak azt a részigazságot közöltem, hogy a délelőttöt a madártannak és a növénytannak szenteltük. A család, úgy látszik, meg volt elégedve. De nagyon hamar tapasztalnom kellett, hogy Kralefsky konokul ragaszkodik a tanításhoz, és elszántan gyarapítani igyekszik tudásomat minden ellenkező elképzelésem ellenére. Az órák végtelenül unalmasan teltek, mert tanítási módszere olyan volt, amilyen talán a tizenharmadik század közepe táján lehetett divatban. A történelmet nagy, emészthetetlen falatokban tálalta, az évszámokat be kellett magolni. Ültünk, és ismételtük őket egyhangú, dallamos kórusban, míg valamiféle kábulatba nem estünk, és gépiesen kántáltunk, miközben a gondolataink másutt jártak. Földrajz terén bosszúságomra a brit szigetekre szorítkoztunk. Végtelen sok térképet kellett rajzolni, és megtöltenem a megyék és megyeszékhelyek nevével. Azután meg kellett tanulnom könyv nélkül a megyéket és városokat, a fontosabb folyókat, fő termékeket, népességet és egyéb száraz és fölösleges adatokat.

– Somerset? – trillázta vádlón rám mutatva.

Ilyenkor kétségbeesetten igyekeztem visszaemlékezni valamire az említett megyével kapcsolatban. Kralefsky szeme kitágult az izgalomtól, miközben szellemi erőfeszítésemet figyelte.

– Nos – mondta végül, mikor világossá vált, hogy tudásom Somersetról a nem létező dolgok világába tartozik –, nos, hagyjuk Somersetet, és próbálkozzunk Warwickshire-rel. Nos, Warwickshire székhelye? Ez a lényeg! Nos, mit termelnek Warwickban, mi?

Ami engem illetett, felőlem akármit termelhetek Warwickban, de próbát tettem, találmra, szénnel. Rájöttem, hogy ha az ember csökönyösen ismételt egy terméket (tekintet nélkül a szóban forgó városra vagy megyére), a válasz előbb-utóbb helyesnek bizonyul. Kralefsky őszinte szívfájdalommal fogadta tévedéseimet. Azon a napon, mikor közöltem vele, hogy Essexben rozsdamentes acélt termelnek, könnyek szöktek a szemébe. De ezekért a hosszú, nyomasztó percekért bőségesen kárpótolta a végtelen öröm és elragadtatás, ha valami különös véletlen következtében helyesen válaszoltam valamelyik kérdésre.

Hetenkint egyszer azzal kínoztuk magunkat, hogy a délelőttöt a francia nyelvnek szenteltük. Kralefsky igen szépen beszélt franciául, és nem bírta elviselni, mikor hallania kellett, hogyan gyilkolom én ezt a nyelvet. Hamarosan rájött, hogy engem hiába akar közönséges tankönyvekből tanítani, ezeket tehát félretettük, és egy háromkötetes madárkönyvet vettünk elő. De a feladat így sem volt könnyű. Időnként, mikor már huszadszor olvastuk el a

vörösbecy tollazatának leírását, zord elszántság jelent meg Kralefsky arcán. Becsapta a könyvet, kirohant a hallba, és pár perc múlva hetyke szalmakalapban tért vissza.

– Azt hiszem, kicsit felfrissítene bennünket... elfújná a pókhálókat... ha rövid sétára indulnánk – jelentette ki és undorral pillantott a *Les Petits Oiseaux de l'Europe*-ra. – Úgy gondolom, átsétálunk a városon, és a korzó felé jövünk vissza, jó? Nagyszerű! De nem fogjuk eltékozolni az időt, ugye? Ez jó alkalom lesz a francia társalgásra, nemde? Tehát, csak semmi angol, kérem... mindent franciául kell mondani. Így lehet megszokni a nyelvet.

Ennek következtében jóformán némán jártuk be a várost. Ezeknek a sétáknak a szépsége abban rejlett, hogy bármilyen irányba indultunk el, a végén valahogy mindig a madárpiacon találtuk magunkat. Olyanok voltunk, mint Alice Tükörországból, bármilyen határozottan lépkedtünk az ellenkező irányba, percek alatt megint csak ott voltunk a kis téren, ahol a bódék tele voltak fűzfa kalitkákkal, és a levegő zengett a madárénektől. Itt megszűnt a francia társalgás, feledésbe merült, akárcsak az algebra, a mértan, a történelmi évszámok, megyei székhelyek és egyéb tárgyak. Szemünk ragyogott, arcunk kipirult; így vándoroltunk egyik bódétól a másikig, tüzetesen vizsgálgattuk a madarakat, szenvedélyesen alkudtunk az árusokkal, és karjaink lassan megteltek kalitkákkal.

Azután egyszerre visszazökkentünk a földre, mert Kralefsky mellényzsebében halkan felberregett az óra. Kralefsky majdnem elejtette az ingadozó kalitkatornyot nagy igyekeztében, hogy kihúzza és elnémítsa óráját.

– Az iskoláját! Tizenkét óra! Ki gondolta volna, mi? Legyen szíves, tartsa csak ezt a kenderikét, amíg elzárom az órát... Köszönöm... Sietnünk kell, ugye? Nem is tudom, hazaérünk-e idejében gyalog, így megrakva. Úristen! Jobb lesz, ha kocsiba ülünk. Persze ez nagy pazarlás, de szükség törvényt bont, ugyebár?

Átrohantunk a téren, beraktuk csicsergő, röpködő szerzeményeinket egy konflisba, és visszahajtottunk Kralefsky házához. A lószerszám csörgése és a paták csattogása kellemesen elvegyült a madárrakomány füttyögetésével.

Már hetek óta tanultunk Kralefskyval, mikor felfedeztem, hogy nem lakik egyedül. Délelőttönként néha hirtelen elhallgatott egy összeadás vagy a megyeszékhelyek felsorolásának kellős közepén, félrehajtotta fejét, és hallgatózott.

– Bocsánat, egy pillanatra – mondta –, meg kell néznem anyámat.

Eleinte ez egy kicsit megzavart, mert meg voltam róla győződve, hogy Kralefskynak már nem élhet az anyja, ehhez túlságosan öreg. Hosszas gondolkodás után arra a következtetésre jutottam, hogy ez csak valamilyen illedelmes kifejezés lehet annak közlésére, hogy ki kell mennie, mert felfedeztem, hogy ezzel a témával kapcsolatban nem mindenki olyan gátlástalan, mint az én családom. Sohase tűnt föl, hogy ha a dolog így áll, Kralefsky gyakrabban vonul illemhelyre, mint bármilyen emberi lény, akit valaha ismertem. Egyik nap túlságosan sok naspolyát ettem reggelire, és ennek lesújtó következményei a történelemóra kellős közepén jelentkeztek. Mivel Kralefsky olyan kényes volt az illemhellyel kapcsolatban, azt gondoltam, udvarias leszek, és az ő sajátos kifejezését fogom használni. Elszántan a szemébe néztem, és azt mondtam, hogy szeretném meglátogatni az édesanyját.

– Anyámat? – ismételte elbámulva. – Anyámat akarja meglátogatni?

Nem értettem, miért akadékoskodik, és ezért csak bólintottam.

– Nos – szólalt meg habozva –, biztos vagyok benne, hogy nagyon fog örülni. De talán okosabb, ha előbb megnézem, fogadhatja-e.

Kiment a szobából, még mindig kissé csodálkozva, és néhány perc múlva visszatért.

– Anyám nagyon fog örülni – jelentette –, de szíves elnézését kéri, hogy kissé rendetlen. – Úgy gondoltam, hogy ez már túlzott finomkodás: úgy beszélni egy klozettről, mint egy emberi lényről, de mivel Kralfsky láthatóan különc volt ebben a kérdésben, jobbnak láttam kedvében járni, és azt mondtam, hogy egyáltalán nem zavar, ha az anyja elhanyagolt, a miénk is gyakran az.

– Ah... igen... khm, gondolom – motyogta, és meglepett pillantást vetett rám. Végigvezetett a folyosón, kinyitott egy ajtót, és legnagyobb meglepetésemre egy nagy, homályos hálószobába tessékelt be. A szoba valóságos virágerdő volt, vázák, kelyhek, cserepek álltak mindenfelé, és mind tele volt csodálatos virágokkal. Csak úgy ragyogtak a sötétben, mint kristályok egy zöldesen derengő barlangban. A szoba egyik végében óriási ágy állott, és abban feküdt egy halom párnára feltámasztva egy kicsi alak, alig nagyobb, mint egy gyerek. Nagyon öreg lehetett, ezt láttam, mikor közelebb értünk, mert finom, nemes vonásait sűrűn behálózták a ráncok. Bőre oly puhán és bársonyosan barázdált volt, mint egy kis gomba héja. De a legmeglepőbb a haja volt. Valóságos zuhatagként hullott a vállára, és félig eltakarta az ágyat. Az elképzelhető legszebb és legdúsabb bronzszínű pompázott; fénylett és ragyogott, mintha égne, és az őszi leveleket juttatta eszembe, meg a róka fényes, téli bundáját.

– Anyám, drága – szólította Kralfsky lágyan, végigbillegett a szobán, és leült egy székre az ágy mellé. – Anyám, drága, itt van Gerry.

A csöpp alak az ágyban fölnyitotta vékony, sápadt szemhéját, és rám nézett nagy, homokszínű szemével, mely oly fényes és okos volt, mint egy madár szeme. Fölemelte a bronzszínű fürtök mélyéből karcsú, formás kezét, amin gyűrűk nehezedtek, kinyújtotta felém, és pajkosan rám mosolygott.

– Nagyon hízelgő, hogy látni akart – mondta fátyolosan lány hangon. – Annyian unják manapság a korombeli embereket.

Zavartan motyogtam valamit. Csillogó szemmel rám nézett, kacsintott, azután fuvolózó rigónevetést hallatott, és megveregette az ágyat.

– Üljön le – mondta –, üljön le, és beszéljünk egy kicsit.

Óvatosan fölemeltem a bronzvörös hajtömeget, és félretoltam, hogy leülhessek az ágyra. Lány, selymes és súlyos haj volt, mintha lángszínű hullám siklott volna az ujjaim között. Mrs. Kralfsky rám mosolygott, ujjai közé fogott egy fürtöt, és puhán csavargatta, hogy csak úgy ragyogott.

– Egyetlen megmaradt ékességem – mondta –, ez maradt a szépségemből.

Úgy nézett a hajzuhatagra, mintha valami kedves állat volna, vagy valami más, tőle teljesen független teremtmény, és szeretettel megveregette.

– Furcsa – mondta –, nagyon furcsa. Van egy elméletem, tudja, hogy néha szép dolgok beleszeretnek önmagukba, mint Narcissus. Ha ez megtörténik, nem kell nekik táplálék sem az élethez, annyira elfoglalja őket a szépségük, hogy csak annak élnek, önmagukból táplálkoznak. Minél szebbek lesznek, annál erősebbé válnak, körforgásban élnek. Ezt tette az én hajam is. Önelégült, csak önmagának nő, és egyáltalában nem érinti, hogy öreg testem roncs lett. Ha meghalok, betölthetik vele a koporsómat, és valószínűleg még akkor is tovább nő, amikor én már porrá váltam.

– Ugyan, ugyan, anyám, nem kell ilyeneket beszélni – dorgálta Kralesfsky gyengéden –, nem szeretem, ha ilyen beteges gondolataid vannak.

Az anyja feléje fordította a fejét, szeretettel nézett rá, és halkán nevetett.

– De ez nem beteges, John, ez csak az egyik elméletem – magyarázta. – Egyébként képzeld csak el, milyen szép szemfedő lesz belőle.

Boldogan mosolyogva nézett le a hajára. Türelmetlenül csörrent a csöndbe Kralesfsky órája, erre összeresztett, kirántotta zsebéből, és rámeredt.

– Az iskoláját – mondta és felugrott –, a tojások talán már ki is keltek. Elnézést kérek, egy pillanatra, anyám. Meg kell néznem.

– Csak siess, siess – mondta Mrs. Kralesfsky –, Gerry meg én majd beszélgetünk, amíg visszajössz... ne törődj velünk.

– Ez a lényeg! – kiáltott Kralesfsky, és gyorsan kirohant a szobából a virágcsokrok között, mintha egy vakondok furakodna át a szivárvány alatt. Az ajtó sóhajtva becsukódott utána; Mrs. Kralesfsky felém fordult, és rám mosolygott.

– Azt mondják – kezdte –, azt mondják, hogy ha az ember megöregszik, mint én, lelassul a teste. Én ezt nem hiszem. Szerintem ez tévedés. Van egy elméletem, hogy nem mi lassulunk le, hanem az élet lassul le körülöttünk. Érti? Minden úgy elbágyad, és annyival többet lehet észrevenni, ha a dolgok lassan mozognak. Mi mindent lát az ember! Micsoda különleges dolgok történnek az ember körül, amiket azelőtt nem is sejtett. Igazán élvezetes kaland, nagyon élvezetes!

Elégedetten sóhajtott, és körülnézett a szobában.

– Vegyük például a virágokat – mondta, és a szobát megtöltő virágtartókra mutatott. – Hallotta már a virágokat beszélni?

Csodálkozva ráztam a fejemet. Hogy a virágok beszélnének, ez újdonság volt a számomra.

– Nos, biztosítom, igenis, beszélnek – mondta. – Hosszú beszélgetéseket folytatnak... legalábbis föltételezem, hogy beszélgetések, mert természetesen nem értem, miről beszélnek. Ha olyan idős lesz, mint én, valószínűleg maga is meg fogja hallani, persze csak akkor, ha nincsenek előítéletei ilyen dolgokban. Sokan azt mondják, ha az ember megöregszik, nem

hisz semmiben, nem lepődik meg semmitől, és ezért fogékonyabb új gondolatokra. Butaság! A legtöbb öregember, akit ismerek, elzárta az agyát serdülőkorában, mint valami szürke, pikkelyes osztriga.

Élesen rám pillantott.

– Most azt gondolja, hogy kicsit furcsa vagyok? Kicsit bolond, mi? Társalgó virágokról beszélek?

Gyorsan és őszintén nemmel válaszoltam. Azt mondtam, szerintem is több mint valószínű, hogy a virágok beszélgetnek. Elmondtam, hogy a denevérek egészen halk csikkanást hallatnak, amit én meghallok, de idősebb emberek számára már nem hallható, mert a hang túlságosan magas rezgésszámú. – Ez az! Ez az! – kiáltotta elragadtatva. – Csak hullámhossz kérdése az egész. Én mindent ennek a lelassulási folyamatnak tulajdonítok. Egy másik dolog, amit az ember nem vesz észre, az, hogy a virágoknak egyéniségük van. Éppen úgy különböznek egymástól, mint az emberek. Nézze, majd megmutatom magának. Látja ott azt a rózsát, amelyik egyedül áll a vázában?

A sarokban kis asztalkán, karcsú ezüstvázában egy gyönyörű, bársonyos rózsza állt; oly sötét gránátvörös volt, hogy szinte feketének tetszett. Pompás virág volt, szirmai tökéletesen sodródtak, oly hamvasak, selymesek és makulátlanok, mint a frissen kikelt lepke szárnya.

– No, ugye, szépséges? – kérdezte Mrs. Kralefsky. – Nem csodálatos? Már két hete van nálam. Ugye, nem hinné? Még csak bimbó sem volt, mikor idekerült. Nem, nem, már teljesen kibomlott. De tudja, olyan beteg volt, nem hittem, hogy megmarad. Aki leszedte, gondatlanul egy csomó őszirózsával kötötte egy csokorba. Végzetes hiba volt! El se tudja képzelni, milyen kegyetlen az egész őszirózsacsalád. Nagyon durva, közönséges virágok, nagyon földhözragadt gondolkodásúak, és csak bajt okoz, aki egy ilyen előkelő virágot, mint a rózsza, közéjük köt. Mire ideért, lekonyult, és annyira elhervadt, hogy észre se vettem az őszirózsák között. Éppen szundikáltam, mikor elkezdték a társalgást. Azt hiszem, főleg a sárgák, azok mindig olyan harciasak. Persze nem értettem, mit beszélnek, de borzalmasan hangzott! Először nem tudtam elképzelni, kihez beszélnek, azt hittem, egymással veszekednek. Felkeltem az ágyból, hogy megnézzem, mi történik, és akkor fedeztem fel szegény rózsát az őszirózsák közé nyomorítva; majdnem halálra gyötörték. Kiszedtem, beraktam egy külön vázába, és adtam neki egy fél aszpirint. A rózsának aszpirint kell adni. A krizantémnek pénzdarabokat, a rózsának aszpirint, a szagos bükkönynek pálinkát, a húsosabb virágoknak, mint például a begóniafélék, egy csöpp citromlevet. Nos, miután kiemeltem az őszirózsák társaságából, és adtam neki egy kis szíverősítőt, gyorsan magához tért, és olyan hálásnak mutatkozik, láthatóan igyekszik minél tovább szép maradni, hogy meghálálja, amit tettem érte. Gyengéden nézett a rózsára, mely izzott az ezüstkehelyben.

– Igen, sokat megtanultam a virágokkal kapcsolatban. Éppen olyanok, mint az emberek. Ha sokat rakok együvé, egymás idegeire mennek, és elfonnyadnak. Ha bizonyos fajtákat összekevernek, valami utálatos osztályöntudat fejlődik ki bennük. És persze legfontosabb a víz! Tudja, hogy van, aki azt hiszi, azzal tesz jót, ha naponta cseréli a vizet? Borzasztó! Az ember hallja, hogy a virágok belehalnak az ilyesmibe. Én hetenkint csak egyszer cserélem a vizet, beleteszek egy marék földet, és így szépen gyarapodnak.

Kinyílt az ajtó, és Kralefsky berobbant, diadalmasan mosolyogva.

– Mind kikelt! – jelentette. – Mind a négy. Úgy örülök! Nagyon aggódtam, mert most keltett először.

– Nagyszerű, drágám! Úgy örülök! – mondta Mrs. Kralesky elragadtatva. – Ez nagy öröm számodra. Gerry meg én nagyon érdekesen elbeszélgettünk. Számomra legalábbis nagyon érdekes volt.

Fölálltam, és azt mondtam, hogy én is nagyon érdekesnek találtam a beszélgetést.

– Máskor is el kell jönnie hozzám, ha nem untatja – mondta Mrs. Kralesky. – Talán kicsit különösnek fogja találni az én elképzeléseimet, de érdemes meghallgatni őket.

Fölmosolygott rám az ágyból nagy hajtakarója alól, és udvarias elbocsátó kézmozdulatot tett. Követtem Kraleskyt a szobán keresztül, és az ajtóból visszanéztem, és mosolyogtam. Csendesen, megadóan feküdt hajának súlya alatt. Újra fölemelte kezét, és intett. Úgy láttam a félhomályban, hogy a virágok közelebb húzódnak az ágyához, ott tolonganak körülötte, mintha várnák, hogy mondjon nekik valamit. Olyan volt, mint egy megrokkant öreg királynő, aki teljes díszben fekszik, körülvéve suttogó virágok udvarától.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

A ciklámenerdők

Körülbelül fél mérföldre a villától meglehetősen nagy, kúp alakú domb emelkedett, melyet elborított a fű és a hanga. A tetején három kis olajfaliget volt, melyeket széles mirtuszsávok választottak el egymástól. Ezeket a kis ligeteket ciklámenerdőnek neveztem, mert amikor eljött a virágzás ideje, az olajfák alatt a talaj lilás rózsaszínűre és borvörösre pirult a ciklámentől, mely itt sűrűbben és pompásabban nyílt, mint bárhol másutt a környéken. A húsos, gömbölyű, pikkelyes héjú gumók egymás hegyén-hátán szorongtak, mint az osztrigák, és valamennyi nagy csokor sötétzöld, fehérén erezett levelet hordozott, a szökőkútként feltörő, szép virágok pedig mintha lilás rózsaszínre festett hópelyhekből készültek volna.

A ciklámenerdőben nagyszerűen el lehetett tölteni a délutánt. Ha az ember az olajfatörzsek árnyékában hevert, lelátott a völgyre, a földek mozaikjára, a szőlőkre és a gyümölcsösökre. Mögöttük ragyogott a tenger, ezer tüzes szikra futott végig rajta, amint lágyan és bágyadtan a parthoz dörgölözött. A dombtetőnek mintha saját szellője lett volna, kis szélcecsemő csupán: akármilyen meleg volt a völgyben, fönt a három olajfaligetben állandó szellő játszadozott, a levelek suttogtak, és a lehajló ciklámenvirágok vég nélkül hajbókolva köszöntötték egymást. Ez volt a legalkalmasabb hely, hogy az ember megpihenjen a kimerítő gyíkvadászat után, mikor a feje már majdnem szétduzzant a hőségtől, ruhája átnedvesedett és kifakult az

izzadságtól, a három kutya rózsaszín nyelvét lógatva lihegett, mint három régimódi, apró mozdony. Egyszer, amikor egy ilyen vadászat után megpihentem a kutyákkal, két új állatot szereztem, és ezzel közvetve olyan eseményláncolatot indítottam el, ami Larryt is, Kralefskyt is érintette.

A kutyák laffogó nyelvvel vetették el magukat a ciklámen közé, és ott feküdtek hason, hátsó lábukat kinyújtva, hogy testük minél nagyobb felületen érintkezzék a hűvös földdel. Szemüket félig lehunyták, állkapcsuk sötétlett a nyáltól. Én egy olajfa törzsének támaszkodtam, mely több mint száz évig fáradozhatott azon, hogy tökéletes támlává alakítsa magát, és lebamultam a földekre. Igyekeztem fölismerni paraszt barátaimat a lent mozgolódó, színes kis pontok között. Messze távolban, egy érett kukoricatábla szőke négyszöge fölött, kis fekete-fehér alak tűnt fel, mint valami tarka máltai kereszt, és gyorsan siklott a lapos, megművelt területek fölött, egyenesen a dombtető felé, ahol üldögéltem. Amint közeledett, a szarka három rövid, rekedt csörgést hallatott, ami kissé fojtottan hangzott, mert a csőre teli volt eledellel. Nyílsebesen berepült egy közeli olajfa koronájába. Rövid csönd következett, azután egyszerre éles, sípoló hangok kórusa hallatszott a lombok közül, ami előbb felerősödött, aztán fokozatosan elhallgatott. Újra hallottam a szarka lágy, figyelmeztető csörgését, azután a madár kiszökkent a levelek közül, s ismét lesiklott a dombról. Vártam, míg csak porszemnyi kis pötyynek nem látszott, mely a szőlők rojtos háromszöge fölött lebegett a látóhatáron, aztán fölálltam, és óvatosan körüljártam a fát, ahonnan a furcsa hangok hallatszottak. Magasan fönt az ágak között, félig elrejtve a zöld és ezüst levelek között, megpillantottam egy tojásdad alakú, nagy gallyköteget, mintha nagy, borzas futball-labdát raktak volna az ágak közé. Izgatottan kezdtem fölfelé mászni a fán, a kutyák pedig a fa tövébe gyülekeztek, és érdeklődéssel néztek. Mikor a fészek közelébe értem, lenéztem, és a gyomrom összeszorult: a kutyák érdeklődve felém fordított képe már csak akkorának látszott, mint egy-egy pitypangvirág. Izzadó tenyérrel, óvatosan kúsztam az ágakon, amíg a fészek mellé nem értem a szélborzolta levelek között. Szilárd építmény volt, gallyakból gondosan összefont, nagy kas, belül sárral és gyökérszálakkal bélelve. A bejárati nyílás a fészek falában kicsi volt, és a köréje font ágakból szúrós tüskék meredeztek, akárcsak a fészek oldalán és az ügyesen domborított, összefont tetőn. A fészek alkalmas volt arra, hogy a legelszántabb ornitológust is elkedvetlenítse.

Vigyáztam, hogy ne nézzek lefelé, hasra feküdtem az ág hosszában, és kezemet óvatosan bedugtam a tüskés bugyorba. Megtapogattam a nyirkos mélyedést, és ujjaim alatt puha, remegő bőrt és pihét éreztem, miközben rekedt, sivítő kórus harsant föl a fészekben. Óvatosan fontam ujjaimat az egyik kövér, meleg bébi köré, és kihúztam a kezemet. Minden lelkesedésem ellenére be kellett vallanom, hogy nem volt nagy szépség. Széles csőre volt, két sarkában sárga redővel, a feje kopasz, szeme félig csukva, ami bamba, meglehetősen kába, hülye arckifejezést kölcsönzött neki. Bőre ráncosan és redősen lötyögött a testén, mintha lazán és ötletszerűen tűzték volna rá a fekete tolltokokat. Vékony lábai között lötytyedt hús lógott, bőre oly vékony volt, hogy átlátszottak rajta belső szervei. A bébi kuporgott a markomban, hasa kidagadt, mint egy vízzel telt léggömb, és reménykedve sivített. Beleturkáltam a fészekbe, és megállapítottam, hogy még három kicsi van benne, és mindegyik éppolyan ronda, mint az, amelyiket a kezemben tartottam. Némi gondolkodás után, miután mindegyiket alaposan szemügyre vettem, elhatároztam, hogy kettőt elviszek, és a másik párt meghagyom az anyjának. Ez szerintem teljesen korrekt eljárás volt, és nem tudtam elképzelni, mi kifogása lehetne az anyának ellene. Kiválasztottam a legnagyobbat (mert az hamar megnő) és a legkisebbet (mert annak meg olyan szánalmas külseje volt), gondosan az ingembe dugtam őket, és óvatosan lemásztam a várakozó kutyákhoz. Megmutattam nekik gyűjteményem legújabb példányait. Csuri és Büdi mindjárt úgy gondolták, hogy ehetők, és

szerették volna kipróbálni, hogy föltételezésük megfelel-e a tényeknek. Megszidtam őket, és megmutattam a madarakat Rogernak. Az szokása szerint megszagolta őket, azután ijedten hátrahőkölt, mert a madarak föllendítették fejüket hosszú, cingár nyakukon, eltátották csőrüket, és kéjesen visítottak.

Miközben hazafelé vittem új állataimat, azon törtem a fejemet, hogy is nevezzem el őket. Még mindig ezen töprengtem, mikor a villához értem, és ott találtam a családot, mely visszatérőben egy városi bevásárló körútról éppen kifelé özönlött a taxiból. Tenyeremen feléjük nyújtottam a bábikat, és megkérdeztem, melyikük tudna nekik megfelelő nevet adni.

– Milyen édesek! – mondta Margo.

– Mivel fogod őket etetni? – kérdezte a mama.

– Micsoda undorító dögök – jegyezte meg Leslie.

– Több állatot nem hoztál? – kérdezte Larry undorral.

– A fenék, Gerrysz úrfi – mondta Spiro utálkozva –, ezek micsodák?

Meglehetősen hidegen feleltem, hogy szarkafiókák, s hogy nem kértem senkitől véleményt felőlük, csak azt szerettem volna, ha segítenének nevet adni nekik. Hogy nevezzem őket?

De a család nem volt segítőkész hangulatban.

– Hogy lehetett elvenni szegénykéket az anyjuktól? – kérdezte Margo.

– Remélem, már elég nagyok, és tudnak enni, drágám – mondta mama.

– Istenre! Mi mindent találsz, Gerrysz úrfi – mondta Spiro.

– Vigyázz rájuk, hogy ne lopjanak – mondta Leslie.

– Lopnak? – kérdezte Larry ijedten. – Én azt hallottam, hogy a csóka lop.

– A szarka is – közölte Leslie –, ezek veszedelmes tolvajok.

Larry kivett a zsebéből egy százdrachmás papírpénzt, és meglóbálta a bábik fölött. Azok azonnal égnek lódították fejüket remegő nyakkal, tátott csőrrel, eszelősen visítva és ugrálva. Larry gyorsan hátraugrott.

– Igazad van, istenemre! – kiáltotta izgatottan. – Láttad? Meg akartak támadni, és el akarták venni a pénzt!

– Ne légy nevetséges, drágám. Csak éhesek – mondta mama.

– Ugyan, mama... nem láttad, hogy nekem ugrottak? A pénz miatt volt – már ebben a korban is bűnöző ösztöneik vannak. Gerry nem tarthatja meg őket, különben olyan lesz az életünk, mintha Arsene Lupinnel élnénk együtt. Menj, és tedd vissza őket, ahonnan hoztad, Gerry.

Ártatlanul és az igazságnak nem éppen megfelelően elmagyaráztam, hogy ezt nem tehetem, mert az anyjuk elhagyná őket, és éhen halnának. Ahogy sejtettem, Margo és mama azonnal pártomat fogta.

– Nem hagyhatjuk éhen halni szegénykéket – mondta Margo.

– Nem tudom, mi baj származna belőle, ha megtartanánk őket – mondta mama.

– Meg fogod bánni! – közölte Larry. – Csak baj lesz belőle. A ház minden szobáját föl kell fegyvereznünk, minden értékes holmit el kell ásni, és fegyveres őrt kell föléje állítani. Ez kész örültség!

– Ne beszélj butaságokat, drágám – mondta mama békítően. – Kalitkában tarthatjuk őket, és majd csak néha engedjük ki egy kis testmozgásra.

– Testmozgás? – kiáltott Larry. – Azt testmozgásnak nevezed, ha ide-oda röpködnek a házban százdrammás bankókkal a koszos csőrükben?

Szentül megígértem, hogy a szarkákat soha, semmilyen körülmények között sem engedem lopni. Larry lesújtó pillantást vetett rám. Hangsúlyoztam, hogy a madaraknak még mindig nincs nevük, de senkinek sem jutott megfelelő név az eszébe. Álltunk, és bámultuk a remegő fiókákat, de semmilyen név sem ötlött az eszünkbe.

– Mit fogsz csinálni ezekkel a dögökkel? – kérdezte Spiro.

Kissé csípősen feleltem, hogy háziállatot nevelek belőlük, és egyébként nem dögök, hanem szarkák.

– Minek nevezelsz őket? – kérdezte Spiro morcosan.

– Szarkák, Spiro, szarkák – mondta mama lassan és érthetően tagolva a szavakat.

Spiro forgatta a fejében az új szót, mellyel angol szókinccse gyarapodott, magában ismételte, és igyekezett agyába rögzíteni.

– Farkák – mondta végül –, farkák, ugye?

– Szarkák – helyesbített Margo.

– Hiszen azt mondtam – méltatlankodott Spiro. – Farkák!

Ettől a perctől kezdve nem kerestünk nevet a madaraknak. Rajtuk maradt a Farkák.

Mire a Farkák megnőttek és megtollasodtak, Larry annyira megszokta őket maga körül, hogy megfélemedezett állítólagos bűnöző hajlamaikról. A kövér, fényes, csevegő Farkák kosaruk tetején kuporogtak, erélyesen csapkodtak szárnyukkal, és olyanok voltak, mint a megtettesült ártatlanság. Minden simán ment, amíg meg nem tanultak repülni. Kezdetben leugrottak a verandaasztalról, szárnyukkal vadul csapkodva siklottak egy darabig, és öt méterrel odébb lehuppantak a kőpadlóra. Bátorságuk azonban együtt nőtt szárnyuk erejével, és nemsokára bekövetkezett az első igazi repülés: vidám körtánc a villa körül. Oly szépek voltak, hosszú

farkuk úgy fénylett a napon, szárnyuk úgy suhogott, amint lebuktak, és átrepültek a szőlőlevelek alatt, hogy kihívtam a családot, csodálják meg ők is. A Farkák észrevették, hogy közönségük van, egyre gyorsabban és gyorsabban repültek, kergetőztek, röptükben elhúztak a fal mellett, és akrobatikus táncokat lejtettek a magnóliafa ágain. Aztán egyiküknek fejébe szállt a siker, elvétette a távolságot, nekirepült a szőlőnek, és bepottyant a verandára. Most már nem volt vakmerően lendülő mesterpilóta, csak egy pórul járt tollcsomó, mely eltátotta a csőrét, és panaszosan nyöszörgött, mikor fölemeltem és vigasztaltam. De mire mesterei lettek a repülésnek, a Farkák hamarosan föltérképezték a villát, és elkezdték a zsványkodást.

Tudták, hogy érdemes fölkeresni a konyhát, de csak akkor, ha megállnak a küszöbön, és nem merészkednek beljebb. A nappaliba és az ebédlőbe, ha volt bent valaki, sohase mentek be. Tudták, hogy a hálószobák közül az enyém az egyetlen, ahol meleg fogadtatásra számíthatnak. Szívesen berepültek volna mama vagy Margo szobájába is, de ott folyton eltiltották őket mindenféltől, és azt unták. Leslie csak az ablakpárkányig engedte őket, tovább nem, de attól fogva, hogy egyszer véletlenül elsütött egy puskát, oda se szálltak többé. Idegesek lettek, és azt hiszem, azt képzelték, hogy Leslie az életükre tör. Az a hálószoba, amely igazán érdekelte és vonzotta őket, természetesen Larryé volt, gondolom, talán azért, mert sohasem sikerült alaposan körülnézniük benne. Még le se szálltak az ablakpárkányra, máris olyan dühödtdörögés fogadta őket, és olyan tömegben repültek a lövedékek, hogy kénytelenek voltak gyorsan a biztonságosabb magnóliafára röppenni. Sehogy sem értették Larry viselkedését, és úgy gondolták, mivel Larry olyan nagy húhót csinál, bizonyára rejteget valamit, és nekik kötelességük kikutatni, mi lehet az. Gondosan megválasztották az alkalmas időpontot, türelmesen vártak, amíg Larry egy délután úszni nem ment, és nyitva felejtette az ablakot.

Én nem vettem észre, mire készülnek a Farkák, csak amikor Larry visszajött. Kerestem a madarakat, de azt hittem, lerepültek a dombról egy kis szőlőt lopni. Láthatólag tudták, hogy tilosban járnak, mert míg máskor mindig fecsegték, most teljes csendben folyt le a rablóhadjárat, és (Larry szerint) fölváltva örködtek az ablakpárkányon. Mikor Larry fölfelé jött a dombon, borzadva látta, hogy egyikük az ablakpárkányon ül, és dühösen ráordított. A madár figyelmeztető csörgést hallatott, mire a másik kirepült a szobából, és együtt libbentek a magnóliafára, rekedten kacagva, mint a gyümölcslopáson kapott iskolás fiúk. Larry berohant a házba, fölszáguldott a szobájába, és útközben engem is magával rántott. Mikor kinyitotta az ajtót, följajdult, mint akit kőpadra vontak.

A Farkák oly alaposan fölforgatták a szobát, mint a titkosszolgálat ügynökei, ha fontos okiratokat keresnek. Kéziratok és gépirópapírok hevertek mindenfelé a padlón, mint őszi lombok, legtöbbjük csinos mintákkal átlyuggatva. A Farkák sohase tudtak ellenállni a papírnak. Az írógép egykedvűen álldogált az asztalon, és olyan volt, mint egy bikaviadalban kibevezett ló: szalagja kilógott, a billentyűk le voltak rondítva. A szőnyegen, ágyon és az asztalon fehér papírdarabkák villogtak, mintha zúzmaralepte volna. A Farkák alighanem kábítószercsempészeknek gondolták Larryt, és vitézül megküzdöttek a szódabikarbónás dobozzal. Tartalmát kiszórták az egyik könyvsorra, mely hóborított hegylánchoz hasonlított. Az asztalt, a padlót, a kéziratokat, az ágyat és főként a párnát művészi és újszerű mintájú, zöld és piros tintás lábnyomok díszítették. Úgy tetszett, mind a két madár a kedvenc színét borította ki, hogy belegázolhasson: a kék tinta, ami kevésbé lett volna feltűnő, érintetlenül állt.

– Ez mindennek a teteje – dühöngött Larry remegő hangon –, határozottan mindennek a teteje! Vagy csinálsz valamit azokkal a madarakkal, vagy kitekerem a nyakukat.

Tiltakoztam; igazán nem lehet szemrehányást tenni a Farkáknak, minden érdeklő őket, magyaráztam, nem tehetnek róla, ilyen a természetük. A hollófélék minden tagja természetből kíváncsi, mondtam belemelegedve védőbeszédembe. Nem tudják, hogy rosszat cselekszenek.

– Nem kértem oktatást a hollófélékről – mondta Larry vészjóslóan –, és nem érdekel a szarkák erkölcsi érzéke, akár örökölt, akár szerzett. De ismétlem, vagy elviszed és bezárod a madarakat, vagy egyenként tépem ki a tollaikat.

A család többi tagja kíváncsian gyülekezett, miután a veszekedés felzavarta őket ebéd utáni álmukból.

– Ūristen, drágám, mit csináltak? – kérdezte mama körülbámulva a feldúlt szobában.

– Nem vagyok olyan hangulatban, mama, hogy hülye kérdésekre felelgessek.

– A Farkák – állapította meg Leslie az igazolt próféta örömevel. – Hiányzik valami?

– Nem, semmi sem hiányzik – mondta Larry keserűen. – Ettől megkíméltek.

– Borzalmas szemetet csináltak a papírjaidból – jegyezte meg Margo.

Larry egy pillanatig zihálva rámeredt.

– Micsoda tökéletes meghatározása a tényeknek! – mondta végül. – Mindig készenlétben tartasz valami alkalmas közhelyet, hogy véleményt nyilváníts egy katasztrófáról. Irigyellek ezért, hogy sorscsapások idején képtelen vagy az értelmes beszédre!

– Azért nem kell gorombáskodni – mondta Margo.

– Larry nem úgy gondolta, drágám – hazudta mama –, csak persze kicsit izgatott.

– Izgatott? Izgatott? Ezek a rühes keselyűk beszárnyalnak ide, mint két kritikus, és eltépik, leköpdösik a kéziratomat, mielőtt befejeztem volna, és te azt mondd, hogy izgatott vagyok?

– Persze, drágám, ez nagyon bosszantó – szolt megértően mama, és igyekezett kellő szenvedéllyel nyilatkozni az esetről –, de biztos vagyok benne, hogy nem szándékosan csinálták. Végeredményben ők nem értik... hiszen csak madarak!

– Ne kezd most már te is! – szolt rá Larry dühösen. – Éppen most oktattak ki, mi a helyes, és mi a helytelen a hollófélék értelmezése szerint. Undorító, amit ez a család művel az állatokkal! Ez az egész antropomorfisztikus ömlengés, amit a mentségükre összelocsogtok! Miért nem lesztok mind Szarkaimádók, és miért nem vonultok cellába imádkozni? Úgy viselkedtek mind, mintha én volnék a hibás, és én tehetnék róla, hogy a szobám olyan, mintha Attila hunjai dűlták volna fel. Egyet mondok: ha nem csináltok azonnal valamit azokkal a madarakkal, majd elintézem őket én magam.

Larry oly gyilkosan nézett, hogy biztonságosabbnak gondoltam, ha megmentem a Farkákat a veszélytől. Egy nyers tojással becsalogattam őket a szobámba, és bezártam őket a kosarukba, közben pedig töprengtem, mit tegyek. Nyilvánvaló, hogy be kell őket zárni valami kalitkába, de én egészen tágas kalitkát szerettem volna, és tudtam, hogy egymagam nem leszek képes

igazán nagy madárházat csinálni. Tudtam, hogy a családot hiába hívnám segítségül, ezért elhatároztam, megkörmölyezem Mr. Kraleskyt, hogy segítsen megszerkeszteni. Kijöhetne hozzánk egy napra, és ha a kalitka elkészül, megtaníthatna birkózni. Régen vártam az alkalmas pillanatra, mikor birkózóleckét vehetek tőle, és ez most igen megfelelő volt. Mr. Kralesky ügyessége a birkózásban egyike volt számos rejtett képességének, melyeket lassan fölfedeztem.

Észrevettem, hogy eltekintve anyjától és a madaraitól, Kraleskynak volt még egy szenvedélye az életben: egy teljesen képzeletbeli világ, amit maga talált ki, egy világ, melyben folyton izgalmas és furcsa kalandok követték egymást, és e kalandoknak csak két főszereplője volt, ő (a hős), és az ellenkező nem egyik képviselője, akit általánosságban csak Hölgynek nevezett. Úgy vélte, hogy én elhiszem a történeteket, és egyre merészebb lett, napról napra közelebb engedett saját külön paradicsomához. Mindez akkor kezdődött, mikor egy délelőtt kis szünetet tartottunk, kávéztunk, és süteményt ettünk. A beszélgetés valahogyan a kutyákra terelődött, és én bevallottam, hogy végtelenül vágyom egy bulldogra – ellenállhatatlanul csúfnak gondolom ezt a fajtát.

– Az iskoláját, igen! A bulldog – mondta Kralesky – nagyszerű állat, megbízható és bátor. Sajnos a bullterrierről nem lehet ugyanezt elmondani.

Kortyolgatta a kávéját, és félénk pillantást vetett rám. Éreztem, hogy további kérdéseket vár tőlem, és érdeklődtem, miért tartja a bullterriert különösen megbízhatatlannak.

– Hamisak! – magyarázta száját törölgetve. – Nagyon hamisak. – Hátradőlt székében, lehunyta a szemét, és összetette ujjai hegyét, mintha imádkozna.

– Emlékszem, egyszer, évekkkel ezelőtt, mikor Angliában voltam, alkalmam volt egy Hölgylétét megmenteni, akit egy ilyen fenevad megtámadott.

Kinyitotta a szemét, és rám lesett. Láta, hogy csupa fül vagyok, hát megint lehunyta szemét, és folytatta.

– Szép tavaszi reggel volt, éppen egészségügyi sétámat végeztem a Hyde Parkban. Nagyon korán volt, még senki sem járt a parkban, és a madarak énekét leszámítva, teljes csönd volt. Elég messzire elsétáltam, mikor hirtelen mély, zengő ugatásra lettem figyelmes. – Hangja remegő suttogásra váltott, szemét még mindig csukva tartotta, és fejét hallgatózva félrebillentette. Oly hiteles volt az előadás, hogy szinte magam is hallani véltem a vad, szaggatott, messze hangzó ugatást a nárciszok között.

– Először nem gondoltam semmi rosszra. Azt hittem, talán valami kutya azzal szórakozik, hogy a mókusokat hajkurássza. Azután egyszerre segélykiáltások vegyültek a dühös ugatásba. – Kiegyenesedett ültében, összehúzta szemöldökét, orrcimpája remegett. – Keresztülrohantam a fák közt, s egyszerre borzalmas látvány tárult elém!

Elhallgatott, végigsimította homlokát, mintha még most is nehezen viselné el a látványt.

– Egy Hölgylétet találtam ott, aki hátát egy fának vetve állt. Ruhája rongyos volt és tépett, lábán véres harapások, és egy nyugágygal védekezett egy őrző bullterrier ellen. A bestia tátott szája tajtékzott; ugrált, hörgött, támadásra készült. A Hölgylereje láthatóan fogytán volt. Nem volt veszteni való időm.

Szemét még mindig csukva tartotta, hogy jobban felidézhesse a látomást. Kihúzta magát székében, kifeszítette vállát, vonásai megvető kihívást fejeztek ki és rettenthetetlen bátorságot – olyan ember arc kifejezése volt ez, aki egy Hölgyet készül kiszabadítani éppen egy bullterrier fogai közül.

– Fölemeltem súlyos sétatotomat, előreugrottam, és hangos kiáltással bátorítottam a Hölgyet. A kutya, hangomat hallva, azonnal nekem ugrott szörnyűségesen hörögve, de én olyan ütést mértem a fejére, hogy a botom kettétört. Az állat, bár elkábult, még erejének teljében volt. Ott álltam védtelenül, mikor újra összeszedte magát, nekilendült, és tátott szájjal a torkomnak ugrott.

Kralefsky homlokát kiverte a veríték, mialatt beszélt, és egy kis szünetet tartott, hogy elővegye zsebkendőjét, és megtörölgesse. Kíváncsian kérdeztem, mi történt azután. Kralefsky megint összetette ujjai hegyét, és folytatta:

– Az egyetlen lehetséges dolgot cselekedtem. Nem sok esélyem volt a sikerre, de meg kellett kockáztatnom. Amikor az állat az arcomnak ugrott, bedugtam a kezemet a szájába, megragadtam a nyelvét, és minden erőmmel megcsavartam. Fogai összezárultak a csuklómon, a vér kiserkedt, de én erősen szorítottam, mert tudtam, hogy az életem forog kockán. A kutya ide-oda rángatta magát, úgy éreztem, végtelen hosszú ideig. Ki voltam merülve. Éreztem, hogy már nem sokáig bírom. És akkor a fenevad egyszerre görcsösen megrándult, és összeesett. Sikerült! Az állat megfulladt saját nyelvétől!

Megkönnyebbülten sóhajtottam fel. Nagyszerű történet volt, akár igaz is lehetett volna. És ha nem is volt igaz, olyasmi volt, aminek meg kellett volna történnie. Rokonszenvet éreztem Kralefsky iránt, akitől az élet megtagadta, hogy megfojthasson egy bullterriert, kitalált hát egyet magának. Kralefsky kinyitotta szemét, lelkesedésem láttára elpirult örömeiben, azután fölényesen mosolygott.

– Nem, nem, nem volt igazi hőstett – helyesbített –, de a Hölgy bajban volt, és úriember nem cselekedhetett másként. Az iskoláját, nem!

Készséges és elragadtatott hallgatója voltam, amitől csak még közlékenyebb lett. Egyre több kalandját mesélte el nekem, és mindegyik izgalmasabb volt az előzőnél. Fölfedeztem, hogy ha egyik reggel ügyesen elültettem egy gondolatot a fejében, biztos, hogy másnap már hallhattam is az ezzel kapcsolatos kalandot, ha képzeletének alkalmá volt addigra mesét szöni belőle. Lebilincselve hallgattam, hogyan maradt ő meg a Hölgy egyedül életben egy hajótörés alkalmával, Murmanszkba menet. („Egy kis dolgom volt ott.”) Két hétig sodródtak egy jégtáblán, ő meg a Hölgy, ruhájuk rájuk fagyott, nyers hallal és sirállyal táplálkoztak, míg meg nem mentették őket. Hajszálon múlt, hogy a mentőhajó el nem kerülte őket, csak Kralefsky gyors ötlete segített: a Hölgy bundájából csinált jelzőtüzet.

Különösen elbájolt az a történet, melyben a szíriai sivatagban banditák tartóztatták fel („egy Hölgyet vezettem bizonyos sírokat megtekinteni”), és mikor a gazemberek azzal fenyegetőztek, hogy elrabolják szép társnőjét, és csak váltságdíjért engedik szabadon, felajánlotta, hogy ő megy el helyette. De a banditák nyilván úgy gondolták, hogy a Hölgy vonzóbb tűsz, és elutasították az ajánlatot. Kralefsky gyűlölte a vérontást, de ilyen

körülmények között mit tehet egy úriember? A csizmaszárban hordott késével mind a hat banditát megölte. Az első világháborúban természetesen a titkosszolgálatnak dolgozott. Szakállal álcázva átdobták az ellenséges vonalak mögé, hogy felvegye a kapcsolatot a másik angol kémmeleg, és megszerezzen egy bizonyos haditervet. Csöppet sem lepödtem meg, mikor a másik kémről kiderült, hogy egy Hölgy. Szökésük (a haditervekkel) a kivégző osztag elöl felülmúlhatatlanul gyermeteg történet volt: ki másnak, mint Kralefskynak jutott eszébe, hogy betörjön a fegyverraktárba, vaktöltényt tegyen valamennyi puskába, és azután holtnak tettesse magát, mikor a fegyverek eldördültek?

Annyira megszoktam Kralefsy rendkívüli történeteit, hogy azokban a ritka esetekben, amikor némileg valószínű mesét mondott, általában el is hittem. Ez lett a veszte. Egyszer elmesélte, hogy ifjúkorában Párizsban sétálni ment egy este, és egy nagydarab ember bántalmazott egy Hölgyet. Ez sértette Kralefsky nemes érzelmeit, és sétabotjával nyomban fejbe verte a gazembert. Kiderült, hogy a férfi Franciaország birkózóbajnoka volt, aki azonnal jóvátételt követelt a becsületén esett csorbáért. Kralefsky beleegyezett. Az ember azt ajánlotta, hogy találkozzanak a szorítóban, és birkózzanak meg. Kralefsky ebbe is beleegyezett. Kitűzték a napot, és ő edzeni kezdett („növényi diéta és sokféle torna”), és mire eljött a nagy nap, kitűnő erőnlétben volt. Ellenfele, aki Kralefsky leírásából ítélve mind méretére, mind lelkületére nézve a neander-völgyi ősemberhez volt hasonlatos, meglepetten tapasztalta, hogy Kralefskyban emberére talált. Kerek óra hosszát birkóztak a szorítóban, és egyiknek sem sikerült a másikat két vállra fektetnie. Ekkor Kralefskynak hirtelen eszébe jutott a fogás, amit egy japán barátjától tanult. Egyetlen csavarással és rántással fölemelte súlyos ellenfelét, megpörgette, és kidobta a szorítóból. Szegény ember három hónapig feküdt kórházban, oly súlyosan megsérült. Kralefsky hangsúlyozta, hogy ez igazságos és megérdemelt büntetés volt, mert a ripók kezét mert emelni egy Hölgyre.

Története annyira fölízgatott, hogy arra kértem, tanítson meg a birkózás alapjaira, ami hasznomra lehet, ha valaha bajbajutott Hölgygyel találkozom. Kralefsky meglehetősen vonakodott; majd talán később, ha lesz rá elég hely, mondta, mutat néhány fogást. Azután elfeledkezett a dologról. De én nem. Mikor eljött hozzám, hogy segítsen új otthon készíteni a Farkáknak, elhatároztam, hogy emlékeztetem ígéretére. Mikor uzsonnánál ültünk, megvártam, míg megfelelő szünet áll be a beszélgetésben, és akkor emlékeztettem Kralefskyt híres párviadalára a francia birkózóbajnokkal. Úgy láttam, csöppet sem örült, hogy ezt szóba hoztam. Elsápadt, és gyorsan leintett.

– Az ember nem dicsekszik nyilvánosan ilyesmivel – súgta rekedten.

Készségesen tiszteletben tartottam szerénységét, de ahhoz ragaszkodtam, hogy egy birkózóleckét adjon. Hangsúlyoztam, hogy csak néhány egyszerű fogást szeretnék megtanulni.

– Nos – mondta Kralefsky, és megnyalta szája szélét –, talán mutatok néhányat a legelemibb fogások közül. De ahhoz, hogy valaki sikeres birkózó legyen, sok idő kell, azt tudja, ugye?

Örvendezve kérdeztem, hogy itt fogunk-e birkózni a verandán, ahol a család is nézheti, vagy inkább a nappali magányában. Kralefsky a nappali mellett döntött. Az a fontos, hogy semmi se vonja el a figyelmünket, mondta. Bementünk a házba, és félretoltuk a bútorokat. Kralefsky kedvetlenül kibújt kabátjából. Elmagyarázta, hogy alapvető és legfontosabb elv az ellenfél kilendítése egyensúlyából. Ezt úgy lehet elérni, hogy átkaroljuk az ellenfél derekát, és hirtelen oldalra rántjuk. Be is mutatta, hogyan gondolja: elkapott, és szelíden a díványra döntött.

– Nos – mondta egy ujját fölemelve –, érte, miről van szó?

– Igen – mondtam –, azt hiszem, jól megértettem.

– Ez a lényeg! – mondta Kralfsky. – Most maga döntsön föl engem.

Nem akartam szégyent hozni tanítómra, és nagy lelkesedéssel rávettem magamat. Átrohantam a szobán, átkaroltam a törzsét, jól megszorítottam, nehogy kicsússzon a kezem közül, és egy ügyes csuklórántással a legközelebbi szék felé lódítottam. Sajnos nem lendítettem meg eléggé, el sem ért a székhöz, hanem lezuhant a földre, és akkorát ordított, hogy az egész család berohant a verandáról. Fölemeltük a sápadt, nyöszörgő birkózóbajnokot a díványra, és Margo futott pálinkáért.

– Az istenért, mit csináltál vele? – kérdezte mama. Mondtam, hogy én csak utasításai szerint jártam el. Azt mondta, döntssem el, és én eldöntöttem. Egész egyszerű dolog, és nem értem, miért érdemelnék érte szemrehányást.

– Nem vagy tisztában az erőddel, drágám – vélte mama –, jobban kellett volna vigyáznod.

– Marhaság volt – szögezte le Leslie –, meg is ölhetted volna.

– Ismertem egy embert, aki egész életére nyomorék lett attól, hogy birkózásnál leterítették – jegyezte meg Larry tárgyilagos modorban.

Kralfsky még hangosabban nyögött.

– Igazán, Gerry, néha szörnyű butaságokat csinálsz – mondta mama izgatottan, mert nyilvánvalóan már látta lelki szemeivel Kralfskyt, amint tolókosiban éli le hátralevő napjait.

Ingerültté tett ez a jogtalan bírálat. Újra hangsúlyoztam, hogy nem én voltam a hibás. Megmutatták, hogyan kell feldönteni valakit, azután felszólítottak, hogy tegyem meg. Hát feldöntöttem.

– Biztos vagyok benne, nem azt akarta, hogy ennyire kikészítsd – mondta Larry –, eltörhetted volna a gerincét. Annak a fickónak, akit említettem, úgy elhasadt a gerince, mint a banánhéj. Nagyon furcsa volt. Azt mondta, hogy a csontszilánkok kiálltak a hátából.

Kralfsky kinyitotta a szemét, és rémülten nézett Larryre.

– Kaphatnék egy kis vizet? – kérdezte elgyengülten. Ekkor lépett be Margo a pálinkával, és itattunk Kralfskyval egy keveset. Kissé visszatért az arcszíne, lefeküdt, és megint lehunyta a szemét.

– Ó, ha fel tud ülni, az már jó jel! – kiáltott fel Larry vidáman. – Bár nem tudom, hogy igazán megbízható jelnek lehet-e tekinteni. Ismertem egy festőművészt, aki leesett a létráról, gerincét törte, és egy hétig járkált, mire észrevették.

– Jó isten! Igazán? – kérdezte Leslie őszinte érdeklődéssel. – És mi történt azután?

– Meghalt – mondta Larry.

Kralefsky ülő helyzetbe emelkedett, és bizonytalanul mosolygott.

– Azt hiszem, ha volnának olyan szívesek, és bevitetnének Spiróval, nem ártana, ha bemennék a városba, és megnézném magamat egy orvossal.

– Igen, természetesen Spiro be fogja vinni – mondta a mama. – Én a maga helyében bemennék egyenesen Theodore laboratóriumába, és megkérném, hogy csináljon egy röntgenfelvételt, csak megnyugtatósul!

A sápadt, de fegyelmezett Kralefskyt becsavartuk egy csomó takaróba, és gyengéden elhelyeztük a kocsis hátsó ülésén.

– Kérje meg Theodore-t, hogy üzenje meg Spiróval a vizsgálat eredményét – mondta mama. – Remélem, hamarosan jobban lesz. Igazán sajnálom, hogy így történt. Nagy könnyelműség volt Gerry részéről.

Ez volt a nagy pillanat Kralefsky számára: fájdalomtelt elnézéssel mosolygott, és gyengén meglendítette kezét.

– Ó, kérem, ne aggódjanak. Ne is gondoljanak többet rá – mondta. – Ne okolják a fiút, nem az ő hibája volt. Tudják, kicsit kijöttem a gyakorlatból.

Sokkal később, úgy estefelé, Spiro visszatért irgalmas küldetéséből, és hozott egy levelet Theodore-tól.

Kedves Mrs. Durrell,

a Mr. Kralefsky mellkasáról készült röntgenfelvételek azt mutatják, hogy két bordája megrepedt. Sajnálattal kell közölnöm, hogy az egyik meglehetősen súlyosan. Nem volt hajlandó megmondani, mi okozta a sérülést, de igen nagy erő játszhatott közre. Azonban, ha körülbelül egy hétig bepólyálva jár, nem lesz a sérülésnek semmi következménye.

*Melegen üdvözlöm mindannyiukat,
Theodore*

Ui. Nem hagytam ott véletlenül egy kis fekete dobozt, mikor csütörtökön kint voltam? Nagyon érdekes Anopheles-moszkítók voltak benne, és úgy látszik, elhagytam valahol. Lennének szívesek értesíteni, hogy nincs-e ott.

TIZENHATODIK FEJEZET

A lilomtó

A Farkák nagyon fel voltak háborodva, hogy bebörtönöztem őket, pedig lakásuk nagy volt és tágas. Kielégíthetetlen kíváncsiságuk miatt roppant keserves lehetett számukra, hogy nem vizsgálhattak és tárgyalhattak meg mindent, ami a házban történik. Látóterük a ház előtti területre korlátozódott, s bármi történt a ház mögött, kétségbe voltak esve, méltatlankodva csörögtek és csuklottak, körberöpködtek kalitkájukban, és kidugták fejüket a rács között, mert mindenáron látni akarták, mi történik. Mivel mozgási szabadságuk korlátozva volt, sok időt szenteltek tanulmányaiknak, főként a görög és az angol nyelv alapos elsajátításának, és ügyesen utánozták a természetes hangokat is. Hamarosan nevükön szólították a család tagjait, galádul megvárták, míg Spiro beszállt a kocsijába, és a koci kezdett lefelé gördülni a dombról: ekkor a kalitka sarkába röppentek, és addig kiabáltak: „Spiro... Spiro... Spiro”, amíg Spiro meg nem rántotta a féket, és visszatért a házhoz megnézni, hogy ki hívja. Ártatlan örömeiket lelték abban, hogy gyors egymásutánban felváltva görögül és angolul kiáltották: „Ide gyere”, és „Menj innen”, amivel tökéletesen összezavarták a kutyákat. Hallatlan élvezetet szerzett nekik egy másik mutatvány: a szerencsétlen csirkéket csapták be, melyek reménykedve kapirgáltak egész nap az olajfaligetben. A szakácsnő időnként kilépett a konyhaajtóba, és hosszan kiabált a csirkéknek, furcsa, csuklásszerű hangokkal szakítva meg a pipizést, amiből a tyúkok megértették, hogy enni kapnak, és mintegy varázsütésre összegyűltek a konyhaajtónál. Amint a Farkák elsajátították a csirkehívó kiabálást, halálra hajszozták szegény tyúkokat. Kivárták a leghetlenebb pillanatot, mikor a tyúkok óriási erőlködéssel, nagy kotkodácsolás közepette fölszálltak, és megpihentek valamelyik alacsonyabb fán, vagy amikor forró napokon kellemes délutáni álomba szenderültek a mirtuszok árnyékában. Ekkor a Farkák rázendítettek az etetésre hívó kiabálásra, egyikük szolgáltatva a pipegő hangokat, a másik a csuklásokat. A tyúkok idegesen körülnéztek, mindegyik arra várt, hogy a másik megmozduljon. A Farkák egyre csak kiabáltak csábosan és sürgetően. Akkor a legfegyelmetlenebb tyúk kárálva lábra kapott, és rohant a Farkák kalitkája felé, a többi pedig kotyogva, szárnyát csapkodva követte. Odatolongtak a kalitka dróthálójához nehézkesen, kotkodácsolva és egymás lábára hágvva, egymást csipkedve, azután ott álltak rendetlen, ziháló csoportban, és bámultak a Farkákra, akik karcsún és elegánsan feszítettek fekete-fehér ruhájukban, lebámultak a tyúkokra, és kuncogtak, akárcsak dörzsölt városi szélhámosok, ha sikerül bolonddá tenniük egy csapat bamba, gyanútlan falusit.

A Farkák szerették a kutyákat, bár minden alkalmat megragadtak a bosszantásukra. Különösen Rogert szerették, aki gyakran meglátogatta őket, fülét hegyezve lefeküdt a drótháló mellé, a Farkák pedig lent ültek a kalitka padlóján öt centiméterre a kutya orrától, és lágy, nyafogó csuklásokkal beszéltek hozzá, fűszerezve egy-egy rekedt kacagással, mintha trágár vicceket mesélnének neki. Sohasem bosszantották Rogert olyan mértékben, mint a másik kettőt, és nem csalogatták lágy hízélgéssel a drótháló közelébe, hogy azután rácsapjanak, és meghúzzák a farkát, ahogy gyakran cselekedték Csurival és Büdivel. A Farkák általában helyeselték a kutyák létezését, de megkövetelték, hogy külsejük és magatartásuk kutyaszerű legyen: így azután, mikor Dodo megjelent körünkben, a Farkák nem voltak hajlandók elhinni, hogy kutya, és kezdettől fogva kötekedő, csúfondáros megvetéssel kezelték.

Dodo fajtájára nézve Dandie Dinmont eb volt. Ezek a kutyák olyanok, mintha hosszú, vastag, szőrrel bevont léggömbök lennének, apró, görbe lábuk, óriási, düledt szemük és hosszú, lógó fülük van. Különös, hogy éppen mamának volt köszönhető a furcsa, torzszülött kutya

megjelenése a házban. Egyik barátunknak volt egy pár ilyen fajta kutyája, s ezeknek váratlanul (sokévi meddőség után) egyszerre hat kölyke született. Szegény ember nem tudta, mit kezdjen, hol találjon otthont a számos utódnak, mire mama szokásos jóindulatával és meggondolatlanságával elvállalt egyet.

Egyik délután elindult, hogy kiválasszon egy kiskutyát, és igen rosszul tette, hogy nőtényt választott. Akkor még fogalma sem volt róla, milyen vakmerőség szukát hozni egy olyan háztartásba, mely kizárólag igen férfias kutyákkal van benépesítve. Hóna alatt szorongatva a félig öntudatlan, kolbászhoz hasonlatos kutyakölyköt, bekászálódott a kocsiba, és diadalmasan indult haza, hogy bemutassa nekünk a család új tagját. A kutyakölyök elhatározta, hogy az alkalmat emlékezetessé teszi, és szünet nélkül, kiadósan okádott a beszállás pillanatától a kiszállásig. A verandán egybegyűlt család mama csodálatos kiskutyáját szemlélte, ahogy csámpázott felénk az ösvényen, szeme kidülledt, apró lábai lázasan dolgoztak, hogy hosszú, petyhüdt testét mozgásban tartsák, fülei csapkodtak, és néha megállt, s beleokádott egyik-másik virágágyba.

– Hát nem édes?! – kiáltott Margo.

– Jó isten! Olyan, mint egy tengeriuborka! – szólalt meg Leslie elképedve.

– Mama! Ez már sok! – mondta Larry megvetéssel szemlélve Dodót. – Hol szedted föl ezt a kutya-Frankensteint?

– Ó, de hiszen édes — ismételte Margo. – Mi kifogásod van a kutyuska ellen?

– Kislány – mondta mama büszkén tekintve szerzeményére –, Dodónak hívják.

– Hát itt mindjárt az elején két hiba történt – mondta Larry. – Először is: hogy lehet ilyen nevet adni egy állatnak? Másodszor: hogy lehet szukát hozni a házba, mikor már ez a három kéjenc is csak bajnak van itt? És mindentől eltekintve, ugyan nézz rá! Nézd az alakját! Mitől lett az ilyen? Valami baleset érte, vagy ilyennek született?

– Ne csacsiskodj, drágám. Ilyen fajta. Ilyennek kell lennie.

– Ez lehetetlen, mama. Ez egy szörnyszülött. Ki akarna szándékosan ilyesmit létrehozni?

Bizonygattam, hogy a tacsó is hasonló alakú, és szándékosan tenyésztették ilyenre, hogy be tudjon bújni a lyukba a borzok után. Talán a Dandie Dinmontot is hasonló célra tenyésztették ki.

– Ez olyan, mintha arra tenyésztették volna, hogy be tudjon bújni a kanálisba az ürülék után – mondta Larry.

– Ne ízléstelenkedj, drágám. Nagyon helyes kis kutyák, és azt mondják, nagyon hűségesek.

– Azt el tudom képzelni, hogy hűségesek ahhoz, aki érdeklődést tanúsít irántuk, mert alig hiszem, hogy sok csodálójuk van a világon.

– Úgy érzem, nagyon rosszindulatú vagy iránta, pedig te sem dicsekedhetsz a szépségeddel. Végére a szépség csak látszat, és mielőtt mást megdobnál kövel, lásd meg a gerendát a saját szemedben – mondta Margo diadalmasan.

Larry bosszankodva nézett rá.

– Ez közmondás akar lenni, vagy valami idézet az építők lapjából?

– Azt hiszem, azt akarta mondani, hogy ki mint vet, úgy arat – mondta Leslie.

– Torkig vagyok veletek – mondta Margo méltóságteljes lenézéssel.

– Akkor talán csatlakozz Dodóhoz a virágágyban.

– Ugyan, ugyan – mondta a mama –, ne veszekedjeteK ilyenmin. Ez az én kutyám, én szeretem, és ez a lényeg.

Dodo tehát letelepedett nálunk, és hamarosan megmutatkoztak gyártási hibái, melyek következtében több baj volt vele, mint az összes többi kutyával együttvéve. Először is gyöngé volt az egyik hátsó lába, csípőízülete éjjel-nappal hajlamos volt kiugrani a helyéből minden látható ok nélkül. Dodo nem volt béketűrő természetű, és valahányszor a baleset bekövetkezett, mindig fülsiketítő sivalkodással fogadta, ami fokozatosan oly átható crescendóba csapott, hogy nem lehetett elviselni. Különös módon semmi baj nem volt a lábával, ha sétálni ment, vagy ha egy elefánt bájjával ugrándozott a labdájával a verandán. De este, mikor a család csendben írásba, olvasásba vagy kötésbe merült, Dodo lába óhatatlanul kiugrott forgójából, és a kutya olyan üvöltözéssel vetette magát hanyatt, hogy mindenki felugrott, és elfelejtette, mivel foglalatostkodott. Mire helyredögönyöztük a lábát, Dodo az üvöltözéstől teljesen kimerült, és azonnal mély és békés álomba merült, ezzel szemben a család idegei annyira felborzolódtak, hogy képtelen volt bármivel is komolyan foglalkozni az est hátralevő részében.

Hamarosan felfedeztük, hogy Dodo értelmi képességei végtelenül korlátoltak. Agyában egyszerre csak egy gondolat fért meg, de ha egyszer belefészkelte magát, Dodo makacsul ragaszkodott hozzá. Már pályafutása kezdetén eldöntötte, hogy mama az ő tulajdona, de eleinte nem vette túlságosan birtokba, amíg mama egy délután el nem ment a városba valamit vásárolni, és Dodót otthon nem hagyta. Dodo meg volt róla győződve, hogy sohasem fogja viszontlátni mamát, gyászba borult, és bánatosan üvöltözve csámpázott körbe a házban. Időnként annyira elfogta a bánat, hogy lába kificamodott. Mama hazatértét kétkedő örömmel fogadta, és mindjárt el is határozta, hogy többé nem engedi el szem elől, nehogy megint megszökhesen. Ráragadt mamára, mint a kullancs, és fél méternél messzebb nem tágított tőle többé. Ha mama leült, Dodo a lábaihoz feküdt. Ha mama könyvért vagy cigarettáért végigment a szobán, Dodo elkísérte, azután együtt tértek vissza, és újra leültek. Dodo mélyen és elégedetten felsóhajtott, mert úgy gondolta, hogy sikerült meggátolnia mama szökési kísérletét. Még ahhoz is ragaszkodott, hogy mama fürdésénél jelen lehessen, és ilyenkor fájdalomosan üldögélt a kád mellett, zavarba hozva mamát rámeredő pillantásával. Ha megpróbálta kizárni a fürdőszobából, Dodo eszelősen üvöltött, és addig verte magát az ajtófélfához, míg a csípője ki nem ugrott a helyéből. Az volt a benyomása, hogy nem biztonságos mamát egyedül beengedni a fürdőszobába, még akkor sem, ha ő őrt áll az ajtóban. Nyilvánvalóan attól félt, hogy mama a lefolyón keresztül egérutat talál.

Csuri, Büdi és Roger eleinte béketűrő lenézéssel kezelte Dodót, nem sokra becsülték, mert kövér volt és alacsony, tehát hosszabb sétára alkalmatlan, ha pedig játszani akartak vele, Dodo üldözési mániába esett, és védelemért üvöltve vágtatott vissza a házba. Mindent összevéve, úgy tekintették, mint a ház egy újabb unalmas és hasznavehetetlen tartozékát, amíg fel nem fedezték, hogy van egy páratlan, végtelenül elragadó tulajdonsága: az, hogy szabályos időközökben tüzel. Dodo szinte megható ártatlanságot tanúsított az élet dolgaiban. Láthatólag csodálkozott, sőt megrémült váratlan népszerűségétől, amikor hódolói oly nagy számban érkeztek, hogy mamának vastag bottal fölfegyverkezve kellett járkálnia. Ennek a Viktória korába illő ártatlanságnak volt köszönhető, hogy Dodo könnyű prédája lett Büdi pompás és csábos, vörös szemöldökének, és ezért a halálnál is rosszabb sorsra jutott, mikor mama könnyelműen bezárta őket együtt a nappaliba, és kiment teát főzni. Egyszerre csak váratlanul megérkezett az angol lelkész és neje. Mama betessékelte őket a szobába, ahol a boldog pár éppen szórakozott egymással; az ezt követő kétségbeesett kísérlet, hogy normálisan elcsevegjenek, tökéletesen kimerítette mamát, és kínzó fejfájást eredményezett.

Mindenki meglepetésére (beleértve Dodót is) a frigyből utód származott: egy furcsa, nyivákoló, fitos kutyakölyök, mely anyjának termetét és apjának szokatlan májszínű és fehér foltjait örökölte. Dodo úgy érezte, hogy nagyon fárasztó dolog ily váratlanul anyává lenni, szinte idegösszeomlást kapott, mert egyrészt a kölyke mellett szeretett volna maradni, másrészt oly közel kívánt lenni mamához, amennyire csak lehetett. Mi nem vettük észre lelki tusáját, de végül is Dodo megtalálta a helyes megoldást: mindenfelé követte mamát, de kölykét cipelte a szájában. Már egy egész délelőtt ezt csinálta, mikor fölfedeztük, mit művel. A szerencsétlen kölyök fejénél fogva lógott anyja szájában, teste ide-oda himbálózott, miközben Dodo mama sarkában kacszott. Nem használt sem szidás, sem rábeszélés, mama kénytelen volt visszavonulni hálósobájába Dodóval és a kölykével, és mi tálcán vittük föl nekik az ebédet. De még ez sem hozott teljes sikert, mert ha mama fölkel a székről, az állandóan résen álló Dodo azonnal fölkapta kölykét, és ott ült mamára meredve, készen rá, hogy a nyomába eredjen, ha kell.

– Ha ez még sokáig így megy, ez a kutyakölyök zsiráffá fog nyúlni – jegyezte meg Leslie.

– Igen, tudom, szegényke – mondta mama –, de mit tegyek? Ha rágyújtok egy cigarettára, Dodo máris kapja a kölykét, és cipeli utánam.

– A legegyszerűbb volna vízbe fojtani – mondta Larry. – Úgyis ocsmány állat lesz belőle mindenképpen. Nézd meg a szüleit!

– Csak nem fojtánád vízbe? – kiáltott mama méltatlankodva.

– Ne beszélj ilyen szörnyűségeket! – mondta Margo. – Szegény állat!

– Pedig szerintem igazán nevetséges eltűnni, hogy egy kutya a székhez láncoljon!

– Az én kutyám, és ha én itt akarok ülni, akkor itt is fogok ülni – mondta mama határozottan.

– De hát meddig? Ez hónapokig is eltarthat!

– Majd kigondolok valamit – közölte mama méltósággal.

A megoldás, amit mama végül talált, igen egyszerű volt. Felfogadta a szakácsnő legkisebbik lányát, hogy az cipelje a kutyakölyköt Dodo helyett. Ez a megoldás láthatóan tökéletesen megfelelt Dodónak, és mama megint járkálhatott a házban. Úgy járt szobáról szobára, mint egy hatalmas keleti uralkodónő: Dodo a sarkában totyogott, mögötte a kis Sophia zárta be a menetet: nyelvét kidugva és szemét kidüllesztve az igyekezettől, nagy párnát cipelt a karjai között, és ezen nyugodott Dodo különös utóda. Ha mama hosszabb ideig egy helyen szándékozott tartózkodni, Sophia tiszteletteljesen a földre helyezte a párnát, és Dodo mélyet sóhajtva rátelepedett. Amint mama a ház valamelyik más részébe indult, Dodo leugrott a párnáról, megrázta magát, és elfoglalta helyét a díszmenetben, Sophia pedig olyan mozdulattal emelte föl a párnát, mintha királyi korona nyugodott volna rajta. Mama hátranézett a szemüvege fölött, és mikor megbizonyosodott róla, hogy a menetoszlop kész, bólintott, és elindultak a dolgukra.

Mama minden este sétára indult a kutyákkal, és a család nagyszerűen szórakozott, miközben levonulását szemlélte a dombról. A menetet Roger, a legidősebb kutya vezette, őt követte Csurri és Büdi. Azután mama lépkedett óriási szalmakalapban, melyben úgy festett, mint valami életre kelt gomba, egyik kezében kerti ásót cipelt, hogy kiemelhessen egy-egy érdekesebb gyomnövényt, ami útjába került. Mögötte kacszázott Dodo düledt szemmel és kilógó nyelvvel, a menetet pedig Sophia zárta be ünnepélyesen lépkedve és maga elé emelve a párnán nyugvó császári sarjat. Larry szerint ez volt mama cirkusza, és azzal ingerelte, hogy utánaordított az ablakból:

– Hej, asszonyság, mikor kezdődik a fő attrakció?

Szerzett egy üveg hajnövesztő szert, és fölszólította mamát, kísérletezzen Sophiával, hátha sikerül szakállas hölgyet csinálni belőle.

– Ez kell a maga cirkuszának, asszonyság – mondta borízú hangon –, egy kis szenzáció, tudja? Nincs jobb, mint egy szakállas hölgy, attól lesz szenzációs az előadás!

De mama mindennek ellenére délután öt óra körül továbbra is kivonult furcsa karavánjával az olajfaligetbe.

A sziget északi csücskében volt egy nagy tó. Kellemes, muzsikáló neve volt: Antinotissza. Ez volt egyik legkedvesebb kirándulóhelyünk. Vagy egy mérföld hosszú, tojásdad, sekély vízfelület, sűrű nád- és sásbozóttal övezve. A tengertől széles, lágyan lejtő, finom, fehér homokgát választotta el. Theodore mindig elkísért bennünket, ha felkerestük a tavat, mert a tó körüli pocsolyák, árkok és mocsaras gödrök gazdag kutatási lehetőséget nyújtottak.

Leslie mindig egy ütegre való puskát hozott magával, mert a nádbozóttban nyüzsgött a vad, Larry pedig óriási szigonyt cipelt, és órákig állt a víz sodrában, ahol a tó a tengerbe ömlött, hogy megszigonyozzon egyet az ott úszkáló nagy halak közül. Mama is megrakodott: nagy élelmiszerkosarakkal, üres kasokkal a begyűjtendő növények számára és mindenféle kerti szerszámmal, hogy leleteit kiáshassa. Margo volt talán a legegyszerűbben felszerelve, ő fürdőruhát hozott és egy nagy törülközőt meg egy üveg napolajat. Ezzel a sokféle felszereléssel úgy festettünk, valahányszor kirándultunk az Antinotisszára, mintha nagyobb expedícióra indulnánk.

Az évnek egy bizonyos időszakában mutatta legszebb arcukat a tó: amikor a lilium virágzott. Az öblöt a tótól elválasztó, lágyan hajló homokgát volt az egyetlen hely a szigeten, ahol ilyen homoki lilium nőtt. Furcsa, torz gumók rejtőztek a homokban, melyekből évente egyszer vastag, zöld levelek és fehér virágok hajtottak ki. Ilyenkor a fővenyes part olyan lett, mint egy virágból összeállt jégmező. Ebben az időszakban minden évben felkerestük ezt a helyet, mert felejthetetlen látványt nyújtott. Nem sokkal azután, hogy Dodo anya lett, Theodore figyelmeztetett bennünket, hogy közeledik a liliumnyílás ideje, és megkezdjük a készülődést az antiniotisszai kiránduláshoz. Hamarosan kiderült, hogy ha a szoptató anyát magunkkal akarjuk vinni, ez jelentős bonyodalmakat okoz.

– Ez alkalommal csónakon kell mennünk – mondta mama összehúzott szemöldökkel vizsgálva a bonyolult, mozaikszerű mintát, amit kötögetett.

– Minek? Csónakon kétszer annyi ideig tart az út – felelte Larry.

– Nem mehetünk autón, drágám, mert akkor Dodo hányni fog, és nem is volna elég hely mindannyiunknak.

– Csak nem akarod azt az állatot magaddal hozni?! – kérdezte Larry elborzadva.

– Magammal kell vinnem, drágám... egy sima, két fordított. .. nem hagyhatom itthon... három sima... tudod, hogy milyen!

– Hát akkor bérelj nekik külön kocsit. Nem bolondultam meg, hogy úgy vonuljak végig a környéken, mintha kiraboltam volna a kutyamenhelyet!

– Nem mehet autón. Hiszen éppen ezt magyarázom. Tudod, hogy autóban mindjárt hány... Most hallgass egy percig, drágám, mert számolok.

– Ez nevetséges... – kezdte Larry kétségbeesve.

– Tizenhét, tizennyolc, tizenkilenc, húsz – számolt mama fennhangon és kihívóan.

– Nevetséges, hogy a legnagyobb kerülővel menjünk csak azért, mert Dodo okádik, ha autót lát.

– Na, tessék – csattant fel mama ingerülten –, most elvitettem a számolást! Szeretném, ha nem vitatkoznál velem, mikor kötök.

– És honnan tudod, hogy nem lesz tengeribeteg? – kérdezte Leslie érdeklődve.

– Aki autóban émelyeg, az sohase lesz tengeribeteg – magyarázta mama.

– Ezt nem hiszem – mondta Larry –, ez csak dajkamese, ugye, Theodore?

– Nos, ezt nem merném állítani – felelt Theodore tárgyilagosan –, hallottam már magam is, de hogy van-e benne valami... khm... igazság, azt nem tudom. Csak annyit tudok, hogy én eddig még sohasem émelyegtem autóban.

Larry elképedve bámult rá. – És ez mit bizonyít? – kérdezte meghökkenve.

- Nos, én mindig akkor vagyok rosszul; ha csónakázom – közölte Theodore egyszerűen.
- Hát ez nagyszerű! – mondta Larry. – Ha autón megyünk, Dodo fog hányni, ha csónakon, akkor Theodore. Lehet választani!
- Nem is tudtam, hogy hajlamos a tengeribetegségre, Theodore – mondta mama.
- Igen, sajnos így van. Ez elég bajt okoz nekem.
- Ilyen időben, mint a mai, a tenger egészen csöndes, és akkor nem lesz semmi baja – vélte Margo.
- Sajnos – felelt Theodore lábujjhegyen billegve – ez nálam semmit nem jelent. Én a... khm... legkisebb mozgástól rosszul leszek. Sőt az is többször előfordult, hogyha a moziban hajót láttam viharos tengeren, kénytelen voltam... khm... távozni a helyszínről.
- Legjobb volna, ha két csoportra oszlanánk – mondta Leslie. – Az egyik rész csónakon mehetne, a másik autón.
- Nagyszerű ötlet! – örvendezett mama. – Így minden meg van oldva.

Csak hogy semmi sem volt megoldva, mert megtudtuk, hogy az Antiniotisszához vezető utat eltorlaszolta egy kisebb földcsuszamlás, és kocsin nem lehet megközelíteni a tavat. Vagy a tenger felől megyünk tehát, vagy sehogyan.

Meleg, gyöngyszínű virradatban indultunk el; fojtó meleg nap és csöndes tenger ígérkezett. Ha az egész családot, a kutyákat, Spirót és Sophiát el akartuk helyezni, igénybe kellett vennünk a Tengeri Tehenet is, a Buci-Bigyót is. A Tengeri Tehén sebességét erősen csökkentette, hogy a Buci-Bigyó kerek testét kellett vontatnia, de nem kínálkozott más megoldás. Larry tanácsára a kutyák, Sophia, mama és Theodore ültek a Buci-Bigyóban, mi, többiek, a Tengeri Tehénben szorongtunk. Sajnos Larry kifejejtett egy fontos tényezőt a számításból: a hullámverést, amit a Tengeri Tehén okozott. A farától kék üvegalként lendült ki a tathullám, és éppen ott emelkedett legmagasabbra, ahol a Buci-Bigyó széles orrához ért. Fölemelte a levegőbe, és nagy csobbanással megint leejtette. Jó darabig nem vettük észre a nyomdokvíz hatását, mert a motor zakatolása elnyomta mama kétségbeesett segélykiáltásait. Mikor végre megálltunk, és mellénk szökdeltettük Buci-Bigyót, már nemcsak Dodo és Theodore hányt, hanem mindenki, még az olyan edzett tengerész is, mint Roger. Mindnyájukat át kellett emelni a Tengeri Tehénbe, ahol egymás mellé fektettük őket, és Spiro, Larry, Margo meg én foglaltuk el helyüket a Buci-Bigyóban. Mire közeledtünk Antiniotisszához, mindenki magához tért, csak Theodore ült a lehető legközelebb a csónak pereméhez, merőn bámulta a cipőjét, és kérdéseinkre kurtán válaszolt. Megkerültük a szárazföld utolsó vörös és arany szikláit, melyek hullámos rétegekben torlódtak egymásra, mint egy halom megkövült újságpapír vagy valami óriás könyvtárának rozsdafoltos, sárlepett maradványai, és a Tengeri Tehén a Buci-Bigyóval együtt befordult a tó bejáratánál nyílt, széles, kék öbölbe. A gyöngyfehér homokpart mögött feltűnt a liliummal borított gát; a sok ezer fehér virág úgy festett a napsütésben, mint tömérdek elefántcsont trombita, mely égnek emeli száját, és zene helyett sűrű, súlyos illatot ont magából, a nyár lepárolt esszenciáját, meleg édességét. Újra meg újra beszívtuk az illatot, hogy elteljünk vele. A motor még egyszer felbögött, hangja visszhangzott a sziklák között, azután leállt, a két csónak surrogva siklott a parthoz, a liliumok illata pedig elébünk jött, üdvözlésünkre sietett a víz fölött.

Partra cipeltük felszerelésünket és elhelyeztük a fehér homokon, azután szétszéledtünk, ki-ki a maga dolgára. Larry és Margo félálomban hevert a sekély vízben, mely gyöngye, lágy hullámokkal ringatta őket. Mama kéziásóval és gyújtókosárral fölszerelve rövid sétára vezette díszmenetét. Spiro alsónadrágban mint valami fekete hajú ősember gázolt a sodró árban, mely a tóból a tengerbe ömlött, beállt térdig, a vízbe meredt, és készenlétben tartotta háromágú szigonyát a lába körül cikázó halrajok fölött. Theodore meg én sorsot húztunk Leslie-vel, hogy melyik part legyen a miénk, azután elindultunk egymással ellenkező irányban. A fél utat jelző határ egy különösen torz növéssű olajfa volt a tóparton, onnan kellett visszafordulnunk, és Leslie is így tett a maga oldalán: ez kizárta a lehetőséget, hogy Leslie véletlenül lelőjön bennünket valamelyik sűrű és kusza nádbozótban. Míg Theodore meg én a pocsolyákban és erescékben turkáltunk és matattunk, mint egy pár buzgó kanalas gém, Leslie határozott léptekkel föl-alá járkált a tó túlsó partján a bozótban, és útját időnként visszhangzó dördülések jelezték.

Eljött az ebédidő, éhesen gyülekeztünk a fővényes parton. Leslie táskája tömve volt vaddal, véres nyulakkal, foglyokkal, fűrjekkel, szalonkákkal és vadgalambokkal. Theodore meg én kémcsöveket és üvegeket hoztunk, telve csöpp, csillogó élőlényekkel. Tüzet gyújtottunk, kiraktuk az ételt a pokrócokra, behoztuk mellé a sekély parti tengervízben hűtött borospalackokat. Larry felhúzta a pokróca sarkát a gátra, hogy teljes hosszában a liliumok közé fekhessen. Theodore egyenesen és elegánsan ült, szakálla billegett, ahogy lassan és módszeresen rágt a ételt. Margo előkelően elomlott a napon, és kényesen csipegetett egy halom gyümölcsből és zöldségből. Mama és Dodo egy hatalmas napernyő árnyékában telepedtek le. Leslie a homokban guggolt, combján keresztbe fektette a puskáját, egyik kezével egy nagy szelet hideg húst evett, a másikkal szórakozottan simogatta a fegyver csöveit. Spiro mellette kuporgott a tűznél, az izzadság lecsurgott barázdált képén, és csillogó csöppekben hullott a sűrű, fekete szőrbundába a mellén, miközben a lángok fölött forgatott egy rögtönzött olajfa nyársat, amelyre hét kövér szalonka volt feltűzve.

– Micsoda isteni hely – motyogta Larry tele szájjal, kéjesen hanyatt dőlve a sugárzó virágok között. – Ez a hely nekem van teremtve. Bárcsak örökké itt fekhethnék, és kívánatos, meztelen drüádok tömnének ételt és italt a számba. Lehet persze, hogy a századok folyamán, ha mélyen és egyenletesen lélegzem, az illat be fog balzsamozni, és húséges drüádjaim egy napon hűlt helyemre lelnek, csak illat marad utánam. Ki dobna ide egyet azokból a jóképű fűgéből?

– Nagyon érdekes könyvet olvastam egyszer a balzsamozásról – mondta Theodore lelkesen. – Egyiptomban nagy műgonddal preparálták a holttesteket. Igazán mondhatom, szerintem egyszerű módszer volt, ahogy az agyvelőt... khm... kiszedték az orron keresztül.

– Ugye, valami horogszerű szerkezettel húzták ki az orrlyukakon át? – érdeklődött Larry.

– Larry, drágám, ne beszélj ilyesmiről, amikor eszünk!

Ebéd után a közeli olajfák árnyékába húzódtunk, és bágyadtan szunyókáltuk át a forró délutánt, míg fölöttünk zengett a kabócák csengő, nyugtató éneke. Néha valamelyikünk fölállt, leballagott a tengerhez, és belehuppant egy percre a sekély vízbe, azután lehülve visszatért, és folytatta a sziesztát. Négy órakor Spiro, aki addig dagadtan és ernyedten feküdt, és regett a hortyogástól, egy horkantással fölébredt, és lement a partra, hogy újraélessze a tüzet a teafőzéshez. Lassan, bódultan ébredtünk, nyújtóztunk, sóhajtoztunk, és a gőzölgő, daloló teáskanna köré gyülekeztünk a homokba. Amint ott kuporogtunk, kezünkben a teáscsészével, félálomban hunyorogva és elmerengve, egy vörösbeigy bukkant fel a liliumok

közül, és csillogó beggyel, ragyogó szemmel felénk ugrált. Egész közeljött hozzánk, majd megállt, és kíváncsian végignézett bennünket. Azután úgy gondolta, hogy egy kis szórakozásra van szükségünk, oda ugrált, ahol két lilium szép ívben összehajolt, színpadiasan megállt közöttük, felfújva begyét, és lágy, trillázó dalt füttyörészett. Amikor befejezte, lekapta a fejét, mintha neveltséges önteltséggel meghajolt volna, és kitörő nevetésüinktől megrémülve, elröppent a liliumok között.

– Igazán drága kis állatok ezek a vörösbegyek – mondta mama. – Angliában egy ilyen madár órákig mellettem maradt, mikor a kertben dolgoztam. Úgy szeretem nézni, mikor felfújják a kis begyüket.

– Egészen úgy bókolt, mintha hajlongana – mondta Theodore. – Meg kell mondanom... khm... mikor így felfújta a keblét, olyan volt, mint... tudja... egy meglehetősen különleges méretű operaénekesnő.

– Igen, mintha valami fülbemászó, könnyű dallamot énekelt volna... talán Strausst – helyeselt Larry.

– Operáról jut eszembe – mondta Theodore felcsillanó szemmel –, meséltem már a legutóbbi korfui operaelőadásról?

Biztosítottuk róla, hogy nem, még nem mesélt róla, és kényelembe helyeztük magunkat, mert ha Theodore mesélt, a látvány éppoly szórakoztató volt, mint maga a mese.

– Nos... khm... afféle utazó operatársulat volt, tudják. Azt hiszem, Athénból jött, de az is lehet, hogy Olaszországból. Az első este a *Tosca*-t adták. Az énekesnő, aki a címszerepet énekelte, különlegesen... khm... jól fejlett volt, ahogy már lenni szokott. Mint tudják, az opera utolsó jelenetében a hősnő leveti magát egy erődítménynek... jobban mondva, egy várnak az oromzatáról. Az első előadás alkalmával a hősnő fölmászott a várfalra, elénekelte búcsúdálát, és azután levetette magát... a... khm... halálba, a sziklára. Sajnos az ügyelő, úgy látszik, nem készített semmit a falak alá, ami felfogja az esést. Az eredmény az volt, hogy a puffanás, és az... khm... azt követő fájdalmas üvöltés elhomályosította azt a benyomást, hogy a művész nő összetört hullaként hever a mélyben a sziklákon. Az énekes, aki éppen a hősnő halálát panaszolta énekével, kénytelen volt, igen... khm... teli torokból énekelni, hogy túlharsojga. A hősnőt természetesen nagyon bosszantotta ez az esemény, és ezért az ügyelő másnap buzgón mindent megtett, amit csak tudott, hogy kellemesen puffanjon. A hősnő kissé viharverten végigsántikálta az operát, amíg el nem ért a végső... khm... jelenethez. Azután megint fölmászott az oromzatra, elénekelte búcsúdálát, és levetette magát a halálba. Sajnos az ügyelő, aki az első előadás alkalmával túl keményre csinálta a puffanás helyét, most az ellenkező végletbe esett. A nagy halom matrac és... khm... azok a rugóságybetétek olyan rugalmasak voltak, hogy az énekesnő rájuk esett, és megint visszapattant. Így, amíg az együttes lent a... khm... hogy is mondják... igen, a rivaldafényben állt, és mondogatta egymásnak, hogy Tosca meghalt, a hősnő felső fertálya a közönség ámulatára kétszer-háromszor újra felbukkant az oromzat fölött.

A vörösbegy, mely az elbeszélés alatt megint közelebb szökellt, megijedt kitörő nevetésüinktől, és ismét elszállt.

– Biztos vagyok benne, Theodore, hogy ezeket a történeteket magad eszeled ki ráérő idődben
– mondta Larry.

– Nem, nem – mondta Theodore boldogan mosolyogva a szakállába –, bárhol a világon ki kellene találnom, de itt Korfun... khm... az élet úgyszólván túltesz a művészetten.

Tea után Theodore meg én visszatértünk a tópartra, és addig kutattunk, míg be nem sötétedett, s már jóformán semmit sem láttunk. Akkor lassan visszasétáltunk a tűzhöz, melyet Spiro rakott. A tűz lüktetett és izzott, mint egy óriás krizantém a kísértetiesen fehér liliomok között. Spiro három nagy halat nyársalt föl a szigonnyal, azokat sütötte roston elmerülten és összevont szemöldökkel. Hol egy gerezd fokhagymát, hol néhány csepp citromot vagy csipetnyi borsot hintett a finom, fehér húsrá, mely kivillant, ahol a perzselődő bőr kezdett felkunkorodni. A hold fölemelkedett a hegyek fölé, és ezüstsínűre festette a liliomszőnyeget, csak a libegő lángoktól pirultak itt-ott rózsaszínűre. Csöpp fodrok futottak végig a holdfényes tengeren, és megkönnyebbülten sóhajtottak föl, mikor végre partot értek. A baglyok kezdtek kiáltozni a fákon, ködös nefritzöld fényük lüktetve felgyulladt, majd kialudt röpülés közben.

Ásítózva és nyújtózva hordtuk be holminkat a csónakokba. Kievezünk az öböl szájához, megpihentünk, és míg Leslie a motorral babrált, visszanéztünk Antiniotisszára. A liliomok fehérlettek a holdfényben, mint a hómező, s az olajfák sötét hátterén fényes pöttyként csillogtak a szentjánosbogarak. A tűz, melyet indulás előtt eltapostunk, és földdel betemettünk, gránátként izzott a virágmező szélén.

– Ez igazán... khm... nagyon szép hely – mondta Theodore rendkívül elégedetten.

– Isteni hely – helyeselt mama, és hozzáfűzte legnagyobb elismerése jeléül: – Itt szeretnék nyugodni.

A motor bizonytalanul pufogott, azután mély bugással megindult. A Tengeri Tehén egyre gyorsabban siklott a part mellett, maga után vontatva a Buci-Bigyót. Mögöttünk legyezőként terült szét a nyomdokvíz a sötét tengeren, fehérén és finoman, mint a pókháló. A sötét vízen itt-ott felizzott egy pillanatra egy-egy villódzó szikra.

TIZENHETEDIK FEJEZET

A sakktáblaföldek

A villa alatti dombsor és a tenger között terültek el a sakktáblaföldek. A tenger itt nagy öbölt vájt a szárazföldre, amely majdnem teljesen körülzárta. A víz sekély volt és fényes, és a part menti lapos területre bonyolult mintákat rajzoltak a keskeny csatornák, a velencei uralom

néhai sópárlói. Mindenik csatornákkal körülvelt és sűrűn beültetett kis földdarabon kukorica, krumpli, füge és szőlő zöldellt. Ezek a földek kis, színes négyszögekként ékelődtek a fénylő vizek közé. A táj olyan volt, mint egy messzire nyúló, sokszínű sakktábla, amelyen a parasztok tarka figurái mozogtak.

Ez volt egyik legkedvesebb vadászterületem, mert a kis csatornák és a buja aljnövényzet töméntelen állatnak nyújtottak otthont. Itt könnyen el lehetett tévedni, mert ha az ember lelkesen elmerült egy pillangó üldözésében, és véletlenül eltévesztette a fahidacsát, amely egyik szigetről a másikra vezetett, járkahtott azután ide-oda, amíg megtalálta a holmiját a fügebokrok, nádasok és magas kukoricafüggönyök kusza útvesztőjében. A földek legtöbbször barátaimé volt, a dombokon lakó parasztcsaládoké. Így, ha arra jártam, mindig tudtam, hogy megpihenhetek és elfecseghetek ismerőseimmel egy fürt szőlőt majszolva, vagy értesülhetek néhány érdekes újságról, mint például arról, hogy Georgio földjén pacirtafészek van egy dinnyebokor tövében. Ha az ember egyenesen átvágott a sakktáblán, és nem engedte, hogy barátai, vagy a sáros partokon lecsúszó és a vízbe loccsanó víziteknősök, vagy a füle mellett elzúgó szitakötők elvonják a figyelmét, elért arra a helyre, ahol a csatornák kiszélesedtek, és egymásba folytak egy nagy, lapos, homokos térségen, melyet az előző éjjeli dagály végtelen sok szabályos redőbe gyűrt. Hosszú, tekergő hordalékláncok jelezték a tenger lassú visszavonulásának útját. Ezekben a láncokban minden volt, ami érdekfeszítő: színes hínár, döglött túlhalak, halászhalókból származó parafák, melyek szinte ehetőnek látszottak, mintha nagy mézeskalács kockák lennének, borosüvegek cserepei, melyeket a dagály és a homok átlátszó drágakövé csiszolt, kagylók, melyek tüskések voltak, mint a sündisznó, vagy simák, tojásdadok és finoman rózsásak, mint valami vízbe fült istennő körmei. Ez volt a vízimadarak országa: szalonkák, csigaforgatók, partfutók és csérek álldogáltak elszórt csoportokban a víz pereménél, ahol a hosszú, bodros hullámok a part felé gördültek, és hosszú, kanyargós fodrokban törtek meg a homokbuckákon. Ha itt megéheztem, begázoltam a sekély vízbe, és kövér, áttetsző rákocskákat fogtam, melyek nyersen fogyasztva oly édesek voltak, mint a szőlő, vagy addig turkáltam lábujjammal a homokban, míg bordázott, dióforma szívkaagylókat nem találtam. Ha kettőt záróizmainál egymásnak feszítettem, és hirtelen megcsavartam ellentétes irányban, ügyesen kinyitották egymást. Tartalmuk kissé rágós volt, de tejes és finom.

Egy délután, mikor nem volt jobb dolgom, elhatároztam, hogy kirándulok a kutyákkal a földekre. Még egyszer megkísérlem, hogy elcsípjem Vén Loccsot, átvágok a tengerhez kagylót enni és úszni, azután Petro földjén át térek vissza, ahol majd leülök egy kicsit tereferélni meg görögdiannyét és néhány gömbölyű gránátalmát megenni. Vén Loccs nagy és igen öreg víziteknős volt, és akármilyen óvatosan közelítettem hozzá, mikor aludt a sáros parton, mindig fölébredt a döntő pillanatban, lábai vadul csépeltek, lecsúszott a síkos lejtőn, és beloccsant a vízbe, mint egy testes mentőcsónak. Persze fogtam már számos víziteknőst, feketét apró, gombostűfejnyi aranypöttyökkel, és karcsú szürkéket őzbarna csíkokkal, de Vén Loccsot nagyon szerettem volna elcsípni. Nagyobb volt, mint az eddig látott víziteknősök, és oly öreg, hogy viharvert páncélja és ráncos bőre teljesen megfeketedett, eltüntetve rég múlt ifjúságának mintázatát. El voltam szánva, hogy megszerzem, és mivel már egy teljes heti kíméleti időt adtam neki, időszerűnek gondoltam, hogy újabb kísérletet tegyek elfogására.

Üvegekkel, dobozokkal teli táskámat, hálómát és a Vén Loccsnak szánt kosarat magamhoz véve elindultam a kutyákkal lefelé a dombról. A Farkák kétségbeesett könyörgéssel kiáltottak utánam: „Gerry, Gerry, Gerry!”, azután, hogy nem fordultam vissza, csúfolódni és kárálni kezdtek, és mindenféle ocsmány hangot hallattak. Rikoltozásuk elhalt, amint az olajligetbe értünk, azután mindent túlharsogott a kabócák kórusa, mely szinte megremegtette a levegőt.

Ballagtunk a forró úton, mely fehér és lágy volt a lábunk alatt, mint egy púderpamacs. Megálltam Yani kútjánál egy italra, ráhajoltam az olajágakból összetákoltt disznóóra, ahol a két koca lakott. Harsány élvezettel hemperegtek a csúszós sártengerben. Alaposan és elismerően megszaglásztam őket, a nagyobbiknak rácsaptam mocskos, rengő fenekére, és mentem tovább az úton. A következő kanyarban éles szóváltásba keveredtem két kövér parasztasszonnyal, akik gyümölcsöskosarokat egyensúlyoztak fejükön, és felbőszültek Csuri miatt. A kutya hozzájuk lopakodott, mikor éppen el voltak merülve a társalgásban, megszaglászta őket, és nevéhez híven a szoknyájukra és lábukra csurizott. Tíz percig mindannyian boldogan veszekedtünk, hogy kinek a hibájából történt, ami történt, azután továbbmentem, míg oly messzire nem kerültünk egymástól, hogy már nem hallottuk egymást, és nem tudtuk méltányolni egymás sértéseit.

Átvágtam az első három szántóföldön, és megálltam Taki kertjében, hogy szőlőt böngésszek. Taki nem volt ott, de tudtam, hogy nem venné rossz néven. A szőlő apró szemű fajta volt, édes és muskotályízű. Ha megnyomtam egy szemet, az egész puha, magtalan tartalma a számba lövellt, csak összetöppedt héja maradt az ujjaim között. A kutyák is, én is, ettünk egy-egy fürtöt, és még kettőt eltettem a gyűjtőzsákomba későbbre, azután továbbmentünk a csatorna szélén arra a helyre, hol Vén Loccs kedvenc sárcsúszdája volt. Ahogy közeledtünk, éppen teljes csendre akartam inteni a kutyákat, mikor egy nagy, zöld gyík surrant ki egy búzatáblából, és eliramodott. A kutyák vad ugatással üldözőbe vették. Mire Vén Loccs sárcsúszdája-hoz érkeztem, már csak a finoman szétgyűrűző víz mutatta, hogy ott volt. Leültem, vártam a kutyákat, és mindenféle ékes és színes szidalmat fogalmaztam, amit majd a fejükhöz vágok. De nagy meglepetésemre nem tértek vissza. Vakkantásaik elhaltak a távolban, azután csönd lett, később kórusban ugatni kezdtek egyhangú, egyenletesen ismétlődő vakkantásokkal, ami azt jelentette, hogy találtak valamit. Utánuk siettem kíváncsian, hogy vajon mit leltek.

Félkörben álltak egy fücsomó körül a vízparton, azután elébem futottak csapkodó farokkal, izgalomtól nyüsztve. Roger vigyorgásra emelte felső ajkát örömeiben, hogy eljöttem megvizsgálni a leletüket. Először nem láttam, mi hozhatta őket ilyen izgalomba. Azután, amit először gyökérnek néztem, egyszerre megmozdult, és egy pár kövér, barna vízisiklót láttam, melyek szenvedélyesen egymásba csavarodva feküdtek a fűben, és szenttelen, ezüstös szemük rám meredt ásóforma fejükből.

Izgalmas lelet volt, és majdnem kárpótolt Vén Loccsért. Régen szerettem volna ilyen kígyót fogni, de gyorsak, rendkívül ügyes úszók voltak, és sohasem tudtam őket annyira megközelíteni, hogy elkaphassam. Most a kutyák egy szép párt találtak; ott heverték a napon, csak föl kellett őket szedni.

A kutyák, miután megtették kötelességüket, megtalálták a kígyókat, és odahívtak, biztos távolságba húzódtak vissza (mert nem bíztak a hullókben), leültek, és érdeklődve figyeltek. Lassan tekergettem a lepkehálómat, míg sikerült kicsavarnom a nyelét. Így már volt botom a vadászathoz, a kérdés csak az volt: hogyan lehet két kígyót elkapni egyetlen bottal? Míg gondolkodtam, az egyik döntött helyettem: kényelmesen széttekeredett, és lecsúszott a vízbe, simán, mint a késpenge. Azt hittem, hogy megszökött, és ingerülten néztem, amint hullámozó teste elmerült a tükröző vízben. Azután nagy örömeimre láttam, hogy egy iszapozzlop emelkedik lassan a vízben, és szétterül a felszínén, mint a rózsa: a hulló beásta magát a fenékbe, és tudtam, hogy ott is marad, míg azt nem hiszi, hogy már elmentem. Figyelmemet a társára fordítottam, és leszorítottam a dús fűbe a botommal. Bonyolult csomóba tekeredett, kitértette rózsaszínű száját, és rám sziszegett. Erősen megragadtam a nyakát két ujjammal, és

máris ott lógott a kezemben. Megsimogattam szép, fehér hasát és barna hátát, ahol a pikkelyek kissé felemelkedtek, mint egy fenyőtoboz pikkelyei. Gyengéden a kosárba helyeztem, és nekiláttam, hogy elfogjam a másikat. Egy darabon lefelé mentem a parton, leszúrtam a lepkeháló nyelét, hogy lássam, milyen mély a csatorna, és megállapítottam, hogy félméternyi víz alatt egyméteres puha, rengő iszapágy van. A víz zavaros volt, és a kígyó beásta magát a fenék iszapjába, úgy gondoltam hát, legjobb lesz, ha a lábujjammal kutatok utána (ahogy kagylókat szoktam keresni), és majd ha megérezem, hol van, hirtelen rávetem magamat.

Lerúgtam szandálomat, és beereszkedtem a meleg vízbe. Éreztem, hogy a folyékony iszap felbuggyan a lábujjaim között, és fölhúzódik a lábszáramon lágyan, mint a hamu.

Két fekete felhő terjengett combjaim körül, azután úszni kezdett lefelé a csatornában. Elindultam arrafelé, ahol zsákmányom rejtőzött, lassan mozdítva a lábamat és óvatosan teregetve szét az iszapfüggönyt. Egyszerre sikamlós testet éreztem a lábam alatt, könyökig lenyúltam a vízbe, és odakaptam. Ujjaim gyöngyöző iszapot markoltak, mely átszivárgott köztük, és lassú, örvénylő felhőkben hömpölygött el a vízben. Átkoztam a balszerencsét, mikor egy méterrel odébb a kígyó egyszerre csak felszínre bukkant, és tekeregve úszni kezdett a vízen. Diadalmas ordítással teljes hosszúságomban rávettem magamat. Zűrzavaros pillanat volt: lesüllyedtem a sötét víz alá, az iszap felbuggyant, szemem, fülem, szám tele lett, de éreztem, hogy a hulló teste vadul csapkod bal kezem szorításában, és dagadoztam a büszkeségtől. Levegő után kapkodva és bugyborékolva az iszaptakaró alatt, felültem a csatornában, megszorítottam a kígyó nyakát, mielőtt magához térhetett volna, hogy megmarjon, azután sokáig köpködtem, hogy megtisztítsam fogaimat és számat a finom, szemcsés rétegtől. Mikor végre lábra álltam, és a part felé kezdtem gázolni, meglepetten láttam, hogy kutya-nézőközönségem megszorodott egy nesztelenül odaérkezett emberrel, aki kényelmesen guggolt a parton, érdeklődéssel szemlélt, és láthatóan remekül szórakozott.

Zömök, alacsony ember volt, barna képe fölött dohányszínű haja rövidre volt nyírva. Gunyorosan csillogó, nagy, rendkívül kék szeme volt, sarkában szarkalábak rajzolódtak a finom bőrbre. Rövid sasorra széles, nevetős száj fölé görbült. Nefelejcsszínűre fakult, kék pamutinget viselt, és ócska, szürke flannelnadrágot. Nem ismertem, és azt gondoltam, talán valamelyik távolabbi part menti faluból származó halász lehet. Komolyan nézte, ahogy fölmásztam a partra, azután elmosolyodott.

– Jó egészséget! – mondta zengő, mély hangon.

Udvariasan viszonoztam a köszöntést, és hozzáláttam, hogy betessékeljem a második kígyót a kosárba, úgy, hogy az első ki ne szökjön. Azt vártam, hogy előadást fog tartani az ártalmatlan vízisiklók veszélyességéről és a kockázatról, amivel érintésük jár, de meglepetésemre hallgatott, és érdeklődéssel nézte, hogyan tuszkolom a tekerző hullót a kosárba. Majd kezet mostam, és előszedtem a Taki szőlőjében csórt szőlőfürtöket. Megkínáltam a férfit, és szótlánul ettünk, harsány élvezettel cuppantottuk ki a szőlőszemek belét. Mikor az utolsó üres héjat is elhajítottuk a csatornába, a férfi dohányt vett elő, és cigarettát sodort tömpe, barna ujjai között.

– Külföldi vagy? – kérdezte, és mélyen, élvezettel leszívta a cigarettafüstöt.

Mondtam, hogy angol vagyok, és családom fent lakik egy villában a dombtetőn. Vártam a szokásos kérdéseket a családtagok neme, száma, kora, foglalkozása és terveiről, amit ravasz

keresztkérdések szoktak követni, hogy miért is élünk mi Korfun. Ez volt a parasztok szokásos eljárása, nem kérdeztek kellemetlenül, és nem volt barátságos érdeklődésnél egyéb indítékuk. Saját ügyeiket is a legnagyobb közvetlenséggel és őszinteséggel közölték az emberrel, és megsértődtek, ha nem cselekedtünk úgy, mint ők. De meglepetésemre a férfi megelégedett a válaszzal, nem kérdezett többet, csak ült, finom füstfelhőket fújt az égre, és álmatag, kék szemmel bámult maga elé. Kőrmömmel csinos mintát karcoltam a combomon száradó, szürke iszappáncélba, és elhatároztam, hogy lemegyek, és lemosom magamat és ruháimat a tengerben, mielőtt hazatérnék. Fölálltam, vállamra vetettem táskámat és hálómát, a kuttyák is fölálltak, megrázták magukat, és ásítottak. Merő udvariasságból megkérdeztem a férfit, hova készül. A paraszti illem megkívánta, hogy az ember kérdezősködjön. Ez mutatta, hogy érdeklődünk embertársunk iránt. Eddig még semmit sem kérdeztem tőle.

– Lemegyek a tengerhez – mondta, cigarettájával lefelé mutatva – a csónakomhoz... te hová mégy?

Mondtam, hogy én is a tengerhez megyek, először mosakodni akarok, azután kagylót enni.

– Elmegyek veled – mondta az ember, fölállt, és nyújtózkodott. – Egy kosár kagyló van a csónakomban, ehetsz belőle, ha szereted.

Hallgatva vágunk át a földeken, és amikor kiértünk a fővenyre, lemutatott egy távoli evezős csónakra, mely kényelmesen hevert egyik oldalán, fara körül fodros hullámszoknya lebegett. Amint a csónakhoz közeledtünk, megkérdeztem, halász talán, és ha az, honnan jött.

– Innen jöttem... a dombokról – felelte –, legalábbis ott van az otthonom, de most Vidóban lakom.

A válasz meglepett, mert Vido egy kis sziget volt Korfu városa alatt, és úgy tudtam, hogy ott csak rabok és örök élnek, mert ez volt a helyi börtönsziget. Ezt meg is mondtam neki.

– Igen, úgy van – mondta és megállt, hogy megveregesse a mellette elhaladó Rogert –, úgy van. Én rab vagyok.

Azt hittem, tréfál, és élesen rápillantottam, de arca egész komoly maradt. Azt mondtam, bizonyára éppen most szabadult.

– Nem, nem, nincs olyan szerencsém – mondta mosolyogva –, még le kell ülnöm két évet. De jó magaviseletű rab vagyok, tudod. Megbízhatnak bennem, és nincs baj velem. Ha valaki olyan, mint én, és bízni lehet benne, annak szabad csónakot építenie, és hazamehet a hétvégekre, ha nem lakik nagyon messze. Nekem legkésőbb hétfő reggelre kell visszamennem.

Mihelyt egy dolgot megmagyaráznak, mindjárt érthetővé válik. Eszembe se jutott, hogy ez az eljárás némileg szokatlan. Azt tudtam, hogy angol börtönből nem lehet hazamenni a hétvégekre, de Korfun voltunk, és Korfun minden lehetséges. Furdalt a kíváncsiság, hogy vajon milyen bünt követhetett el, és magamban éppen kezdtem megfogalmazni a tapintatos kérdést, mikor odaértünk a csónakhoz, és abban volt valami, ami egyszeriben minden más gondolatot elűzött a fejből. A csónak farában, egyik sárga lábánál fogva az üléshez kötözve, egy óriási, fekete hátú dolmányos sirály ült, és haragos, sárga szemével nézett rám. Mohón közelebb léptem, és kinyújtottam a kezemet széles, fekete háta felé.

– Vigyázz! Vigyázz! Nagyon vad! – kiáltotta figyelmeztetőleg az ember.

A figyelmeztetés elkésett, mert már rátettem a kezemet a madár hátára, és simogatva végighúztam ujjaimat a selymes tollazaton. A sirály lekuporodott, kissé kinyitotta csőrét, és szemének sötét pupillája összehúzódott a csodálkozástól, de annyira meglepte a merészségem, hogy nem mozdult.

– Szpiridion! – mondta az ember elámulva. – Úgy látszik, szeret téged. Eddig mindenkit megcsípett, aki hozzá akart nyúlni.

Belefürtam ujjaimat a madár nyakának fodros, fehér tollai közé, és amint gyengéden vakargattam, a sirály előreejtette fejét, és sárga szeme elálmosodott. Megkérdeztem az embert, hol tudott ilyen nagyszerű madarat fogni.

– Tavasszal átvitorláztam Albániába nyulászni, és ott találtam rá egy fészekben. Akkor még kicsi volt és gyapjas, mint a bárány. Most akkora, mint egy nagy kacska – mondta az ember, és elgondolkozva bámult a sirályra –, kövér, csúnya, harapós kacska, az vagy, ugye?

Erre a megszólításra a sirály kinyitotta fél szemét, és rövid, rekedt hápogást hallatott, ami éppúgy lehetett tagadás, mint helyeslés. Az ember lehajolt, és kihúzott az ülés alól egy öblös kosarat, mely pereméig telve volt nagy, kövér kagylókkal, melyek dallamosan csörömpöltek. Beültünk a csónakba, és ettük a meszes héjú állatokat, de én egész idő alatt egyre néztem a madarat: elbűvölt hófehér melle és feje, hosszú, kampós csőre, vad szeme, mely sárga volt, mint a tavaszi kikerics, széles háta és hatalmas, koromfekete szárnya. Véleményem szerint nagy úszóhártyás lábától a csőre hegyéig egészen csodálatos volt. Lenyeltem még egy utolsó kagylót, beletöröltem kezemet a csónak oldalába, és megkérdeztem az embertől, nem tudna-e nekem egy sirályfiókat szerezni jövő tavasszal.

– Akarsz egyet? – kérdezte meglepetten. – Szereted őket?

Láttam, hogy nem tudja felbecsülni az érzelmeimet: az életemet adtam volna egy ilyen sirályért!

– Hát vidd el, ha akarod – vetette oda az ember hüvelykujjával a madár felé bökve.

Nem hittem a fülemnek. Hihetetlen, hogy valakinek ilyen csodálatos állata legyen, és azt csak úgy egyszerűen el akarja ajándékozni!

– Magának nem kell a madár? – kérdeztem.

– Hát igen, szeretem – mondta az ember, és elgondolkodva nézte a madarat –, de többet eszik, mint amennyit szerezni tudok neki, és olyan gonosz, hogy mindenkit megcsíp. Nem szereti sem a többi rab, sem az örök. Már szabadon akartam engedni, de nem megy, mindig visszajön. Arra gondoltam, hogy egyik hétvégen átviszem Albániába, és otthagynom. Ha igazán akarod, elviheted...

Hogy akartam-e? Mintha angyalt kínált volna. Egy kissé kaján küllemű angyalt, az igaz, de csodálatos szárnyakkal. Izgalmamban nem is gondoltam arra, hogy a család mit fog szólni a madár érkezéséhez, mely akkora, mint egy liba, és a csőre borotvaéles. Nehogy az ember meggondolja magát, hamar ledobáltam ruhámat, kivertem belőle a száraz iszapot, amennyire

tudtam, aztán gyorsan úsztam egyet a sekély vízben. Utána felöltöztem, füttyentettem a kutyáknak, és hozzáálltam, hogy hazavigyem szerzeményemet. Az ember eloldotta a madzagot, fölemelte a sirályt, és odanyújtotta nekem. Hónom alá szorítottam: meglepődtem, hogy ez a hatalmas madár hogy lehet ilyen pehelykönnyű. Hálásan megköszöntem az embernek a csodálatos ajándékot.

– Hallgat a nevére – jegyezte meg, a sirály csőrét ujjai közé fogva és gyengéden lóbálva. – Alecko a neve. Odajön, ha hívják.

Alecko, amint meghallotta a nevét, vadul kalimpált a lábaival, és kérdő, sárga szemével az arcomba nézett.

– Halat kell neki fogni – jegyezte meg az ember. – Holnap nyolc óra körül kimegyek a csónakkal. Ha van kedved velem jönni, foghatunk neki egy csomó halat.

Azt mondtam, nagyszerű lesz, és Alecko helyeslően hápogott. Az ember nekifeszült a csónak orrának, hogy kitolja a vízre, és ekkor hirtelen eszembe ötlött valami. Csak úgy odavetve megkérdeztem, mi a neve, és miért van börtönben. Kedvesen visszamosolygott a válla fölött.

– A nevem Koszti – mondta. – Koszti Panopoulosz. Megöltem a feleségemet.

Nekifeszült a csónaknak, és megnyomta; a csónak sustorogva siklott végig a homokon a vízbe; kis hullámok ugráltak körülötte, és körülnyalogatták az orrát, mint izgatott kiskutyák. Koszti bemászott a csónakba, és megmarkolta az evezőket.

– Jó egészséget! – kiáltotta. – A holnapi vizszontlátásra!

Az evezők dallamosan nyikorogtak, a csónak gyorsan siklott a kristálytisztá vízen. Megfordultam, és értékes madaramat hónom alá szorítva visszabaktattam a homokban a sakktábla-földek felé.

A hazatérés meglehetősen sokáig tartott. Rájöttem, hogy rosszul ítélt meg Alecko súlyát, mert ahogy haladtunk, egyre nehezebbnek éreztem. Holt súly volt, egyre csúszott lefelé, úgyhogy kénytelen voltam időnként visszarántani a hónom alá, ami ellen erélyes hápogással tiltakozott. Félúton voltunk a földeken, mikor megpillantottam egy megfelelő fügefát, mely véleményem szerint árnyékkal és frissítővel szolgálhatott, és elhatároztam, hogy megpihenek. Míg a magas fűben feküdtem, és fűgét majszoltam, Alecko oly mozdulatlanul ült mellettem, mintha fából faragták volna, és pislantás nélkül nézte a kutyákat. Csak pupillája mutatta, hogy él: izgatottan tágult és szűkült, ahányszor a kutyák megmozdultak.

Kipihenten és felüdültén felszólítottam társulatomat, hogy induljunk neki az út utolsó szakaszának. A kutyák engedelmesen fölálltak, de Alecko felborzolta tollait, hogy zörögtek, akár a száraz falevél, és teljes testében megborzongott a gondolatra; nyilván nem tetszett neki, hogy hónom alá csapom, mint valami ócska zsákot, és összekuszálom a tollát. Most, hogy ilyen kellemes helyen sikerült megpihennie, nem volt szándékában folytatni a szerinte unalmas és fölösleges utat. Mikor lehajoltam, hogy fölemeljem, összekattintotta a csőrét, hangos, rekedt kiáltást hallatott, és háta mögé csapta a szárnyait olyan testtartásban, ahogy az angyalok szoktak állni a sírköveken. Dühösen meredt rám, pillantása mintha azt kérdezte volna: miért menjünk el innen? Van itt árnyas, lágy fű, amiben üldögélni lehet, és víz is van a közelben, mi értelme volna odábbállni és áztötykölődni a földeken, kényelmetlen és megalázó

helyzetben? Egy darabig vitatkoztam vele, és mikor úgy láttam, hogy megnyugodott, újra megkíséreltem, hogy fölemeljem. Ez alkalommal minden kétséget kizáróan bebizonyította, hogy ott akar maradni, ahol van. Csőre előrelelendült, oly gyorsan, hogy nem tudtam elkapni a kezemet, és pontosan beletalált közeledő ujjaimba. Mintha jégcsákánnyal vágta volna belém: összezúzott ujjizületeim fájtak, az egycentis vágásból bőven bugyogott a vér. Alecko oly sunyin nézett rám, és oly elégedett volt támadásával, hogy dühbe gurultam. Fölkaptam lepkehálómat, és ügyesen lecsaptam, úgyhogy Alecko nagy meglepetésére beletekeredett a háló ráncába. Ráugrottam, mielőtt észbe kaphatott volna, és megragadtam a csőrét egyik kezemmel. Azután rátekertem a zsebkendőmet a csőrére, és a biztonság kedvéért rákötöttem egy madzagdarabbal, majd levetettem ingemet, és úgy rácsavartam, hogy csapkodó szárnyait szorosán a testéhez rögzítettem. Úgy feküdt ott összecsomagolva, mintha vásárba készülnék vele, rám meredt, és fojtottan kiabált. Bőszén összeszedtem felszerelésemet, hónom alá vettem a madarat, és büszkén vonultam hazafelé. Ha már kaptam egy sirályt, nem voltam hajlandó eltérni a packázásait, és mindenképpen haza akartam vinni a villába. Az út hátralevő részében Alecko egyfolytában, megszakítás nélkül vad, fuldokló, éles kiáltásokat hallatott. Mire a házhoz értünk, már komolyan dühös voltam rá.

Betoppantam a nappaliba, letettem Aleckót a padlóra, és hozzáfogtam, hogy kicsomagoljam. A műveletet a madár rekedt kiabálással kísérte. A lármára mama és Margo besiettek a konyhából. Alecko, kiszabadulva az ingemből, ott állt a szoba közepén, csőre még a zsebkendőbe volt csavarva, és dühösen trombitált.

– Hát ez mi a csuda? – ámuldozott mama.

– Micsoda óriási madár! – kiáltotta Margo. – Mi ez? Sas?

Családom hiányos madártani képzettsége mindig bosszantott. Ridegen közöltem, hogy nem sas, hanem fekete hátú dolmányos sirály, és elmondtam, hogy jutottam hozzá.

– De drágám, hogy tudjuk ezt táplálni? – kérdezte mama. – Halat eszik?

– Alecko – mondtam biztatóan – mindent megeszik. – El akartam kapni, hogy levegyem a zsebkendőt a csőréről, de ő valószínűleg azt hitte, hogy meg akarom támadni, és harsányan, dühödten trombitált a zsebkendőn keresztül. Ez az újabb dühkitörés Larryt és Leslie-t előcsalta a szobájukból.

– Ki az ördög játszik itt dudán? – kérdezte Larry a szobába rontva.

Alecko egy pillanatra elhallgatott, hidegen végigmérte a jövevényt, azután hangos és haragos hápogással nyilvánította véleményét.

– Úristen! – mondta Larry, és hátraugorva nekiütközött Leslie-nek. – Hát ez mi az ördög?

– Egy új madár, amit Gerry kapott – mondta Margo. – Ugye, milyen vad?

– Sirály – mondta Leslie Larry válla fölött kukucskálva. – Micsoda fene nagy dög!

– Dehogyan! – mondta Larry. – Ez egy albatrosz.

– Nem, sirály.

– Ne hülyéskedj. Ki látott ekkora sirályt? Mondom, ez egy nagy dög albatrosz.

Alecko néhány lépést tappogott Larry felé, és újra ráháogott.

– Hívd vissza – parancsolta Larry. – Gerry, fékezd meg ezt az átkozott dögöt: nekem akar ugrani.

– Csak állj nyugodtan, akkor nem bánt – tanácsolta Leslie.

– Neked könnyű, te mögöttem állsz! Gerry, fogd meg azt a madarat, de azonnal, mielőtt jóvátehetetlen kárt tesz bennem.

– Ne ordíts úgy, drágám, megijeszted.

– Szeretem az ilyet! Itt csapkod egy sárkányszerű valami a padlón, nekimegy mindennek, és te azt mondd, hogy ne ijesszem meg!

Sikerült Alecko mögé lopakodnom, és elkapnom. Fűlsiketítő tiltakozása közepette lecsavartam a zsebkezdőt a csőréről. Mikor újra elengedtem, méltatlankodva megrázta magát, és ostorpattanáshoz hasonló zajjal kétszer-háromszor összecsatintotta a csőrét.

– Hallgassátok csak! – kiáltotta Larry. – A fogát csikorgatja.

– Ezeknek nincs is foguk – jegyezte meg Leslie.

– Hát akkor másvalamijét csikorgatja. Remélem, mama, nem engeded, hogy megtartsa? Nem kétséges, hogy veszedelmes dög. Nézd csak a szemét! És ezenkívül szerencsétlenséget is hoz.

– Miért hozna szerencsétlenséget? – kérdezte mama, aki szenvedélyesen érdeklődött a babonák iránt.

– Ez köztudomású: ha csak egy tollát magadnál tartod, a házban megbetegszik vagy megbolondul valaki.

– Te a pávára gondolsz, drágám.

– Nem, tudom, hogy az albatrosz ilyen. Köztudomású.

– Nem, drágám: a páva hoz balszerencsét.

– Akárhogy is, ez az izé nem maradhat a házban. Kész elmebaj volna. Gondolj csak rá, hogy mi történt a Vén Tengerésszel! Mindnyájunknak íjjal a párnánk alatt kell majd aludnunk.

– Larry, te igazán mindent úgy fölfűjsz! – mondta mama. – Én úgy látom, hogy nagyon kezes madár.

– Várj csak, amíg arra nem ébredsz egy reggel, hogy valami kivájta a szemedet.

– Butákat beszélsz, drágám. Nagyon ártalmatlannak látszik.

Dodo, aki mindig csak utólag fogta föl az eseményeket, ha gyorsan követték egymást, most vette csak észre Aleckót. Nehezen szuszogva, kíváncsian kidülledő szemmel előrecsámpázott, és megszaglászta. Alecko csőre lecsapott, és ha Dodo abban a pillanatban vészkiáltásom hatására el nem fordítja a fejét, az orra bizonyára kettéhasad. Így csak hatalmas ütést kapott a fejére, ami annyira meglepte, hogy a lába menten kificamodott. Hátravetette a fejét, és fülhasogató vonításba kezdett. Alecko úgy képzelte, hogy ez valami lármaverseny, és mindent megtett, hogy túlkiabálja Dodót, miközben oly vadul csapkodott szárnyával, hogy eloltotta a legközelebb álló lámpát.

– Tessék – mondta Larry diadalmasan. – Mit mondtam? Nincs öt perce a házban, és már megöli a kutyát.

Mama és Margo helyredögönyözte Dodót, mire végre elhallgatott. Alecko ült, és érdeklődéssel figyelte a műveletet. Hangosan összecsatintotta csőrét, mint aki elcsodálkozik a kutyafajta gyarlóságán, azután bőségesen kidekorálta a padlót, és olyan öntelten rázta a farkát, mint aki tudja, hogy bölcs dolgot cselekedett.

– De édes! – mondta Larry. – Szóval ezentúl derékig guanóban járkálunk a házban.

– Nem volna jobb, ha kivinnéd, drágám? – ajánlotta mama. – Hol akarod tartani?

Azt mondtam, kettéosztom a Farkák ketrecét, és ott tartom majd Aleckót. Mama azt mondta, hogy ez nagyon jó gondolat. Míg a kalitka készült, kikötöttem Aleckót a verandára, és a család minden tagját figyelmeztettem, hogy ne menjen a közelébe.

– Jól van – mondta Larry, mikor ebédnél ültünk –, azután ne nekem tegyetek szemrehányást, ha a házat elsodorja a ciklon. Én óvtalak benneteket, többet nem tehetek.

– Miért sodorná el a ciklon, drágám?

– Az albatrosz mindig rossz időt hoz.

– Először hallom, hogy a ciklon rossz idő – jegyezte meg Leslie.

– De drágám, folyton magyarázom neked, hogy a páva hoz szerencsétlenséget – mondta mama panaszosan. – Tudom, egy nénikém tartott néhány faroktollat a házában, és a szakácsnője meghalt.

– Drága anyám, az albatrosz az egész világon elismerten baljós madár. Edzett, vén tengeri fókák elsápadnak, és elájulnak, ha meglátják. Mondom, hogy egy éjjel kigyullad Szent Elmo tüze a kéményen, és mielőtt észbe kapnánk, ágyunkban fulladunk a szökőárba.

– Az előbb ciklont mondtál – mutatott rá Margo.

– Ciklon és szökőár – mondta Larry – és talán még némi földrengés és egy-két szórványos vulkánkitörés. Az ember kihívja a sorsot, ha ilyen dögöt tart a házában.

– Hol szerezted tulajdonképpen? – fordult hozzám Leslie. Elmeséltem találkozásomat Kosztival (nem említettem a vízisiklókat, mert Leslie iszonyodott minden kígyótól) és azt is, hogy nekem ajándékozta a madarat.

– Épeszű ember nem ad másnak ilyen ajándékot – jegyezte meg Larry. – Ki ez az ember tulajdonképpen?

Gondolkodás nélkül rávágtam, hogy rab.

– Rab? – mondta mama elcsukló hangon. – Hogy érted, hogy rab?

Megmagyaráztam, hogy Kosztit hazaengedték a hétvégére, mert megbízható tagja a vidói közösségnek. Hozzátettem, hogy másnap reggel együtt megyünk halászni.

– Nem tudom, hogy okos dolog lesz-e, drágám – mondta mama kételkedve. – Nem szeretem, hogy rabbal járkálsz. Az ember sohase tudhatja, mit követett el.

Méltatlankodva mondtam, hogy én, igenis, jól tudom, mit követett el: megölte a feleségét.

– Gyilkos? – kérdezte mama elképedve. – De hát az hogyan járkálhat szabadon mindenfelé? Miért nem akasztották fel?

– Itt csak a rablókat ítélik halálra – magyarázta Leslie –, három évre ítélik, aki gyilkol, és öt évre, akit rajtakapnak, hogy dinamittal halászik.

– Nevetséges! – háborodott fel mama. – Sohasem hallottam ilyen botrányos szokásról.

– Szerintem elragadó érzékük van a dolgok fontossága iránt – mondta Larry. – Apró hal többet ér, mint a nő.

– Mindenesetre megtiltom, hogy gyilkossal mászkálj! – mondta mama. – Még elvágja a torkodat!

Egyórás vita és rábeszélés után mama beleegyezett, hogy halászni menjek Kosztival, de azzal a feltétellel, hogy Leslie lemegy velem, és előbb megnézi magának. Másnap reggel elmentem halászni Kosztival, és amikor hazatértünk anyai hallal, hogy több napra elég volt, hogy elszórakoztassa Aleckót, meghívtam barátomat, jöjjön föl a villába, hogy mama személyesen is megtekinthesse.

Mama nagy szellemi megerőltetéssel tanult meg két-három görög szót. Hiányos szókincse mindenkor erősen korlátozta társalgását, de ha az a feladat hárult rá, hogy gyilkossal csevegjen, egyszeriben elfelejtette egész görögtudományát. Ott ült hát a verandán idegesen mosolyogva, míg Koszti fakult ingében és foltos nadrágjában megivott egy pohár sört, és én tolmácsoltam a szavait.

– Olyan kedves embernek látszik – mondta mama, miután Koszti elbúcsúzott. – Csöppet sem olyan, mint egy gyilkos.

– Miért, mit gondoltál, milyen egy gyilkos? – kérdezte Larry. – Olyan alak, akinek nyúlszája van, lólába, és üveget szorongat, amire rá van írva, hogy MÉREG?

– Ne butáskodj, drágám. Persze hogy nem így gondoltam. De azt hittem... szóval tudod, azt hittem, hogy gyilkosabb külseje van.

– Nem lehet a külső után ítélni – magyarázta Larry –, csak a tettek alapján. Én mindjárt megmondtam volna, hogy gyilkos.

– Miből, drágám? – kérdezte mama nagyon kíváncsian.

– Nagyon egyszerű – mondta Larry megvető sóhajjal. – Csak egy gyilkosnak juthatott eszébe, hogy albatroszt ajándékozzon Gerrynek.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Vendégség állatokkal

A házban nagy volt a sürgés-forgás. A hátsó ajtónál parasztok tolongtak: fejükön kosárban terményeik és káráló tyúkok. Spiro naponta kétszer, sőt néha háromszor is megjelent kocsiján magasra tornyozott, borosládákkal, székekkel, összecsukszó asztalokkal, élelmiszeres dobozokkal. A Farkákra átragadt az izgalom, kidugták fejüket a dróthálón, és rekedt megjegyzésekkel kísérték a zűrzavart és jövés-menést. Margo az ebédlőben a padlón hasalt, körülötte nagy ív csomagolópapír, és nagy, színes faliképeket festett krétával. A nappaliban Leslie körül bútortornyok álltak, és papíron számítgatta, hány széket és asztalt lehet a házban elhelyezni úgy, hogy még az emberek is beférjenek. A konyhában mama (két harsány parasztlány közreműködésével) olyan környezetben mozgott, mely leginkább egy tűzhányó belsejére hasonlított: mindenütt gőzfelhők, szikrázó tüzek, lágyan bugyborékoló és sípoló fazekak. Én meg a kutyák szobáról szobára vándoroltunk és segítettünk, ahol tudtunk, tanáccsal és hasznos munkával. Larry békésen aludt emeleti hálósobájában. A család nagy vendégségre készült.

Mint mindig, most is hirtelen határoztuk el, hogy vendégséget rendezünk, pusztán csak azért, mert egyszerre csak kedvet kaptunk hozzá. A családban túlbuzgott az emberszeretet, és mindenkit meghívtunk, aki csak eszünkbe jutott, beleértve azokat is, akiket szívből utáltunk. Mindenki lelkesedéssel vetette magát az előkészületekbe. Mivel szeptember eleje volt, úgy határoztunk, hogy karácsonyi vendégségnek fogjuk nevezni, és hogy a dolog ne legyen túlságosan szűkre szabott, a vendégeket ebédre, uzsonnára és vacsorára hívtuk meg. Ehhez óriási ételmennyiséget kellett készíteni, és mama időnként órákra eltűnt a konyhában (több kötet számárfüles szakácskönyvvel fölfegyverkezve). Ha felbukkant is néha gőztől elködösült szemüveggel, semmiről sem volt hajlandó társalogni, ami nem étellel kapcsolatos.

Mint mindig, amikor ritka alkalmakkor a család egyöntetűen vendégeket óhajtott fogadni, a rendezéshez most is annyival előbb fogott hozzá és oly nagy buzgalommal, hogy mire felvirradt az ünnepség napja, már mindenki kimerült és ingerült volt. Azt mondanom sem kell, hogy vendégségeink sohasem úgy zajlottak le, ahogy elterveztük. Akárhogy igyekeztünk, mindig bekövetkezett az utolsó percben valamilyen buktató, s eltérítette a dolgok menetét, gondosan elrendezett terveink ellenére tökéletesen más pályára vitte az eseményeket, mint amelyen elindítottuk. Az évek folyamán ezt már úgy megszoktuk, hogy tiszta haszonnak bizonyult, mert karácsonyi vendégségünk máskülönben kezdettől fogva kudarcnak számított volna, tudniillik az első perctől fogva teljes egészében az állatok vették át az uralmat. A dolog egészen ártatlanul kezdődött, aranyhalakkal.

Nem sokkal előbb elfogtam Koszti segítségével az öreg víziteknőt, Vén Loccsot. Úgy éreztem, valamivel emlékezetessé kell tenni az eseményt, hogy ily királyi és érdekes példánnyal gazdagíthatom gyűjteményemet. Úgy gondoltam, legjobb lesz, ha átalakítom teknőstavacskámat, amely eddig egy közönséges bádóg mosdótál volt. Túlságosan szerény hajléknak éreztem olyan teremtmény számára, mint Vén Loccs; szereztem egy nagy, négyszögletes kőtartályt (valamikor olívaolajat tároltak benne), és művésziesen berendeztem kövekkel, vízínövényekkel, homokkal és kavicsokkal. Mikor elkészült, rendkívül természetesen hatott, és úgy láttam, hogy a víziteknősök és kígyók helyesléssel fogadják. Én azonban még nem voltam elégedett. Egészében vitathatatlanul szép teljesítmény volt, de valami még hiányzott belőle. Hosszas gondolkodás után arra a következtetésre jutottam, hogy akkor lenne egészen tökéletes, ha aranyhalakat tennék a vízbe. Most már csak az volt a kérdés, honnan szerezzek aranyhalat. Legközelebb Athénban lehetne venni, de ez bonyolult volna, és sokáig tartana. Azt akartam, hogy a vendégség napjára készen legyen a tó. Tudtam, hogy a család túlságosan elfoglalt, hogysen időt szenteljen aranyhalak felkutatására, ezért Spiróhoz fordultam problémámmal. Miután szemléletesen elmagyaráztam neki, mit nevezek aranyhalnak, azt felelte, hogy a kérésem szerinte teljesíthetetlen, sohase találkozott ilyen hallal Korfun. De majd meglátja, mit lehet tenni, mondta.

Hosszú várakozás után mikor már azt hittem, elfeledkezett a dologról, egy nappal a vendégség előtt egy csöndes sarokba hívott, és körülnézett, nem hallja-e valaki, amit beszélünk.

– Gerrysz úrfisz, azt hiszemsz, tudok szerezni aranyos halaksz – morogta rekedten. – Nem szólsz senkinek. Velem jössz ma este városbansz, mikor beviszünk a mamátsz fodrászhoz, és hozol valamit, amibe beleteszünk.

Ez a hír felvillanyozott, mert Spiro összeesküvő-modora kellemesen veszélyesnek és bonyodalmasnak ígérte az aranyhalak megszerzését. Az egész délutánt azzal töltöttem, hogy kannát készítek a halak hazaszállításához. Este Spiro késett, és mama meg én jó darabig várakoztunk a verandán, míg kocsija dudálva és dübörögve fölkanarodott az úton, és csikorogva megállt a villa előtt.

– Fenék, Mrs. Durrellsz, sajnálomsz, hogy késtemsz – szabadkozott, a kocsiba segítve mamát.

– Semmi baj, Spiro. Már féltünk, hogy valami balesete volt.

– Balesetsz? – felelte Spiro zordan. – Nekem soha sincs balesetsz. Már megint bélgázok miatt volt!

– Bélgázok? – kérdezte mama elcsodálkozva.

– Igen, mindig jönnek nekem bélgázok ilyenkor – mondta Spiro mogorván.

– Nem kellene orvoshoz menni, ha kellemetlenkednek? – javasolta mama.

– Orvossz? – ismételte Spiro csodálkozva. – Mineksz?

– Hát a bélgázok nagyon kínosak lehetnek – magyarázta mama.

– Kínosak?

– Igen, igen. Ha elhanyagolják az ilyesmit.

Spiro elgondolkozva töprengett egy percig.

– Turista bélgázokról beszélek – mondta végül.

– Turista bélgázokról?

– Igen. Azt hiszem, Brüsszelből jöttéksz.

– Talán belgákat akart mondani?

– Hiszen azt mondtamsz: bélgázok – magyarázta Spiro méltatlankodva.

Már sötétedett, mire leraktuk mamát a fodrásznál. Spiro elvitt a város másik végébe, és megállt egy óriási, kovácsoltvas kapu előtt. Kimászott a kocsiból, lopva körülnézett, azután felkacsázott a kapuhoz, és füttyentett. Rögtön előjött a bokrok közül egy öreg, pofaszakállas egyén, és suttogva tárgyaltak valamit. Spiro visszajött a kocsihoz.

– Adsz ide a kannátsz, Gerrysz úrfi, és maradsz itt – mormolta –, mindjárt jövöksz.

A pofaszakállas egyén kinyitotta a kaput, Spiro bekacsázott, és lábujjhegyen ellopakodott a bokrok között. Félóra múlva Spiro újra felbukkant, domború melléhez szorítva a bádoggkannát; cipője cuppogott, nadrágja szárából csurgott a víz.

– Tesséksz, Gerrysz úrfisz – mondta, és átnyújtotta a kannát, melyben öt csillogó, kövér aranyhal úszkált.

El voltam ragadtatva, és hálás köszönetet mondtam Spirónak.

– Nincs mitsz – mondta beindítva a motort –, csak egy szó se szólsz senkineksz, ugye?

Kérdeztem, honnan szerezte őket, kié a kert.

– Nem törödsz vele – morogta –, dugsz el őket, és senkinek se szólsz róla.

Hetek múlva, mikor Theodore-ral arra jártunk, a kovácsoltvas kapu előtt megkérdeztem tőle, mi ez az épület. Elmagyarázta, hogy ebben a palotában szokott lakni a görög király (vagy más királyi vendég), ha a szigetre érkezik. Spiro iránti csodálatom nem ismert határt: úgy éreztem, ha valaki betör egy palotába, és aranyhalat lop a király tavából, az igazán nagyszerű

teljesítmény. A halak tekintélyét erősen növelte ez a körülmény az én szememben, és emelte hájas testük fényét, amint gondtalanul cikáztak a víziteknősök között.

A vendégség napján már kora reggel kezdett minden rosszul menni. Először is: mama észrevette, hogy Dodo éppen ezt a napot választotta ki, hogy tüzelni kezdjen. Az egyik parasztlányt ki kellett állítani a hátsó ajtóhoz seprűvel a kezében, hogy elkergesse az udvarlókat, és mama nyugodtan főzhessen, de minden óvatosság ellenére voltak időnként rémületes pillanatok, mikor egy-egy merészebb Romeo a ház eleje felől surrant a konyhába.

Reggeli után az aranyhalakhoz siettem, és borzadva láttam, hogy kettőt már megöltek, és félig megettek. Örömben, hogy sikerült a halakat megszerezni, elfelejtettem, hogy a víziteknősök és a siklók egyaránt szeretnek néha kövér halat enni. Kénytelen voltam átköltöztetni a hullóket petróleumoskannákba, amíg valamiféle megoldást nem találok. Megtisztogattam, megettem a Farkákat és Aleckót, de még akkor sem tudtam eldönteni, hogyan tarthatnám egy helyen a halakat és a hullóket, és már közeledett az ebédidő. Nemsokára vártuk az első vendégeket. Kelletlenül odacsellengtem gondosan elrendezett tavacskáimhoz, és rémülten láttam, hogy valaki a kígyók kannáját a tűző napra állította. Bénán és forrón lebegtek a víz színén, úgyhogy először azt hittem, megdöglöttek. Világos volt, hogy csak azonnali elsősegély mentheti meg őket. Ezért fölkaptam a kannát, és berohantam a házba. Mama zaklatottan és szórakozottan tett-vett a konyhában, nagy igyekezettel próbálta figyelmét megosztani a főzés és Dodo udvarlói között.

Elmondtam, mi történt a kígyókkal, és hogy csak az mentheti meg őket, ha hosszú időre hideg fürdőbe teszem őket. Betehetném őket egy órára a fürdőkádba?

– Hát igen, drágám. Azt hiszem, az jó lesz. Csak kérdezd meg, hogy mindenki megfürdött-e már, és ne felejtse el majd a kádat fertőtleníteni utánuk, jó?

Megtöltöttem a kádat kellemes, hideg vízzel, és gyengéden belecsúsztottam a kígyókat. Néhány perc múlva már szemmel láthatóan éledeztek. Elégedetten hagytam őket ázni, és fölmentem átöltözni. Mikor lejöttem, kiballagtam a verandára, hogy egy pillantást vessek az ebédlőasztalra, melyet a szőlőlugas árnyékában terítettek meg. A közepén, az egykor igen bájos virágdísz helyén, ott ültek a Farkák, lágyan ringatóztak jobbra-balra. Elhúlten néztem végig az asztalon: az evőeszköz szeszélyesen szétdobálva, a tányérokon vajréteg szétkenve, és vajjas lábnyomok szántották keresztül-kasul az asztalterítőt. A borsot és sót sikeresen használták egy mártásoscsésze maradványainak feldíszítésére. Az egészre ráborították a vizeskorsót, hogy valódi, utánozhatatlan, Farkákhoz méltó művüket megkoronázzák. Úgy láttam, hogy van valami határozottan furcsa a bűnösök viselkedésében: nem repültek el a lehető leggyorsabban, hanem ott gubbasztottak az összetört virágok között, ütemesen himbálták magukat, szemük ragyogott, és elégedett, apró csuklásokat hallattak. Az egyik, miután elragadtatva rám bámult egy pillanatig, igen bizonytalanul végigment az asztalon egy szál virággal a csőrében, elvesztette egyensúlyát az asztalterítő szélén, és súlyosan a földre huppant. A másik rekedten föl kacagott, szárnya alá dugta a fejét, és elaludt. Elképedtem ezen a szokatlan viselkedésen. Azután fölfedeztem a törött sörösüveget a kőpadlón. Rádöbentem, hogy a Farkák külön vendégséget rendeztek, és a sárga földig leitták magukat. Könnyen elkaptam mindkettőt, bár az, amelyik az asztalon maradt, igyekezett elbújni egy vajpöttyös asztalkendő alatt és úgy tenni, mintha nem volna jelen. Ott álltam a Farkákkal, és éppen azon gondolkodtam, hogyan dughatnám vissza őket a ketreche, és tagadhatnám le, hogy bármiről is tudomásom van, mikor egy mártásoscsészével megjelent mama. Rajtakapott, és hiába is tulajdonítottam volna a felfordulást hirtelen szélviharnak, vagy patkányoknak, vagy bármi

egyébnek, ami eszembe ötlött. Vállalnunk kellett a következményeket a Farkáknak is, nekem is.

– Igazán, drágám, ügyelj a kalitkájuk ajtajára. Tudod, hogy milyenek – mondta mama siránkozva. – De hát ne búsulj, véletlen volt. És azt hiszem, nem is lehet őket felelőssé tenni, hiszen részegek!

Visszatettem a báva és tehetetlen Farkákat a kalitkájukba, és felfedeztem, hogy megtörtént, amitől rettegettem: Alecko megragadta az alkalmat, és ugyancsak megszökött. Visszaraktam a Farkákat a lakosztályukba, és alaposan lehordtam őket. Most már harcias állapotba kerültek, és vadul nekitámadtak a cipőmnek. Azon marakodtak, melyiknek jut az a tisztesség, hogy a cipőfüzőmet megehesse, majd egymásnak rontottak. Mikor elhagytam őket, csapongva és bizonytalanul röpködtek a kalitkában, és sikertelenül igyekeztek egymást fejbe verni csőrükkel. Alecko keresésére indultam. Végigcserkésztem a kertet és az egész házat, de sehol sem volt látható. Azt gondoltam, talán lerepült a tengerhez egyet úszni, és örültem, hogy eltakarodott a közelből.

Közben megérkeztek az első vendégek, és a verandán iddögáltak. Csatlakoztam hozzájuk, és nemsokára vitába merültem Theodore-ral. Beszélgetés közben meglepetve láttam, hogy Leslie bukkan ki az olajfaligetből puskával a hóna alatt, és hálószatyorban szalonkát meg egy nagy nyulat cipel. Elfelejtettem, hogy elment vadászni, mert azt remélte, hogy sikerül néhány korai erdei szalonkát lőnie.

Bement a házba átöltözni, és Theodore meg én folytattuk a beszélgetést. Mama megjelent, és leült a téglafalra, Dodo pedig a lábához telepedett. Nyájas háziasszonyi csevegését kissé megzavarta az a körülmény, hogy percenként megszakította a társalgást, dühös képet vágott, és egy nagy bottal megfenyegette a lihegve tolongó kutyákat, melyek az előkertben gyülekeztek. Időnkint ingerült, hörgő harc lángolt föl Dodo udvarlói között, és ahányszor ez megismétlődött, az egész család odafordult, és fenyegető hangon bömbölte, hogy KUSS. Ennek az volt a következménye, hogy a gyengébb idegzetű vendégek kilöttyentették az italt a poharukból. Mama az ilyen közjátékok után ragyogva körülmosolygott, és igyekezett a beszélgetést ismét normális mederbe terelni. Éppen harmadszor sikerült véghezvinnie ezt a mutatványt, mikor mindenki ajkára fagyott a szó, akkora üvöltés hangzott fel a ház belsejéből. Olyan kiáltás volt, mintha egy fogfájós minotauros üvöltene.

– Mi történhetett Leslie-vel? – kérdezte mama.

Nem sokáig maradt bizonytalanságban, mert Leslie megjelent a verandán, egy szál törülközőbe öltözve.

– Gerry – ordította, és arca rákvörös volt a dühtől –, hol az a fiú?!

– Ugyan, ugyan, drágám – mondta mama csillapítóan –, mi baj?

– Kígyók! – hörögte Leslie, kezét vadul széttárva, hogy megmutassa, mekkorák, azután gyorsan a törülközőhöz kapott, mert már lefelé csúszott. – Kígyók!!! Csak ez a baj!

A vendégekre érdekesen hatott a jelenet. Aki ismert bennünket, mohó érdeklődéssel figyelte a fejleményeket. Az avatatlanok azt gondolták, hogy Leslie talán nem egészen épeszű, és nem

voltak benne biztosak, mi a helyes: ha nem vesznek tudomást az egész közjátékról, és tovább beszélgetnek, vagy ha rávetik magukat, és lefogják, még mielőtt nekiesik valakinek.

– De miről beszélsz, drágám?

– Az a nyavalyás kölyök telerakta az egész kádat ocsmány kígyókkal – mondta Leslie, világosan megfogalmazva a tényállást.

– Ne beszélj ilyen csúnyán, drágám, ne beszélj ilyen csúnyán – mondta mama gépiesen, azután hozzátette szórakozottan –, szeretném, ha fölvennél valamit, még megfázol.

– Ménkü nagy dögök, akkorák, mint a locsolótömlő, csuda, hogy meg nem martak.

– Ne haragudj, drágám, az én hibám volt. Én mondtam neki, hogy oda tegye őket – mentegetőzött mama, és érezvén, hogy a vendégek valami magyarázatot várnak, hozzátette: – Napszúrást kaptak szegénykék!

– Igazán, mama, ez már mégiscsak sok! – csattant fel Larry.

– Ugyan, most ne kezd el te is – mondta mama határozottan –, Leslie fürdött kígyókkal, nem te!

– Nem tudom, miért kell Larrynek mindenbe beavatkoznia – jegyezte meg Margo keserűen.

– Beavatkozni? Én ugyan nem avatkozom semmibe. De ha mama összeesküszik Gerryvel, és megtöltik a kádat kígyókkal, úgy érzem, kötelességem tiltakozni.

– Ugyan fogd be már a szád! – mondta Leslie. – Én csak azt szeretném tudni, mikor szedi már ki onnan azokat a rohadt dögöket.

– Minden semmiségből akkora hűhót csináltok! – mondta Margo.

– Ha ezentúl kobrafészekben kell tisztálkodnunk, kénytelen leszek elköltözni – fenyegetőzött Larry.

– Fürödhetek végre vagy sem? – kérdezte Leslie rekedten.

– Miért nem szeded ki őket magad?

– Assisi Szent Ferenc volna az egyetlen, aki ebben a házban otthonosan érezné magát.

– Jaj, hallgass már, az istenért!

– Éppannyi jogom van a nézeteimet nyilvánítani, mint...

– Fürödni akarok, ez az egész. Ez igazán nem nagy kívánság.

– Ugyan, ugyan, drágáim, ne veszekedjetek – mondta mama. – Gerry, legjobb lesz, ha fölmegy, és kiszeded a kígyókat a kádból. Tedd őket egyelőre a mosdóba vagy máshová.

– Nem! Azonnal vigye ki őket!

– Jó, drágám, ne ordítozz.

Szereztem egy lábast a konyhából, és beleraktam a vízisiklókat. Nagy örömömmre teljesen magukhoz tértek, és erőteljesen sziszegtek, mikor kiszedtem őket a fürdőkádból. Visszamentem a verandára, és még idejében érkeztem, hogy halljam a hosszadalmas előadást, amit Larry tartott az egybegyűlt vendégeknek.

– Biztosítom önöket, hogy ez a ház életveszélyes! Minden elképzelhető zuga tömve van gonosz bestiákkal, melyek csak arra várnak, hogy előronthassanak. Nem is értem, hogy még nem váltunk egy életre nyomorékká. A legegyszerűbb, a legártalmatlanabb cselekedet, például egy cigaretta meggyújtása is életveszélyes! Még a hálósobám sem szent előttük. Először egy skorpió támadott meg, egy undorító dög, mely mérget és kis skorpiókat szórt mindenfelé. Azután szarkák dúlták föl a szobámat. Most pedig kígyók vannak a kádban. A ház körül sűrű rajokban röpködnek az albatroszok, és olyan hangot adnak, mint valami beteg vízvezeték!

– Larry, drágám, ez igazán túlzás – mondta mama, és bizonytalanul mosolygott a vendégekre.

– Drága anyám, inkább azt mondhatnám, hogy enyhítem a dolgokat. Mi volt például azon az éjszakán, mikor Quasimodo elhatározta, hogy az én szobámban hál?

– Az nem is volt olyan borzasztó, drágám.

– Nos – mondta Larry méltósággal – lehet, hogy te szereted, ha hajnali fél négykor fölébreszt egy galamb, s azon fáradozik, hogy a végbelét a szemedbe nyomja...

– Jó, jó, már eleget beszéltünk állatokról – vágott közbe mama sietve –, azt hiszem, kész az ebéd, ülünk talán asztalhoz.

– Jó, de akárhogy van is – mondta Larry, miközben végigvonultunk a verandán az asztalhoz –, ez a fiú állandó veszélyt jelent... állandóan vadállatokat tart készenlétben.

A vendégeknek megmutattuk, hova üljenek, a székeket nagy csikorgással kihúzták, azután mindenki leült, és egymásra mosolygott. A következő pillanatban két vendég halálordítással felpattant a székéről, mint két rakéta.

– Jaj, drágám, mi történt? – kérdezte mama izgatottan.

– Biztosan megint skorpiók – mondta Larry, és gyorsan felugrott székéről.

– Valami megharapott... megharapta a lábamat!

– Na, tessék! – kiáltotta Larry, és diadalmasan körülnézett. – Pontosan úgy van, ahogy mondtam. Biztosan egy pár medvét találnak az asztal alatt!

Theodore volt az egyetlen, aki nem dermedt meg a rémülettől a lábainál settenkedő, rejtett veszély gondolatára. Komolyan lehajolt, fölemelte az asztalterítőt, és bedugta a fejét az asztal alá.

– Ah, ha! – mondta érdeklődve, fojtott hangon.

– Mi az? – kérdezte mama.

Theodore felbukkant az abrosz alól.

– Valami... khm... valami madár, úgy látom. Egy nagy, fekete-fehér madár.

– Az albatrosz! – kiáltott fel Larry izgatottan.

– Nem, nem – helyesbített Theodore –, azt hiszem, valami sirályféle.

– Ne mozduljanak... senki se mozduljon, ha nem akarja, hogy térdből levágják a lábát! – közölte Larry a társasággal.

Ha ezt megnyugtatósnak szánta, nem érte el a kívánt eredményt. Egy emberként felugrott mindenki, és hagyta el az asztalt.

Az abrosz alól Alecko hosszú, fenyegető hápogást hallatott. Nehéz volt eldönteni, hogy az áldozatok eltűnését panaszozza-e, vagy a lárma ellen tiltakozott.

– Gerry, azonnal szedd ki onnan azt a madarat! – vezényelt Larry biztos távolságból.

– Igen, drágám – helyeselt mama –, legjobb lesz, ha visszaviszed a ketrecébe: ott lenn nem maradhat.

Óvatosan fölemeltem az aszalterítő szegélyét. Alecko, aki királyian kuporgott az asztal alatt, haragos, sárga szemmel figyelt. Felé nyújtottam a kezemet, mire szárnyát emelgette, és vadul csattogtatta a csőrét. Láthatólag nem volt tréfás kedvében. Fogtam egy asztalkendőt, és megkíséreltem megmarkolni vele a csőrét.

– Ne segítsek, édes fiam? – kérdezte Kralfsky, aki nyilván úgy érezte, hogy neki mint közismert ornitológusnak illik följánlania szolgálatait.

Láthatólag nagyon megkönnyebbült, mikor elhárítottam a segítségét. Megmagyaráztam, hogy Alecko rossz hangulatban van, és eltart egy darabig, míg meg tudom fogni.

– Az istenért, siess, kihül a leves – horkant rám Larry ingerülten. – Nem tudod azt a szörnyet kicsalogatni valamivel?

Sikerült végre elkapnom Alecko csőrét, és kiráncigáltam a vijjogó, csapkodó madarat az asztal alól. Izzadt és zilált voltam, mire sikerült leszorítanom a szárnyát és visszavinnem a ketrecbe. Miközben visszatértem megszakított ebédemhez, Alecko sértéseket és fenyegetéseket kiáltozott utánam.

– Emlékszem, egy nagyon kedves barátomat egyszer megtámadta egy hatalmas sirály – jegyezte meg Kralfsky elmerengve és levesét kortyolgatva.

– Igazán? – kérdezte Larry. – Nem is tudtam, hogy ilyen elvetemült madarak.

– A parti sziklák között sétált egy Hölggyel – folytatta Kralefsky, ügyet sem vetve Larryre –, mikor a madár lecsapott az égből és megtámadta őket. A barátom elmondta, hogy csak a legnagyobb nehézséggel tudta elkergetni az ernyőjével. Az iskoláját! Nem valami irigylésre méltó élmény, ugye?

Összecsendültek a poharak, zörögtek a kések és villák, kotyogtak a borosüvegek, ahogy folyt az ebéd. Egymás után kerültek asztalra a finom falatok. Ahányszor a vendégek egyhangúlag megdicsérték egy-egy fogást, mama szerényen mosolygott. A társalgás természetesen az állatok körül forgott. Larry is belekezdett egy történetbe.

– Emlékszem, még gyermekkoromban elküldtek nagyszámú, idős, különöc nagynéném egyikéhez látogatóba. Imádta a méheket. Rengeteg méhet tartott, a kert zsúfolva volt kaptárakkal, melyek zümmögő hangot adtak, mint a távirópóznák. Egy délután óriási fátylat kötött a fejére, kesztyűt húzott, minket bezárt a házba, hogy biztonságban legyünk, és elindult, hogy kiszedje a mézet az egyik kaptárból. Úgy látszik, nem bódította el eléggé a méheket, vagy mit szoktak velük csinálni, mert mikor leszedte a kaptár fedelét, a méhek kirobbantak, mint valami szökőkút, és mind rátelepedtek a néniire. Mi az ablakból néztük az egészet. Nem sokat tudtunk a méhekről, azt hittük, így kell történnie, amíg észre nem vettük, hogy nénikénk körbefut a kertben, és kétségbeesetten igyekszik megszabadulni a méhektől, a fátyla pedig fennakadt egy rózsabokron. Végre elérte a házat, és nekivetette hátát az ajtónak. Nem tudtuk kinyitni, mert nála volt a kulcs. Igyekeztünk ezt megértetni vele, de a néni sikoltozása és a rajzó méhek zümmögése elfojtotta a hangunkat. Azt hiszem, Leslie-nek támadt az a ragyogó ötlete, hogy egy vödör vízzel nyakon öntötte a hálószoabaablakból. Sajnos nagy igyekezetében a vödört is utána hajította. Már az is meglehetősen kellemetlen, ha az embernek hideg vizet zúdítanak a nyakába, és utána fejbe vágják egy nagy, zománcozott vödörrel, de ha közben egy sereg méhhez is hadakoznia kell, az már igen bosszantóvá teszi az egészet. Mikor a néni végre bekerült a házba, a felismerhetetlenségig meg volt dagadva. – Larry szünetet tartott az elbeszélésben, és bánatosan felsóhajtott.

– Borzalmas, az iskoláját! – kiáltotta Kralefsky tágra nyílt szemmel. – Bele is halhatott volna!

– Hogyne, megtörténhetett volna – bólintott Larry. – Nekem mindenesetre tönkretette a szünidőmet.

– Meggyógyult a néni? – kérdezte Kralefsky, aki láthatólag már költött is valami izgalmas történetet, egy Dühös Méh-kalandot, amibe Hölggyével együtt keveredik.

– Ó, igen, csak néhány hétig volt kórházban – vetette oda Larry hanyagul –, de nem ábrándult ki a méhekből. Nem sokkal később egy méhcsalád a kéménybe rajzott, és mikor ki akarta onnan füstölni őket, felgyújtotta a házat. Mire a tűzoltók odaértek, az épület már csak elszenesedett váz volt, ami körül méhek röpködtek.

– Borzasztó! Borzasztó! – mormolta Kralefsky.

Theodore, aki nagy múgonddal kente a vaját a kenyerére, kis röffenő nevetést hallatott. Szájába dugta a kenyeret, alaposan megrágtá, lenyelte, és gondosan megtörölte a szakállát asztalkendőjével.

– Ha már tűzről beszélünk – kezdte, és szeme pajzánul felcsillant –, meséltem már arról az időről, amikor korszerűsítették Korfu tűzoltóságát? Úgy látszik, a tűzoltóparancsnok járt Athénban, és nagy... khm... benyomást tett rá az ottani új tűzoltófelszerelés. Úgy érezte, legfőbb ideje, hogy Korfu megszabaduljon lóvontatású tűzoltókocsijától, és újat kapjon, lehetőleg... khm... egy szép, fényes pirosat. Még más újításokról is gondoskodott. Egészen... khm... föllekesülten jött vissza. Első dolga volt, hogy a tűzoltók megtanuljanak szabályszerűen lemászni a póznán. De annyira sietett a modernizálással, hogy a póznáról meglepedkezett. Így az első gyakorlaton két tűzoltó a lábát törte.

– Nem, Theodore, ezt nem hiszem. Ez nem lehet igaz!

– De, de, biztosítlak, hogy tökéletesen igaz. Hozzám hozták az embereket röntgenezni a laboratóriumba. Úgy látszik, a parancsnok nem magyarázta meg az embereknek, hogy póznára is szükség van, és ők azt hitték, hogy a lyukba kell leugraniuk. De ez csak a kezdet volt. Vettek igen nagy összegért egy nagyon... khm... nagy tűzoltóautót. A parancsnok ragaszkodott hozzá, hogy a legnagyobb és legjobb legyen. Sajnos akkora volt, hogy csak egyetlen utcán lehetett vele végigmenni a városon... tudják, milyen szűk itt a legtöbb utca. Gyakran lehetett látni, amint a tűzoltóautó örült csilingeléssel rohant a tűzzel ellenkező irányba. Mikor kiértek a városból oda, ahol az utcák már szélesebbek, kerülővel el tudtak jutni a tűzhöz. A legfurcsább azonban, azt hiszem, az a modern tűzjelző készülék volt, amit a parancsnok hozatott. Tudják, olyan, amin be kell törni az üveget, és bent van egy kis... khm... telefonféle. Nos, nagy vita volt, hova helyezték. A parancsnok azt mondta nekem, hogy ezt nagyon nehéz eldönteni, honnan lehet tudni, hol tör ki a tűz. Ezért a biztonság kedvéért a tűzoltóállomás ajtajára erősítették a készüléket.

Theodore szünetet tartott, megdörzsölte szakállát a hüvelykujjával, és ivott egy korty bort.

– Alighogy megszervezték a dolgot, már be is következett az első tüzeset. Szerencsére éppen ott voltam a közelben, és láttam az egészet. Egy garázs gyulladt ki, és a lángok már alaposan elharapóztak, mire a tulajdonos elért a tűzoltóállomáshoz, és betörte az üveget a tűzjelző készüléken. Dühös veszekedés lett belőle, mert a parancsnok bosszankodott, hogy ilyen hamar betörték a készülék ajtaját. Azt mondta az embernek, hogy inkább kopogott volna a kapun, a készülék vadonatúj, és hetekig tart, amíg újra beüvegezik. Végre kigördült a tűzoltóautó az utcára, és a tűzoltók összegyűltek. A parancsnok rövid beszédet intézett hozzájuk, és felszólította az embereket, hogy mindenki teljesítse a... khm... kötelességét. Azután a tűzoltók beültek a kocsiba. Kicsit veszekedtek azon, ki kapja a megtisztelő feladatot, hogy rázhatja a csengőt, de végül a parancsnok maga vállalkozott rá. Meg kell mondanom, hogy igen hatásos látvány volt, mikor az autó megérkezett. Mindenki leugrott, és sürgött-forgott, és úgy csinált, mintha hatásosan tevékenykedne. Kitekerték a hosszú tömlőt, és akkor újabb hiányosság derült ki: senki sem találta a kulcsot, amivel az autó hátulját ki lehetett nyitni, hogy a tömlőt ráerősítsék. A parancsnok azt mondta, hogy Yaninak adta, de Yani aznap éjjel, úgy látszik, szabadságon volt. Némi vita után elszalasztottak valakit Yani házához, amely... khm... szerencsére nem volt messze. A tűzoltók várakozás közben a tüzet bámulták, mely addigra már igen tekintélyes volt. Az ember visszajött, és azt mondta, Yani nincs otthon, de a felesége azt mondja, hogy a tűzhöz ment. Végigkutatatták a tömeget, és végül a parancsnok felháborodására meg is találták a kíváncsi Yanit, a kulcs meg ott volt a zsebében. A parancsnok nagyon dühös volt, és megmagyarázta, hogy az ilyesmi rossz benyomást kelt. Végre kinyitották az autó hátulját, rákapcsolták a tömlőt, és megnyitották a vizet. Addigra persze már alig maradt valami a garázból, amit... khm... eloltsanak.

Ebéd után a vendégek úgy jóllaktak, hogy már csak heverészni tudtak a verandán. Kralefsky javaslatát, hogy krikettjátszmát szervezzenek, minden lelkesedés nélkül fogadták. Mi, tevékenyebbek, rábírtuk Spirót, hogy vigyen le bennünket a vízhez, és a tengerben lubickoltunk, amíg el nem jött az uzsonna ideje. Az uzsonna újabb dicsőséget hozott mama szakácművészetének. Forró lángossal púpozott tálak vonultak föl, ropogós, papírvékony piskóták, pehelykönnyű, lekvártól csöpögő sütemények, lédús, nyirkos, gyümölcsrel töltött sütemények, kis gyömbéres sütemények, törékenyek, mint holmi mézzel átitatott korall. A beszélgetés majdnem teljesen szünetelt, csak a csészék csörrenése hallatszott, és egy-egy vendég szívszaggató sóhaja, mikor bekapott még egy darab süteményt, holott úgy érezte, hogy mindjárt szétrobban. Azután kis csoportokban heverésztünk a verandán szaggatott, álmatag beszélgetésbe merülve. Az alkony zöld derengésbe merítette az olajfaligeteket, a szőlőlugas alatt egyre mélyebbek lettek az árnyak, és az arcok már alig látszottak a sötétben.

Spiro, aki valami titokzatos küldetésben eltávozott kocsiján, most visszaérkezett a fák között, tülkét harsogtatva, hogy mindenki értesüljön érkezéséről.

– Miért kell Spirónak megzavarni az esti csöndet ezzel az irtózatossággal? – kérdezte Larry elkínzott hangon.

– Igaza van, igaza van – mormolta Kralefsky álmosan –, a napnak ebben az órájában az ember fülemülét kíván hallani, nem pedig autódudát.

– Emlékszem, hogy meghökkentem – jegyezte meg Theodore hangja a sötétben, kis nevetős mellékönyggel –, mikor először ültem Spiro kocsijában. Már nem tudom pontosan, miről beszélgettünk, mikor egyszerre csak megjegyezte: „Igen, doktorsz, az emberek megritkulsz, ha én átrobogok egy falun.” Elképzelttem... khm... hogy a falvak kiürülnek, és a hullák nagy kupacokban fekszenek az út mentén. Azután Spiro folytatta: „Igen, ha én átrobogsz egy falun, úgy nyomomsz a dudát, mint a fenék, úgyhogy az emberek meghalnak ijedtükben.”

A kocsis a ház elé kanyarodott, fényszórója végigpásztázta a verandát, felvillantotta a ködös, zöld szőlőleveleket, a beszélgető, nevetgélő vendégcsoportokat és a két piros kendős parasztlányt, akik halkán jöttek-mentek, meztelen lábukkal csoszogtak a kőpadlón, és terítették az asztalt. A kocsis megállt, a motor hangja elhalt, és Spiro jött fel kacsázva az ösvényen, óriási és láthatólag igen nehéz papírcsomagot cipelve.

– Istenem! Istenem! – kiáltotta Larry színpadiasan, és remegő ujjal mutatott Spiróra. – A kiadó már megint visszaküldte a kéziratomat!

Spiro, aki már be akart menni a házba, megállt, és hátramorgott a válla fölött:

– Fenék, Larrysz úrfi – magyarázta komolyan –, ezek a háromsz pulykáksz, amit a feleségem szütött a mamánaksz.

– Ó, akkor még van remény! – sóhajtott Larry megjátszott megkönnyebbüléssel –, egészen elgyengültem az ijedtségtől! Menjünk be, és igyunk egyet!

Bent a szobák ragyogtak a lámpafényben, és Margo tarka faliképei lágyan himbálóztak a falon, ahogy az esti szellő emelgette őket. Megint csendültek és koccantak a poharak, dugók pukkantak, mint a kútba ejtett kövek, a szódavíz sistergett, mint valami elfáradt mozdony. A vendégek kezdtek magukhoz térni, szemük fénylett, és a beszélgetés megélénkült.

Dodo megunta a vendégséget, és látva, hogy nem képes mama figyelmét felhívni magára, úgy határozott, hogy rövid, magányos sétát tesz a kertben. Lecsámpázott a holdfénybe, és alkalmas helyet keresett a magnóliafa alatt, hogy eleget tegyen természetes szükségleteinek. Legnagyobb rémületére egy farka ingerült, harcias, durva küllemű kutyával találta szemben magát, melyek láthatólag a legrosszabb szándékkal voltak iránta. Felvisített félelmében, megfordult, és bemenekült a házba oly gyorsan, ahogy csak rövid, kövér lábcskáitól tellett. De a felhevült udvarlók nem voltak hajlandók harc nélkül lemondani róla. Egy forró és bosszantó délutánt töltöttek azzal, hogy Dodo ismeretségét keresték, és nem szándékoztak elszalasztani ezt a láthatólag mennyből jött alkalmat, hogy viszonyukat Dodóval intimebb alapokra helyezték. Dodo bevágatott a zsúfolt nappaliba segítségért visítva, a sarkában a lihegő, hörgő, tolongó kutyafalka. Roger, Csurri és Büdi, akik egy kis kószolóra a konyhába surrantak, rohanva tértek vissza, és elborzadtak a jelenet láttán. Úgy érezték, ha valaki elcsábítja Dodót, az csak közülük való lehet, nem pedig holmi göthös falusi kuvasz. Nagy lelkesedéssel vetették magukat Dodo imádóira, és a szobában egy pillanat múlva már csak csatázó, hörgő kutyák voltak és hisztériásan ugráló vendégek, akik igyekeztek menekülni a harapások elől.

– Farkasok!... Ez azt jelenti, hogy kemény telünk lesz! – üvöltötte Larry, és fűgén felszökött egy székre.

– Nyugalom, nyugalom! – ordította Leslie, fölkapott egy díványpárnát, és odavágta az egyik verekedő kutyagomolyba. A párna földet ért, azonnal öt haragos kutyaszáj kapott utána, és cafatokra tépte. A toll nagy, sűrű felhőben szállt föl a levegőbe, és ott lebegett a csatajelenet fölött.

– Hol van Dodo? – rikoltzott mama. – Keressétek meg Dodót, még kárt tesznek benne!

– Fogjátok meg őket! Fogjátok meg őket! Megölik egymást! – sikított Margo, majd felragadott egy szódásüveget, és igazságosan megosztotta a tartalmát a kutyák és a vendégek között.

– Azt hallottam, hogy borsot kell hinteni a verekedő kutyákra – jegyezte meg Theodore, miközben a tollak megültek a szakállán, mint a hópelyhek –, bár én persze még sohasem próbáltam ki.

– Az iskoláját!... – kiabált Kralefsky. – Vigyázzanak!... Mentsék meg a Hölgyeket!

Saját tanácsát mindjárt meg is fogadta: fölsegítette a legközelebb álló nőnemű vendéget a díványra, és maga is felmászott melléje.

– Azt mondják, a víz is jó – folytatta Theodore elmélázva, és mintegy kísérletképpen, módszeres alaposággal ürítette borospohara tartalmát egy közeli kutyára.

Spiro megfogadta Theodore tanácsát, és kirohant a konyhába, majd visszatért, egy vízzel telt petróleumoskannát szorongatva sonkaszerű karjaiban. Megállt az ajtóban, és feje fölé emelte a kannát.

– Vigyázzanaksz – bömbölte –, én majd végzek a kuvaszoksz!!

A vendégek szanaszét futottak, de nem voltak elég gyorsak: a fényes, csillogó víztömeg átzúdult a levegőn, lecsapódott a padlóra, onnan visszafröccsent, és szökőárként öntötte el a szobát, aminek borzalmas következményei voltak a közelebb álló vendégekre nézve, de főleg a kutyákra: azonnali és meglepő hatást gyakorolt. Megrémültek a víz suhogásától és loccsanásától, elengedték egymást, és kimenekültek az éjszakába, lélegzet-elállító vérengzés nyomait hagyva maguk után. A szoba olyan volt, mint egy ciklon dúlta tyúkketrec, barátaink csuromvizesen és tollakkal ellepve tolongtak benne. A toll a lámpákra is rászállt, és pörzsölt, csípős szag töltötte be a levegőt. A mama, Dodót szorongatva karjaiban, végigtekintett a szobán.

– Leslie, drágám, menj, és hozz törülközőt, hogy megszárogassuk magunkat. Micsoda felfordulás! Nem baj, menjünk ki a verandára, jó? – mondta, és édesen bölintott. – Igazán sajnálom, hogy így történt, Dodo miatt volt, tudják: jelenleg éppen nagyon érdekli a kutyákat.

A társaságot szárazra töröltük, lefosztottuk róluk a tollat, a poharak megint megteltek, és ismét elhelyezkedtünk a verandán, ahol a hold tintafekete szőlőlevélárnyékokat festett a kőpadlóra. Larry teletömte a száját ennivalóval, és lágyan pengette gitárját, érthetetlen szöveget dúdolva. A veranda ablakán át láttuk, hogy Leslie és Spiro elmerülten és szakszerűen darabolják az óriás, barna pulykákat. Mama ide-oda surrant a sötétben, és aggódva kérdezte mindenkitől, nem kíván-e valamit enni. Kralesky a veranda korlátján ült – árnyképe olyan volt, mint valami rák, a hold a púpja mögül kukucskált ki –, és hosszú, bonyolult történetet mesélt Margónak. Theodore a csillagokról tartott előadást dr. Androukhellinek, és egy félig lerágott pulykacombbal mutogatott a csillagképekre.

Kint a sziget fekete-ezüst foltos és csíkos volt a holdfénytől. Messze lent a sötét ciprusok közt biztatóan kiáltoztak egymásnak a baglyok. Az ég feketén és lágyan borult fölénk, mint a bársony, a csillagok finom harmatával behintve. A terebélyes magnóliafa a ház fölé borult, ágai roskadoztak a fehér virágoktól. Olyanok voltak, mint a hold száz kis tükörképe: sűrű, édes, bódító illatuk ott lebegett a veranda fölött, és csábítóan hívogatott bennünket a titokzatos, holdfényes esti tájba.

A hazatérés

Mr. Kralesky véleményem szerint megbocsáthatatlan úri becsületességgel közölte mamával, hogy ő már mindenre megtanított, amire tudott, és úgy véli, helyes lenne, ha Angliában vagy Svájcban tökéletesíteném tudásomat. Kétségbeesve tiltakoztam az ötlet ellen. Azt mondtam, szívesebben maradok félművelt; az embert annyi kellemes meglepetés éri, ha tudatlan! De mama hajthatatlan volt. Elhatározta, hogy visszatérünk Angliába, egy hónapot azzal töltünk, hogy rendezzük ügyeinket (ami annyit jelentett, hogy veszekszünk a bankkal), és azután majd eldöntjük, hol fogom folytatni tanulmányaimat. Hogy elcsitítsa a család lázadozó, dühös morgását, azt mondta, hogy tekintsük az egészet szünidei kirándulásnak, kéjutazásnak. Hamarosan visszatérünk Korfura.

Becsomagoltuk hát ládáinkat, táskáinkat és dobozainkat. Ketreceket csináltattunk a madaraknak és a teknősöknek. A kutyák félszegek lettek, és kissé büntudatosnak látszottak új nyakörvükben. Még egy utolsó sétára indultunk az olajfák között, könnyes búcsút vettünk számos paraszt barátunktól, s azután a cókókunkkal magasan megrakott kocsik hosszú sorban megindultak lefelé az úton. Larry szerint úgy festett a kocsisor, mint egy élelmes ószeres temetési menete.

Holminkat óriási halomba rakták a vámházban, mama hatalmas kulcsosomót csörgetve állt mellette. Kint a ragyogó napfényben a család többi tagja beszélgetett Theodore-ral és Kralefskyval, mert ők eljöttek, hogy elbúcsúztassanak bennünket. A vámtiszt megjelent, és láthatólag lehervadt a poggyásztorony láttán, melynek tetejéről a Farkák dühösen nézegettek le kalitkájukból. Mama idegesen mosolygott, kulcsait rázogatta, és oly büntudatosnak látszott, mintha gyémántcsempész lenne. A vámtiszt végigmérte mamát, a poggyászt, szorosabbra húzta nadrágszíját, és elkomorult.

– Ez a magáé? – kérdezte a biztonság kedvéért.

– Igen, igen, mind az enyém – csicsergett mama, és gyors ütemű dallamot csilingelt a kulcsosomón –, kívánja, hogy kinyissam valamelyiket?

A vámtiszt elgondolkozva csücsörítette száját.

– Fan falami új ruák? – kérdezte.

– Hogyan? – kérdezte mama.

– Fan falami új ruák?

Mama kétségbeesetten Spirót kereste a szemével.

– Igazán sajnálom, de nem értem...

– Fan falami új ruák... új ruák? Mama keserű bájjal mosolygott.

– Sajnálom, igazán nem értem. A vámos dühösen meredt rá.

– Madame – kérdezte vészjóslóan áthajolva a pulton –, dud maga angolul?

– Ó, igen – kiáltotta mama boldogan, hogy megértette –, igen, egy kicsit.

Spiro idejében megérkezett, hogy megmentse mamát a vámos haragjától. Bekacsázott izzadságtól lucskosan, megnyugtatta mamát, megbékítette a vámost, elmagyarázta, hogy évek óta nem vettünk új ruhát, és kicipelte a poggyászt a kikötőbe, mielőtt bárki észbe kapott volna. Azután kölcsönkért a vámtisztól egy darab krétát, maga jelölte meg valamennyi csomagunkat, és minden el volt intézve.

– Hát nem mondom, hogy Isten velük, hanem au revoir – mormolta Theodore, szertartásosan kezét rázva mindegyikünkkel. – Remélem... khm... hogy nagyon hamarosan visszajönnek hozzánk.

– Jó utat, jó utat – fuvolázott Kralfsky sorban odabillegve mindenkire. – Hamarosan visszavárjuk! Az iskoláját, igen! Mulassanak jól, használjanak ki minden percet a jó öreg Angliában. Legyen igazi vakáció, eh! Ez a lényeg!

Spiro szótlánul kezét rázott valamennyiünkkel, s csak állt és bámult ránk megszokott mogorva képével, és kalapját gyűrögette nagy kezei között.

– Hát jó napotsz, mondoksz – kezdte, azután hangja megcsuklott és elfulladt, nagy, kövér könnyek buggyantak ki a szeméből, és végiggördültek mélyen barázdált arcán. – Istenemre, nem akartamsz sírni – zokogta, és nagy hasa csak úgy rengett –, de mintha saját családomsz búcsúznámsz! Úgy érzensz, mind enyémeksz!

A kis hajónak türelmesen meg kellett várnia, amíg megvigasztaltuk Spirót. Azután fölbúgott a motor, és elindultunk a sötétkék vízen. Három barátunk ott állt a tarka háttér, a domboldalra felkúszó roskatag házak előtt. Theodore csinosan és szálegyenesen állt, botját komolyan tisztelgésre emelve, szakálla csillogott a napfényben. Kralfsky ugrált, hajlongott, és hóbortosan integetett, Spiro nagy hordótestével morcosan állt, és zsebkendőjével hol a szemét törölgette, hol nekünk integetett. Mikor a hajó tovább siklott a tengeren, és amikor a ragyogó Korfu belemerült a szemhatár forró, gyöngyszínű párájába, sötét mélabú fogott el bennünket, és el sem hagyott többé egész úton Angliáig. A kormos vonat futott velünk Brindisiből Svájc felé, mi pedig csendesesen üldögéltünk, nem volt kedvünk beszélgetni sem. A fejünk fölött a poggyászhálóban a pintyek füttyörésztek kalitkájukban, a Farkák csevegtek, és kalapáltak csőrükkel, és Alecko időnkint gyászos hápogást hallatott. Lábunknál horkoltak a kutyák. A svájci határon egy kellemetlenül fontoskodó tiszt ellenőrizte útleveleinket. Visszaadta őket a mamának egy keskeny papírdarabbal együtt, mosoly nélkül bölintott, és magunkra hagyott bennünket bánatunkkal. Mama néhány perc múlva rápillantott az úrlapra, amit a tiszt töltött ki, és mikor elolvasta, megdermedt.

– Ide nézzetek, mit írt ide! – kiáltotta méltatlankodva. – Szemtelen alak!

Larry rábámult a kis cédulára, és felhorkant.

– Ez a büntetésed, amiért elhagytad Korfut – magyarázta.

A kis papírra, abba a rovatba, mely fölött ez állt: *Az utasok foglalkozása*, a tiszt világos, nagy betűkkel ezt írta: Egy vándorcirkusz és társulata.

– Hogy szabad ilyet leírni – mondta mama még mindig dohogva –, igazán, némelyik ember olyan furcsa!

A vonat kattogva robogott velünk tovább, Anglia felé.

TARTALOM

VÉDŐBESZÉD

ELSŐ A költözés	RÉSZ
ELSŐ A nem sejtett sziget	FEJEZET
MÁSODIK Az eperpiros villa	FEJEZET
HARMADIK A rózsabogaras ember	FEJEZET
NEGYEDIK Egy véka tudomány	FEJEZET
ÖTÖDIK Pókok	FEJEZET
HATODIK Az édes Társalgás	FEJEZET tavasz

MÁSODIK RÉSZ

HETEDIK A nárciszsárga villa	FEJEZET
NYOLCADIK A teknősbékadombok	FEJEZET
KILENCEDIK A téglafal világa	FEJEZET
TIZEDIK Szentjánosbogár-parádé	FEJEZET

TIZENEGYEDIK FEJEZET
[Az elvarázsolt szigetvilág](#)

TIZENKETTEDIK FEJEZET
[Tél,](#) [szalonkákkal](#)
[Társalgás](#)

HARMADIK RÉSZ

TIZENHARMADIK FEJEZET
[A hófehér villa](#)

TIZENNEGYEDIK FEJEZET
[Beszélő virágok](#)

TIZENÖTÖDIK FEJEZET
[A ciklámenerdők](#)

TIZENHATODIK FEJEZET
[A liliomtó](#)

TIZENHETEDIK FEJEZET
[A sakktáblaföldek](#)

TIZENNYOLCADIK FEJEZET
[Vendégség](#) [állatokkal](#)

[A hazatérés](#)

[Vissza az elejére](#)

„Én nem kívánok olyan világban élni, amelyben nincsenek madarak, erdők, különféle állatok.

Ha tetszett Önöknek ez a könyv (és talán a többi könyvem is), kérem, ne feledjék, hogy az állatok nélkül nem jöhetett volna létre, nem lehetne szórakoztató. E jogfosztott, néma többség csak a mi segítségünkkel maradhat fenn.

Mindenkinek kötelessége, hogy igyekezzék megakadályozni világunk szörnyű megszenstelenítését. Én a magam részéről, a magam módján mindent megteszek, de kérem ehhez az Önök támogatását is.”

(Gerald Durrell, nem sokkal halála előtt)

Gerry Durrell vadállatok fennmaradását szolgáló alapítványai tovább folytatják működésüket, kitágítva az ő látomását és művét, hogy az állatokat és természetes környezetüket gyermekeink és világunk jövőjének megőrizhessük.

Ha szeretnének többet tudni erről a munkáról, kérjük, írjanak az alábbi címek valamelyikére:

**Jersey
Preservation
Les
Trinity
Jersey**

Augres

**Wildlife
Trust
Manor**

**Wildlife
Trust
3400
Philadelphia
Pennsylvania
USA**

Girard

**Preservation
International
Ave

19104**

**Wildlife
Trust
56
Suite
Ontario
Canada M5E 1M7**

**The
205,**

**Preservation
Canada
Esplanade
Toronto**

EURÓPA KÖNYVKIADÓ, BUDAPEST

FELELŐS KIADÓ OSZTOVITS LEVENTE IGAZGATÓ

SZEDTE AZ ALFÖLDI NYOMDA

NYOMTA A KAPOSVÁRI NYOMDA KFT.

FELELŐS VEZETŐ MIKE FERENC

KÉSZÜLT KAPOSVÁRON, 1996-BAN

A NYOMDAI RENDELÉS TÖRZSSZÁMA 161012

SZERKESZTETTE BORBÁS MÁRIA

FELELŐS SZERKESZTŐ BARKÓCZI ANDRÁS

A SOROZATOT BORBÁS MÁRIA SZERKESZTI

A FORDÍTÁST AZ EREDETIVEL SZÍJGYÁRTÓ LÁSZLÓ VETETTE EGYBE

MŰSZAKI SZERKESZTŐ KÁLLAY JUDIT

MŰSZAKI VEZETŐ NÉVERY TIBOR KÉSZÜLT 18,1 (A/5) ÍV TERJEDELEMBEN

ISBN 963 07 6129 7

Gerald Durrell: Családom és egyéb állatfajták

Mit lehet tenni, ha Angliában mindig esik az eső, köd van, mindenki náthás, és Margo pattanásai nemhogy elmúlnának, hanem egyre sokasodnak?...A megoldás: át kell költözni melegebb ég alá, pontosabban a görög szigetvilág paradicsomi fészkebe: Korfura. A nem is kissé excentrikus Durrell család tagjai – a gondterhelt konyhaművész mama, és gyermekei: a kiterjedt baráti körrel rendelkező és rosszkedvű író, Larry; a fegyvergyűjtő és -szakértő Leslie; a szerelmes hajlandóságú Margo, végül pedig – de nem utoljára! – minden rendű és rangú élőlény szenvedélyes barátja: Gerry – mind megtalálják a hajlamaiknak legjobban megfelelő éghajlatot és elfoglaltságot ezen a gyönyörű szigeten, ahol csodával határos módon mindig sikerül emberi és nem emberi állatsereg létüket újabb, egyre érdekesebb példányokkal gyarapítani...

Gerald Durrellt régen szívébe zárta a magyar közönség. Állati és emberi csudabogarainak ez az immár klasszikus foglalata, a Családom és egyéb állatfajták, ezúttal új köntösben, Réber László illusztrációival kerül az olvasó kezébe.

